

BM
157
N27
1908

CORNELL
UNIVERSITY
LIBRARY

FROM
Columbia
In Exchange

Cornell University Library
BM157 .N27 1908

Bustan al-ukul, by Nathanael ibn al-Fayy

3 1924 029 097 776
olin

Cornell University Library

The original of this book is in
the Cornell University Library.

There are no known copyright restrictions in
the United States on the use of the text.

THE BUSTAN AL-UKUL

COLUMBIA UNIVERSITY ORIENTAL STUDIES
VOL. VI.

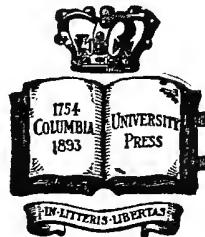
THE BUSTAN AL-UKUL

BY NATHANAEL IBN AL-FAYYUMI

EDITED AND TRANSLATED FROM AN UNIQUE MANU-
SCRIPT IN THE LIBRARY OF COLUMBIA
UNIVERSITY

BY

DAVID LEVINE, PH. D.

New York
THE COLUMBIA UNIVERSITY PRESS
1908

All rights reserved

1908
D.L.

A781763

Copyright, 1907
BY THE COLUMBIA UNIVERSITY PRESS
Set up and electrotyped. Published, January, 1908.

NOTE

Very little is known of the intellectual life of the Jews living in Southern Arabia. A good deal of their literature has perished, and their continual struggles with poverty and oppression have not been favorable to the development of literary activity. The only attempts we know of to produce a systematic treatise on Jewish theology is "The Garden of Wisdom" of Nathan'el al Fayyumi who lived in the twelfth century. Some years ago the Library of the Columbia University came into possession of a unique manuscript of this work, written in Yemenite Hebrew characters. Dr. David Levine has in the present volume edited the text of this work and provided the same with a translation.

Under ordinary circumstances the editing of an Arabic work from a single manuscript is a hazardous undertaking. The pitfalls into which the editor may slip are so numerous as to deter any one but a most courageous scholar. In the present case the difficulties are enhanced by the fact that the Arabic is written with Hebrew characters—as was often the case when Jews wrote in Arabic. This use of foreign characters often does apparent violence to the morphology and syntax of the language, and makes it difficult to recognize forms in their unaccustomed dress. The author was not a man of much literary ability. He writes in a somewhat slovenly style, and his scribe seems at times not to have understood what he wrote down, so that the manuscript fairly teams with errors. Both author and scribe were careless also of their Biblical quotations. These have not always been corrected, in order not to unduly increase the notes. Dr. Levine has worked with much assiduity to solve the various difficulties, though he recognizes that a number still remain unexplained.

It must be noted that in the use of the Hebrew alphabet the scribe employs "Sade" for both Arabic "Dad" and

"Tha". The letter "Gimel" without a point stands for the Arabic "Jim"; the same letter with a point superimposed for Arabic "Ghain". In order to accommodate the reader and to follow the practice common in printed works of this character, the order has been reversed, the pointed "Gimel" representing "Jim" and the unpointed representing "Ghain".

In establishing the text and in perfecting the translation, both Dr. Levine and myself wish to acknowledge the assistance given by Mr. I. Broyd, who has put his excellent knowledge of this literature at our entire disposal.

RICHARD GOTTHEIL.

TRANSLATOR'S INTRODUCTION

I

The Yemenite Jews Prior To 1175

Jews probably settled in Yemen in Biblical times. The favorable position of south-western Arabia for commercial purposes must have fairly thrust itself upon the attention of a people who in the days of Solomon pushed their way even to Spain.¹ In the course of time the Jewish population assumed such proportions and their religion became so highly esteemed that King Abu Kariba and all his people embraced Judaism (500 C. E.). In 515 Abu Kariba was succeeded by his son Yusuf, known usually as Dhu Nuwas. The fate of this king and his realm is set forth as follows in the Jewish Encyclopaedia:

"His zeal for Judaism brought about his fall. Having heard of the persecutions of the Jews by the Byzantine emperors he retaliated by putting to death some Byzantine merchants who were travelling on business through Himyara. This destroyed the trade of Yemen with Europe and involved Dhu Nuwas in a war with the heathen king Aidug whose commercial interests were injured thereby. Dhu Nuwas was defeated (521) but succeeded in re-establishing his kingdom. Soon, however, he entangled himself in a new difficulty. He made war against the Christian city Najran, in Yemen, which was a dependency of his kingdom, and on its capitulation, in spite, it is said, of his promise of immunity from punishment, he offered the citizens the alternative of embracing Judaism or being put to death. As they refused to renounce their faith he executed their chief, Harith (Aretas) ibn Kaleb and three hundred and forty chosen men. This event caused a great stir among the Christians; and the Roman emperor, Justin I, requested the Negus Elezbaa of Ethiopia to march against the Jewish king. Accordingly an Ethiopian army crossed the Red Sea to Yemen.

¹ *Jewish Quarterly Review*, vol. III., p. 624.

Dhu Nuwas endeavored unsuccessfully to prevent its landing. The ensuing engagement terminated disastrously for Dhu Nuwas. His city of Zafora (Thafar), together with his queen and the treasure, fell into the hands of the enemy. Preferring death to capture, Dhu Nuwas rode into the sea and was drowned.”¹

Again the Yemenite Jews appear upon the stage of history, when in common with their brethren elsewhere in Arabia, they refused to countenance the pretensions of Mohammed (575-632) and subjected his Kuran to a derisive criticism. They suffered so heavily in the ensuing conflict that they were practically lost to recorded history for about five hundred and fifty years.²

Once more the curtain rises in 1172 revealing a community writhing under the cruel heel of religious persecution. The governor of Yemen had rebelled against Saladin, Sultan of Egypt, and now was in possession of the province. Being intensely intolerant of any faith other than Islam, he repeated the story of persecution enacted by Abdullah ibn Tumart in Barbary in 1122 and by Abdul Mumin in Andalusia in 1148. In his effort to obliterate the name of Israel he was aided by a renegade Jew, Samuel ibn Abbas, who fulminated against his brethren and their faith in a book written sometime between 1165 and 1172. The persecution was becoming acute when an enthusiast proclaimed himself the precursor of the Messiah about to appear in Yemen. The rebellion might have gotten beyond the stage of incipency had not the luckless Elijah paid for his zeal with his life. Moreover, thenceforth there was to be no alternative but Islam or exile. The head of Yemenite Jewry, Rabbi Jacob ben Nathanel ben Fayyumi, and his faithful followers were in utter despair. What should be done to preserve the ancient heritage of Israel? Providentially there was at hand a disciple of Maimonides, Solomon ha-Cohen, who had but recently arrived from Cairo. At his suggestion Rabbi Jacob wrote for counsel to the sage of Cordova, then physician at the court of Saladin.³ The response of Maimonides was the famous Epistle to Yemen (*Kitab al-Yaman* or *Iggereth Teman*) in which

¹ *The Jewish Encyclopedia*, vol. IV., p. 553.

² Graetz: *Geschichte der Juden*, vol. VI, 296 ff.

³ Lichtenberg: *Responsa of Rambam II.*, p. 7.

his brethren were "consoled, assured that they were being tried by God, that they should by all means remain loyal to Judaism, that the Messiah will come but his advent cannot be calculated, that the Law will never be abrogated and that the Creator will never send another Law besides that vouchsafed to Israel. But Maimonides did not restrict his services to words. He turned his growing influence in Cairo to account, and when in 1174 Saladin's brother assumed the reins of government in Yemen, the material condition of the Jews followed their spiritual condition on the road to better things. In the daily Glorification Prayer (*Kaddish*) the grateful Yemenites included a complimentary allusion to Maimonides."¹

Yellin and Abrahams, *Maimonides*, p. 105.

ERRATA

p. v, l. 3 continual; l. 4 development; l. 5 attempt; l. 24 teems; p. xiii, l. 11, 1150; p. xv, l. 33 the intensity; p. 2, l. 28 occupies; p. 3, l. 2 intelligencies; l. 27 sanctuary; p. 4, l. 23 correspond; p. 5, l. 28 matters; p. 11, l. 25 does not contain; p. 25, l. 11 Tiberias; p. 26, l. 18 betrothal; p. 27, l. 32 Sh'moa; p. 30, note 5, l. 11 nineteen; p. 31, note 12 Sprenger; p. 35, l. 37 her; p. 37, l. 29 knowledge, good deeds and generous hospitality. This is also expressed in the sentiment. p. 38, l. 30 is six hundred; p. 41, l. 30 of whom; l. 32 following; p. 42, l. 20 its extreme side; p. 44, l. 8 logicians; p. 47, l. 11 prescience; p. 52, l. 23 reveres; p. 53, l. 10 eschews; p. 59, l. 14 Shekhinah; l. 15 through; l. 31 His; p. 61, l. 3 iniquity; p. 63, l. 15 wouldst; it would make; p. 64, l. 3 of those; p. 69, note 3 particle; p. 76, l. 19 comprehend; p. 81, note 1 wrestled; Esau; p. 89, l. 33 embellishment; p. 90, l. 36 abandons; p. 91, l. 23 regardless; p. 92, l. 22 upon; p. 96, l. 15 but the eyes of the unbelievers; p. 104, l. 36 judgments; p. 106, l. 4 father; p. 107, l. 9 unto the name; l. 11 Law; p. 109, l. 15 al-Lat; l. 20 directed; p. 110, l. 10 be apportioned; l. 30 should come after l. 32; p. 112, l. 3 shall I; l. 15 Hallewi; p. 119, note, male; p. 135, l. 13 he that walketh without blame; p. 138, l. 6 we ask help.

II

Nathanel and His Book

The father of the rabbi to whom Maimonides addressed the Iggereth Teman was none other than the author of the *Bustan al-Ukul*, Nathanel ben al-Fayyumi. The clue to this identity is furnished by a poem of Ibn Gebirol (1020-1070) quoted in the "Bustan." In this effusion the poet laments that "Ishmael slew and devastated for four hundred and sixty-one years." Remembering that the Mohammedan era begins in the year 622 and that the calendar of Islam, being purely lunar, loses eleven days for every solar year, we readily determine the date of the poem $622 + 461 - 14 = 1069$, evidently falling in the lifetime of Ibn Gebirol. Nathanel quotes that "Ishmael slew and devastated for five hundred and fifty-nine years."¹ This would set the date as $622 + 559 - 16 = 1165$, almost a century after the death of the famous poet and philosopher. Hence it is clear that Nathanel made the substitution consciously to bring the poem down to his own day to which it applied with so much force. The "Bustan" is thus the oldest Jewish Yemenite work extant.

In the Iggereth Maimonides incidentally speaks of Nathanel as no longer living—"the highly honored master and rabbi, Nathanel (of blessed memory) bar Fayyumi."²

Since the "Bustan" was written in 1165 and the Iggereth in 1172 our author must have died within seven years after the composition of his work. He probably lived in Sana'a as the head of the Jewish community and at his death was succeeded by his son, Jacob. The patronimic Al-Fayyumi would indicate that the family came originally from the Fayyum in Egypt, the birthplace of the father of Jewish philosophy, Saadiah Gaon.

The sources of the *Bustan* may, for convenience, be divided into the Jewish and the non-Jewish.

After the fashion of many mediaeval Jewish writers on philosophical and ethical subjects, Nathanel resorts to the Bible

¹ *Bustan*, p. 71.

² Lichtenberg: *Responsa of Rambam II.*, p. 1.

not as a well-spring of science but merely for the confirmation of philosophic views already established.¹ Other Jewish works quoted are the Talmud and Teshuboth (Responses), the poetical works of Shelomo Hakatan (Ibn Gebirol) and Yehudah Halewi, Saadiah's al-Amanat and Bachya's Hoboth Hallebabothe. There is no evidence to prove that Nathanel even knew of Ibn Gebirol's *Fons Vitae* or Joseph ibn Zaddik's *Olam Katan*. The resemblances are due to the fact that all three authors had recourse to the same treasure-house, the Encyclopaedia of the Brethren of Sincerity (*Ihwan as-Safa*)²

The non-Jewish sources are represented by the Koran, the utterances of numerous anonymous poets and "pious men," and the Encyclopaedia. With the proverbial Yemenite weakness for omitting names Nathanel never mentions the *Ihwan* as such but refers to them as "the philosophers,"³ "the learned," "the authors who have a firm footing in science," etc.

Nathanel intended the "Bustan" to be a popular introduction to Jewish theology, a "compendium for our youth and for any of our brethren into whose hand it may fall."⁴ He therefore strove to make it simple, studiously avoiding arguments profound or abstract. For the philosophic and scientific basis of his work he betook himself to the Encyclopaedia of the Brethren. This compilation was "the best articulated statement of a system that furnished a complete scheme of education, or of man's true relation to the universe, that enabled him that received it to lead a perfectly rational, aimful, and, therefore, free life." This system he enlisted in the service of Judaism. The head was to serve as the gateway to the heart. Among the Jews of Yemen he probably represents the last exponent of the doctrines of the Brethren of Sincerity. He was not the great master who develops a system to its highest point, leaving nothing for his followers to add, but he took that system as he found it and made it what it was intended to be—an angel of light.

¹ For this practice of Mediaeval Jewish ethical and philosophical writers cf. Bacher's *Biblexegese der Religionsphilosophen vor Maimuni*.

² Ibn Zaddik, Moses ibn Ezra and Bachya did likewise: Doctor, *Ibn Zaddik*, p. 12.

³ The full text of the *Ihwan as-Safa* has been published in Bombay, 1303-1306 A. H. Beginning in 1865, Fr. Dieterici has published portions of the text in Arabic and a condensed German translation of many of the treatises. For details see Brockelmann, *Geschichte der Arabischen Literatur*, i. pp. 213 et seq.

⁴ Bustan, p. 2.

III

The Yemenite Jews in the Days of Nathanel

The political condition of the Yemenite Jews at this time was far from pleasant. The yoke of the Islamic rulers lay heavily upon them, and unceasingly did they yearn for the advent of that scion of David who was to chastise their oppressors and restore the foot-sore tribe to its ancient power and glory. The Mohammedan Yemenites were wont to taunt the Jews that the Torah had been abrogated in favor of the Koran.¹ Spirited arguments would ensue which, judging from the "Bustan," usually ended with a logical victory for the Jews. It was but a continuation of the old contest between the founder of Islam and "the People of the Book."

The "Bustan," furthermore, throws some light upon the education of the Yemenite Jew. This education was to be no mere ornament, nor the acquisition thereof merely a pleasant pastime. "O seeker of wisdom, seize it in spite of its opposition, and know that the meadow of learning is divided up by streams."² The processes involved in the acquisition of knowledge were regarded as four: attention, retention in memory, the practical application of one's knowledge and the diffusion thereof. Facts were thus to become factors. "Knowledge is a cost and a care to him that fails to act through it."—"Learning is the parent and the deed is the child."—"Learning is a tree and the deed is its fruit."—"Learning must be the inspiration to a deed, otherwise it escapes us."³ The spirit of this education was thus in harmony with that of our own times. Under brighter political and social conditions the splendor of Jewish achievements in Moorish Spain might have been rivalled by that in South-western Arabia. But the sun of the Andalusian Jews failed to rise for their brethren of Yemen.

Some of the elements of their general education may be inferred from Nathanel's exhortation that we consider what

¹ Bustan, p. 67. ² Bustan, p. 30. ³ Bustan, p. 30.

God has vouchsafed unto man in the way of knowledge, enabling him to "evolve writing, the reading of books, the composition of verses, polite literature and commentaries, the cultivation of letter-writing and eloquence, and the study of history according to years, genealogies, dynasties, and the conjunction of the planets."¹ The statement of Maimonides in his epistle to the Jews of Lunel that the Jews of Yemen knew "little of the Talmud, being acquainted only with the Agadic exposition,"² is borne out by the general tenor of the Bustan whenever reference is made to the Talmud. These people were not of the type of Rashi (1040-1150) for whom Judaism as represented by the Bible and the Talmud was the all in all; nor of the type of Maimonides who would examine and interpret his faith in the light of Aristotle; but devout worshippers at the shrine of the then dominant philosophy, the eclecticism of the Brethren of Sincerity. Therefore, aside from the mastery of the Bible, the Agadic portions of the Talmud, various Midrashim, the ceremonials of the faith, a few Jewish philosophical works, the writings of poets and ascetics, and the elements noted above, the higher education of the Yemenite Jew consisted in a thorough knowledge of the Encyclopaedia and the application of this knowledge to daily conduct and to the understanding of the "mysteries" contained in the Scriptures. He sought to realize clearly that God, the One, must be unconditionally isolated in order to obtain an ultimate unity of all distinctions and antitheses, in which, therefore, all difference must vanish in pure simplicity of being. This simple Unity could not be identified with Reason, for in Reason is the antithesis of thought and its object. He then looked upon all things external to this pure Unity as a series of emanations. From the unconditioned, absolute One emanated the Universal Reason which is the final source of all existents, celestial and terrestrial. From the over-flow of the Intellect issued forth the Universal Soul, the origin and goal of the partial souls which exist in the world of nature. From the Universal Soul there also emanated primal matter, and from it in turn secondary or

¹ Bustan, p. 47.

² Graetz: *Geschichte III.*, p. 492.

tri-dimensional matter, i. e. Body. Then successively, one from the other, appeared nature—sub-lunary and transient—the four elements, and lastly things or products. This streaming forth of the emanations was off-set by a streaming back of these forces to the primal force. This was conceived spatially as taking place from the middle point of the earth to the stars, i. e., through the minerals to plants, then to animal, man and angel. The abode of the last was the All-soul. The aspiration of the human soul appeared to be to find its way back to this source. The world, as it was then understood, offered ample testimony to the soundness of these Neoplatonic, soul-satisfying teachings. Under the sphere of the moon there exist minerals, plants, and animals. The highest type of mineral is moss which partakes also of the qualities of plant life. The noblest species of the plants is the palm which shares certain qualities with animal forms of life: the pollen of the male fertilizes the female, otherwise no fruit will be produced; and when the head is lopped off, the tree dies. Likewise in the animal kingdom there is the ape which also belongs to the same class of creatures as man. This transition from mineral to plant, from plant to lower animal, and from the last to man suggested the inference that in the genus man there must be a species resembling the higher genus, the angels. This species consists of the prophets and their disciples. These disciples are the learned and the wise—the noblest of men. In this world they are angels potentially; and when God translates them to the Glorious Dwelling they become angels in actuality. This Glorious Dwelling is the All-Soul. Thus man mounted the heavens, carried thither upon the wings of the Arabic doctrine of evolution. “This doctrine hardly differs from the Darwinian except in not recognizing the struggle for life as an agent in the process; the older theory putting instead of this the natural desire of all things to return to their sources.”¹

In imparting knowledge, a careful distinction was made between the exoteric and the esoteric. The latter was reserved exclusively for the select few esteemed worthy of it and capable

¹ Davidson, p. 448.

of grasping it. These constituted the class known as "the learned, the heirs of the prophets. This designation—"the heirs of the prophets"—had profound significance for the Yemenite Jews as well as for the great body of their brethren throughout the world. According to the Jewish view of those days, all the science and philosophy then known had been originally taught by the prophets of old. Unfortunately, this knowledge had been embodied in the oral tradition which was to remain unwritten,¹ and as a consequence it was almost wholly lost during the various cataclysms of Jewish history. This belief can be traced as far back as the Alexandrian Aristobulus. Philo Judaeus (20 B. C. 40 C. E.) and Josephus (37-95),² Yehudah Halevi³ Maimonides⁴ and Abarbanel⁵ were of those who voiced this view in later times. Many Christian and Mohammedan authors did likewise. Prominent among the last were the Ihwan as Safa. Ibn Roshd (Averroes, 1126-1198), a contemporary of Nathaniel, is explicit on this subject in his "Destruction of the Destruction" (*Tahafut al-tahafut*).⁶ Thus the Yemenite Jew was taught to look with pride upon the extraordinary achievements and contributions of his nation. Translating himself by the magic of his imagination to the remote past, he beheld Socrates admitted into the treasure-house of Jewish lore by Achitophel and Asaph. Plato stepped forward either in the person of Jethro or as a converted disciple of Jeremiah in Egypt; and the Stagirite was revealed sitting at the feet of Simon the Just. A great yearning seized upon the Jews to acquire and to disseminate what they believed had been lost to them. Especially in the works of the translators and writers of the thirteenth and fourteenth centuries we hear by the side of lamentations over the loss of the old, jubilation over the reappearance, the renascence,, of their ancient intellectual possessions. They were raising up the fallen booth of their wisdom. This belief was an inspiration, intensity of which can be approximately appreciated by considering the contribu-

¹; Talmud, *Gittin* 60b.

² *Contra Apion*, Bk I, ch. 22.

⁴ *Dalalat* I, ch., LXXII.

⁶ Munk, *Le Guide des Egares*, vol. I, p. 332, note 3.

³ *Kusari* I, 63; II, 66.

⁵ *Commentary*, Gen. x. I.

tion of the mediaeval Jews to the literary treasures of western civilization. They fed their national pride upon the intellectual food that had been stored up in Syriac and Arabic granaries.¹ The results of their activity were far reaching. Europe was stifling in the fond embrace of the Holy Church. Independent thought meant heresy and death; and, besides, there was little upon which independent thought could exert itself. The Jews provided the material. Men studied, pondered and breathed in another atmosphere. It required but time, and philosophy won the right to stand side by side with Church doctrine: "In the realm of grace the Church is supreme; in the realm of nature, Aristotle."² Then came the great Thomas Aquinas and effected what appeared to be a chemical combination of the two elements. But the union was unnatural. Men asserted their God-given right to think and to believe independently of the dogmatic accumulations of centuries. Thus was prepared a royal road over which the world journeyed into the Reformation, the Renaissance, and the modern distinction between Church and State with all that implies. Mankind has not as yet fully appreciated the role played by the Mediaeval Jew.

Though the geographical location of the Yemenite Jews robbed them of the privilege of exercising as great an influence as their more favored Western brethren, history must recognize them also as heroes in the struggle for the world's emancipation.

¹ D. Kaufmann: *Die Sinne*, p. 3 ff.

² *Summa Theologia I*, Qu. I, 8.

INTRODUCTION

In the name of Him “who imparts knowledge unto man”.¹
“The secret of the Lord is with those that fear him.”²

In the name of God, the merciful and compassionate, do I begin. By His words am I led aright, His ordinances will I follow—God thy Gracious Helper! Praised be God, yea the God of Israel, the First preceding every primeval thing; the Cause of the cause of causes; the Ancient who passeth not away; who is one, but not in the category of number, declared a Unity, Unequalled, Everlasting; who “beareth not nor was He born”;³ the Absolute Unity, the One in eternity; who emanateth souls, originateth forms, createth and produceth the bodies. Great are His benevolence, honor and might. He is free from limitations, acting at will. His are the celestial sphere, wisdom and power, decreeing and disposing, laudation and eulogy, beneficence and munificence, dominion and perpetuity, majesty and grandeur, creation and empire, uniqueness, and omnipotence. He is the Living One who dieth not; the Eternal by virtue of His eternity; the Permanent because of His Permanence; the Divine Creator through His Supreme power, potent to do whatsoever He wishes. Nothing is like unto Him; He created all things out of nothing. Unto him we cannot apply definition, attribute spatiality or quality. He has no throne that would imply place nor a footstool that would imply sitting. He cannot be described as rising up or sitting down, as moving or as motionless, as bearing or as being born, as having characteristics or as in anywise defined. Before Him all the idols were humiliated, and all creatures bowed in adoration. He does not enter or go out, descend or ascend. He is far beyond the reach of the human intellect, transcending apprehension, conception, and even conjecture. His essence is indescribable and cannot be grasped by means of the attributes.

¹ Ps. XCIV, 10. ² Ps. XXV, 14. ³ Sura CXII. 3.

He is exalted even beyond the sublimity and the greatness ascribed to Him by the philosophers, as the prophet, peace be with Him, praised Him and said in his outburst of praise: "Let them bless Thy glorious Name—Thy Name be exalted above all blessing and praise!"¹ And now to proceed.

The first creation of God was the Universal Intellect—the origin of life, the fountain of blessings, the well-spring of happiness. It is the source of emanations—the spheres, the elements, exalted souls, complex bodies, and the varied forms in the earth and in the heavens. God made it by His word and His will, not from anything and not in anything, not with anything and not through anything. He simply willed that it should be, and it issued forth a perfect intelligence, understanding its essence, which was charged with all His creations and thus became the maker of everything made and the bearer of everything borne. It was in a state of rest because of its perfection and completeness, but began to bestir itself out of thanksgiving for the blessings it had received at the hands of its Creator. The Universal Intellect is referred to by the Holy Scriptures in the passage, "The Lord created me in the beginning of His way, before His works of old—in the remote past, the beginning; ere there were any depths I was brought forth; when he established the heavens, I was there."² Considering its essence the intellect ascertained that the qualities that distinguished it must be discarded from the essence of the Creator; it was nevertheless filled with unbounded joy in discovering in it the universal blessing, the divine perpetuity and the eternal life it contained and the exalted place it occupies in the scheme of its Creator—sanctified be His names!³ Therefore Holy Writ saith, "I was by him as a master workman, His daily delight at all times, rejoicing before Him."⁴ Its exuberant joy and happiness caused an overflow, and thus there emanated from it the Universal Soul.

¹ Neh. IX, 5.

² Proverbs VIII, 22, 23, 24, 27.

³ The exclamation, "Sanctified be His Names!" is Islamic. For the ninety-nine names of God see Hughes' *Dictionary of Mohammedanism*, article "God."

⁴ Proverbs VIII, 30.

Some of the learned hold that the Intellect sent forth from itself into the world abstract intellegences, arranged in nine degrees corresponding to the nine numbers which complete the set of single numbers. These intelligences, together with the first creation, complete the decade from which the whole world—the upper and the lower—is derived. They find the confirmation of this theory in the doctrine, “With ten utterances the world was created;”¹ and “upon ten words the world stands.” As for the sages, they had an authentic tradition² to the effect that “Seven things were created before the world was created; the Torah,³ Eden, Gehinnom, the throne of glory, repentance, the name of the royal Messiah and the place of the sanctuary,”⁴ as they explained in the Talmud saying, the proof thereof can be found in Scripture: “Whence do we know that the Torah was created before the world? From the passage, ‘The Lord created me in the beginning of His way, before his works of old.’⁵ Whence the garden of Eden? From the passage, ‘And the Lord God planted a garden in Eden of old.’⁶ Whence Gehinnom? From the passage, ‘For a Topheth is prepared of old.’⁷ Whence the throne of glory? From the passage, ‘Before the mountains were brought forth Thou didst turn man to the dust and didst say, ‘Repent O son of man.’⁸ Whence the name of the Messiah? From the passage, ‘Before the existence of the sun his name was Yinnon.’ Whence the place of the sanctuary? From the passage. ‘A glorious high throne from the beginning is the place of our sanctity.’⁹¹⁰ Some of the learned add thereto the characters of the alphabet,¹¹ declaring that these were originated before the world of changeable things, inasmuch as every rational being needs them in discourse and in uttering the praise of God. The proof thereof is derived from the passage, “In the

¹ Pirke Aboth V, 1.

² The expression “authentic” indicates Islamic influence. The Mohammedan doctors of the law reduced the study of the authenticity of traditions to a science.

³ It is significant that the Jews never propounded the doctrine that the Torah is eternal. It is believed that the Mutazilites derived their doctrine of the creation of the Koran from the Jews. Cf. Schreiner's “Der Kalam in der Juedischen Literatur,” p. 4.

⁴ Pesachim 54a.

⁵ Prov. VIII, 22.

⁶ Gen. II, 8.

⁷ Is. XXX, 33.

⁸ Ps. XC, 2.

⁹ Ps. LXXII, 17.

¹⁰ Jeremiah XVII, 12; Pesachim 54a.

¹¹ Pirke Aboth V, 9.

beginning God created the heavens and the earth,”¹ that is to say, the whole alphabet from aleph to tav and the first light that existed before the luminaries concerning which we read, “Let there be light.”² Both opinions are plausible. The proofs of these things are the ten utterances, since they balance that degree numerically in this world; for these utterances were only in instants and each one of them comprised a thing created by God; but one of the utterances did not refer to time or place, namely the first, “Let there be light!” While the rest referred to time or place, for it is written, “And God said, ‘Let the firmament be,’³ etc.; and God said, ‘Let the waters be gathered,’⁴ and God said, ‘Let the earth bring forth herbs,’⁵ and God said, ‘Let there be luminaries,’⁶ etc.; and God said, ‘Let the waters bring forth abundantly;’⁷ and God said, ‘Let the earth bring forth,’⁸ etc.; and God said, ‘Let us make man,’⁹ etc.; and God said, ‘Behold I have given,’¹⁰ etc.; and God said, ‘It is not good for man to be alone,’¹¹ and according to others the verse and God said unto them: Be fruitful and multiply.”¹² These ten utterances correspond to the ten numbers which are formed in man who is a microcosm with ten members. We shall treat this subject at greater length when get to it with the help of God.

Thus, the first created correspond in degree to One, and the Universal Soul to two, and so forth. According to the Sages Divine Wisdom is used in the Torah as a metonymy for the Universal Intellect which is the first creation, and Garden and Eden for the Universal Soul, which is next to it. It is the mansion of the rewarded, the partial souls emanated from it into the world of nature. Similarly the other degrees, until thou reachest the world of the celestial spheres and the stars a world light of weight.¹³ In it were carved all the forms of that subtle world, whence they came to this coarse world by

¹ Gen. I, 1.

² Gen. I, 3.

³ Gen. I, 6.

⁴ Idem 9.

⁵ idem 11.

⁶ idem 14.

⁷ idem 20.

⁸ idem 24.

⁹ idem 26.

¹⁰ idem 29.

¹¹ idem 18.

¹² idem 28.

¹³ We read in *Naturanschauung und Naturphilosophie*, p. 49; “The celestial bodies are neither heavy nor light since they maintain their relative positions.”

the power of the Wise and Mighty One as an indication of His wisdom and the efficiency of His providence.¹ The three worlds correspond to and balance one another with respect to their density, their lightness and their rareness, so that they are all inter-related, manifesting the wisdom of their Creator and proving that it was He that made them by his perfect wisdom and that they are not self-created. To this the Scriptures refer in the passage, "How great are Thy works. O Lord, in wisdom hast thou made them all!"² And again, "The Lord founded the earth in wisdom, established the heavens with understanding."³ Man was the final creation; he is a microcosm, and of the noblest degree. That subject will be treated in the chapter which follows that coming after, please God.

We have called this book, "The Garden of Wisdom," and have arranged its contents in seven chapters.

The first chapter treats of the Unity of God; that there is no God besides Him.

The second chapter shows that man is a microcosm, corresponding to the three worlds which preceded him in existence — the subtle, the light and the coarse.

The third chapter treats of the necessity of obeying God privately and publicly, and of adoring Him outwardly and inwardly.

The fourth chapter treats of repentance, attentiveness to the work of God, humility in His presence, and other subjects, like continence, submission, and the preëminence of the learned and godly in this world and in the next.

The fifth chapter treats of reliance upon God in all matters relating to both religious and worldly affairs; our consideration of all things created by Him in the upper and in the lower world; the evidence of His wisdom in all creatures small and great; the divine provision for the nourishment of all creatures; the loveliness of death; and the like.

¹ The study of the pure form—the form apart from matter, the eternal substance which unlike other substances suffers no change—was a part of theological science. Cf. *Propaedeutik*, p. 24; *Naturanschauung*, p. 19. According to *Anthropologie*, p. 39, the angels are forms abstracted from matter.

² Ps. 24.

³ Proverbs III, 19.

The sixth chapter treats of the excellencies of the Messiah—may he come speedily!—and the salvation of Israel—God hasten it;—and disproves the abrogation of the law with a sufficient number of arguments philosophic, theological and traditional, in Hebrew and Arabic.

The seventh chapter mentions the Future World—the After Dwelling—that it is the end, that to it belongs Paradise, i. e., life and eternity, and shows that the Creator keeps all evil from His creatures.

THE GARDEN OF WISDOM.

CHAPTER I.

Concerning the declaration of God's unity, and that there is no God besides Him, amongst the first and amongst the last, in the heights or in the depths, according to the Scriptural words, "For who is God save the Lord, and who is a Rock besides our God?"¹ Or as the philosopher expressed it, "Though thou art called by numerous names thou abidest in Thy changelessness! Though manifested midst created things thou art their ancient Lord."

Know, my brother—may God strengthen both of us with His spirit!—that this gate is the foundation of the sciences, of religious practices, sects, and religious beliefs; it is their key, their summit, their pole star.² Through it true religious belief is distinguished from polytheism, religious practice is perfected and faith made firm. The service of God becomes complete, unmarred by trouble, unaffected by evil.

Know that the most eminent minds and the profoundest reasoning have shown that the worlds, the higher and the lower,³ in their minute parts and in their magnitude, were originally non-existent, and were called into existence by another Being. He originated and established them just as they are at present. He rules and controls them with absolute power, so that they do not infringe upon his authority or deviate from what he has commanded and decreed.

The world did not create itself since it is impossible for a

¹ Ps. XVIII, 32. ² Compare *Weltseele*, p. 98.

³ According to *Propaedeutik*, p. 74, all bodies are embraced in either of two worlds: the world of the spheres or the world of the four elements, the latter being the world of genesis and decay. The first was called "the high world" and the second "the low world." "High" was applied to what lay near the all-surrounding sphere, "low," to what is near the centre of the earth.

thing to create itself, to originate its own essence.¹ For if things created themselves they would be autonomous, perfectly free in their actions. They would do whatever they wished whenever they wished. If the sun, for instance, were the Creator and originator of itself and there were no other Being who is its Creator and Ruler, it would perhaps appear at one time in the east and at another time in the west. It would moisten what it usually dries, and would dry what it usually moistens.² It would remain in whatever zodiacal signs it wished, would leave them at pleasure, would rise when it wished, and perhaps would determine never to set. The same may be said of the other stars above and the elements beneath, for the application of this illustration is universal. Since things, then, always were as we find them now—not having left the beaten path or shifted their characteristics or in anywise changed from what they were in the earliest time—we know, and know with certainty, that they are creations, originated, governed and controlled, and that besides them there is One who originated them, who prescribed what their conduct shall be, controls them by His irreversible decree, and impressed upon them different characteristics, e. g., heat in the sun and cold in the moon, and likewise the characteristics of the stars and of the elements, and the courses of the various planets, as we shall partially mention in one of the chapters of this book, please God.

Since it is clear that the world has a Creator and Maker other than itself, we set about to ascertain whether this Creator is one or many. We find that things, when viewed with reference to their multitude or their causes, have antecedents less and less in number until we come to a single cause, and this cause presupposes One to whom it owes its origin.³

Thus, all things above and beneath, go back to the Cause of causes, and that is the first creation that the Creator—great should be His praise!—has produced by His will and design not in time nor in place, not through anything or in anything, according to the prefatory remarks in the beginning of this book.

¹ Bachya, *Hoboth hal Lebaboth*, Ch. I, Sect. 5.

² Refers to the action of the sun's heat upon snow and ice.

³ Bachya, ch. I, Sect. 7.

He was the Originator, the Cause of causes, the Creator, One and Single. He is too transcendent to be placed in the category of cause and effect, or qualified with such epithets as "producing" and "sending out emanations."

Since universal necessity establishes the existence of the Creator—praise to His Glory!—seeing that things could not possibly have created themselves—it is made clear to us by the most convincing proof that the world not only has a Creator, but that He is one in essence and not more than one, for reason cannot grasp unity as less than one and not as more.¹ Among the proofs of the unity of the Divine essence is the argument of the opposition of desires in two beings: either one of them may wish what the other does not.² If the wishes of both are in perfect accord then the essence is, beyond a doubt, single. But in case of disagreement, it would be utterly impossible for two or more to create this world according to their differing desires, since it is perfect in its creation and firm in its construction.³ It contains many things contrary and in opposition, but all of them are perfect through the divine wisdom and handiwork, through the sublime unity of its Creator and Author, its Governor and Maker. And its Creator—May His Names be sanctified!—is One in His essence,⁴ but not the unity which we grasp; wise in essence but not with the wisdom of mortal; living, existing, eternal, permanent, perpetual. His eternity did not emanate from another being; His life was not bestowed by another; His wisdom was not acquired from another; neither was he called into existence. He is the eternal the permanent, the living, the wise and the perpetual life, wisdom, and perpetuity, since the original source of everything is His essence and He is the Living One alone. He transcends the attributes applied to things originated and created, such as first and last, substance and accident, coarseness and fineness. He cannot be compared to them or they to Him, for how can

¹ Bachya, ch. I, Sect. 7; *Propaedentik*, pp. 5 and 6.

² Cf. Sura, 22. Had there been in the heavens or on earth gods besides Allah both (heavens and earth) would have surely gone to ruin.

³ Bachya, ch. I, Sect. 7; *Naturanschauung*, p. 163. This is the first proof of the Mutakallimun: *Dalalat*, vol. ii, ch. LXXV.

⁴ Mutazilitic.

the creature be compared to the Creator, the thing originated to its Originator, God is exalted far above all. We shall make mention of this fact in every chapter of our book, as far as possible and suitable, wherever we refer briefly to the subject of His unity, as the occasion for speaking about it permit, please God. For that did He command us, because of it did He charge us, and for the knowledge of it He created us. The Scriptures have taught us this doctrine in a number of passages, as for instance, "And thou shalt know to-day and reflect in thy heart that the Eternal is God, and that there is none else;"¹ "Hear O Israel, the Eternal is our God; the Eternal is One;"² "See now that I, even I, am He; I put to death and bring to life, in order that they may know from east to west that there is none besides Me,—I am the Eternal;"³ and many such. The revealed prophetical books likewise testify that He is one in His essence, free from all attributes, nothing can compare to Him: "Unto whom will ye compare Me and I shall be similar to him? saith the Holy One;"⁴ "Unto whom will ye liken God, and what image will ye compare unto Him?"⁵ "Unto whom will ye liken Me and make Me equal, and compare Me and we shall be similar?"⁶ and many such.

The theologians have composed a number of books on that subject. Rabbi Saadiah ben Joseph and others went into the matter as profoundly as they could and "God does not burden the soul beyond what it can bear,"⁷ He being glorious, exalted, excellent, and enduring beyond the reach of description and qualification.⁸ He imparts knowledge to the learned, righteousness to the righteous, power to the powerful, wisdom to the wise, being the Cause of the cause⁹ of existing things, the Creator of created things, the bountiful Giver of generous gifts, the Bestower of existence, the Source of blessings and favors, and the Preserver of the order of things. He gives permanence to all permanent things, directs the uni-

¹ Deut. IV, 39. ² Idem, VI, 4. ³ Idem, XXXII, 39. ⁴ Isaiah, XL, 25. ⁵ Idem XL, 18. ⁶ Idem XLI, 5. ⁷ Sura II, 286. ⁸ Al-Amanat val-Itikadat, p. III. ⁹ God is here referred to as the creator of the Universal Reason.

verse and knows what is concealed. He precedes all things originated and shall be after all terminations, manifest, secret and concealed. His knowledge extends over all things, and He is the Hearer, the Wise, the Kind, the Mighty, the Benign and the Mercifnl. Such is His power, such His will. Truly tongues are too dumb to describe Him, souls too feeble to praise Him. In this strain did a pious man commune: "O God, Thou art exalted beyond expression! Only anthropopsychically¹ canst Thou be conceived by those who call upon Thee. Impossible is it to address Thee in any other way. Seek we to imagine Thee suffering change—we are void and bewildered. Hesitating to declare Thee either active or motionless the mind is at a standstill. Verily the path between negation and affirmation inspires fear." Praised be the Cause of existing things! They are divided into excellent intellects, subtle souls and bodies light and heavy. These are expressed by primitive nouns, denominatives, adjectives and nouns qualified by adjectives. God, however is too exalted to have His essence fall under any one of these divisions or that imagination should reach Him or that the understanding should comprehend Him. For how can the creature conceive its Creator or the invention its Inventor without being related to something that can carry it back to Him? Nor does He belong to a class through which comparison may be made with Him, since time does contain Him and epithet cannot characterize Him. The essence of his unity is such that it does not presuppose contingency, neither is it open to the least suspicion thereof, since the Majestic One is beyond the description of those who describe Him, the mighty beyond the epithets of those who praise Him, surpassing what is declared concerning Him and worthy of thanks far beyond what is rendered unto Him. I give thanks unto Him, have confidence in Him and my affairs will I entrust to Him, according to the words of His saint, "Loving

¹ The usual translation of the Arabic term employed is "anthropomorphic." The meaning of the term in the quotation is "anthropopsychic" which is the proper term to apply to the human concept of God. Cf. The Duke of Argyll's "*The Philosophy of Belief*," p. 249.

kindness shall encompass him that trusteth in the Lord;”¹
 “That my trust may be in the Lord I have made known to thee this day, even to thee.”² The first chapter is finished. There follows

CHAPTER II.

This chapter shows that man is a microcosm and the noblest existent under the sphere of the moon.³

They say that “since man was the last thing created and with him God’s work was complete, it follows as a necessity of the divine wisdom that he should be the noblest existent in the world of genesis and decay.”⁴ The Creator made him a microcosm corresponding to and resembling the three worlds which we have mentioned. He is superior to all other creatures and exercises authority over all that exists in the form of mineral, plant or animal. The Sacred Scriptures speak thereof in the passage, “Thou has made him but little less than divine and dost crown him with glory and honor. Thou causest him to rule over the works of Thy hand. Thou puttest all things under his feet: All sheep and oxen, the beasts of the field and the fowl of the air, the fish of the sea and whatsoever passeth through the paths of the sea.”⁵

We shall carefully consider man with respect to all those characteristics, circumstantial and essential, which in the eyes

¹ Ps. XXXII, 10. ² Prov. XXII, 19.

³ *Logik und Psychologie*, p. 19. The idea that man is a microcosm is very old. It was voiced in one form or another by Anaximenes, Plato, Aristotle, the Stoics and the Neo-platonists. Through the last it came to the Arabs and was presented systematically by the Ihwan as-Safa. Cf. Doctor’s *Philosophie des Joseph ibn Zaddik*, p. 19, on the microcosm in Jewish literature cf. Frankel’s *Monatschrift*, vol. III, p. 159 ff. and 197ff. also Guttman’s *Philosophie Gebriol’s*, p. 117, note 3.

⁴ The terms genesis and decay go back to Aristotle. When the form that is assumed by a thing is superior to the one cast off, the process is called genesis; if inferior, decay. The study of genesis and decay was the mediaeval substitute for chemistry. Cf. *Naturanschauung und Naturphilosophie*, p. 62.

⁵ Ps. VIII, 6-9.

of the philosophers make him a microcosm. We must therefore take into consideration and reflect upon all his qualities—the corporeal and the spiritual, the external and the internal—that we may appreciate the greatness of his Creator and Author—may He be exalted!—that His grandeur may grow apace in our hearts and that we may render the service due Him.¹ Referring thereto Holy Writ saith in the words of Job, “From my flesh shall I see God.”²

Subjecting man to examination we find him one, corresponding to the one. We note further that he is composed of two substances, a subtle spirit and a coarse body: corresponding to the two.³ His body has length, breadth, and depth: corresponding to the three.⁴ Similarly, the soul has three faculties. The first, the faculty of sensation and appetite, located in the liver, resembles the spirits of brutes. The second, the choleric faculty located in the heart resembles the spirits of jinns.⁵ The third faculty, intelligence, located in the brain, resembles the spirits of angels.⁶ Corresponding to the fours which are in the world, are the four humours: blood, phlegm, bile and spleen.⁷ The nature of blood is moist-warm, corresponding to the nature of the atmosphere. The nature of the phlegm is moist-cold, corresponding to the nature of water. The nature of the spleen is dry-cold, corresponding to the nature of the

¹ Compare *Anthropologie*, p. 46. The Ihwan explain that God made the human being a microcosm that he might get some conception of the macrocosm which is too vast to be grasped directly. The Creator intended the world as a testimony to Himself. In the *Propaedeutik*, p. 21, we are told that according to tradition, whosoever knows himself knows God, and whosoever knows himself best knows God best.

² Job, XIX, 26. ³ *Weltsecle*, pp. 1 and 16; *Anthropologie*, p. 41.

⁴ *Propaedeutik*, p. 25.

⁵ The jinns are wicked, corrupt souls, which formerly had bodies and then discarded them. They are ignorant and unpurified. They are blind to the truth, deaf to what is right and dumb as regards noble language. They roam about in the darkness of the sea of matter. *Propaedeutik*, p. 72.

⁶ The angels are souls entrusted with the maintenance of the world. They were originally in bodies and in that state purified themselves and acquired intelligence. After escaping from their bodies they roam about happily among the spheres and in the expanse of the heavens. *Anthropologie*, p. 8. ⁷ Idem, p. 4; *Propaedeutik*, p. 4.

earth.¹ Corresponding to five are his five senses: hearing, seeing, smelling, tasting, and feeling.² Corresponding to the six are his six surfaces: right and left, front and rear, above and below.³ Corresponding to the seven are the seven apertures in his head: the ears, the eyes, the nostrils and the mouth. Corresponding the eight are his eight powers: attraction, retention digestion, rejection, growth, change, procreation, and increase.⁴ Corresponding to the nine are the nine substances of his body: nail, skin, hair, flesh, blood, bone, marrow, veins and nerves.⁵ Corresponding to the ten are his ten organs: the heart the brain, the liver, the lungs, the gall, the bladder, the spleen, the kidneys, the stomach, the intestines, and the testicles.

A scholar wrote another explanation concerning man, making him correspond in the manner cited above in our treatise. According to him the soul and body correspond to the heavens and the earth, and to Moses and Aaron—peace be unto them! —for they were like the heavens and the earth. Just as the earth receives what comes from the heavens so the pious Aaron learnt what Moses communicated to him, according to the passage, “See I have made thee a god unto Pharaoh, and Aaron thy brother shall be thy prophet. And thou shalt speak,” etc. The correspondence is extended to the two tablets, for their origin was earthly and their inscription Heavenly⁶; to the Torah and the Mishna, and to this world and the world to come.

Now God has arranged all things in pairs⁷ and placed in this world many contraries, the various creations occurring in two's. All that is proof that He is Absolute Unity, and not as the unity of things originated, which is only metaphorical while His is real. He—praised be He!—is too exalted and too perfect to be qualified by an epithet. All that we can predi-

¹ *Propaedeutik*, p. 2. The old classification of the five senses was not native to the Jews but reached them through the science of the Arabs. Saadiah could trace only four senses indicated in the Bible, and the same can be said of Ibn Ezra in his commentary on Psalm CXV, 7. The Hebrew language even lacked the word “sense.” Cf. *Die Sinne*, p. 35.

² *Anthropologie*, p. 4. ³ *Idem*, p. 13; *Weltseele*, p. 21. ⁴ *Anthropologie*, p. 4. ⁵ *Exodus* vii, 1 and 2. ⁶ *Exodus* xxxii, 16.

⁷ Cf. Sura Li, 49: “And of everything we have created pairs that haply ye may reflect.”

cate of Him is that He is the Creator, the Single, and the One; human speech is utterly at a loss how to express the thought in more subtle terms.

Of those things which God placed in pairs and in opposition we instance life and death, riches and poverty, light and darkness, the first and the last, the exterior and the interior, day and night, heat and cold, arable lands and deserts, knowledge and ignorance, the sweet odor and the ill odor, heaviness and lightness, roughness and smoothness, hardness and softness, highness and lowness, gain and loss, the bound and the released, trust and fear, peace and war, the difficult and the easy, grief and joy, substances and accidents, sickness and health, ugliness and beauty, sea and dry land, plain and mountain, unhappiness and happiness, separation and conjunction, poison and antidote, servant and master, and others whose number no one but Him can comprehend.¹

Likewise, He made man's aggregate qualities consist of many sets of contraries. We have counted one hundred and forty such qualities which we shall proceed to mention:

knowledge and ignorance,
memory and forgetfulness,
briskness and slowness,
generosity and avarice,
courage and cowardice,
wakefulness and dormancy,
motion and rest,
ingress and egress,
standing and sitting,
speech and silence,
mercifulness and mercilessness,
gladness and sadness,
mirthfulness and tearfulness,
veracity and mendacity,
piety and impiety,
justice and injustice,
humility and pride,
loyalty and disloyalty,

¹ *Weltseele*, p. 2; *Logik und Psychologie*, p. 2.

modesty and immodesty,
envy and devotion,
boastfulness and bashfulness.
contentment and cupidity,
strength and weakness,
eloquence and incoherency,
hunger and satiety,
thirstiness and thirstlessness,
absence and presence,
divestment and investment,
blameworthiness and praiseworthiness,
obtuseness and acuteness,
irascibility and forbearance,
stupidity and sagacity,
hastiness and tardiness,
boldness and bashfulness,
lust and chastity,
extravagance and thriftiness,
insubordination and submission,
disobedience and obedience,
sincerity and insincerity,
carelessness and vigilance,
sinfulness and sinlessness,
enmity and amity,
fidelity and infidelity,
mildness and severity,
doubtfulness and certainty,
decency and indecency,
timidity and tranquility,
conjunction and disjunction,
rectitude and obliquity
hope and despair,
cautiousness and impetuosity,
forgiveness and vengeance,
prudence and foolhardiness,
faithfulness and treachery,
intelligence and hebetude,
decorousness and shamelessness,

equity and iniquity,
 licentiousness and asceticism,
 stinginess and liberality,
 softness and hardness,
 agreeableness and disagreeableness,
 terror and equanimity,
 dutifulness and undutifulness,
 pride and humility,
 sociableness and aloofness,
 solitariness and partnership,
 confirmation and denial,
 joyousness and distraction,
 leniency and severity.

Thus, man's qualities, good and bad, are altogether one hundred and forty. He should use them all in their proper place.

Likewise, corresponding to the three are life, rationality and mortality. Three are associated in a man's birth: the Creator and his parents.¹ He corresponds to the three divisions of time: the past, the present and the future; and to period, place and moment; to the three patriarchs—Abraham, Isaac and Jacob. Also to three worlds which man sees: one the womb of his mother; one this world; and one the world to come. And to the three books which are opened on high before the Holy One—blessed be He!—one for the righteous, one for the middle class, and one for the wicked. That of the righteous is written and sealed for Paradise; that of the wicked is written and sealed for Gehinnom; and the middle class is given a respite until the following Rosh Hashana: if they become meritorious they are inscribed as meritorious; and if guilty, they are inscribed as guilty.² To correspond to the priests, Levites and laymen. To correspond to the Torah, the Prophets and the Hagiographa. To correspond to the two extremities of the world and the axis thereof.³ To correspond to prophet, sage and king. To correspond to the Kedusha.⁴ To correspond

¹ Niddah, 31a. ² Rosh Hashana.

³ The heads of the world (Zenith and Nadir and the regent theory (?)) cf. Masudi's *Meadows of Gold*, p. 81, note.

⁴ The Kedushah or sanctification refers to the proclamation of God as thrice holy. Is. vi, 3.

to the three kinds of science: theology, the science of bodies and chronology, the last named consisting of the past, the present and the future.¹

And similarly the four. Men are of four kinds: one is distinguished for knowledge but not for good works; another for good works but not for knowledge; a third for both knowledge and good works; a fourth for neither knowledge nor good works.² Concerning that one of the Arabian poets says, "There are four kinds of men whose states and conditions are clearly evident. One man enjoys this world but not the after-world; another has no position in this world, but there looms up before him a future world to which God causes him to take his flight; a third acquires both, he is happy in this world and in the other; and another weeps over both, he enjoys neither this world nor the next."³ Then there are four seasons: summer, autumn, spring and winter.⁴ Also four revolutions: when the sun arrives respectively at the signs of Aries, Cancer, Libra and Capricorn, at regular intervals of time.⁵ Time has four divisions: day, week, month and year. The winds are four: the west wind, the east wind, the north wind and the south wind.⁶ Numbers are four: units, tens, hundreds, thousands.⁷ And likewise men are of four kinds: one masters the exoteric sciences but not the esoteric; one the esoteric but not exoteric; one both of them; and one neither of them. They correspond to the four varieties of vegetation which God enjoined the children of Israel to take in connection with the Feast of Tabernacles. The palm branch has taste but no odor; the myrtle has odor but no taste; the citron, has both taste and odor; and the wil-

¹ According to the *Ihwan* the three kinds of science are propaedeutical, natural and theological: *Weltseele*, p. 2. Propaedeutical science includes the science of numbers and their computation, astronomy and music.

² *Vayikra Rabbah*, parsha 30, sect. 12.

³ Cf. *Logik und Psychologie*, pp. 133 and 134.

⁴ *Propaedeutik*, p. 4.

⁵ *Propaedeutik*, pp. 57 and 59; *Pesachim* 94b.

⁶ *Propaedeutik*, p. 4.

⁷ *Propaedeutik*, p. 3; *Logik und Psychologie*, p. 39; *Weltseele*, p. 2. The Arabs have no word to express a number over a thousand. They therefore express a million as a thousand times a thousand, and so on with any larger number. In order to avoid mistakes they indicate at the end how often a thousand is to be taken or multiplied by itself. Cf. Masudi's *Meadows of Gold*, p. 173 with note.

low has neither odor nor taste.¹ Men are likewise of four orders: the pious man who begets a pious child, of whom it is said, "In the place of thy fathers shall be thy children;"² the pious man who begets a wicked child, of whom it is said, "Let thistles grow instead of wheat;"³ the wicked man who begets a righteous child, of whom it is said, "instead of the hedge shall grow up the fir tree;"⁴ and finally, the wicked man who begets a wicked child, of whom it is said, "From the wicked shall go forth wickedness."⁵ Likewise there are four kinds of pardon: the four kinds of known atonement. The kinds of obedience are four; and the kinds of sin four. The banned things are of four kinds and occur in innumerable cases: the impure thing that makes impure; that which makes impure that which was not impure; the impure which does not make impure; and that which neither makes impure nor is impure. The classification by four holds good also in the case of "yibbom" and "halizah," Thanksgiving offering oil, frankincense, oblation, and the first born for an inheritance and for the priest. And likewise four, there are four fires: the fire which eats and drinks,—the natural heat in animals; the fire which neither eats nor drinks,—the fire common among mankind; the fire which drinks but does not eat,—the heat in the bosom of the earth; and the fire which consumes but does not drink,—the fire of the surrounding ether.⁶

Likewise, God gave man four characteristics reflecting the nature of the mineral, the vegetable, the animal and the angel. Genesis and decay are characteristics which he shares with minerals. Nutrition and growth are characteristics which he shares with vegetable life. Sensation and motion are characteristics which he shares with animal life. His angelic characteristics are adoration and eternal life, for when he truly serves God he does not die.⁷ Likewise the divisions of philosophy are four: first, the disciplinary and propaedeutical; second, natural science and anatomy; third, logic; fourth, theology.⁸ Likewise God, when creating the world called into existence four simple things, which are the basis of all composi-

¹ Vayikra Rabbah, parasha 30, sect. 12. ² Psalm XLV, 17.

³ Job XXXI, 40. ⁴ Is. LV, 13. ⁵ I Samuel XXIV, 14; Yoma 86a.

⁶ Weltseele, p. 128. ⁷ Naturanschauung, p. 193. ⁸ Propaedeutik, p. 2.

tions. These four simples are fire, air, water and earth. Their compounds are the minerals, the plants, the animals and man.¹ Likewise, bodily diseases arise from imperfect mixture owing to the perverseness of one of the four humours in man, viz.: the blood, the phlegm, and the two biles.² Their commixture gives rise to heat, moisture, cold and dryness. The learned have written medical works dealing with the use of aromatic roots. Their explanations are extensive and involve a science that is well nigh limitless. Corresponding to these humours are the four sources of the soul's defects. They are the origin of very severe, tenacious diseases which yield to treatment far less readily than bodily ailments, unless one resorts to the medicinal aromatic roots described by the prophets—God bless them.³ In their works they explain what God revealed to them concerning these roots. The causes of the soul's diseases are accumulated ignorance, evil disposition, corrupt views and shameful doings.⁴ When souls thus succumb, their excellence vanishes, their splendor is obscured, their vision is darkened and their burdens scarcely tolerable—from such a fate may God in His mercy save us! Were we to proceed to enumerate the things classified by the sages as occurring in fours, we would have to mention very many. Of their allusions we quote the following: "There are those who inherit and bequeath, bequeath but do not inherit, inherit but do not bequeath, do not bequeath and do not inherit;"⁵ Four qualities mark those who give charity;⁶ Four qualities mark those who go to the Beth Hamidrash;⁷ "Four should give thanks;"⁸ and many others which we shall not mention seeing that they are not hard to understand. Then there are the four agencies in the redemption of Israel from Egypt; the four "malchioth," which correspond to them; the four great beasts which the pious Daniel saw issuing out of the sea and which God caused our ancestor Abraham to see over against the dreadful intense darkness which fell upon him.⁹ The sages have put in the same category

¹ *Anthropologie*, p. 50; *Naturanschauung*, p. 141.

² *Anthropologie*, p. 49; *Logik*, p. 106.

³ For the philosophers as physicians for the soul refer to Dugat's *Histoire des Philosophes Musulmans*, p. 236. Probably refers to al-gazali's *Munkid*. ⁴ *Anthropologie*, p. 103. ⁵ Baba Bathra, Ch. VIII, I. ⁶ Pirke Aboth, V, 16. ⁷ Pirke Aboth, V, 17. ⁸ B'rachoth, 54a. ⁹ Dan., VII, 3.

"inflammation, bright spot, scab and a swelling;"¹ the four streams' Gihon, Pishon, Hidekel and Euphrates;"² and "ants, conies, locusts and spiders."³ Likewise, the wicked suffer a four-fold punishment, for it is written "The Lord raineth upon the wicked snares, fire, brimstone and a horrible tempest."⁴ In the world to come He will visit them with a four-fold punishment: an overflowing rain, hailstones, fire and brimstone.⁵ There are moreover, the four terrible penalties: the sword, pestilence, famine and wild beasts.⁶ The chariots are four,⁷ and the smiths are four.⁸ The stars are of four kinds: the sun shines by day; the north stars by night but not by day; the moon may be seen both by day and by night; the stars round about the South pole shine neither by night nor by day. The zodiacal signs are also of four kinds: three are of the nature of fire, three of air, three of water, and three of earth.⁹ Water is of four kinds: water that ascends from the earth to the atmosphere is the origin of rain; water that descends from the atmosphere to the earth is the falling rain; water in the heights is ice; and the water which remains forever in the depths is the water of the sea, stored up according to the words, "He gathers together the waters of the sea in a heap."¹⁰ Vegetation is of four kinds: the nutritive and the medicinal, e. g., wheat, barley, and the like; the nutritive and non-medicinal, e. g., sugar, oils, and the like; medicinal and non-nutritive, aromatic roots among the dry grasses; and non-medicinal and non-nutritive, as thorns and the like.

Similarly, the five planets correspond to the five fifths of the Law;¹¹ the five possessions which the Holy One—Blessed be He!—especially appropriated to Himself in His universe;¹² and the five services which occur on the Fast Day of Atonement.¹³ Similarly the five senses which are in man; and the

¹ Leviticus XIII, 2. ² Genesis II, 11, 13 and 14.

³ Prov. XXX, 24-28. ⁴ Ps. XI, 16.

⁵ Ezekiel XXXVIII, 22. ⁶ Idem XIV, 21.

⁷ Zechariah VI, 1-8. ⁸ Idem II, 3.

⁹ *Propaedeutik*, p. 49. ¹⁰ Ps. XXX, 7.

¹¹ The Five Books of Moses. ¹² Pirke Aboth, VI, 10.

¹³ Kol Nidrei, Shaharith, Mussaph, Minha and Neila.

five celestial provinces.¹ And in five, the figure five, as also twenty-five, always preserves itself throughout its self multiplication, and irregardless of the size of the product, does not increase.²

Similarly, the six corresponds to the following: the six sides of the world;³ the six colors which God created in the world, viz.: white, black, red, green, yellow and blue;⁴ the six orders of the Mishna; and the six orders of the Tosephtha; the six zodiacal signs which appear eternally above the earth and the six concealed eternally under the earth; and the six south stars and the six north;⁵ in regions of the north six months are perfectly dark without any admixture of light and in the south six months are light without any admixture of darkness;⁶ "six days of creation;"⁷ "six wings to each one;"⁸ and likewise six openings in our bodies on the right side and six on the left.⁹

And similarly the seven. Its applications are most frequent and most important, due largely to the grandeur, dignity and sanctity of the Sabbath in the eyes of God; for it is the seventh of the days, the last of them and their terminus, for their number closes with it. Whosoever observes the Sabbath as God decreed, learns to thoroughly appreciate it and its majesty as the law of God commands, and moreover fears God,

¹"The astrologers divide up the degrees of each sign of the zodiac among the five planets. The portion assigned to each planet is called the province of that planet since it denotes the part of the sign where that planet exercises its full influence." De Slane, *Proleg II*, 221, note 1; III 154, note 4. Does alhudud al'aluviat mean God, Universal Reason, Universal Soul, Nature and Things? Dieterici's *Theologie*, p. IX. There are five fundamental principles of Islam, five imams and the most eminent of the prophets were five. For the last named Cf. *Weltseele*, p. 172. The five chief figures mentioned by Euclid are the tetragon, cube, octahedron, icasahedron and dodecahedron. *Propaedeutik*, p. 3.

²The Ihwan point out that if we regard one as the point, two as the line, three as the surface and four as the cube, then five is the sphere. If it be multiplied by itself ever so often the multiplicand persists: thus $5 \times 5 = 25$; $25 \times 25 = 625$; $625 \times 625 = 390,625$, etc. Cf. *Propaedeutik*, p. 8.

³North, east, south, west, up and down. *Anthropologie*, p. 4.

⁴*Anthropologie*, p. 26.

⁵*Propaedeutik*, p. 47, has it that six of the *constellations* are north.

⁶Idem, p. 91. ⁷Gen. I. ⁸Isaiah VI, 2. ⁹Naturanschauung, p. 154.

is completely religious. But when one's religion falls short of that it utterly fails him. The seven finds its application to man in the following particulars: the soul has seven spiritual powers and the body seven corporeal powers. The corporeal are attraction, retention, digestion, rejection, growth, increase and imagination.¹ The soul's seven spiritual powers are: hearing, seeing, smelling, tasting, touching, speaking and intelligence.² They correspond to the seven planets. Five of the planets have ten mansions out of the twelve signs of the zodiac. The two luminaries have two mansions, the moon ruling over one of them: the sign Leo being for the sun and Cancer for the moon. Now, the ten mansions belonging to the five planets are as follows: to the planet Saturn belong the signs Capricorn and Aquarius; to the planet Jupiter the signs Sagittarius and Pisces; to the planet Mars the signs Aries and Scorpion; to Venus the signs Taurus and Libra; and to Mercury the signs Gemini and Virgo.³ And likewise in the body of man there are twelve apertures: his ears, eyes, nostrils, mouth, navel, breasts and his two passages.⁴ Of these twelve openings ten are for five powers and two for two powers, corresponding to the planets and the two luminaries. The mouth corresponds to the sun, the navel to the moon, the ears to the mansions of Mercury, the eyes to the mansions of Jupiter, the nostrils to the mansions of Mars, and the two passages to the mansions of Saturn.⁵ Similarly his eyes are of seven strata, between each and every pair of strata there are gradations and powers of seeing which are not between the others.⁶ Similarly, God placed the channel of the faculty of hearing in the ears and the channel of the faculty of seeing in the eyes, the channel of the faculty of smell in the nostrils, the channel of the faculty of touch in the hands, the sensual taste in the mouth and in the private parts, the channel of the faculty of speech in the tongue which corresponds to the moon, and the channel of the faculty of intellect in the brain which corresponds to the sun.⁷ The brain supplies the speech which thou employest and the ideas

¹ *Anthropologie*, p. 48. Vayikra Rabbah, parsha 29, sect. 11.

² *Anthropologie*, p. 48. ³ *Propaedeutik*, p. 50; *Anthropologie*, p. 48.

⁴ *Idem*, p. 49. ⁵ *Idem*, p. 49. ⁶ Compare *Die Sinne*, p. 85.

⁷ *Anthropologie*, p. 48.

which are expressed through speech with its eight and twenty consonants, just as the sun supplies the light¹ wherewith the moon shines through eight and twenty mansions from its first appearance until it is complete and perfect through the power of their Author and Creator, sanctified be His Names;² Likewise, on earth there are seven climates³ and eight and twenty regions. Furthermore, the importance of seven in the estimation of God is indicated by the fact that He ordained that the seven-month child should live, but the eight-month child should die since a month is superfluous.* That is a mystery understood by God, the prophets whom He taught, and those versed in the sciences inherited from them, having mastered these sciences through divine grace. Likewise, He made the heavens in seven parts^b and the climates seven in number.^c As another example of the excellence of seven in the estimation of God we note the characteristics of the calendar which the children of Israel use for their years, for the festivals and fasts ordained for them in the Torah, and also for the stipulation handed down to them in the authentic traditions of the prophets that Pesach must not begin on Monday, Wednesday or Friday; Azereth not on Tuesday, Thursday or Saturday; Rosh Hashana not on Sunday, Wednesday or Friday; the Day of Atonement not on Sunday, Tuesday or Friday; and Purim not on Saturday, Monday or Wednesday. All of this is according to the postponements indicated by the ancient sages and their intimate associates of blessed memory. We have found that the origin, the canons and the methods of the calendar are based on the number seven. There are twelve simple ordinary years and seven leap-years. This is the theory of the calendar, its foundation and its entire key for all times. To show this we shall make in the latter part of this book an astronomical table, wonderful and ingenious. Whosoever wishes may scrutinize it, please God.^d Therein are great reward for all and complete religious practice—God controls success in His mercy! Likewise, God appointed seven shepherds to preside over His people

^a *Anthropologie*, p. 49; *Propaedeutik*, p. 131. ^b *Idem*, p. 62.

^c *Idem*, 92-99; 191-199. ^d *Anthropologie*, p. 72.

^e *Propaedeutik*, p. 46. ^f *Idem*, 92-99; 191-199.

* This table does not appear in our manuscript.

Israel;¹ and Enoch was the seventh after Adam.² The illustrious master Moses ben Amram—peace be upon him!—was the seventh after Abraham,—the order being Abraham, Isaac, Jacob, Levi, Kehath, Amram, with Moses as the seventh. Likewise, Otsem was the sixth, and David the seventh son.³ We further find in the Talmudic narratives that every tribe in Israel gave birth to seven-month children. Similarly the wildernesses are seven: the wilderness of Sinai, Zin, Kadmuth, Kadesh, Shur, Paran and Ethan. The wilderness of Sinai is the most famous since it was the scene of the revelation of the Torah. Likewise, the seas are seven: Sodom, Tibrias, Sabki, Aspamia, Halta, Kinnareth and the Great Sea. Likewise there occur seven expressions for heaven in the Bible: r'kia, ilon, z'bul, m'hon, m'on sh'hakim and araboth.⁴ Likewise, the Biblical words for land are seven: arka, eretz, heled, n'shya, ziyah, adamah and tebel.⁵ Israel was enjoined to observe the seven days of Niddah, the seven days of purification, the seven days of hymeneal rejoicing, and the seven blessings. God commanded Noah, “of the clean animals take by the sevens.”⁶ Then there are seven days of consecration,⁷ the seven pillars of the world, the seven worlds, and seven ancestors rest with God and corruption has no power over them.⁸ Likewise, God caused the release of the pious Joseph through the dreams in which Pharoah saw seven beautiful cows and seven full ears of corn and their contraries, and his deliverance was through the interpretation thereof, as thou knowest.⁹ Balaam prepared seven altars.¹⁰ Upon the menorah were seven sockets.¹¹ Pardon and forgiveness are granted in Tishri which is the seventh month from Nisan, and Nisan witnessed

¹ Micah V, 5. In this group David was the central figure with Adam, Seth and Methusaleh on his right hand, and Abraham, Jacob and Moses on his left. Succah 52b.

² Vayikra Rabbah, parsha 29, sect. 11.

³ Idem.

⁴ Hagigah 12b; Aboth d'Rabbi Nathan, ch. 37; Midrash Thillim, Ps. CXIV.

⁵ Aboth d'Rabbi Nathan, ch. 37; Shir Hashirim Rabbah, parsha 6.

⁶ Gen. VII, 2.

⁷ Levit. VIII, 23.

⁸ Baba Bathra 17a. The passage refers to Abraham, Isaac, Jacob, Moses, Aaron, Miriam and Joseph.

⁹ Gen. XLI. ¹⁰ Numbers XXIII. ¹¹ Exodus XXV, 37.

the redemption since it is the seventh month from Tishri. In most of the sacrifices there were seven lambs of the first year.¹ And likewise there are seven characteristics of a boorish man and seven of a wise man,² and seven kinds of punishment come into the world for seven kinds of important transgressions.³ Likewise, God ordained that the Children of Israel should count seven weeks and at the expiration thereof make a pilgrimage to the Temple: that is the Pilgrimage of Weeks.⁴ He permitted them to keep their Hebrew slaves and handmaids in service for six years, but these were to be set free in the seventh.⁵ He ordained that they should count years seven times seven, i. e., forty-nine years; then landed property should be free and return to its original possessors in the fiftieth year. He enjoined them to plough and sow their fields six years, but during the seventh year the ground is to lie fallow.⁶ He enjoined upon them the recital of seven blessings in the Sabbath service, concerning which His favorite says, "Seven times a day do I bless thee."⁷ In the bethrothal there are seven blessings and seven days of huppa; and on the fast day seven blessings. Of all the numbers seven is most frequently referred to in the Scriptures. We quote a few of the many instances: "Seven abominations are in his heart,"⁸ "Seven evils shall not touch thee,"⁹ "Though the righteous fall seven times he shall arise,"¹⁰ "Seven shall lodge without being visited by evil," "For seven fold shall Cain be avenged."¹¹ The illustrious master selected seventy elders to govern the people.¹² There are thus many passages mentioning seven and its excellence. In treating the theory of religion as extensively as possible we shall recall in what respect that number is complete and wherein consists its pre-eminence, please God. When we reach the chapter dealing with the consideration of all that God has created, and especially the section treating of the seven stars and the twelve constellations, we shall enter into the easily intelligible aspects of the subject as far as our limited

¹ Levit. XXIII, 18. ² Pirke Aboth V, 10. ³ Idem V, 11.

⁴ Deut. XIV, 9. ⁵ Exod. XXI, 2 and 6. ⁶ Levit. XXV, 2-7.

⁷ Ps. CXIX, 164. ⁸ Prov. XXVI, 25. ⁹ Job. V, 19.

¹⁰ Prov. XXIV, 16. ¹¹ Gen. IV, 15. ¹² Numbers XI, 16.

knowledge permits, please God. Above every knowing being is the Omniscient, Mighty, Exalted One! Of Him we ask the blessing of grace and guidance in all matters religious and worldly.

We mention a portion of the subject here that thou mayest recognize that the seven stars and the twelve constellations are fundamental to the forces and that every prophet and lawgiver referred to them. As for the foundation of this world thou seest that there are seven stars in as many spheres and twelve signs of the zodiac in one sphere. Together they make up the nineteen foundations of time and place, according to seven days,—not more, not less. There are many classes of people in respect to language, sects and doctrines but not in respect to these days, for they cannot increase or diminish. Likewise, the twelve months persist through all times without cessation. Their increase or diminution would involve the destruction of universal harmony and the entire reversal of things, for there would be no stability since seven is the most faultless of the numbers.¹ The same applies to the twelve. Thus there are the prescribed prayers wherewith we approach the King of Kings, make our necessities known to Him, ask of Him that which we desire, confess our sins and petition Him for our well-being and guidance. That is put into the eighteen benedictions, which together with the first, the principal one, make up the nineteen, to correspond to the seven and the twelve.

Much about seven and twelve that we regard as fundamental is concealed from the mass of the common people, but is clear to the noble and the wise. Instance the three portions of the Law, which it is incumbent upon us to read every day twice before the nineteen blessings are read: "Sh'ma," "V'haya im sh'amo'a" and "Vayomer."² In the whole thereof are nineteen sections, after taking away one of them, which is repeated, viz.: the passage commencing, "U'chethabtem." It resembles the passages with which the Torah begins and ends, as we shall point out in the fifth chapter of this book. Therein we have

¹ *Propaedeutik*, pp. 7, 8 and 69. ² Deut. VI, 4-9; Deut. XI, 13-21;
Numbers XV, 37-41.

mentioned that instance and additional ones relating to the seven and the twelve. But one which we have not mentioned is the passage at the end of the Torah. It is the last composed by the pious and illustrious Moses—peace be upon him!—“O the happiness of Israel,”¹ etc. Concerning it the sages have the tradition that the letters “beth” and “caph” were used that the Torah might begin with the letter “beth” and end with the letter “caph,” the word “b’reshith” being the first and “thidroch” the last. These sentences contain nineteen words. All of these things are open only to those versed both in the literal and in the manifestly figurative meaning of the words, for in them these secrets and hints point to the seven and the twelve. My brother, grasp these subtle mysteries and ponder over them with their numerous meanings and the knowledge that lies back of them, that thou mayest master them and through them attain eternal beatitude after emerging from the dwelling of ignorance—may God in His mercy grant both of us success!

We can cite many Scriptural sections whose length is regulated according to the seven and the twelve. Thus the first song, from “vayosha” to “hashem yimloch,” numbers nineteen verses.² The same applies to the verses with which the noble Jacob blessed his children from Reuben to Joseph;³ the total number of verses is nineteen. He left off with Joseph and Benjamin. In recognition of their rank he honored them on that occasion with another set of verses. And likewise the verses in the blessing of the illustrious prince Moses number nineteen.⁴ These verses extend down to the sentence beginning, “Who is like the God of Jeshurun?” This numerical arrangement holds good throughout the prophetical works with most of the allusory passages. If thou considerest the twelve minor prophets individually there will remain three in the later prophets and four in the earlier, making nineteen. By taking the four earlier prophets and the four later prophets and adding thereto the eleven books of the Hagiographa we have nineteen. Had we wished to deal exhaustively with the Prophetical and Hagiographical passages constructed on the principle of

¹ Deut. XXXIII, 29. ² Exodus XV. ³ Gen. XLIX. ⁴ Deut. XXXIII.

nineteen we could have done so. This brief treatment of the subject is intended simply to be a suggestion to the wise. Thus we have made clear to thee, my brother, that time is built upon seven, and place likewise upon seven and twelve.

There are seven and twelve parts whose combinations I shall explain to thee. Now, the chief of the Arabs¹ came to them only on account of these parts. He bound them to mention four words whose separate parts come under the seven and twelve in Arabic orthography. Only those versed in this subject grasp it, but as for the ignorant they are aware neither of it nor its meaning. The Arabs were told, "There is no God but Allah."² To this declaration they added Mohammed's name, as if he were a messenger of God, and believed that by uttering these words they could attain bliss, that by virtue of these words they would surely be admitted into Paradise. Had he intended the formula to have that meaning, not a single person of intelligence would have heeded him. It means, however, that after a man believes in God, he should do what is proper,—that which God had commanded before this prophet came to his people. For if it meant that one might go about stealing, killing, adulterizing,—in a word, committing deeds displeasing to God—and by uttering these words would be admitted into Paradise, no man of intelligence would accept such a doctrine or consider it sane. As a matter of fact the formula possesses an inner meaning involved in its orthography. Their Book indicates therewith the science of the seven and the twelve which are the fount and the fundament of all created entities. When a man clearly realizes the intent of the formula and acknowledges God's unity and transcendence he becomes worthy of admission to Paradise, worthy to attain eternal happiness. In noting the distinguishing feature of these words, we find that the number of the letters "La il(a)h ila All(a)h" is twelve, and the number of the syllables seven; all in all nineteen. This result is due to the fact that "la" counts as one syllable and "ilah" as two, the sum total being seven.

Assuredly ours is the credit for these principles since our testimony preceded theirs. Instance the exclamation of David,

¹ Mohammed. ² Sura XXXVII, 34 et passim.

"For who is God besides the Lord, and who is a Rock besides our God!"¹ Similarly we magnified His Name in many other passages; "Great is the Lord and exceedingly praiseworthy;"² "Great is our Lord",³ etc., etc. We care to mention of the seven and twelve only that which we and the Arabs have in common. Aside from this consideration we surely would not mention the subject merely because it is mentioned by them. Furthermore, it is pre-eminent and fundamental according to one of their passages in another Surah which states that over hell there are nineteen.⁴ One commentator explains that as an allusion to their religion, and holds that the seven corresponds to the twelve syllables, and the twelve to the twelve letters of the formula of faith.⁵ Some claim that the seven has reference to the Sabbath day which is the seventh. Thus, much is mentioned by the learned with regard to the pre-eminence of the seven and the twelve. They speak of it as the number of the vertebrae in the back.⁶ We also have gone quite deeply into the subject of the seven and the twelve. We shall treat the rest of this subject as extensively as we can in

¹ Ps. XVIII, 32. ² Ps. CXLV, 3. ³ Ps. CXLVII, 4. ⁴ Sura LXXIV, 30.

⁵ The sura reads: "And what shall make thee understand what hell is? It leaveth not anything unconsumed, neither doth it suffer anything to escape. It scorcheth men's flesh: over the same are nineteen angels appointed. We have none but angels to preside over the hell-fire; and we have expressed the number of them only for an occasion of discord to the unbelievers." The Ihwani explain that these verses refer to the passage of the *seven* planets through the *twelve* constellations: *Anthropologie*, p. 143. Nathanel appears to regard the *nineteen* as an allusion to the Mohammedan formula of faith with its seven syllables and twelve letters. Beidhawi, vol. II, p. 369, says: "The nineteen refers to nineteen angels or nineteen kinds of angels. The special reason for this particular number is because the disorders of human souls, in thought and deed, are caused by the twelve animal forces and the seven natural forces. Or it may mean that Gehinnom has seven degrees. Six of these are for the kinds of infidels. Each kind is punished for neglecting belief in the faith, the confession of faith and the practice of the religion with a certain kind of punishment which fits it, and over each kind an angel or kind of angel presides. One degree is for believers who sinned. They are punished in hell with a specific kind of punishment for neglecting the practice of the religion. Over this punishment an angel or kind of angel presides. Or because the hours are twenty-four: five of them employed in prayer. If during the other nineteen hours he has committed a sin whose penalty is one of these kinds of punishment the zahaniyat or hell-angels take charge of it."

⁶ The Ihwani (*Naturanschauung*, p. 211; *Weltseele*, p. 173) claim that the spine has 28 vertebrae. According to the Talmud (Oholoth, Ch. I, mishna 8) the spine has eighteen vertebrae.

its proper place in the fifth chapter,—please God, for from Him is help!

And as for the eight, behold to it there correspond the eight days of circumcision,¹ the eight days of the Festival,² and the eighth day which is distinguished by being set aside by itself, a festival for itself, a time for itself.³ Likewise the eight princes and the seven shepherds with whom they are allied, number fifteen.⁴ Fifteen is half the Ineffable Name, and with it God created the world: “For with ‘fifteen’ the Eternal formed the world”,⁵ and according to the passage, “When God created them.”⁶ Do not read b’hibbor’ām but b’he b’ra’ām, for it is written, “By the word of the Lord the heavens were made.”⁷ Eight also possesses pre-eminence as a principal number for in the Temple they used to sound eight tones upon the Sheminith. Eight fathers of the pure correspond to the eight faculties. The prophetical books are likewise eight. But the most interesting of all, is this: when thou takest into consideration the survivors after the flood thou findest them eight in number, viz.: Noah and his wife, his three sons and their three wives.⁸

As for the nine, we find that the body of man is built up of nine substances; hair, nail, skin, flesh, fat, blood, marrow, bone and nerves.⁹ Likewise the spheres are nine: the seven that are well known, the sphere of the zodiacal signs and the sphere of darkness.¹⁰ Similarly the months of pregnancy are nine.¹¹ The learned point out some wonderful characteristics of the nine primary numbers.¹² They are the ancient Hindoo characters from which is derived the whole science of arithmetic

¹ Gen. XVII, 12.

² Succoth or the Feast of Tabernacles (including Sh’mini Azereth).

³ Sh’mimi Azereth or Eighth Day of Solemn Assemblage.

⁴ Micah V. The eight princes are Jesse, Saul, Samuel, Amos, Zephaniah, Zedekiah, the messiah and Elijah. Succah 52b.

⁵ Is. XXVI, 4. J(a)h numerically fifteen.

⁶ Gen. II, 4. ⁷ Ps. XXXIII, 6. Bereeshith Rabbah, parsha 12, sect. 10.

⁸ Gen. VIII, 16. ⁹ *Anthropologie*, p. 4.

¹⁰ *Propaedeutik*, p. 47. ¹¹ *Anthropologie*, p. 72.

¹² The Arabs express the zero by a dot and do not consider it a number. In Spranger’s Masudi’s “*Meadows of Gold*,” p. 157, we are told that the wise men of the Barahman or Indian ruler invented the nine figures which form the numerical system of the Hindoos.

dealing with the minute and the great, the many and the few, for which purpose the nine characters are inexhaustible. They are the following: 1—2—3—4—5—6—7—8—9. These are their forms. If thou writest the following figures 5—4—3—2—1 thou hast fifty-four thousand, three hundred and twenty-one. The tens are after the units, the hundreds after the tens, the thousands after the hundreds, the ten thousands after the thousands, and so on ad infinitum. As often as a figure is added to a number the number is increased a degree and assumes another aspect. And that is due to the fact that when thou addest them together there results the number forty-five, the figures by the threes amounting to fifteen or one-half the Ineffable Name which is numerically fifteen. That is clear:

$$4 + 8 + 3; 9 + 5 + 1; 2 + 7 + 6;$$

every one of these three combinations amounts to fifteen. The Creator has been called "Fifteen" for Scripture saith, "Verily my strength and song is Jah"¹ (Fifteen); and furthermore, "For with Jah (Fifteen) the Eternal formed the world."² The Talmudists say, "With the 'he' (fifteen) He formed this world and the world of the future, for it is written, 'These are the generations of the heavens and the earth.' Do not read b'hi-boro'om but b'he b'r'a'am.³ One of the learned says, "From that it is seen that with nine letters death is meted out and the people of each generation pass away."

Of the ten⁴ are the ten commandments,⁵ and the ten utterances,⁶ the ten miracles, which were brought for our fathers in Egypt and the ten by the sea,⁷ and the ten plagues which the Holy One—blessed be He—brought upon the Egyptians in Egypt.⁸ Zimon is with ten and Kedusha with ten. We do not read in the Torah less than ten passages. Ten malchiot, ten zichronoth and ten shopharoth.

¹ Jer. XVII, 19. ² Is. XXXVI, 4.

³ Bereshith Rabbah, parasha 12, sect. 10.

⁴ The Pythagoreans had called the ten "perfection," "the world," "the heavens" and "the all." The Arabs knew nothing of the apotheosis of this number. Its place was taken by the number twelve. Cf. *Pro-pae-deutik*, p. 186.

⁵ Exodus XX, 2-17. ⁶ Pirke Aboth V, 6.

⁷ Idem V, 5. ⁸ Idem V, 1.

There are nine songs and the tenth refers to the future World, for it is written, "On that day this song will be sung."¹ Nine sephiroth Israel counts and the tenth is for the Future World, as it is written, "Then the flocks shall pass again under the hands of Him that telleth them, saith the Lord."² Ten kings ruled from one end of the world to the other. And likewise, in ten garments the Omnipotent is enveloped. One is "O Lord my God, thou hast become exceedingly great, with splendor and majesty has Thou clothed Thyself,"³ and the second, "The Lord is King, He is clothed with majesty,"⁴ and the third, "The Lord hath clothed Himself, with strength. He hath girded Himself."⁵ The fourth, "I saw a high throne and One Ancient of Days was sitting upon it, and His garments were as white as snow,"⁶ and the fifth, "He shall be clothed in righteousness like Sharon."⁷ The sixth and seventh, "And he donned garments of vengeance."⁸ And the eighth and ninth, "Why are thy garments red?"⁹ And the tenth, "Who is this cometh from Edom—this one with his splendid garments?"¹⁰ And likewise Israel suffered ten exiles: four in the days of Sennacherib,¹¹ four in the days of Nebuchadnezzar, and two in the days of Titus and Vespasian.

The world to come is indicated in Holy Writ by twelve expressions which contain the word kallah (bride). They are ". from Lebanon, O bride,"¹² "The sound of joy and the sound of gladness, the voice of the bridegroom and the voice of the bride."¹³ "As the bridegroom rejoices over the bride."¹⁴ "As the bridegroom decks himself out in glory and the bride dons her ornaments."¹⁵

It is thus evident that man is the noblest existent under the sphere of the moon; that he is a microcosm and so constituted as to correspond to the macrocosm. From his thigh down to

¹ Is. XXVI, 1. ² Jer. XXXIII, 13. ³ Ps. CIV, 1.

⁴ Idem XCIII, 1. ⁵ Idem XCIII. ⁶ Daniel VII, 9. ⁷ Is. LX, 17.

⁸ Idem LIX, 7. ⁹ Idem LXIII, 2. ¹⁰ Idem LXIII, 1.

¹¹ According to Bamiðbar Rabbah, (parasha 23, sect. 14), and Koheleth Rabbah (parsha 9, sect. 3), Sennacherib was responsible for three exiles.

¹² Songs of Songs, IV, 8. ¹³ Jer. VII, 34; XXV, 10.

¹⁴ Is. LXII, 5. ¹⁵ Idem LXI, 10.

the lowest part of his body he is similar to the element earth. The fullness of marrow which is in his bones makes him similar to the mines which are in the interior of the earth. His abdomen makes him similar to the element water, with its various fish and fluctuating billows. The same may be said of the rattling noise in the intestines and the various intestinal worms. His thorax is similar to the element air, because of the constant fluttering of the lungs; they inhale the air and flap their wings against the heart to equalize the heat and enable man to live. His head is similar to the highest element fire. Moreover, on it are countless hairs, just as in the macrocosm there are countless plants. Likewise his face is cultivated, corresponding to the cultivated tracts in the macrocosm. The nape of the neck is a waste, corresponding to the deserts in the macrocosm. His trembling and the perspiration which appear on him correspond to the thunder and the rain in the macrocosm. The palpitating of the lungs corresponds to the fluttering of the birds in the macrocosm. His shoulders, elbows, knees, buttocks and projecting parts correspond to the mountains and the hills in the macrocosm. In him are different kinds of fluids having a salty taste in his eyes, sweet in his mouth, fetid in the urinal canal, and bitter in his ears. These correspond to the fluids of the macrocosm. These things are as they are owing to the various wishes of the wise Creator—may His Names be sanctified! Truly those wishes are wise and judicious. They say that the water of the sea is salty that the animals round about might live; for if it were sweet the animals would be stricken with cholera, whereas saltiness prevents cholera.¹ Likewise the eyes are salty because they are fat. Were it not for their saltiness they would become blind, since flesh cannot continue its existence without the aid of salt. That whole subject, however, is extremely subtle, too profound for this treatise, too wonderful, too grand. No one understands it but God and those who are far advanced in the sciences. What we do not understand about the anatomy of man's body exceeds that which is clear to us. How little then do we know of the other sciences! The reader of this book will therefore

¹ *Naturanschauung*, p. 107.

be indulgent with us since we have not made therein a single assertion of our own or advanced any theory that we have not heard from others. We have studied the subject and have written this book as a compendium for our youth and for any of our brethren into whose hands it may fall. We ask God's pardon for every misstep and error; we ask His inspiration in the matter of correct judgment, His aid and guidance, . . .¹ Man's knowledge, glory, excellence and authority, extend over all things, as we pointed out in our prefatory remarks upon the passage: "Thou causest him to rule over the work of Thy hand: all things hast Thou placed under His feet."²

God made man's soul spiritual, noble, subtle, elementary, living, knowing and comprehending. The Praised One desires to direct its attention to the treasures of His wisdom and cause it to testify to the absoluteness of His power and the loftiness of His wisdom that it may serve Him properly and be responsible to Him, beginning with all that is due a master—servitude, submission, service, obedience, accountability and resignation,—and ending with a most cheerful and voluntary submission to His will, and that it should cultivate correct opinion in regard to what He made in it manifest and concealed. And even though her nature rebels she must approach her Creator cheerfully and rightly disposed towards Him to obtain reward and blessing. Holy writ speaks in reference to all these things. As for the creation of man according to His will and as a manifestation of His Glory we have the passage, "All that is called by My Name for My glory have I created it, have formed it, yea, have made it."³ Referring to His intention to have them testify to the sublimity of His wisdom and the absoluteness of His power, is the passage, "Ye are my witnesses, saith the Lord, and my servants whom I have chosen in order that ye may know and understand that I am He: Before Me no god was formed and after me there shall be none."⁴ Referring to their responsibility to Him for the fulfillment of their religious duties, even as servants are responsible to their masters, is the passage: "As the eyes of servants are unto the hand of their masters, and as the eyes of the handmaid unto the hand of their

¹Lacuna. ²Ps. VIII, 7. ³Is. XLIII, 7. ⁴Is. XLIV, 8.

mistress, thus are our eyes unto the Lord, our God, until He have compassion upon us."¹ And as for submission to His command and decree and pious thoughts concerning Him even though He does unto us what our nature shuns, we have the sentiment of Job, "Though He slay me yet will I hope in Him."² In his spirit the pious and saintly Hananiah, Mishael and Azariah cast themselves into the fire, as thou knowest.³ That deed was beloved unto God. In His decrees He did not turn away from them, and they were saved. For they had given themselves up out of love for Him, and yielding to His decree with their lives gladly, willingly and freely. When He beheld the beauty of their faith and that their deed was dictated neither by the desire to obtain favor or reward nor out of fear, He set them free in the way He wished and reserved for them a rich reward, the recompense of the perfect—the possession of eternity. Likewise when Abraham, the Friend of God, was cast by the tyrant into the fire—I refer to Nimrod who cast him into the fire with a ballista—the most High—may His Names be sanctified!—said to Gabriel, "Ask Abraham in the air whether thou canst assist him in something." And he asked in the air, "Can I be of some use to thee?" And Abraham answered, "I need some one else but not thee." And God appeared and set him free by saying, "O flame be thou cold and a security unto Abraham." And had He said "cold" and stopped, the cold would surely have destroyed him.⁴ Thus our Praised One sets free His saints and His God-fearing ones who are humble before Him: "He will never suffer the righteous to totter."⁵ It is further written, "The enemy shall not deceive him and the son of unrighteousness shall not retort unto him."⁶ I laud Him, give thanks unto Him, and commend my

¹ Ps. CXXIII, 2. ² Job. XIII, 15. ³ Dan. III.

⁴ Cf. Sura XXI, 52-75, Targum Jonathan and Targum Jerushalmi to Gen. XV, 7; Targum Jonathan to Gen. XI, 28; Midrash B'reshith Rabbah, parsha 38, sect. 13; Baba Bathra 91a; *Logik und Psychologie*, p. 164. Rodwell, in his translation of the Kur'an, p. 178, note, points out that the legend was accepted as a historical fact by some of the Eastern Christians. According to the Syrian calendar the event should be commemorated on January 29th. The Abyssinian calendar has January 25th as the date.

⁵ Ps. LV, 23. ⁶ Ps. LXXXIX, 23.

affairs unto Him, according to the words of the prince, "Blessed is the man that trusts in the Lord and whose trust is the Lord."¹

Similarly, my brother, God made His most luminous religion after the manner of His world. Thus the religion is one and the Divine Law one, according to the utterances of the most High, "One Torah and One Judgment shall there be unto you."²

Likewise there were Scripture and Tradition, corresponding to the two, according to the dictum of the sages, "Two Torahs were given unto Israel, one written and the other unwritten."³ Besides, the Law was given at the hands of two men, Moses and Aaron; and the ten words were brought down on the two Tablets of the Covenant.

Likewise, there correspond to the three: Torah, Prophets and Hagiographa. The sages say, "What is meant by the expression 'I, o, I have written unto you thirds?' They are the three: Torah, Prophets and Hagiographa. They were delivered to three: Moses, Aaron and Miriam. Some say they were all delivered to Moses, for His name contains three letters corresponding to the Ineffable Name."⁴ It is said that the whole of religion consists of that which is derived from reason, the written Law and the traditional Law. Likewise, the people are of three degrees: priests, Levites and laymen. Likewise, there are three Kedushas. The priestly blessing has three sections. Moreover the Torah was given by means of sephor, sepher and sippur.⁵ Likewise, "By three things is the world preserved: by truth, by justice and by peace."⁶ Likewise, "The world is based upon three things: knowledge, good sentiment "Upon three things the world is based: Upon the Law, upon divine worship and upon deeds of kindness." Of the other meritorious acts they mention, "A man must say within his house on Sabbath eve towards dusk: 'Have ye separated the tithe? Have ye made the erub? Kindle the Sabbath

¹ Jer. XVII, 7. ² Numbers XV, 16. ³ Gittin, 6b.

⁴ M(o)s(e)h (Moses) is simply H(a)s(e)m the Ineffable Name reversed.

⁵ These three S's correspond to the R's: reading, writing and reckoning. Cf. Friedländer's *Jewish Religion*, p. 14.

⁶ Pirke Aboth, I, 2.

lamp.”¹ We have mentioned all that we could in the third gate of this chapter.

Likewise, the four. God enjoined upon the children of Israel to take in their hands on the Festival of Tabernacles four kinds of plants.² Its mention occurs in the fourth gate of this chapter together with the rest of the Divine Law related to it and concerning the world and man.

Likewise, the five. The Divine Law is the five-fifths of the Torah together with what is connected with and related to it of the fives with regard to the Divine Law, the world and man.

Likewise, the six. The science of instruction has for its foundation the six orders of the Mishna and the six orders of the Tosephta with what is concerned with and related to that of the sixes in the case of the Divine Law, the world and man.

Likewise, the seven. It is used most frequently in explaining religion, due to the pre-eminence of the Sabbath Day which the Praised One exalted above other days and enjoined the Children of Israel to observe and honor it and note its arrival, as we have explained in this chapter. As there is no need to repeat it here we shall not enter further into the subject.

Likewise, the eight: Circumcision is performed eight days after birth, and the Festival lasts eight days when we include the day connected with it.³ It is of the same kind as the matters of the Divine Law, the world and man.

Likewise, the nine. We have mentioned as much of it as we could.

Likewise, the ten. The basis of the Divine Law is the ten commandments which embrace the precepts of obedience enjoined in the whole religion. These precepts occur in the contents of the Decalogue, for the number of its letters six hundred and thirteen, together with what is connected with the tens in the Divine Law, in the world and in man.

It has become plain, my brother, that God created all things according to one order, marked by stability and wisdom. Disorder does not enter into it and confusion does not mix with it, as Sacred Writ saith, “How great are thy works, O Lord!

¹ Mishna, Tractate Shabbath, ch. II, 7. ² Leviticus, XXIII, 40.
³ The seven days of Succoth and Sh'mini Azereth.

In wisdom hast Thou made them all!"¹ It is further written, "The Lord founded the earth in wisdom, established the heavens with understanding."² Thus the Praised One is the Creator of all, their Author and their Governor. I laud Him, am grateful to Him, depend upon Him, and entrust my affairs unto Him, according to the word of David, "The Lord is my Shepherd, I shall not want. In green pastures does He cause me to lie down; by still waters He leads me."³ Finished is the second chapter, "Man a Microcosm". There follows

CHAPTER III.

This chapter sets forth the duty of rendering obedience to God—praised be He!

It is maintained that the duty of rendering obedience to God is established when we recollect and verify the fact that man is the noblest existent under the sphere of the moon; that in this world he is the viceregent of God,⁴ who made him the ruler over all things that exist as minerals, plants and animals, and that God created bounteous benefits,⁵ among which is the bringing forth of man from non-existence. The choicest and most complete of these benefits are two preeminent boons: one external, the other internal. The external consists in the perfect composition of his body with all the external equipments: flesh, blood, veins, nerves, bones, muscles, nails, marrow, etc.; and perfect with respect to hands, feet, and the organs of the external senses etc. The inward gift is the noble soul which God has graciously bestowed upon him. It is a simple substance, celestial, spiritual, potentially gifted with knowledge, understanding and sensation,⁶ as described by one of the pious while communing with his Lord. After referring to all that God has created, he continued, "And after all this Thou didst form man for Thy glory and didst create mortal who calls upon Thy Name.

¹ Ps. XXIII, 1 and 2. ² Prov. III, 20. ³ Ps. XXIII, 1 and 2.

⁴ *Logik*, 103 and 104.

⁵ Saadiah's *al-Amanat*, pp. 114 and 119, and Joseph ibn Zaddik's *Olam Koton*, p. 58, also make gratitude the incentive to obey God.

⁶ *Weliseele*, p. 25.

Thou didst breathe into his nostrils a soul precious and pure, unblemished and clean, wise and intelligent, accepting the discipline of wisdom, and acquiring knowledge and discretion, declaring that thou hast formed it and testifying that thou didst create it. Through it every one wise at heart increases his intelligence and recognizes Thee, and from it mortal gets understanding and finds Thee. For Thou hast made it a sign and token for men of wisdom in their resolves, and a swift witness to those who grasp knowledge in their souls. For when the liar lies against Thee, or the denier denies Thee, as a stone from a wall does his soul cry out, and as a lion from the forest does his spirit answer. Therefore all who seek Thee will comprehend Thee in their hearts." It remains to say on this subject that, aside from the thanks which he should render to the Beneficent One—praised be He—it is obligatory for man to submit to two kinds of obedience, the external and the internal.

The external consists in carrying out the law revealed to the prophets—peace be unto them!—in such matters as circumcision, fasting, alms-giving, the pilgrimage, the holy war, and what is similar in the practice of zizith, tephilin, succah, lulab, mezuzoth, and the other mizvoth, which are set forth in the Books of the Law.¹ The sum thereof amounts to six hundred and thirteen as Rabbi Saadiah Gaon, of blessed memory, pointed out.² He deduces them from the Decalogue, the number of whose letters is six hundred and thirteen. Of these commands two hundred and forty-eight, corresponding to the number of members in man, are positive. Three hundred and sixty-five are prohibitions, corresponding to the number of veins in man.

The inner obedience is the inner service: the pure thought and the serene, pure heart which is neither alloyed with evil

¹ Bachya, pp. 3 and 4.

² In the Talmud, Maccoth 23b, Rabbi Simlai explains that six hundred and thirteen commandments were communicated to Moses; three hundred and sixty-five are negative according to the number of days in the solar year, and two hundred and forty-eight positive according to the number of members in the human body. Rabbi Haninah asked what was the scripture proof for this. The answer was, "Moses enjoined upon us the Torah" (Deut. XXXIII, 4). The numerical value of Tor(a)h is six hundred and eleven. This with 'I am the Lord thy God' (Ex. XX, 2) and 'Thou shalt have no other god besides Me' (Ex. XX, 3), which we heard from the Almighty Himself, makes up six hundred and thirteen."

nor "affected with unsoundness."¹ The Praised One enjoined that in a number of passages: "And thou shalt love the Lord thy God, with all thy heart;"² "And thou shalt consider in thy heart."³

Rabbi Bachya ben Joseph ben Pakuda—may God have compassion upon him—wrote a book for guidance in religious paths. To the extent of his ability he considered therein the subject of the duties of the heart,⁴ with demonstrations drawn from the written and traditional Laws and from the understanding. In the chapter on the Unity of God he makes the remotest cause the cause of causes and identifies it with the Creator. As he himself points out, his whole treatise is concerned with the exhaustive treatment of the inner service with reference to purity of heart and mind, and the will that seeks the favor of God. We have, however, searched into the doctrine of the Unity as expounded by the philosophers⁵ and find that they establish it even more firmly than did Bachya, and in connection with the inner service they speak of a Unity that is likewise firmly established. We shall endeavor to elucidate their view of the matter, not with the intention to controvert the words of Bachya—may God have mercy upon him!—but to confirm the doctrine of God's Unity and the service we must render Him, since for this service did He create us, for it did He bring us into existence. May our children derive benefit therefrom, for the knowledge of this doctrine is a duty incumbent upon us.

Know my brother—may God aid both of us to rectitude and guide us in the right way!—that this subject is one of the mysteries of the Creator—blessed be He!—and a science of great value. This subject should be handled only by the pure. It should be expounded only to those in whom one may be sure that they will guard it very carefully. A learned poet wrote the following verses about the guarding of learning: "Fear the Merciful One, O thou who acceptest my doctrine, and do not

¹ Surah, XXVI, 89. ² Deut. VI, 5. ³ Idem VI, 39.

⁴ The distinction between the duties of the heart and those of the members of the body is mutazilitic. It is attributed to Abu-l-Hudyl-al-Alaf: Schreiner's *Der Kalam in der jüdischen Literatur*, p. 26.

⁵ The Ihwan as Safa or Brethren of Sincerity.

lose it, for God is the Witness! Renounce not what He has bestowed upon thee, for renouncement is the beginning of infidelity. He that accepts what I have taught, he who receives my interpretations is perfect, and both worlds are at his service."

Know that the philosophers well versed in science have gone most profoundly into the subject of cause and effect and that their investigations have resulted in lucid explanations about which there is no disagreement. They derive all things which exist as mineral, vegetable and animal, from the four elements—earth, water, air, fire—their combinations, and the various modifications produced by part of one element affecting a part of another. For instance, fire is the highest element and is followed by the element air, which is between the water and the fire. The nature of air is hot-moist: the moisture which is in it is due to the proximity of one of its sides to the water. And likewise water, whose nature is cold-moist; the moisture which is in it is due to the proximity of one of its sides to the air; the cold in it is due to the proximity of one of its sides to the earth. Fire is the highest of them and is hot-dry owing to the close proximity of his extreme side to the movement of the sphere. The earth is cold-dry, since it comes after all the others and is their termination. The four elements mentioned are caused by the celestial sphere, the demonstration thereof being quite extensive. The philosophers have treated that matter in their books in a number of places. Similarly the celestial sphere was caused by primal matter and form which emanated from the Universal Soul and that from the Abstract Intellects, as we have mentioned in the first part of the book. These Intellects fashioned and formed in the spheres all that they contain in the way of light and happiness, motion and perpetuity. Similarly the spheres fashioned into the world of nature that which they had acquired from the Abstract Intellects. Thus the Universal Soul was caused by the Intellect which is the cause of causes, brought into existence by the Creator—praised be He!—according to His wish, His will, His command, not through anything and not in anything, as we have mentioned in the Introduction to this book. The Praised One, however, is too transcendent to be de-

scribed as cause or effect, since cause cannot exist apart from effect. The Creator—praised be He!—is beyond the attributes “intellect” and “cause” since He brought forth the Intellect and bestowed upon it life, perfection, eternity (without beginning), perpetuity, eternity (without end), happiness and the like in a single instant, without time and without place. No created thing preceded the creation of the Intellect and knew how it came about, but all was brought into existence afterwards and was conceived in the Intellect potentially until there came forth into actuality thing after thing. The following is the explanation: After the Creator had brought the Universal Reason into existence with absolute perfection, completeness, life, eternity and perpetual happiness, it gazed upon its essence through its essence, as we have mentioned in the Introduction, and there emanated from it the Universal Soul, perpetual life in actuality, in absolute completeness and perfection. It sought to imitate its cause, the Intellect, by sending forth another emanation which reached the sphere, and so on. The soul thus became dual. By means of one of its portions it approaches the Intellect from which it derives benefits and blessings; and by means of the other it bestows upon what is beneath it in degree, light, perpetuity, motion, eternity and happiness, just as the sun grants some of its light to the moon every night. In the beginning of its growth it is a new moon, and increases until the night of its fullness when its radiance resembles that of the sun. It then turns about and decreases after the manner of its increase, until its computed period is covered according to the decree of the Omnipotent One. Thus it is clear that God brought into existence the cause of causes with what he wished and how he wished. But He transcends every epithet, praise, cause and effect. This, then my brother, is an epitome of what our intellect has attained metaphorically concerning the Unity. “God does not burden the soul beyond what it can bear;” and that above every wise being is the One who is All-Wise.

The inner service is evidently in the heart, the cogitation, the idea, and the imagination. Whatsoever thou thinkest concerning the Creator, bear in mind, that His grandeur far exceeds

such thoughts and imaginings, for He is the One who created them and sowed them in the faculty of man. How can He then be similar to them? If in speaking thou appliest to God the various names with which the prophets designated Him in their sacred books, recognize that necessity compelled them to do it. As a matter of fact, however, every name applies only to what is named, but whatever is named is affected, according to the views of the logicians.¹ The most exalted, God, however, transcends all affection. It thus comes about, my brother, that if thou speakest thou corporealizest; and if thou art silent, thou deniest and neglectest. And this thou art not allowed to do unless it be, as it has been proved by someone on this subject, by way of confession of powerlessness to express the Unity, which is by itself a declaration of Unity. Verily silence because of weakness is loftier than forever standing in amazement or resorting to subterfuges. This is indicated in the sentiment of the Prince, "Unto thee dumiyah is praise,"² for the meaning of dumiyah is "silence," from "wayyiddom Ahron" ("and Aaron was silent."³) It is, by thy life, a nice interpretation.

The learned have seriously considered this matter. One of them said, "Be not wiser than the prophets who applied to God names with which they designated Him and communed with Him". But they knew not that the prophets had a sign understood only by themselves and the heirs to their knowledge. They were, by my life, exceedingly wise and learned in all that they spoke or wrote, and no one after them ever attained to their degree of dignity. It is allowable, however, for us to designate the Creator—praised and exalted be He!—with the Names they applied to Him.

Some of the learned claim that these names can be interpreted, but they fail to establish their theory. They do not arrive at their conclusion by lucid demonstrations but by embellished sophistry.

Others say that the Creator spoke to men in a manner that their knowledge should grasp it, and called himself by meta-

¹ *Logik*, p. 179. Cf. also Kaufmann's *Attributenlehre*, p. 313 and note 164.
² Ps. LXV, 2. ³ Lev. X, 3.

phorical names according to the quality of His actions. The necessity to express His mercy gave rise to "The Merciful One;" the necessity to express His compassion, "The Compassionate One;" the necessity to express the idea that He grants us our daily support, "The Supporter;" and the necessity to express the idea that He metes out punishment, "The Punisher;" The sages of blessed memory say, "The Torah speaks the language of men."¹ And this is also a manifest excuse for the one who cannot investigate and examine.

Others, again, hold that since this sacred Law was brought by messengers from God He is the One who designated His essence—sanctified be His Name!—with those names and described it with those wise epithets in the wisdom of His Book. We have nothing to say against using them, but must be satisfied and resign ourselves. Thus if we commune with Him and apply to Him the names and attributes with which His essence is described at the hands of the prophets, no blame attaches to us. This excuse is acceptable since nobody else than He is meant, in spite of their great number.

The erudite philosophers, disciplined in theology, maintain with arguments irrefutable that the soul is confined in the body as the child in the foetal membrane or the chick in the egg,² and that it cannot serve its Creator as is meet and proper unless it recognizes Him as absolutely free of every limitation. As long as its condition is such, as long as it is bound to the world of nature—the world of genesis and decay—it cannot speak except with the tongue, cannot see except with the eye, and cannot hear except with the ear, for it is like an incarcerated man looking through a hole in the wall. The inner service—the consciousness that God is a true unity and transcendent—and patient endurance, exist in it potentially. But when it parts with the body, if it is perfect and pleasing it becomes a monarch in actuality. It assumes the condition of seeing with its whole self, hearing with its whole self and speaking with its whole self, without having any members to use. Holy Writ describes the angels thus

¹ Baba Mezia 31b. Also cf. Bachya, ch. I, sect. 19.

² *Weltseele*, p. 85.

in the passage, "And their backs were full of eyes around about on the four sides."¹ Then true service and praise, sanctification and glorification become perfect in it in common with His angels unto all eternity, yea for ever and ever; while in this mundane dwelling the soul becomes worthy of all that through knowledge, good works, the fear of God, and by undertaking to follow the teachings of the prophets publicly and privately, without doubting and without dissimulation, and without love of hypocrisy or flattery, but solely through love for God. This love for God is shown by leading a pious, God-fearing life.

To be sure, the service that is inspired by the desire for permanent happiness and by the fear of excruciating torment is also called service, and does not entail disappointment. There is hope in both kinds of service, but the one with which we are dealing is the more excellent and the nobler. With this in mind the sages of blessed memory said, "Be not like servants that serve their master with a view to receiving recompense, but be like servants that serve their master without a view to receiving recompense; and let the fear of Heaven be upon you."² A learned man expresses this sentiment in verse:

"My God, I desire not of Thee a ruby mansion peopled with girls! Or Gardens of Eden—O, my Hope!—or trees adorned with luscious fruit.

My petition? Thy yearned for Countenance."

Work zealously in this direction, for in this is real glory.

Another says,

"By Thy Truth, I have not looked with yearning eye to anything but to Thee, that I should see Thee."

May both of us attain the highest degree in religion, in this world and in the world to come, for the Most High hearkens graciously and benignantly to Him who calls upon Him. I implore forgiveness of Him, return repentant to Him, ask His aid, have confidence in Him, and commend my affairs into His care, even as His favorite communed, "The Lord is with me, I shall not fear. What can man do unto me?"³ "The Lord is my Shepherd, I shall not want. In pleasant

¹ Ez. I, 18. ² Pirke Aboth I, 3. ³ Ps. CXVIII, 6.

pastures He causes me to lie down.”¹ With the help of God and by his command we have finished the third chapter dealing with the necessity of rendering obedience to God and serving Him. There follows it

CHAPTER IV.

This chapter deals with penance and turning the attention to God, circumspection towards God, the pre-eminence of the learned, humility before God, and continence in worldly matters.

Know, my brother—may God direct both of us upon the right path and lead us to righteousness!—that God, anticipating through His presence that many men would prefer disobedience to obedience and would therefore be deserving of severe punishment and rigorous chastisement, manifested His leniency and mercy by providing them with something wherewith to mollify their obduracy and turn aside from disobedience. This is called repentance; it opens unto them the gates. It existed before creation in the primeval world. Only those well versed in theology attain knowledge of its inner meaning. Had the Torah permitted the exposition thereof, we would, through the favor and grace of God, explain what they knew of it. Verily Holy Writ speaks of that amongst the first of the created things, as we have mentioned in connection with the saying of the sages of blessed memory, “Seven things were created before the world was created,” repentance being one of them. The proof of that is the passage, “Before the mountains were brought forth . . . Thou didst turn man to contrition.”² We have spoken of that in the Introduction to this book. This subject involves a profound mystery which is attained only by the learned—the heirs of the prophets—and by the one who acquires it from them,—may God direct him aright! We shall

¹ Ps. XXIII, 1 and 2. ² Idem XC, 2 and 3.

dwell on this subject in order to mention something about the pre-eminence wherewith God distinguishes the learned and something about the excellence of learning, since therein is great profit for us, for our youth and for all our brethren—may He direct all to His obedience! After that we shall return to the explanation, as far as we can, of the various kinds of repentance, its conditions, its esoteric meaning and its adjuncts, please God.

Know, my brother, that knowledge is the most excellent of the creations of God since through it God is known, is declared a unity, is served and obeyed. It preceded Reason, since God is described by means of it, but is not described with the term "Intellect." For we say that "God is knowing" but not "God is understanding." Moreover, everyone who knows reasons, but not everyone who reasons knows. God is described with the epithet "knowing" in a number of passages. In the Torah we read, "For God knoweth that on the day you eat,"¹ etc.; in the Hagiographa, "The Lord knoweth the days of the perfect,"² and in the Prophets, "I say, O Lord God, Thou knowest."³ There are many other passages similar to these, for knowledge is the noblest of all things. Although the people of this world regard nothing more precious than gold and jewels, wisdom is described as even more precious than these, for it is written, "It is more precious than pearls, and all the delightful things do not equal it,"⁴ and furthermore, "I make man more precious than fine gold, yea more precious than the excellent gold of Ophir."⁵ The passage refers to the possessors of wisdom. Again, the people of this world regard nothing sweeter than honey, but wisdom is described as nobler and sweeter, for we read, "And sweeter than honey and the drippings of honeycombs."⁶ It is longer than the earth and broader than the sea, according to the passage, "Her measure is longer than the earth and broader than the sea."⁷ And finally, wisdom is described as the origin of things, not as originating from anything; for its nature must be referred back to its Creator: "Mortal knoweth not its value, and it is not to be

¹ Gen. III, 5. ² Ps. XXXVII, 18. ³ Ez. XXXVII, 3.

⁴ Prov. III, 15. ⁵ Is. XIII, 12. ⁶ Ps. XIX, 11. ⁷ Job. XI, 9.

found in the land of the living. God understandeth its way.”¹ Praised be the One who possessth knowledge of things before their existence, during their existence and after their existence!

The pre-eminence of learning, my brother, is indicated by the fact that it is more precious than wealth. A sultan may lay violent hands upon thy wealth, but not upon thy learning. Robbers and rebels may seize a man’s wealth, they cannot seize his learning. And again, if his ship with his wealth sink in the sea, his learning remaineth. When thou givest of thy wealth there is diminution, but learning does not decrease in this wise: for when thou scatterest all thy wealth thou becomest poor, but when thou scatterest learning, thou dost not become poor but dost increase. Likewise, the treasures of wealth pass away but the treasures of wisdom remain. It is said concerning wisdom that were bodies to disappear their knowledge would nevertheless persist. We could continue with the elucidation of some of the excellencies of wisdom but these pages do not permit it.

Now, my brother, true knowledge postulates a necessary sequent: the act inspired by it. From knowledge issues forth the deed which is its fruit, otherwise it will not benefit thee. It becomes a cost and a care to the one who does not act through it—from that may God in His mercy free both of us! It has been pointed out that “learning involves four processes: attention, retention in memory, conveying into practice and the diffusing of it.”² Concerning that a learned poet says, “Come now, thou canst obtain knowledge only through six things (which we mention without analyzing their significance): quickness of understanding, eager desire, patience, a sufficiency for one’s maintenance, the instruction of a teacher and length of time.” There are many sayings about learning. “Learning is the parent and the deed is the child.” “Learning is a tree and the deed is the fruit.” If God could have given a form to learning it would have illuminated night and if He had given a form to ignorance it would have darkened the sun. “The learned are strangers to the thoughts of the ignorant.”

¹ Job XXVIII, 23. ² Cf. *Mibhar Hapeninim*, p. 5.

"At first wisdom tastes bitter; at last, sweeter than honey." "O seeker of wisdom, seize it despite its opposition; and remember that the meadow of learning is divided up by two streams." "Knowledge calls for deeds; if its possessor listens to this call all is right, if not it vanishes." The sages say, "He who learns in order to practice, to him the means will be vouchsafed to learn, to teach and to practice."¹ As for the Law, in it God enjoins upon us practice in many places, e. g., "And ye shall do them,"² "God commanded us to do,"³ and many such in the Torah, the Prophets and the Hagiographa.

Concerning the love of learning the eloquent poet Solomon Hakatan says,

"How can I forsake wisdom
Since the spirit of God has made a covenant betwixt us?
Or how can she forsake me
Since she is my mother and I the child of her old age?"

Another philosophical poet says, "Learn, for no man is created learned, and the ignorant can not be a brother to the learned. If the chief of the people possesses not learning he is too insignificant that the assemblies should turn unto him. Turn not aside from the study of religion, but diligently strive to master its first principles."

We shall now enter as far as we can into the subject of the pre-eminence of the learned.

Know, my brother—God strengthen both of us in His mercy! —that for every created thing the Creator set a goal which it reaches and where it halts. This goal is represented among the stones by the ruby, among the trees by the palm, among the animals by man, and among the jinns by the angels. But God Himself so far transcends comparison, similitude, representation, and the application of sacred numbers that he cannot be comprehended by the intellect be the thought ever so profound. In this sub-lunar world He created minerals, plants and animals. Of the non-liquefiable minerals He made a superior kind, the ruby; and of the liquefiable metals there is a superior kind, gold, which is very closely related to plants since it grows like them. Of the plants He made a noble species,

¹Pirke Aboth IV, 8. ²Deut. IV, 6, et passim. ³Idem VI, 24.

the palm tree, which is very closely related to animals, since the male fertilizes the female which will otherwise not bear fruit; and when its top is lopped off the tree, animal-like, it dies. Similarly, God placed among animals a creature of the same class as man, the ape. In the horse also there is sagacity superior to that of other animals; and likewise the elephant accepts instruction more readily than other animals.¹ All these are lower in degree than man. Since such is the case it necessarily follows that there must be in the genus man a class resembling the angels. This class consists of the prophets and their heirs, the latter being the imams, the administrators, the learned and the wise. Hence it is clear that the learned, the heirs of the prophets,² are the noblest of human beings and in this world potentially angels, and that when God translates them to His Glorious Mansion they become angels in actuality.³ Consider, my brother, how splendid this arrangement is: the last member of each series is connected with the first of the succeeding series. It is the Praised God who creates, originates, forms and directs these series as He wishes and how he wishes, and He knows better than the learned.

Returning to what we were saying concerning the subject of repentance we note that the learned have decided the stages of repentance, its significance and its motives. As they explained in their books, they assigned to it four stages: the abandonment of sin, regret, asking of forgiveness and the assurance on the part of the offender that he will not repeat the sin.⁴ They have classified the subject most carefully, but we shall dispense with this minute classification so as not to treat our subject at too great a length. They hold that if a man intends to repent or to act uprightly and death falls upon him before he repents or performs his intended good deed, God generously inscribes him in the book of the penitents. Like-

¹ *Naturanschauung*, pp. 179 and 182, agrees with Nathanel in making the palm tree the link between the vegetable and animal kingdoms, and in placing the ape, horse and elephant near man. The Ihwan differ, however, by making moss the plant-mineral and the mushroom the mineral-plant. ² *Weltseele*, p. 139. ³ *Anthropologie*, p. 129; *Logik*, 165.

⁴ Bachya VII, 4; Saadiah's Al-Amanat, p. 177.

wise, when a man intends to commit a wicked deed but death overtakes him before he does, God in His clemency does not inscribe it against his name; for the Praised One is clement towards His servants, long suffering, abounding in loving kindness, ever inclining to mercy. The sages of blessed memory say, "Let not a man despair of mercy even though a sword rest upon his neck," for never should a man despair or be hopeless of the mercy of God. A learned man said, "In the temple of worship discordant lamentations and harmonious intentions annul what the spheres have decreed."

The conditions of repentance and its adjuncts are humility, continence, discipline, fasting, charity and beseeching pardon for sinners. We shall mention something about each and every one of these classes, for even a little discipline benefits the noble soul but much does not turn aside the ignorant, as is written, "A reproof enters deeper into a man of sense than a hundred stripes into a fool."¹

The bliss of continence is indicated in the request of the Patriarch Jacob: "If God will be with me and give me bread to eat and a garment to put on."² These things are prime necessities. In addition a man should wed a pious woman, one who guards her purity and is obedient to her Creator. A certain scholar said, "He who ever fears and reveres his God and has a home that affords him comfort, a farm that supplies a sufficiency, and a wife that is congenial, enjoys a full measure of God's favor." Concerning continence an Arabian poet says, Shun this world, even when thou reachest its favors, for through them thou disdainest the religious affairs. Continence of this world consists in thrusting it aside and yielding not to the folly of the eye." It is further said, "When the continent man flees from men, they seek him; but when he seeks them, they flee from him." Another says, "Avoid sinning against God, that God may love thee. Shun what men possess that men may love thee." A certain scholar says, "Whosoever shuns this world is serene of heart and has naught to fear from the envious. But whosoever desires this world is forever grieved and numerous are his enemies." Another says, "Whosoever

¹ Prov. XVII, 10. ² Gen. XXVIII, 20.

shuns this world escapes its sins and the suffering of its people and need not fear punishment after death." Another says, whosoever seeks the world must necessarily suffer a two-fold misery: he envies the man who is above him and is envied by him who is beneath him. Another says, "If a man, seeking the things of the world, attains that which wearis, he leaves it to others; and if he fails to attain it, he dies in sorrow." Another says, "How near is regret to the one who seeks the things of the world, and how near is peace to the one that eschewes them!" Another says, "Those who zealously strive to increase their bodies are on a plane with those who zealously apply themselves to the worship of idols." Another says, "The desolation of the intellect keeps pace with the cultivation of the body." Another says, "How foolish the man that trusts in this world despite the artifices it has practiced on his predecessors!" Another says, "The intelligent man is he who takes an example from others ere he would become an example to others." A pious man, when asked his opinion about this world, responded, "What can I say concerning a dwelling upon whose very threshold there is trouble, a dwelling which we must leave empty-handed? A strict account is kept of how we use its permitted things, and indulgence in its forbidden fruits entails punishment. When a man becomes rich in this world he is ill at ease; and when he is poor, he is sad. One person works zealously for it, and it escapes him, while another sits still and it comes to him. As one regards it it regards him. Whosoever fixes his gaze upon it it blinds. While the pious man was thus blaming the world, another who was present said, "Do not disparage it offhand, for it is a dwelling of righteousness to him that lives righteously in it, a safe dwelling to the one that understands it, and a rich dwelling to the one that manages to get a bed in it. It is a place of divine Revelation, the prayer house of his messengers, the mosque of his prophets and the market-place of His favorites where they purchase Paradise, wherein they obtain mercy." It is also said, "Do not make efforts to gain this world seeing that it is permanent for no one. Neither do thou cast it aside seeing that the Future World is bestowed only through it." A pious man noticing a fellow

strutting about conceitedly remarked, "How can be proud one whose return is eternal! Time is his bed-fellow, his benefactor, his brother and his friend. If it is hard against him he will surely be crushed into the dust, and if he weakens but for a moment it thrusts him into the very jaws of death." Another said, "How can be proud one whose origin is a foul drop and his end a filthy carcass and in the meantime a vase of dirt." Another said, "The body ere it became a drop in the membrane slept in the blood of the bowels, a growing evil. Was he not near urine and ordure even though he is smeared with the finest of all ointments? He covers his wens with a pair of camisoles and envelops himself in a mantle. How are all his excellences brought low! Verily after his death tears do not follow him." Another said, "How strange it is to see a man proud, he who has passed through urinal passages three times! How can he be proud!" There are many such sentiments, but we shall not adduce further citations. One of the wise continent men, Rabbi Jehudah Hallewi, said, "How can he be arrogant who was formed in the waters of semen, in the waters of uncleanness? Who is considered as a resident stranger and dies leaving behind all those things in which he delighted—e'en his food and drink—and the end of his days are in the waters of measure? Not a moment without accident, not an accident without terror! The perfect is not perfect without price, and man is not redeemed from Sheol unless he be acceptable and has found grace, who having sinned confesses and brings near song and praise in lieu of shrine and sacrifice. Unto the Lord our God are mercy and pardon."

Several learned men addressed themselves to a preacher and said unto him, "Counsel us, our master." To this he responded, "It is incumbent upon you to obey God, avoid excesses in food and speech, and bear the pain of the world." And they said unto him, "What advantage is therein?" He answered, "As for obedience to God, happiness is bestowed through it. When the pleasure of eating is given up the desires die out. When the pleasure of sleep is put aside you consider the creation of the earth and of the heavens. In bearing the sorrows of your fellow-creatures you obtain all you wish

and your soul becomes like a king in his garden, like a horse in the meadow." It is related that a certain khalif found a continent man standing in a House of God. The khalif, addressing him said, "Ask something and thy demand will be granted." To this the continent man replied, "I show my God reverence. How can I be in His House and request anything of others?" Another said, "Oh the loving-kindness of God! He inspires man to obey. He increases his faith and contentment, teaches him religion, aids him, frees him from the slanderer, gives him employment in His world and makes him the master of his desire. But it comes about that men grow wicked and leave this world without provision." Another said, "Men write the best they hear in order to retain in memory the best they write. They speak about the best they hear and practice the best they know." We are told that a good man was being followed and abused by an impudent fellow to whom he paid no attention. Whereupon the shameless fellow cried, "Ho there, I mean you." He replied, "I'll have nothing to do with you." They say that a shameless fellow abused a righteous man with the words, "Your mother did so and so." He replied, "If what you say is true may God pardon her. And if what you say is false may God pardon you." It is also narrated that a calumniator came to a certain pious man with slander, whereupon the pious man retorted, "Slander is abominable. Were your charge true verily we would search out what you added to it. And even if it turned out true we would detest you. And if it proved to be false, we would punish you. But if you would have us pardon you, we shall pardon you." And he replied 'Forgive me!' So he forgave him." It is also narrated that a calumniator hastened to a certain king, whereupon the king queried, 'Wouldst thou have us hear from thy rival concerning thee just as we have heard from thee concerning him?' And he answered, 'No, pardon me.' So he pardoned him." A certain king remarked, "Verily I esteem the sweetness of forgiveness above and beyond the sweetness of revenge." A pious man in his communion with God exclaimed, "O God! my sin is great, my prison inaccessible, and my chain strong; but thou art a clement creditor." Another said, "O

God, were it not that thou dost put me to shame because of my sin I would not fear thy punishment; and were it not for the comforting thought of Thy mercy, I would not hope for Thy recompense." Another says, "O God, forgive my sins, cover up my vices and let me attain both Dwellings, my Beloved." Another says, "O God, Thou knowest my sins, put them to flight. Thou knowest my vices, veil them over. Thou knowest my needs, supply them." Says another, "O God, have mercy upon thy servant whom hope draws along, labor crushes, and death seeks." Another says, "O God, we yearn to obey Thee, but have fallen short of it; we are loth to disobey Thee, but have been guilty of disobedience. Do Thou give us our daily bread from Paradise. And if we are not worthy of it then at least save us from the Fire even though we are worthy of it." Another says, "O God have mercy upon Thy servant who awaits Thy recompense, who fears Thy punishment. By the truth of Thy prophets and Thy Book, place me among those who love Thee. Verily there is no might and no power save Thine." It is narrated that when a certain sinner was at the point of death someone present asked him, "What excuse wilt thou render thy Master?" Weeping, he raised his voice and answered, "Am I not in the presence of God! Since when has He not forgiven my sin? If pardon may be expected from the sons of man why may I not expect it from my Master?"

Since we have mentioned something about continence, discipline and humility, we shall now refer to the excellence of charity and fasting.

Know my brother—may God aid us both to His favor!—that the learned have encouraged the exercise of kindness in many dicta. Man's reason urges the necessity of showing kindness to those worthy of it and to those unworthy of it, that kindliness may become habitual to the soul. One of the learned says, "Perform the good deed though it be out of place; for no one ever lost a good deed, no difference where he put it." One of the saints said, "Do good to anyone whom you consider worthy of it, for even if he is not worthy of it there

is no loss." Holy Writ saith, " Cast thy bread upon the waters for after many days shalt thou find it."¹

Some of the learned esteem fasting above charity and confirm their view with the saying of the sages, " This man with his body and this man with his money."² The proof is that when the soul lacks the food with which it is usually nourished it turns upon the volatile substances and the blood, in lieu of what it has been deprived of and burns them in its fire, thereby nourishing its body. Because of this, fasting is superior to charity.

Some there are who claim that charity is superior to fasting inasmuch as the charitable man revives the souls of the weak and thereby brightens their eyes which have been darkened by poverty. Another holds, " The fast of the rich man is more meritorious than his charity, for everyone sees him give alms but does not see him afflict himself with fasting. On the other hand the charity of the poor man is more meritorious than his fasting for he gives alms from an afflicted soul." Both views are indeed admirable.

The learned have uttered a number of dicta concerning the excellence of charity, and in their works have expounded it at some length. The Sacred Scriptures tell us that it delivereth from death: "Charity delivereth from death."³ Some hold that charity in secret is more excellent than charity in public; others that charity in public is more excellent than charity in secret. Public charity is claimed to be superior since it enables men to take example from one another, and the poor profit thereby. Both views are indeed admirable. Charity in secret is well for the one who has never shown his face and is not accustomed to accept it. His reputation is protected in that people do not notice him. For him charity in secret is preferable. Charity in public is more excellent for him who uncovers his face, being accustomed to taking it. It is preferable to pauperizing him in secret. Taking all things into consideration we find that each method speaks well for the giver since he has as his goal the countenance of God who multiplies his

¹ Ecclesiastes XI, 1. ² Berachot, 32b.

³ Cf. Shabbath 156b; Succah 49b.

reward since with his charity he does not seek the thanks of man.

If anyone upon whom God bestowed wealth in this world fails to fulfil his duty towards God and towards the weak, and does not use his wealth to good purpose, he is like the man who walks in darkness although he has olive oil. It comes about that his ease prompts him to live the life of the miser, and he must suffer the penalty incurred by the wealthy. He cannot escape one or the other of two misfortunes which God, with his Divine seal, decrees in this mundane dwelling: either his wealth passes to someone else, perhaps to a violent sultan, or is stolen, burnt or sunk in the sea, while he looks on; or there happens what is worse than that—the property is left to his heirs or others than his heirs. One of the learned uttered an apt sentiment in reference to the evil of the miser's wealth: "Either through accident or to his heir."¹ A Hebrew poet says,

"Choose death and know what it is,
But ask not a favor of the depraved."

The sages say, "Let a man die rather than be dependent upon his fellow creatures"—that means upon their compassion. Concerning that an Arabian poet said in rhythmic strain,

"If trifles would worry thee day by day
Let contentment yield satisfaction and joy."

He also says, "nothing is worse for good men than to be obliged to have recourse to the wicked: it is easier to face death than to ask them for what you need." He further says, "In this world generous men take the lead; in the world to come, the God-fearing." Thou hast learnt what the experience of Prince David was when necessity compelled him to resort to Nabal the Carmelite, and what the outcome of that affair was. The following advice is offered to scholars, "Do not make the mistake of seeking your needs at the gates of the rich, for they do not betake themselves to your gates. They speak ignorantly of what we have, but we speak with full

¹I. e. The wealth is lost either through some mishap or goes to the heir.

knowledge of what they have.”¹ A hero once remarked, “I would rather die amongst slaves and scissor-grinders than to receive favors from a dishonorable fellow.” It is thus incumbent upon thee, my brother, to do all that thou canst for thyself.

As for the charitable man, God grants him his requests. For it is written, “Is it not to deal thy bread to the hungry?”² and after that, “Then shalt thou call and the Lord shall answer; thou shalt cry, and He shall say, Here am I.”³ There is special reference to the relative, for it is written, “From thy own flesh, do not hide thyself.”⁴ We find further that “the cruel man troubleth his relatives.”⁵ The excellence of charity has been emphasized by the sages in a number of instances: “The charitable man can stand in the presence of the Sekhinah, for it is written, ‘Though charity shall I see Thy face. Thus the patriarchs earned this world and the world to come through the merit of charity and good works. In the case of Abraham, our father, it is written, ‘For I know that he will command his sons and his house after him to observe the way of the Lord to do charity and justice.’ In the case of Isaac it is written, ‘And Isaac sowed in that land.’ Now the term ‘sowing’ is applied only to charity, for it is written, ‘Sow unto yourselves charity.’ In the case of Jacob it is written, ‘I am unworthy (katonti) of all the kindnesses,’ etc. ‘Katonti’ has reference only to meāt (little), and meāt applies only to charity, for it is written, ‘Better is a little with charity,’ etc. In the case of Moses our master, what is written? ‘He did the charity of the Lord and His judgments with Israel.’ What is written in the case of David? ‘Through charity shall I see Thy face!’⁶ When a man opens his hand and gives charity the Holy One opens unto him the treasures of His goodness, for it is written, ‘God will open unto thee His goodly treasures, the heavens.’⁷ Man

¹ Compare *Mibhar Hapeninim*, p. 5: “A sage was asked, Who are the superior, the learned or the rich?” He answered, ‘The learned.’ ‘If that is so,’ was the further query, ‘why are the learned more frequently at the doors of the rich than the rich at the doors of the learned?’ He answered, ‘Because the learned recognize the value of wealth; but the wealthy do not recognize the value of learning.’”

² Is. LVIII, 7. ³Idem 9. ⁴Idem 7. ⁵Prov. XI, 17. ⁶Compare Yalkut Emor, (Yalkut Eliezer sub. Zedakah, sect. 84.) ⁷Deut. XXVIII, 12.

should learn from his body, for every time he braids his hair he changes. Whenever the Holy One gives him possessions and he turns his eyes away from charity he loses one-sixth of his goods: they slip from him and become the possession of some one else.

Similarly, my brother, the excellencies of fasting are manifest and its benefits many. It manifestly benefits by serving to discipline the soul in the doing of good, by slaying the desires and by excising the humors. The inner benefits arise from making all the members of the body abstain from what God gives so generously. That is to say, he should keep his eyes from looking upon what God has forbidden unto him in the way of people, etc.; that he should withdraw his hand from taking what God has forbidden unto him; that he should not do violence to the weak, resorting to violence only when absolutely necessary; and that he should close his ears to what God has forbidden him to hear. Thus spoke the prophet, "He that walketh righteously and speaketh uprightly, that despiseth the gain of oppression, that shaketh his hands from holding of bribes, that stoppeth his ears from hearing of blood, and shutteth his eyes from seeing evil—he shall dwell on high."¹ If he hears derogatory remarks about himself he overlooks them, thus restraining his tongue from excess of speech, obscenity and insult.

Truly the tongue is man's most potent foe. The learned have had much to say about controlling that which controls man. They go to the utmost limit in censuring him who lets it go untethered. One of them said, "Better a slip of the foot than a slip of the tongue." Another expressed himself in rhymed verse, "Guard thy tongue—oh man!—let it not sting thee! It is a serpent. How many there are in the grave slain by the tongue, who would have prefered arrows in its place." The sages—peace be upon them!—have condemned the evil tongue, as thou hast learnt. They go so far as to compare it with the three cardinal transgressions: idolatry, incest and bloodshed. They vindicated their assertion in the following manner. "Concerning idolatry it is written, 'Lo,

¹ Is. XXXIII, 15.

the erring of this people is great.' Concerning incest it is written, 'Lo, how can I do this great evil?' And concerning bloodshed it is written, 'My iniquity is too great for me to bear.' But in the case of the evil tongue it is written, 'The Lord will cut off all lips of flattery, yea the tongue that speaketh arrogantly.'¹ What the prophets have to say about it is sufficiently summed up in their dictum, "Death and life are in the power of the tongue."² More praiseworthy is it for the tongue to abstain from talking than from tasting.

Likewise man should withhold his feet from going to improper places and from companionship with the wicked, seeing that the prophet has forbidden us to associate with them, walk with them or sit with them, as it is written, "O the happiness of the man who walketh not in the counsel of the wicked!"³ Solomon—peace be unto him!—says, "My son, go not on the way with them—their feet are bent upon wickedness."⁴

Likewise he should guard his private parts and his purity against the things which have been forbidden unto him. Especially should this be the case with the circumcised member which serves as a sign of the covenant which God made with our father Abraham, according to the passage, "My covenant shall be in your flesh for an everlasting covenant."⁵ God emphasizes the importance of this covenant by mentioning it thirteen times.

The same holds good with the internal members of the body. It is a duty incumbent upon man to restrain them from disobedience, not to think of wrongdoing or of harming any one unnecessarily, even as it is written in regard to the one who thinks of doing wrong, "He thinks upon his couch."⁶ When a man realizes the whole, the greater part or even a small portion thereof, and in addition to this abstains from food, that is the fast which is truly pleasing to God. Eventually all his members render obedience to God, giving thanks unto Him, according to the passage, "All my bones shall say, 'O Lord, who is like unto Thee?'"⁷ The Praised One has made this grand duty incumbent upon us to benefit us in His noble

¹ Midrash Shoher Tob, sect. 52. ² Prov. XVIII, 21. ³ Ps. I, 1.

⁴ Prov. I, 15. ⁵ Gen. XVII, 13. ⁶ Ps. XXXVI, 5. ⁷ Ps. XXXV, 10.

mansion, for it is written, "And the Lord commanded us to do all these statutes for our good."¹

The fourth chapter is finished. There follows it

CHAPTER V.

This chapter treats of reliance upon God in regard to life, death, our daily necessities and all other matters.

The chapter dealing with reliance upon God in the matter of asking for our daily necessities; and the like of other matters, religious and worldly.

Know, my brother, that the supplying of daily necessities is a wonderful matter² and that God takes care of the daily maintenance of His creatures from the small to the great, "from the horns of the reēm to the eggs of the nest." It is more painful for the servant of God to look for his daily necessities than to die. A pious man was asked by a certain person, "Were I to close my gate would my daily necessities come to me?" He answered, "Yes." "What is thy proof?" He answered, "It is just as clear as if thou were to lock thy gate and thy destined moment would come to thee." And the pious man added, "Had the world put their confidence in God for daily sustenance, He would have supplied them as He supplies the bird; the birds, when they go away to look for pasture are famished but return sated."

It is said that Moses, while communing with the Most High, asked, "O Lord, how dost Thou provide men's daily sustenance?" He answered, "I cause their daily sustenance to come from one another." "Make that clear to me," requested Moses. Then God commanded that he alone of the Children of Israel should kindle a light. So they removed all fire from their midst, leaving only the torch of Moses burning in the morning. Then the Children of Israel undertook to light their torches from this torch first and some lit from others. Scarcely had the night set in when all their dwellings were illuminated, all the lamps in their dwellings having been lit. Therewithal the

¹Deut. VI, 24. ²B'reshith Rabbah, parasha 20, sect. 9.

Praised One said to Moses, "Thus my creatures get their daily support from one another."

It is related that Solomon, the son of David, asked the Creator what was His secret in supporting His creatures, whether one was forgotten. God answered, "Not one is forgotten, O Solomon." Meanwhile, on that day, stones from huge rocks were being split for the Temple with saws made of diamond. And lo and behold within a rock they found a worm growing in tender herbage from which it derived nourishment. And God said unto him, "See, O Solomon, have I forgotten this, although it is in the belly of the rock?"

He has made for thee only that which He saw was most fit, most proper and most beneficial for thee. Couldst thou see what is being done for thee, thy nature would shrink back, thou woudls feel annoyed and make thee grieve, thy heart would become contracted.

It is therefore necessary that thou shouldst accept it with thanks, for the Creator knoweth better than thou what is for thy good. He is surety for thee, caring for thee from thy inception as a drop until the completion of thy creation in the womb. He brought thither thy sustenance by way of a very narrow path when thou couldst not reach it with a created hand. Moreover He brought thee forth through a most difficult path to a pleasanter condition, and created food for thee in the breasts of thy mother. Thus He provides for thee at all times —in thy earliest growth, in the very beginning, and even until there comes upon thee old age and hoariness. He never abandons thee. Finally He translates thee to His noble Mansion. To that the prophets referred when they said, "For thou art He that took me out of the womb. Thou didst make me hope when I was upon my mother's breasts. I was cast upon Thee from the womb; from the womb of my mother hast Thou been my God."¹ It is further written, "If my father and my mother forsake me then the Lord will take me up,"² "Also in old age and hoariness He will not forsake thee."³

Concerning piety and reliance upon God the sage says, "In

¹ Ps. XXII, 10 and 11. ² Ps. XXVII, 10. ³ Ps. LXXI, 18.

reference to those who rely upon God in their youth what does he say? ‘Those who trust in the Lord renew their strength.’ What does he say those who rely upon God in their old age? ‘I am He until old age and hoariness.’” Do not permit thyself to believe, my brother, that God after imposing a duty upon thee repudiates thee and forsakes thee in thy old age. Were the whole world to get together to whiten one of thy black hairs before God decreed it,—were they to dye it with all the world’s asparagus or other dyes—it would not whiten until the time decreed for it by God. Likewise were they all to get together to increase thy sustenance by a grain or thy life by an hour or a minute, or to bring thee forth from the womb of thy mother before the appointed time by a moment, they would be utterly impotent to do any of these things. Verily all is in the hand of the Creator—praised be He!—as it is written, “In whose hand is the soul of all the living and the spirit of the flesh of every man.”¹ Whosoever relies upon God, God gives him a sufficiency; and whosoever asks His help, He helps. One of the learned says, “Confidence insures sufficiency.” They also say, “Three laugh at three: death at hope, power at fear, a daily sufficiency at greediness.” Again. “Daily bread is of two kinds: the daily bread which seeks thee and that which thou seekest. How much better is that which seeks thee, for if thou dost not go to it, it cometh to thee. Oh how much more pleasant is that which seeks thee!” And furthermore, “The world has two days: a day for thee and a day against thee. What is to be for thee comes upon thee and what is to be against thee thou canst not push off with all thy might and main.”

It is narrated that a pious man passed among people who sold portions of meat on trust for a certain length of time. They asked him to take a piece and offered to give him the same length of time to pay the price as they gave to other people. As he was loth to do it they pressed him telling him that they had put off the payment of the price twice as long as people usually do. But still he refused. He said unto them, “I have taken counsel of my soul and it has offered to give

¹Job. XII, 10.

me a respite from eating meat twice as long as the time you would postpone payment." He then proceeded on his journey. They say: "If thou wouldest borrow money to spend it upon the desires of the soul when thou art hard pressed, ask thy soul to borrow from the purse of her patience and wait until times are better. If it does it by so doing thou art rich; but when it refuses, it will find all kinds of excuses, heaps of excuses."

There is a story told about a wretched beggar who came upon a greedy man eating his meal at dusk. The beggar made it plain that he was famishing and entreated him for something wherewith to relieve his hunger. The greedy fellow, however, refused to give the beggar anything to eat. The latter thereupon went his way. Here and there amongst dry herbage he found some banana peels which served to satisfy his hunger. While he was eating the greedy fellow overtook him and thrust upon him a loaf of bread. The poor man, loth to take the loaf from the greedy fellow, remarked, "Had God wished thee good thou wouldest surely have given me supper at the time I asked. Now I have relieved my weakness with what thou seest."

One of the philosophers says, "Who fears God, God makes all things fear him; but whosoever does not fear God, God makes him fear all things." Another says, "Behold God says to the world, 'Whosoever serves Me, do thou serve; but whosoever serves thee, make him serve'." It is narrated of a certain king that he passed by a pious man who failed to rise in his honor. When the servants of the king berated him, he retorted, "I will not rise in the presence of the servant of my handmaid." The king thereupon stopped and asked, "How canst thou say that I am the servant of thy handmaid?" The servant of God answered, "Dost thou not know that I cast aside the world which thou servest, and that whosoever abandons a thing has power over it? Truly I have forsaken it and its pleasures, whereas thou servest it and its pleasures. Hence thou art indeed its servant." The king, recognizing that he was a wise man, commanded his retinue to bestow upon him gold and silver. The sage, however, rejoined that if the king had something that he was unable to buy he would not esteem it

lightly. So the king said unto him, "I shall give thee delicious viands." To which the sage responded, "Wherein is the king's means of satisfying himself superior to those of his subjects? He relieves nothing but his hunger." Then the king added, "I will adorn thee with the most beautiful garments." To this sage also rejoined, "Would that thou couldst adorn the wise with wisdom, good works, abstinence from wordly things, and the fear of God in private and in public." At this remark the king wept and rode away.

The prophets of blessed memory say, "Thus saith the Lord God, 'Behold My servant eateth but ye hunger.'"¹ The sages of blessed memory say, "Whosoever freeth himself from the yoke of the Torah must bear the yoke of the government and the yoke of worldly care."² Grace is vouchsafed unto the man who serves God becomingly, who sincerely aspires to perfect repentance and hopes for what is in the Hand of God; for it is written, "O the happiness of all who hope in Him."³

Know my brother,—may God help us both to His favor!—that daily sustenance is of two kinds: that of this world and that of the world to come. By the sustenance of this world is meant a sufficiency of food for the satisfying of man's hunger and raiment to cover his nakedness and that of his child. These are prime necessities. God has appointed the food for all flesh from the great unto the small, as it is written, "He giveth food to the cattle;"⁴ "He giveth food to all flesh;"⁵ "Thou openest Thy Hand and satisfiest all living with favor."⁶ And He—blessed be His Name!—provideth food for the world, "from the horns of the reem to the eggs of the nests." The future world is for those considered worthy of it by reason of their exalted knowledge and pious works coupled with God's favor, mercy, leniency and beneficence. In return for all this grace God desires the service of the pious.

The learned differ widely in explaining God's dispensations in this world: its ample sustenance, the pleasant things of its possessors, the prosperity of infidels and transgressors among the sons of man, and the feebleness of the pious and of the

¹Is. LXVI, 13. ²Pirke Aboth III, 6. ³Ps. II, 12. ⁴Ps. CXLVII, 1. ⁵Ps. CXXXVI, 25. ⁶Ps. CXLV, 16.

learned with their misery, trials, tribulations, pain, illnesses, and their many mishaps in this world. Some there are who say that God favors the infidel in this world to recompense him for whatever good he may have done, and gives him so much pleasure in this world that he has no portion in the world to come. The pious man suffers in this world for whatever wrong he has perpetrated, and then God translates him to the Dwelling of Life. Having already been sorely tried in this world he is not liable to the full measure of punishment in the Future World. This aspect of the prosperity of the wicked is mirrored in the Scriptural passage, "Those that hate Him He repayeth to their face, to destroy them."¹ The affliction of the righteous shows that God compassionates them even as a man compassionates his child when he rears him well despite the child's reluctance, for it is written, "And thou shalt know in thy heart that just as a man chasteneth his son so the Lord thy God chasteneth thee."² They should not suffer themselves to be depressed because of God's discipline: "My son, despise not the reproof of the Lord; and abhor not His rebuke: for whomsoever the Lord loveth He chasteneth even as a father that delights in his son;"³ "I visited their transgression with the rod, and their iniquity with plagues."⁴

Some of the learned say that God prospers the worthless in this world to test the heart of the pious man. Will he cling to his piety in the consciousness that what God has treasured up for him is more permanent, more exalted and more enduring than all such prosperity? Will he refrain from envying the wicked when he sees them in possession of wealth and power, and his own condition just the reverse of that? When he abides in his piety, having full confidence in his Master, and thereby increasing his faith through contentment with his lot, he becomes worthy of copious reward and great happiness. If he indulges in the pleasures of this world after the manner of the wicked and is ignorant of wisdom, God bestows upon him the measure of his reward, but he falls beneath the grade of the pious.

¹ Deut. VII, 10. ² Deut. VIII, 5. ³ Prov. III, 21 and 12

⁴ Ps. LXXXIX, 33.

Again, there are those who say that the wicked man's prosperity in this world is one of God's tests to ascertain whether he will repent, act righteously, and through this prosperity he will execute the obligations towards God and towards the weak. Often, however, he does not act accordingly but makes the prosperity vouchsafed unto him by God the occasion of rebellion, relying upon this prosperity as an instrument of rebellion, and grows more and more wicked and perverse. His punishment is very severe. For such actions God upbraids the wicked, as it is written, "Thou didst multiply silver unto them and they made their gold into Baal;"¹ "I satisfied them and they committed adultery."² For these offenses He punished them most severely.

Some there are who say that God vouchsafes prosperity to the worthless often for the purpose of bestowing it upon the pious child whom God brings forth from him. When he accumulates wealth He intends it for his pious child. They find the proof of this in the passage, "The wicked prepares but the righteous dons it."³ In case he has no child his possessions very often go to someone else worthy of them or to the weak, as it is said, "He will gather it for him that pitith the poor."⁴ Wealth may be granted him in order to intensify the misfortune wherewith God wreaks vengeance upon him in this world, for it is written, "Riches are preserved unto their owner to his hurt."⁵

Some of the learned hold that the happiness of this world's people has its foundation wholly in astrological conditions depending upon the spheres, the stars and the heavens in general.⁶ These celestial agencies decree that the one born into this world in the horoscope of the happy, shall be happy; the one born in the horoscope of sobbing, shall sob; and so on for the other natal decrees of the stars. But since the activity

¹ Hosea II, 10. ² Jer. V, 7. ³ Job. XXVII, 17. ⁴ Prov. XXVIII, 8.
⁵ Eccl. V, 13.

⁶ The "learned" mentioned in this passage are the *Ihwan as-Safa* whose system of astrology is set forth in the *Propaedeutik*, pp. 63—85. The Mediaeval Jews entertained a diversity of views regarding astrology. Abraham-Ibn-Ezra, like Nathaniel, was a firm believer; Abraham-ibn-David and Yehudah Hallewi were conciliatory; Maimonides was bitterly opposed to the so-called science. Cf. Zunz's *Gesammelte Schriften*, (Vol. III, pp. 93 and 95), and S. Sach's *Hajonah*, (Vol. I, pp. 59 and 93).

of the stars is limited to what their Creator has intrusted to them, and they do not rebel against Him nor overstep His injunctions and prohibitions, it follows that this activity originates not with themselves but with God. For He sends them forth in His wisdom, directs them according to His will, and instructed them at the time of their creation. Every work issues from them but originated with Him and unto Him is its return.”¹ They are the mediators between Him and His creation, just as trusted ministers are between the king and his subjects. Whatever reward or punishment is meted out to any of the king’s subjects emanates from the king not from the ministers. The king is too exalted to attend to many matters directly: to execute murderers, cut off the hands² and feet of robbers, lash those that come under the penal laws, and perform such other acts as may be necessary in the punishment of malefactors. The same can be said in regard to the dispensing of provisions and stipends among the kindred of the king, his troops and his people. The king himself is too exalted to manage such matters himself but puts them into the hands of his viziers, dignitaries, servants, and other deputies, each one doing that for which he is best adapted. In this wise, God intended that all His acts should be through the acts of the celestial bodies. Since human kings, whose dominions are earthly, limited and without permanence, and were they to take it into their own hands to reward or punish anyone, it would not³ harm them in the least and still they keep themselves aloof and are too proud to directly mingle with the world, the more reason, that the King of Kings, the most exalted, unto whom the highest comparison would be fitting were he not too exalted and too lofty to have anything compared to Him or to His Essence which is too sacred, should be too exalted and too glorious to look after the daily sustenance of any individual creature or attend to any such matters. His wisdom makes it necessary to put this into the hands of deputies whom he has singled out and made the inhabitants of the heavenly* vaults

¹Kuranic. ²Sura V, 42. ³There can be no doubt that the particule *كُلَّ* in the Arabic text was omitted by the negligent copyist.

**Naturanschauung*, p. 137.

to declare His praise unto all eternity, to serve him properly, and, without deceiving or disobeying their Creator, to dispense such gifts, daily sustenance, riches and felicity as He has bestowed upon them for His creatures.¹ Thanksgiving and service are due Him, not them, since He is the Creator and Sustainer of all things and bestows on them happiness and innumerable blessings.

Since that is clear the prosperity of the infidel in this world and the misery of the believer are mysteries strange and subtle, unfathomed by any but God and those upon whom He bestowed the science thereof, viz., His prophets, saints, and pious men, and the God-fearing philosophers who inherited their knowledge from them. Truly all the aspects of the subject treated by the learned are admirable. Were it not for fear of divulging a secret which has been confided to us on this subject by one who is more learned than we are, we would reveal of it more. Ask it, my brother, of those versed therein that thou mayest understand it—please God! Likewise in the matter of predestination and Divine Providence we find man constrained in regard to his creation, his sustenance and the duration of his life in this mundane dwelling. The pen has become dry on that subject.

As for obeying and disobeying the Creator and the free choice² of God's guidance, we point out that when a man chooses to do good God aids him, granting him a means of attaining his object and helping him to it, as it is written, "See I have placed before thee this day, life and good,"³ and it is further written, "Thou shalt choose life."⁴ For God recoils at the thought that when a man knocks at the gate it must be locked in his face and mercy withheld. Similarly, when a man chooses to do what is wrong and sinful—preferring to disobey rather than to obey God—God grants him a delay and leaves him; for He is too exalted, too lofty and too noble to repudiate anyone before His gate so that he flee from it.

¹ *Propaedeutik*, p. 74.

² For the Mediaeval Jewish Thinkers' solution of the problem of the freedom of the will consult Knollen's *Problem der Willensfreiheit in der jüdischen Religionsphilosophie*. ³ Deut. XXX, 15. ⁴ *Idem* 19.

But since the man has chosen disobedience in preference to obedience, God deals with him rigorously and compels him to submit. For man is constrained with respect to his creation, his daily sustenance and the length of his life in this mundane dwelling. Nothing is bestowed upon him except what God has predestined for him. The pen has become dry on that subject, according to the Scriptural verse, "What was shall be, and what has been made shall be made, and there is nothing new under the sun."¹

Thus all the predictions of the astrologers and their warnings against certain things are due to predestination by God that they exist—and the astrologers are not able to advance their advent before their time by a moment or delay it for a moment. All that is in accordance with what the Creator has arranged for His transient creatures through righteousness from which He does not swerve, as it is written, "The Rock, His work is perfect, for all His ways are just."² And furthermore, "For God is the judge: this one He casts down and that one He elevates."³ "He puts to death and bringeth to life, He maketh wealthy and reduceth to poverty," whom He wishes and how He wishes, as it is written, "I put to death and bring to life, I wound and I heal;"⁴ "The Lord putteth to death and restoreth to life;"⁵ "The Lord maketh poor and maketh rich;"⁶ "He raiseth up the poor from the dust."⁷ A man becomes ill and is at the point of death—those around about him despair of his recovery—when lo God decrees him life among the living: the visitors die first. Similarly, the game is chased and gets caught in the trap, but God decrees its escape: the hunter dies first. An Arabian poet says, "Oft the man that's ill will live though hope hath vanished: someone that visits him is stricken and dieth first. The grouse is caught and escapes sound though just about to perish: the first to die is the hunter." Often man comes within a thread's breadth of the reservoirs of death but escapes through the decree of God: "He brought me up out of a horrible pit, out

¹ Eccl. I, 9. ² Deut. XXXII, 4. ³ Ps. LXXV, 8. ⁴ Deut. XXXII, 39.

⁵ Sam. II, ⁶ Idem, 7. ⁷ Idem, 8.

of the miry clay, and placed my foot upon the rock.”¹ There are many such passages. An Arabian poet says, “How oft the vast fields are too narrow for its inmates? And sometimes it is possible to find an exit from amid lances.” At times a man acquires something only to have it become the property of another, as it is written, “He prepares but the righteous dons it.”² It not unfrequently happens that the hunter catches game and some one else seizes it just as the Arabian poet holds, “O the favor of God! He gives sustenance through His power: this one catches the fish and that one eats them.” Likewise God in creating, made this one blind and that one weak, this one sound and that one unsound. And as regards length of life, this one lives long and that one but for a brief space. The latter is cut off while living in ease and plenty in the best, most joyous time of life. He is in that choicest period—youth, when death snatches him away.

All things, O brother, occur through the righteousness of God. It is the supposition of the astrologers that this is the work of the stars and of the spheres, whereas, my brother, they are controlled and constrained by the command of their Creator. They do not set themselves in opposition to His commands and perform only that which He has intrusted to them. Truly their works emanate from the Praised One, not from themselves. The poet says concerning them: “If thou didst indeed hold that the stars injure and benefit what is beneath them, be not surprised if some one remarks, ‘Behold thou hast made them associates of God.’” Everything that thou seest in this world, my brother, be it life or death, poverty or riches, health or sickness, is what God has decreed as the inevitable portion of His creatures. This all occurs in justice, for in Him there is no injustice. Truly these matters are subtle secrets and sublime realities open only to God and to those upon whom He has bestowed the science thereof: the prophets, His saints and the heirs to their knowledge. May God in His mercy assist us both to good works and the attainment of the most exalted degree in both Dwellings! May the Praised One prepare for His servant an easy path to the other world—the noblest Man-

¹ Ps. XLIII. ² Job. XXV, 17.

sion, the highest degree,—offering perpetual sustenance and everlasting gifts never requested back and in no wise disappearing. There thou art not translated from one condition to another as in this world, wherein God has pre-ordained the daily sustenance and the duration of life for His creatures. Were these creatures eternal, verily their daily sustenance and the bounties He bestows would likewise last eternally. The Praised One is indeed the Creator of all and their Sustainer: He puts them to death and calls them to life again. I have confidence in Him and intrust my affairs to Him—the forgiving and merciful One.

And likewise, my brother, we must carefully consider all His created things and ponder over their subtleness and their exaltedness, their minuteness and their magnitude. Behold His wisdom is clear to those who consider it; it is neither hidden nor veiled from them.

This wisdom is shown in the minerals. He called into existence different kinds of substances: ranging from colored rubies to gold, silver, iron, copper and tin; from quicksilver to lead; and from bitumen to pitch, salt, hard wood and what is similar to these,—whose nature and whose number are comprehended by God alone.

Similarly, His wisdom is shown in plants with their different species, forms, leaves, flowers, fruits, colors, odors and their different purposes—useful and the contrary, for poison and for treacle—from the great cedar to the small dry grass which cleaves to the surface of the earth: whose nature, whose number and the multitude of whose species are comprehended by God alone.

Likewise, the wisdom of God is shown in the animals with the different combinations of their members, their structures, their families, their nature, their aliments and their uses; their species—terrestrial, aquatic, aerial and ignitic—according to their different forms, appearances, genera and species which cannot be counted or comprehended save by their Creator and Originator, sanctified be His Names!

Similarly, His eminent wisdom is conspicuous in the sons of man with their varying forms, constitution, nature, composi-

tion, colors and appearance in the eastern and western parts of the earth, whose whole number and multitude cannot be estimated or comprehended save by the Creator of created things, their Former and Originator, Governor, Nourisher and Supporter—God, the Most High, the Omnipotent.

And similarly, my brother, consider the glory of man's power and how God has bestowed upon him intellect, wisdom, understanding, knowledge, magnificent conceptions and other excellencies through which God has differentiated him from other animals and made him the one who commands, forbids, rewards, and punishes, and subdues the desires which overcome the brute. All this is not the case with the brutes.

He is adorned with temperance and shines with chastity, ponders over the religious sciences concerning the proper service due His Creator, His true unity and His complete transcendence above all earthly affections, deports himself according to God's positive and negative commandments, observes the laws and thereby becomes worthy of great reward and permanent happiness,—which is not the case with the brutes.

God has moreover given him knowledge of other sciences: the horoscopes of the stars, their omens, decrees, and portents of things before they occur. Hence He measured the form of the sphere and its spaces most minutely, and found it possible to make a handy reproduction of the constellations with their locations and of the stars according to their kinds—the planets and the fixed stars—divided off according to their courses. By means of it he knows the truth about obscure matters, happiness, the seasons and the horoscopes of the stars,—as though the knowledge of it were in man's soul at the time of his birth,—decrees, events before their occurrence, eclipses, the ending of kingdoms, the succession of dynasties, the impendence of wars and seditions, famine and plenty, and the various other decrees of the stars according to the passing of time and seasons, which is not the case with the brutes.

Likewise, God has imparted to him other sciences, e. g., the science of medicine involving the method of preparing different kinds of remedies from various drugs composed of mineral, vegetable and animal matter, for the purpose of healing

the body and putting an end to sickness, and that animal and man might therewith expell from the bodies of men and animals the excess of food; besides what he employs in the amputation of limbs, the healing of wounds, the mixing of different salves, the removal of cataracts from the eyes, the coloring of the eyelids and eyebrows with collyrium, and other procedures of the physicians and the surgeons,—which is not the case with the brutes.

And likewise God imparted to him various arts: the science of geometry to build houses out of hewn rocks and beaten tiles; the painting of all kinds of pictures in the temples with oils and pigments; the gilding and depicting of forms and figures; the laying out of gardens with every variety of plants; the conjunction of two species that there might arise from them something different from either of them whether it be plant or animal; the method of conducting water in aqueducts; the devising of wonderful waterwheels for irrigation;¹ the different kinds of machines; water mills; hot baths and the like. Besides he has been granted the knowledge how to build strong ships with cunning tools in the firmest manner. With these ships he cleaves the crest of the sea and carries out his purpose with the aid of his Creator who guides him with the shining stars. His journey depends upon favorable winds and the calmness of the sea. He carries wares to every land without paying tribute to the sea. Likewise he carries wares from these lands to other lands. He plunges into the sea to extract therefrom the precious pearl,² the red coral, etc. He manufactures the net and snare to catch fish small and great, to derive benefit thereby and to be fed therefrom in divers manners and ways. And likewise there is the great benefit he derives from mining quicksilver, gold, silver, copper, iron, lead, rubies and all the different kinds of precious stones, and the smelting of glass from sand and tinting it with different colors and figures. He sets gins to catch ferocious beasts, venison and

¹ *Anthropologie*, pp. 12 and. Arabic text, pp. 194—198. For a description of the dawalib or irrigation water-wheels, consult Lane's Dictionary under the word, Lane's *Manners and Customs II*, 26. and Wüstenfeld's *Jacut V*, 33.

² Masudi's *Meadows of Gold and Mines of Gems*, p. 345.

fowl of the air. He crushes the fruit of trees to extract the essential oils and the like. Consider also what knowledge God has given him that he might evolve writing, the reading of books and the composition of verses, polite literature and commentaries, the cultivation of letter writing and eloquence, and the study of history according to years, genealogies, dynasties and the conjunctions of the planets.¹ The brutes are far from the possession of all these noble qualities, not to mention the other excellencies which we have passed over but with which God has favored him above all other creatures. Furthermore, God endowed him with the inclination to fall in love that He might thereby multiply him and cause him to derive benefit in this world and in the world to come.

Similarly, consider the four elements—earth, water, air and fire—and that God in His resplendent wisdom sowed in them heat and cold, moisture and dryness, the parts being affected by their contiguity to one another, until there results what God in His resplendent and Divine wisdom ordained, which the creatures are too feeble to describe or to comprehend.

The same conclusion is reached when thou reflectest, my brother, upon the grandeur of the plan of the heavens and their constitution: how there are wandering and stationary stars; those which devastate and those which build, those which are auspicious and those which are ill-omened; the two polar stars—the south and the north—and also the two knots which are the head and tail of the dragon, and the wisdom and power of the Creator which they indicate.² The Praised One has

¹ Berachya has similar passages in his *Hahibbur* XXII.

² *Anthropologie*, p. 49; *Propaedeutik*, pp. 50 and 69. The two opposite points at which the sun crosses the constellations in the course of its advance and return are called the head and the tail of the dragon. These points are neither stars nor bodies but “two concealed things.” The fact that the two knots (the head and the tail of the dragon) lie in the midst of the constellations was regarded as a special evidence of wisdom. It was taken to indicate that some of the things of this world are revealed to the senses, while the rest are concealed, occult and beyond the reach of the senses. Manifest and clear are the substance and accidents of bodies. Concealed and occult are the substance and the states of souls. Manifest are the things of this world. Hidden and almost wholly veiled from the understanding are the things of the other world. God so ordered things that the manifest should open the way to the concealed and occult.

commanded us to lift up our eyes unto them and contemplate them, and consider His creation and its wonderful stability, that His grandeur might increase in our hearts and His majesty in our souls, as Holy Writ saith, "Lift up on high your eyes and see;"¹ "Lift up to the heavens your eyes;"² "The heavens declare the glory of God . . . Day unto day uttereth speech;"³ "For the sun he sets a tent among them. And he is like a bridegroom going forth from His chamber,"⁴ etc. We shall treat this subject in part as a reminder of the grandeur of the All-wise Creator's work.

Know my brother,—may God strengthen both of us with His spirit!—that fundamental to all the spheres and to their structure are the seven stars and the twelve signs of the zodiac. The seven planets are: Saturn, Jupiter, Mars, the Sun, Venus, Mercury and Moon. The twelve signs of the zodiac are: Aries, Taurus, Gemini, Cancer, Virgo, Libra, Scorpio, Capricorn, Aquarius, and Pisces.⁵ They are the armies of God, the inhabitants of His heavens, His angels ever near Him, the mediators between Himself and His creatures, His vicegerents over all His creation, bestowing blessings, benefits and happiness upon those creatures for whom God has designated these things.⁶ Similarly they mete out pain, adversity, misery and punishment to the one for whom God has designated these things according to his deserts. To this the prophets refer when they say, "Which the Lord thy God hath divided into all the nations under the whole heavens."⁷ In reference to the descent of spiritual blessings and influences from the heavens they say, "The Lord will open for thee His goodly treasure;"⁸ "And it shall come to pass on that day, saith the Lord, that I shall answer the heavens and they shall answer the earth."⁹ There are many such passages. They are figurative expressions for the descent of blessings from the heavens upon mundane creatures. Likewise, afflictions descend from the heavens upon those deserving thereof. Thus the celestial bodies battled

¹ Is. XL, 26. ² Idem LI, 6. ³ Ps. XIX, 2 and 3. ⁴ Idem, 5 and 6.

⁵ *Propaedeutik*, pp. 46 and 47.

⁶ *Naturanschauung*, p. 144; *Propaedeutik*, p. 74. Compare Shabbath 156.

⁷ Deut. IV, 19. ⁸ Idem XXVIII, 12. ⁹ Hosea II, 23.

against Siserah,—the reference in the Scriptural passage being to the angels of the stars: “From the heavens the stars fought, from their orbits they fought against Siserah.”¹ And likewise, the following are some of the passages referring to the service and the everlasting praise which they render their Creator: “Praise ye the Lord from the heavens;”² “Unto Thee the hosts of heaven bow down;”³ “Bless the Lord all His hosts.”⁴

Thus it is clear that all creation—fruits, plants and animals dumb and rational—utters His praises, as it is written, “All Thy works praise Thee.”⁵ Similarly we read in Mizmor, “Praise ye the Lord from the heavens,”⁶ this being the theme from the beginning until the end. If this then is the case with the world of nature—the world of genesis and decay—the more reason that these spheres and the stars which are the upper world—a world invisible, light of weight and corporeal, a world loftier and nobler than this world—the inhabitants of His heavens should praise Him continually, not ceasing from His service for the twinkling of an eye or for even less than that; that they do not disobey His order, move only at His command, and pass not beyond the limits prescribed by Him. They fear Him, His seed is immanent in them, and their nature perforce depends upon Him. Just as the Exalted and Mighty has in this world of nature khalifs, prophets, administrators, saints and religious men, so it is in the world of the spheres, since it is in closer connection with the world of emanation and was formed before this world. It is clear that they are God’s armies, the inhabitants of His celestial vaults, the vicegerents of His world and the appointed guardians of His pious ones. He ordered them to shine all the time by night and by day, and empowered them to convey blessings to the world beneath. To that the Scriptures refer in the passage, “And God said, ‘Let the luminaries be in the firmament of the heavens’; and He said, ‘They shall be for signs, for seasons, for days and for years.’”⁷ “And it is further stated, “The greater light to rule by day and the lesser by night, with the stars.”⁸ They explain that, “to rule

¹ Judges V, 20. ² Ps. CXLVIII, 1. ³ Neh. IX, 6.

⁴ Ps. CXLVIII, 2. ⁵ Idem CXLV, 10. ⁶ Ps. CXLVIII, 1.

⁷ Gen. I, 14. ⁸ Gen. I, 16.

by day" is absolute decree. Concerning their ripening grain and fruits it is said, "And from the choicest fruits of the sun and from the choicest sprouts of the months."¹

God also bestowed upon them a power through which all things in this world grow, especially is this the case with the sun and its heat; for the sun is the source of all the life in the world, whether it be mineral, plant or animal. From it comes the fire which is stored up in stone, tree, earth and water. The fruits ripen and the trees blossom, the rain pours down and the streams glide on by the decree of the Omnipotent One who sowed this fire in the sun and bestowed the same upon it. He set the sun in the midst of the heavens to be as the heart which endows the body with motion and life. Thus it sheds upon the stars above and upon all beneath that resplendent light bestowed upon it by its Creator and Originator—may He be exalted! In this way everything on earth received something from its overflow, each species according to its power be it mineral, plant or animal. These are some of the manifestations patent to the senses. As to those conceived by the faculty of reflection, they are too numerous to be mentioned in this book. Truly the sun does not transgress the boundaries set for it by the Creator and cannot bestow a gift upon anyone for whom He has not intended it, since the sun is but one of His servants, one of His vicegerents in this world. The prophets in their graphic descriptions used the sun figuratively to depict reward and punishment, whose science is veiled to the world. The doctrine of reward is briefly set forth by them in the words, "But unto you that fear My name shall the sun of righteousness arise with healing in its wings;"² "The wise shall shine as the brightness of the firmament and they that turn many to righteousness as the stars forever and ever."³ They also referred to punishment under the figures of burning ravs, the simoon and the plague, as it is written, "For behold the day cometh burning like an oven when the presumptuous and every worker of evil shall be as stubble and flame. And the day that cometh shall burn them up, saith the Lord of Hosts, leaving them neither root

¹ Deut. XXXIII, 14. ² Mal. III. 20. ³ Dan. XII, 3.

nor branch;"¹ "They shall be burnt with hunger and devoured with burning heat."²

Similarly the other stars have spiritual, subtle creatures who journey in this world with the consent of their Creator and Governor. What he assigned to each and every creature they bestow at times prescribed, and at the fixed time of birth, which He alone,—magnified be His praise!—determines. In fact, all of them collectively cannot act contrary to His command or prohibition and can do nothing else than that which He has decreed and has empowered them. Thus the moon cannot control the heat of the sun, its nature and its function. Similarly, the sun has no control over the cold of the moon, its nature and its function. The same holds good for all the other stars. The Creator has moreover ordained for each and every one a distinct orbit to be traversed in a designated period as long as the world lasts. Thus God determined the orbit of the moon, the planet nearest to the earth, by causing the moon's sphere to complete its revolution in a month. Saturn, the remotest planet, completes its orbit in thirty years. The sun, which is between the two, finishes its orbit in a year. The movements of the other stars are likewise determined in accord with God's decree and will.

No one is associated with Him in His world and no one questions His acts, as it is written, "Who shall say unto Him, 'What doest Thou?'"³ The world indeed bears testimony to His wisdom, to the obedience rendered to His decrees, and to the fact that we receive manifold blessings. By observing the motions of the heavenly bodies we have become aware of months, years and conjunctions to the extent reached by our science and attained with our understanding. Of course the things which are hidden from us are much more than those we know. Praised be the One whose creation is this creation, whose might is this might! All are too feeble to attain a thorough knowledge of Him, just as one of the learned says, "When the imagination is concerned with the climbing up the ladder of His greatness, the way of the righteous is to acknow-

¹ Mal. III, 19. ² Deut. XXXII, 24. ³ Ecel. VIII, 4.

ledge his weakness concerning what is under him and behind him. All are bent upon His praise and from the refulgence of His light they receive light."

It thus came about, my brother, that the ancient nations were misled by the acts of the stars and the influence they exert, and as a consequence worshiped them and offered them incense. They were unaware that the stars did not voluntarily grant them happiness and that they bestowed only what God destined for His creatures at their hands. In many Scriptural passages God has forbidden us to worship the stars. We need not enter further into the explanation of this subject, as it is well understood. Our fathers of old transgressed by making the image of Saturn, worshiping it and carrying its effigy in procession, after having learned that he was appointed to regulate their affairs; for every nation has a director whom the Creator has appointed to regulate its affairs,¹ as he is called figuratively by the prophets: "The prince of the kingdom of Greece, the prince of the kingdom of Persia;"² "The great prince who presideth over the children of Thy people."³ They spoke figuratively of the angels who are the spirits of the planets and who move them through their journey in accord with the command of their Creator. We know that the people used to carry that effigy about them since the prophet upbraids them with the words, "And ye bear the Kaiwan"⁴ of your idols and the star of your gods. The name of Saturn in Greek is Kaiwan.⁵ How very wonderful, my brother, is the course which God makes it take, from the west to the east, whereas the sphere of the constellations would force it from the east to the west. That is clear when the sun or the moon is at the end of the sign Aries and towards Taurus. And Aries

¹ In Bereshith Rabbah (parashah 78, sect. 3) we are told that the being that wrested with Jacob was the tutelar angel of Esaw. According to Sh'moth Rabbah (parashah 32, sect. 7) if a man performs one good deed God gives him one angel to guard him; if two, two angels; and if many, a half a camp of angels.

² Dan. X, 20. ³ Idem XII, 1.

⁴ The Massoretic reading is Kiyun, but Nathanel like Ibn Ezra, prefers the reading Kaivan which in Syriac and Assyrian means "Saturn."

⁵ The Greek name for Saturn is not Kaivan but Chronos.

sets—a journey perceptible to the eye and the senses—from the setting sign to the sign which has not yet gone down. It is clear that its course is from west to east, whereas the course of the stars is the opposite, from east to west. They compare it to a watermill which turns to the right while the cable above it turns to the left, each of these preserving its own course. Praised be the One who directs it and causes it to journey. He creates a thing and its opposite as a proof of His own unity and that there is not associated with Him a being like unto Him or of an opposite nature. It is thus clear that they do not spontaneously favor anyone and do not ward off harm except with the permission and through the decree of their Creator. They render obedience unto Him, submit to His commands, sanctify Him, and praise Him. All of them stand ready to obey His beck and call, worshiping Him and reverently bowing down before Him.

The learned point to many of the sevens and the twelves in this world, corresponding to the celestial bodies.

Man, who is a microcosm, has seven senses and twelve apertures, as we have explained in the second chapter of this book;

In time, there are seven days, twelve hours in the night and twelve months to the year;

The whole number of prayers in the Tefillah¹ is eighteen, not including the first prayer which is the principal one;

The Torah commences with seven words and ends with twelve: “Bereshith bara Elohim eth hashamayim we-eth ha-arez;”² “Ulekol hayyad hahhazakah ulekol hammorah haggadol asher asah Mosheh le’ene kol Yisrael;”³

When taking out the Torah and returning it to the ark we read seven and twelve sections: the first set begins “Wayehi binso’a ha’aron,” and the second “Ubenuhah yomar, shubah;”⁴

¹ B'rachoth.

² Gen. I, I: “In the beginning God created the heavens and the earth.”

³ Deut. XXXIV, 12: “And in all that mighty hand, and in all the great terror which Moses showed in the sight of all Israel.”

⁴ Numbers X, 35 and 36: “And it came to pass when the ark set forward that Moses said, ‘Rise up, O Lord, and Thine enemies shall be scattered, and they that hate Thee shall flee before Thee.’ And when it rested, he said, ‘Return, O Lord, unto the ten thousands of the thousands of Israel.’”

The first two verses of the poem of the illustrious and princely Moses al-Kalim consist of seven and twelve words respectively: "Haazinu hashshamayyim waadabberah wethishma ha-arez imre fi;" "Ya'arof kammatar likhi, tizzal kattal imrathi, kisirim 'aleyl deshe wekirebibim ale eseb;"¹

The sentence beginning "wezoth haberaka" has twelve words and that beginning "Torah ziwwah" has seven;²

The precious stones as arranged upon the breast of the High Priest were twelve in number and of twelve colors, the names of the twelve tribes being engraved upon them. The garments which he put on—which God commanded him to make according to the passage, "And these are the garments which they shall make"—consisted of "hoshen we'efod ume'il wekutoneth tashbez miznefeth we'abnet;"³

The number of days of the appointed seasons are nineteen: Sabbath, Rosh Hashana, Yom Kippur, the eight days of the Tabernacles, the seven days of Passover, and the Day of the First Fruits;

Abraham, Isaac and Jacob occur in the Torah to that number in well known passages;

Prayer has nineteen designations: tephila, tehinna, rinah, arishah, gishah, derishah, bakkashah, rechishah, pegiah, keriah, siyah, 'amidah, zeakah, amirah, keriah, hishtawayah, shuah, widduy, perisha—that is their number;*

When Holy Writ says, "He placed the boundaries of the nations according to the number of the children of Israel"⁵ it means the twelve tribes, the four ancestresses and the three patriarchs;

¹ Deut. XXXII, 1 and 2: "Give ear, O ye heavens, and I will speak; and hear, O earth, the words of my mouth. My doctrine shall drop as rain, my speech shall distil as dew, as the small rain upon the tender herb, and as the showers upon the grass."

² Deut. XXXIII, 1 and 4: "This is the blessing wherewith Moses, the man of God, blessed the Children of Israel before his death." "The Law which Moses commanded us is the heritage of the congregation of Israel."

³ Exodus XXVIII, 4: "A breast-plate an ephod, a tunic, a broidered coat, a mitre and a girdle."

⁴ In Siphri (Vaethhanan, sect. 26) prayer is said to have ten designations.

⁵ Deut. XXXII, 8.

It is further noted in connection with the name of Eve (HaWaH) who was the mother of all living and from whom all flesh has issued, that its numerical value is nineteen.¹

Thus God ordered all things according to their number, and made it incumbent upon them to serve Him who is above them, since He is the Praised One, the King over all, mighty over all, the Creator of all, the Sustainer of all, the Governor of all. All testify to this, and therefore one of the pious while communing exclaimed, "All is Thine, and all is from Thee, all is in Thy power and all is Thy possession, all is the work of Thy hand, and all are Thy witnesses." There is no God save Him.

I serve Him, give thanks unto Him, have confidence in Him and commit unto Him my affairs, for He is beneficent and merciful.

We shall state what we can of the excellence of death that it may be retained in our memory since it is the gate of the Dwelling of Reward.²

Know, O brother—may God help both of us through His Spirit!—that death is the soul's separation from the body, its cessation from the employment of the members of the body and of the senses.³

Know, my brother, that death is of two kinds. There is the natural death of the body, that which is decreed upon all mortals: the pious and the wicked, the plebeian and the patrician, the prophet and the perverse, as it is written, "All things come alike to all: there is one event to the righteous and to the wicked; to the good and to the bad, to the clean and to the unclean; to him that sacrificeth and to him that sacrificeth not; the good is as the sinner; and he that sweareth as he that feareth an oath."⁴ It has various advantages. We will mention as many of them as possible. The second death is that of the soul. It consists in ignorance of God and of His Law and failure to master it—let us take our flight to God from that.⁵ Such

¹ H=8, V=6, H=5.

² For the Mediaeval Jewish exposition of immortality consult Templer, *Die Unsterblichkeitslehre bei den jüdischen Philosophen des Mittelalters Anthropologie*, p. 123. ⁴ Eccl. IX, 2. ⁵ Sura LI, 50.

die in very truth. Even if their bodies are animated by the senses, their souls are dark with the darkness of death owing to accumulated ignorance.¹ According to the sages the Scriptures allude to this matter: "The wicked are dead in life, for it is written, 'As I live, saith the Lord, I do not desire the death of the wicked.'² And it is further written, 'The dead do not praise the Eternal.'³ The Scriptures mean the wicked who are called dead while yet alive and are considered as cattle, for it is written, 'Nevertheless man being in honor abideth not: he is like the beast that perisheth.'⁴ An Arabian poet said concerning that and ignorance, "Before death the ignorant is dead to his people: before burial his body is buried. He ordained that a man who does not live with knowledge is dead, has no life before the resurrection. The righteous, on the other hand, are spoken of as living even in their death, for it is written, "But the soul of my lord shall be bound up in the bundle of life."⁵ He means the dwelling of the future world which is the dwelling of life eternal, as it is written, "I shall give thee places to walk among those that stand by."⁶ It is further said "He that walketh in the path of perfection shall serve me;"⁷ "Who shall sojourn in Thy tents? He that walketh in perfection and worketh in righteousness;"⁸ "Who shall ascend into the Mount of the Lord and stand in His Holy place?"⁹ Thus for the pious death is like a marriage feast.

As for the excellence of death, my brother, behold it is one of the stages towards the mansion of the other world, and it is the occasion of translation from the dwelling of scantiness to the dwelling of bounteousness, from a dwelling of mortality to one of eternity. Were it not for death the prophet, the executors, the servants and the pious would have no means of entering the Garden, the Abode of Recompense; and the infidels and the wicked would not be consigned to Gehinnom, the Abode of Punishment. And were there no such thing as death the earth would not be large enough to accomodate its inhabitants and possessors. They would be literally so heaped upon one an-

¹ *Anthropologie*, p. 124. ² Ez. XXXII, 11. ³ Ps. CXV, 17.

⁴ Ps. XLIX, 21. ⁵ I Sam. XV, 29. ⁶ Zech. VII, 3.

⁷ Ps. CI, 6. ⁸ Ps. XV, 1. ⁹ Ps. XXIV, 3.

other that the ancient generations would not be distinguishable from the ancient saints. The latter would not imitate the deeds of the former. Verily men would deny their Creator and would spurn his sovereignty. Hence it is clear that death has its source in Divine Wisdom, designed by the Creator for all His creatures, small and great, prophets and executors, infidels and believers.

Since it has been asked, "What is the reason of it and wherein consists the preeminence of the learned over the ignorant, the preeminence of the one who surpasses over the one who is surpassed?" we shall briefly explain that matter by means of a lucid parable, for a constant recurrence to the explanation of those noble secrets and subtle meanings is impossible in this book. According to this parable a king gives a banquet to the people of one of his provinces. They are made up of nobles, judges, men of eminence and plebeians. When they reach his city they enter the city gate all together. After they enter this gate the king's messenger conducts each individual to the residence which he is to occupy. Those considered worthy to be near the king are placed with those who are near him; and those who should be at some distance from him, are placed with those who are remote from him. Those holding the rank of emir are assigned to quarters according to their various relationships to the king. Likewise the vile among them, such as the executioners and the keepers of the cattle,—and in short the people of each and every grade—are assigned to the grades for which they are most fit. Each and every one of the banqueters is inseparable from his class, and the sons of his grade. This, my brother, is the similitude of this world's people. When death loosens their bonds they are translated from this world according to the merit of each individual with the sons of his class and the people of his grade: the good go to the good, and wicked to the wicked. The Scriptures refer thereto in the passage, "But the soul of my lord shall be bound in the bundle of life"¹—it means the living who implore their Lord and do not die. And it is further written, "The soul of thine enemies shall he sling out as out of the

¹I Sam. XXV, 29.

middle of a string.”¹ He means the wicked, those who are punished in life: they cannot go up to the righteous and be of their assemblage, nor can they return to this world and do righteously. The prophets have commanded us to hate the one class and to love the other. As for hating we read, “Behold those that hate thee, O Lord, do I hate.”² The sages say, “Warm thyself at the fire of the wise, but beware of their burning coals lest thou be burnt; for their bite is the bite of the fox, their sting the scorpion’s sting, their hiss is the serpent’s hiss, and all their words are like coals of fire.”³ In fine, the sages go so far as to say, “The world is visited with good only for their sake, and with evil only for their sake.” Let us betake ourselves, my brother, to the good and its possessors, to the pious and the lovers of God, that we may imitate their deeds and conduct ourselves according to their habits, that we may be of their assembly and join in their psalms. May God cause both of us to reach that most excellent degree and bestow upon us complete happiness through His grace, munificence and benevolence.

In the chapter dealing with religious devotion we have already had several narratives dealing with admirable deeds and people humble before God. We shall mention two additional stories about virtuous men.

One of these tales is about a man who was traveling along the seashore where some divers had brought up a quantity of pearls. He urgently begged them to let him have some for his children. Although they could have easily complied they refused. While they were talking highwaymen came out upon them. The divers, seeing the robbers from afar, swallowed all the pearls they had. When the robbers got to the spot they demanded that the pearls be handed over. The divers denying they had any, the robbers determined to split their abdomens open for the pearls and take what they would find. When the traveler saw that the abdomens of the divers were to be split open and that the pearls would be found in them, he had his own split open for their sake. Unbeknown to the robbers he

¹ Sam. XXV, 29. ² Ps. CXXXIX, 21. ³ Pirke Aboth, ch. II, 15.

said to the divers, "Come now, I shall serve you and free you with my life. When you are brought before the robbers pray them not to kill you all at one time but cast lots for one of you and open his body. If they find anything in him they should then split open the abdomens of the others; and if not, then let the rest go free. If they grant you this favor you may bring forth the lot upon me. When they split my abdomen open they will not find any pearls in it and will set you free." So they did that. The robbers split open the abdomen of the traveler and set the others free. Reflect, my brother, upon the generosity of this man, the nobility of his deed, and the liberality of his soul towards those who were unworthy of all this at his hands.

It is also narrated that a pious man met a friend another pious man, after a long space of time, and enquired, "How are you and how do you get along with the people of your tribe?" He answered, "As for my condition, as thou seest, I make peace between the four enemies who are in my ribs. If one of them were aroused against me he would bring about my death. So I always appease them by keeping aright my constitution, and by giving them good nourishment in order to be secure from their evil. When the condition is satisfactory, I have to deal with the blows coming from the nourishment: If I am satisfied I have indigestion, and if I am hungry I experience pain. After I have evened matters up I am put to the trouble of relieving myself, and after that must wash and purify myself. Besides I suffer from the changes of the seasons—first excessive heat and then extreme cold—and time's misfortunes which are not afar by night or by day, its illnesses, and the way it continually shifts its creatures from one condition to another so that they do not remain in any one state. To this I must add what I suffer from people who are insolent, envious, slanderous, lying, wicked and depraved, who if they hear good they hide it; and if they hear evil they publish it; and in case they do not hear anything, they invent lies. Circumstances have imposed their society and their intimacy upon me without any choice on my part. My relations with them are well indicated by the sentiment of the poet, 'It is the

irony of fate that a man should find an enemy in him whom he first befriended.' If I do good unto them they repay me with evil; and if they do not receive any good thing from me they wish me well. Keeping them in repair reminds me of worn out clothes: when those are patched up in one place another is damaged. The poet says concerning that, 'Time imposed upon me the society of such in whom I see all the signs of bastardy; all of them repay me evil for good. Whenever I try to better them it does not help me; it is a worn out garment; here am I mending it all the time, sewing it with a fine needle but it becomes frayed. When one side is mended the other side becomes frayed. This, then, is my condition.

"As for the way I get along with the people of my tribe, I have intercourse with them in sincerity, equity and probity. I do well unto those that act well by me, and cherish those that cherish me. I repay those who do good, with good; and the evil-doers, with evil. I love the good and bless them; I am wroth with the wicked and curse them. This then is my manner of acting towards the people of my tribe. Now tell me how you are and how you get along with the people of your tribe."

The other servant of God replied, "My condition and my body are in every respect like yours. But the way I conduct myself towards the people of my tribe is of another description. As far as I can I make them desire me, but do not require any services of them in the manner that I serve them. On the contrary, I do well to the one who thrusts me aside and pardon the one who injures me. If anyone abuses or slanders me, I bear with him. If his statements are false, I am not at fault; if his statements are true, he is not at fault. After I gain peace from them—from their insolence, envy and evil—I keep afar from their lesser warfare¹ and betake myself to the war against my sensual soul with its nature and its yearnings, wishes, desires, corrupt views, its embellishment of falsehoods so as to give them the appearance of truth, and the subterfuges with

¹ According to Sufi writers there are two jihads: al-jihadu 'l-akbar or "the greater warfare," which is against one's own lust; and al-jihadu 'l-asghar "the lesser warfare," against infidels. Cf. Hughes, *Dictionary of Islam*, p. 243.

which it wishes to submerge me. For instance, it desires various kinds of food, and were I to obey it, I would become a captive slave, and my stomach would become the grave of lusts and the cemetery of sensual desires. If I find one day the food to which I am accustomed by a licit way, I would get it; and if not, I would use all sorts of strategy to obtain it by an illicit way, which would cause me to incur penalties and ignominy, and to be dishonored before God and before men for the perfidy, theft, robbery, rage, deception, fraud, and similar gifts bestowed upon man by his lusts and to which he becomes a slave. Similarly if I obey them by desiring copulation, there is visited upon me all that the Creator wrote unequivocally concerning the punishment of harlotry, according to its different grades, (the explanation of which is extensive). When I try to repel its desire with arguments based on the continence prescribed by the law and with arguments derived independently by the intellect, and try to implore it to incline towards contentment and its exercise warning it of the punishment that is meted out to one who gratifies his passions, it evades me and disputes me. Then I set about to convince it of the existence of the Creator. I furnish it with the proof that the whole world, in its heights and in its depths, did not create itself but that someone else created it, brought it into existence from non-existence and subdues it with death, makes rich whom He wishes and makes abject whom He wishes. For had mundane beings created themselves they would have made choice of eternity and wealth, and would create things for themselves. Hence it was another being who created them, who grants them life and deprives them of it, who enriches and pauperizes, who deals with them as He wishes. But when I am victorious on this point, it tries to make me deny the authenticity of the prophets, i. e., that God did not communicate a revelation to man. I then bring rational arguments proving the existence of prophecy, with irrefutable and irrecusable proofs—as we shall mention in the chapter treating of the Messiah, the next chapter, please God—it abandons at the mere mention of these arguments all the current vanity, fallacy and fraud fall to the ground; but begins to confront me with

arguments to confute the doctrine of reward, punishment and the future life. It says to me, ‘Beyond this world there is nothing. He that does good in it, does it in order to accomplish something by which he will be remembered after his death. Likewise with the commission of evil.’ I handle this matter with arguments, rational and religious, urging the actuality of the other Dwelling and the belief in its reward and punishment, with arguments perfectly lucid and flawless,—as we shall briefly mention in the chapter dealing with the Future World, the last chapter of this book —and then it gives ear unto me and obeys my injunctions even as the big camel obeys the little boy. But then it begins to convince me that I am the noblest man of my time, the most lauded of my kindred, the most exalted son of my tribe. If I believe what it says and show my approval of it I incur the contrary: pride, neglect and arrogance; and if not, I escape folly, am accustomed to the truth and call myself the mighty conqueror of that from whose snares I have escaped. I seize hold of its bridle and retain a firm grasp upon it through the power of God, our Benefactor, our Supreme Champion. As for the pious, through them I increase my happiness. I pray God to gather me into their company. As for the wicked, I pray God to forgive and guide them. I never found an old man or a boy, irregardless of his piety or wickedness, but I believed him to be a more excellent servant of God than I.” The other asked, “How is that?” He answered, “As for the venerable old man, truly he excels me, for he prayed before I was born, fasted and gave alms before I was created, had intimate intercourses with the good men who preceded me, and through experience acquired wisdom ere I did. Beyond a doubt he is the more excellent. As for the young boy, verily my sins and crimes are more numerous than his. When our records will be compared on the Day of Resurrection his balance will dip deeper than mine. Beyond a doubt he is the more excellent. As for the pious man, verily before God his piety and intentions are more excellent than mine, and his belief is loftier. As for the wicked and rebellious one, how can I prove that I am better than he, how can I convince myself of it? He disobeys God thoughtlessly, I do so deliberate-

ly. He is not aware of the serious consequences of his deeds; but I, on the other hand, am by no means in the dark in regard to such matters. So his excuse, my brother, is necessarily more acceptable in God's presence than mine." The second man showed himself worthier than the first, and the latter promised to walk in his path.

We are told that when Alexander died his body was placed in a casket, and that about the bier there were ten sages each of whom expressed a sentiment. The first said, "O thou wrathful judge, thy abode is with the needy and thy tomb with the quarrelsome. No kinsman helps thee, no vizier frees thee." The second said, "This is Alexander: the grandeur of his splendor shone even as the rays of the sun illuminates the flowers of the plants." The third said, "This is Alexander, the master of captives. To-day he finds himself a prisoner." The fourth said, "Behold how the dream of the sleeper has come to an end; and his sorrow, how it shows itself!" The fifth said, "This man was wont to ask what was before him but not what was behind him." The sixth said, "This body came to us speaking and leaves us mute." The seventh said, "This body was not safe when he possessed it." The eighth said, "We did not desire that from which thou hast parted and we disdained that upon which thou gazest." The ninth said, "How remotely this resembles thy dwelling of yesterday!" And the tenth said, "This body had not as yet carried out his purpose with reference to the world when the world carried out its purpose with reference to him."

Another narrator says, "It came to pass that there were ten sages about Alexander's bier. The first said, 'We enter this world ignorant, remain in it thoughtless, and leave it unwillingly.' The second said, 'This is Alexander who surveyed over the wide world and left it in two cubits.' The third said, 'Thou usest to exhort us; but of all thy exhortations thy death is the greatest exhortation to us.' The fourth said, 'He owed his life to God but his death to himself.' The fifth said, 'Alexander never traveled without help and without instruments but this time.' The sixth said, 'This Alexander ruled over his subjects; now they rule over him.' The seventh said, 'Oft the timorous man hid from thee behind thy back; to-day he does not fear thee to

thy face.' The eighth said, 'Many a one anxious when thou wast dying that thou shouldst not die, to-day is anxious about thy speech that thou shouldst not speak.' The ninth said, 'How many did this man put to death in order that he should not die, and yet he died!' And the tenth, his treasurer, said, 'Thou didst command me never to be far from thee, but to-day I can not approach thee'."

They say that when a certain wise man had come forth from a great city some one asked him, "What hast thou found among the inhabitants of this great city?" He answered, "I saw illusive images and transitory accidents."

Reflect then, my brother, how very beautiful are piety and humility in God's presence, and confidence in Him to the end that He might make us of those who humble themselves before Him and who rely upon Him according to the word of His saint, "They that trust in the Lord shall be as Mount Zion which cannot be removed, but abideth forever."¹

The fifth chapter is finished with the help of God. There follows it

¹ Ps. CXXV, 1.

CHAPTER VI.

This chapter treats of the virtues of the Messiah—may he speedily appear!—and salvation—may God in His mercy hasten it!

Know, my brother,—God help us both to attain His favor!—that the Messiah's virtues are of noblest degree, and the knowledge thereof the most exalted science.¹ That is why we wish to say something about his excellence and the virtues with which God endows him above and beyond the ancient prophets who have preceded him.

Know that we have spoken in the first chapter of the beneficence of God and His special favor to the Primal Intellect, how he created it perfect and complete with absolute certainty and with the clearest intelligence. It thus became the genus generum and the element of elements. It is intellect, intelligent and intelligible. Intellect, because it comprehended all the things bestowed upon it by its Creator, the Most Exalted; intelligent, because it understood its own essence and discarded from its Creator all the attributes belonging to it; and intelligible with regard to that which is beneath it in degree, viz., the Universal Soul which overflowed and emanated from it. Since it retains similarity and connection with the Universal Intellect it caused another emanation to overflow from the bounteousness acquired from the Intellect. This latter emanation was of a lower degree owing to the greater remoteness from the original source, the relation being that of the third to the first. And so on for the other gradations through which the thing passed to reach the sphere and after that the world of nature and what exists therein through the power of the Omnipresent and Omniscient One—minerals, plants, animals, and finally man the last creation.²

The Creator's wisdom necessitated the release of the souls of

¹ For the history of the development of the Messianic idea in Judaism consult Schwartz's *Geschichte der Entwicklung der Messianischen Idee des Judenthums*. ² *Weltseele*, pp. 24 and 26.

mortals from the injustice of this world of genesis and decay. Through the necessity of His wisdom—may His name be sanctified!—He mercifully vouchsafed unto mortals a revelation from the holy world—the world of the Universal Soul—which originated from the overflow of its holy cause, the Universal Intellect—which in turn goes back to its Originator—may He be exalted! This emanation from the Universal Soul expressed itself in an individual man whose spirit is free from the impurity of the world of nature and is disciplined in the noblest sciences and the purest works. From that holy effluence descending upon him became an eloquent prophet.¹ Revelation was vouchsafed unto him, coming unto him from the Creator. He prophesied concerning things before their existence, performed miracles, confounded the hinderers and rewarded the worthy. All that was intended to direct man and effect his deliverance from the world of genesis and decay.² He who received that Divine Law from that prophet and acted accordingly and was directed by it, his soul was freed from the darkness of nature. But the man who failed to come up to the requirements of the Law and turned away from it, disobeyed that prophet and called him an imposter, darkened his own soul—from the misery of his condition may God in His mercy keep us afar!

This being the case, some souls of men escaped in the times of the prophets—peace be upon them!—and some remained; but God in His Goodness had promised through the mouth of the prophets to set up a noble person at the end of time to save the rest of the world and free them as He has saved in times by-gone and in previous generations. Then his favor will be complete and his blessings scattered broadcast, the cause will be joined to its effect, just as the disciple is taught by his teacher. Then the wisdom concealed in the days of the ancient prophets will be revealed, the secret knowledge will come to light and the goodness of the Creator will embrace all the creation, great and small, female and male; likewise a universal peace will reign

¹ For the Mediaeval Jewish explanation of prophecy consult Sandler's *Das Problem der Prophetie in der jüdischen Religionsphilosophie von Saadiah bis Maimuni.* ² Cf. *Attributenlchr.*, p. 203, note 181.

among the creatures, and in their midst there will be no malevolence, envy, or wrong so that it will not be necessary to carry arms. This saviour (Messiah) will not smite the wicked with the sword, but will invoke God against them and they will vanish. He will judge through God's inspiration, will not need witnesses; only equity, justice, and God's own corroboration. His blessing will be visible throughout the world so that none of his time will lack knowledge of God, since the Omniscient One will endow them with unalloyed blessing, all-embracing felicity, and good successive and continuous. From the beginning of his time God will bestow revelation upon the small and upon the great. Happy the man that lives to see this!

Verily God has promised to revive the dead at the hand of the Messiah. They will see this and gaze upon it with their eyes. The eyes of the believers will be cool, but the eyes of those of the unbelievers will be hot. God enables the Messiah to perform such great miracles that no prophet before him has ever achieved. So that universal peace will reign even between the beasts of prey and those which are gentle; they will freely intermingle. In his time no evil will be found neither in beast nor in man. War and all violence will vanish at the behest of the One Victorious God. We shall substantiate our statements by reference to the Holy Torah and to the utterances of all the prophets—upon them be the most excellent peace!—God-inspired utterances concerning the advent of this noble personage and the succoring at his hands of this weak and afflicted people, the people of Israel, who are persecuted by the nations and despised by all the other religious sects. At his hands they will rejoice, for he will deliver them from their martyrdom and free them from persecution, this being one of the numerous miracles that God will send him to perform. He will remove the burden from this people, relieve their distress, break their yoke and fetters, and transform their misfortune into happiness, their excruciating misery into pleasure great and enduring, and their curse into blessing. Through him they will enjoy crescive prosperity, and so happy will their state be that the nations who used to revile them will boast by them; those who reduced them to servitude will serve them, and those who upbraided them

for their shortcomings will pardon them. God has promised all that and what is even grander and more complete. The early fulfillment of most of these promises of God is conditioned by our repentance; but some of them are absolute, even if they do not repent, as the appearance of this noble person and the saving of the nation through his hands. All the misfortunes and misery threatened by God were visited upon them, especially all that is threatened in the Scriptural chapters beginning, "If ye will walk in my statutes"¹ and "It shall come to pass when thou comest to the land."² His curse fell upon the tribes. The nations shattered them, sold them as man servants and maid servants, and scattered them broadcast over the earth. Not satisfied with all this the jeering nations asserted that the Law had been abrogated and annulled. We shall enter into that subject as far as possible to prove that the Torah has not been abrogated and never will be—please God!—and that it will not be annulled or be forgotten out of the mouths of the people as long as the heavens and the earth last; and furthermore, this people will not be pierced through, will not be destroyed, will not disappear.

We shall proceed to prove all this step by step, with the help of God. Were we to attempt to mention all that the prophets—peace be upon them!—adduce concerning this subject the pages of this book would be insufficient. But we shall quote as many passages as space permits, since they will satisfy the one whose views on this subject are not decided, the one who is opposed to this doctrine and the one who upholds it. God forbid that His promise to our nation should not be kept but his threat remain! "Far be it from God to do evil, and from the Almighty to act unrighteously!"³

To prove that the Messiah will appear and that the people will be delivered at his hands, and to show from which tribe he will come, we cite the Scriptural passage, "He is here but not now, I behold him but he is not near. A star hath stepped forth from Jacob and a sceptre hath arisen from Israël. He smites the head of Moab and the crowns of all the sons of Seth,"⁴ etc. to

¹Lev. XXVI, 3. ²Deut. XXVI, 1. ³Job. XXXIV, 10.

⁴Numbers XXIV, 17.

the end of the chapter. It is also said, "The sceptre shall not depart from Judah or a ruler from between his feet until Shiloh come. And unto him shall be the submission of the nations."¹ This passage has reference to the Messiah.

As for the prophet Isaiah, many are his prophecies concerning the occasion of the appearance of the Messiah, his description, his glory, and the peace that will reign among all creatures—man and beast—at his command and decree, through the inspiration diffused among these creatures by their Creator. Many of his descriptions are very beautiful; some we have mentioned, some not. Of the latter is the passage, "A branch shall come out of the stock of Jesse, a scion from his roots shall sprout, and the spirit of the Law shall rest upon him, the spirit of wisdom and understanding.—And He shall inspire him with the fear of the Lord;"² and furthermore, "The wolf shall dwell with the lamb."³ Concerning the in-gathering of Israel in those days he says, "It shall come to pass on that day that the Lord shall stretch forth His hand a second time to acquire the remnant of His people. And a banner shall be raised over the nations. He shall gather together the outcasts of Israel."⁴ He continues his description with the words, "Unto him kings are gathered", and "among them are those who have no book and whose language we do not understand. And he shall come up as a suckling before Him and as a root from an arid land."⁵ In reference to the outcome of that he says, "And the desire of the Lord shall prosper at His hands."⁶ And further, "How pleasant upon the mountains are the feet of the messenger who proclaimeth peace, who bringeth tidings and announceth salvation, who saith unto Zion, 'Thy King reigneth;'"⁷ "Shout aloud, exult together ye desolate places before the eyes of all nations, for all the ends of the earth shall see the salvation of our God;"⁸ "These shall come from afar, these from the north and from the west, and these from the land of Sinnen."⁹ "Thus saith the Lord, 'Behold I raise my hand to the nations and to the people do I lift up my standard, and they shall bring thy children upon the arm and thy daughters they shall bear upon the

¹ Gen. XLIX, 10. ² Is. XI, 1. ³ Idem XI, 6. ⁴ Idem XI, 11 and 12.

⁵ Idem LIII, 2. ⁶ Idem LIII, 10. ⁷ Idem LII, 7. ⁸ Idem LII, 9.

⁹ Idem XLIX, 12.

shoulder. And kings shall be thy attendants and their princes thy nurses. With their face to the ground shall they bow down unto thee and the dust of thy feet shall they lick;”¹ “I say unto the north, ‘Give’ and to the south ‘Do not destroy. Bring my sons from afar and my daughters from the end of the earth.’”² There are many such passages, especially in the Book of Isaiah. In the other prophetical books that subject is treated in numerous instances all of which we cannot quote here. We shall mention only a few: “Behold days are coming, saith the Lord, and I shall establish unto David a righteous sprout and a king shall reign. And he shall be wise and do judgment and righteousness in the land. In his days Judah shall be saved and Israel shall dwell in security;”³ “His majestic oil shall be from him, and his ruler shall go forth from his inner part, and I shall bring him near and approach him;”⁴ “Rejoice exceedingly, O daughter of Zion! Shout aloud, O daughter of Jerusalem! Behold thy king cometh unto thee, righteous and victorious, a poor man who rideth upon an ass, upon a wild ass, the colt of female asses.”⁵

Concerning the redemption of the nation we read: “At that time will I bring you again, even in the time that I gather you: for I will make you a name and a praise,” etc.;⁶ “And it shall come to pass, that as you were a curse among the heathen, O house of Judah, and house of Israel, so I save you, and you shall be a blessing: fear not, but let your hands be strong;”⁷ “And the people shall take them and bring them to their place; and the house of Israel shall possess them in the land of the Lord for servants and housemaids; and they shall take them captives, whose captives they were, and they shall rule over their oppressors.”⁸

Concerning the resurrection of the dead we read: “Thus saith the Lord God: Behold, O my people, I will open your graves, and cause you to come up out of your graves, and bring you into the land of Israel.”⁹ Concerning the descent of prophecy and inspiration upon the world we read: “And it shall come to

¹ Is. XLIX, 22 and 23. ² Idem XLIII, 6. ³ Jer. XXIII, 6.

⁴ Idem XXX, 21. ⁵ Zech. IX, 9. ⁶ Zeph. III, 29. ⁷ Zech. VIII, 13.

⁸ Is. XIV, 2. ⁹ Ez. XXXVII, 12.

pass afterward, that I will pour out my spirit upon all flesh; and your sons and your daughters shall prophesy, your old men shall dream dreams, your young men shall see visions; and also upon the servants and upon the handmaids in those days will I pour out my spirit;”¹ “Neither will I hide my face any more from them; for I have poured out my spirit upon the house of Israel, saith the Lord God.”²

As to their possessing the knowledge of God, without needing any instructor, we read: “But this shall be the covenant that I will make with the house of Israel; after those days, saith the Lord, I will put my law in their inward parts, and write it in their hearts; and will be their God and they shall be to me for a people;”³ “They shall no longer teach one another—a man his brother, or a man his friend—saying, ‘Know the Lord,’ for all of them shall know the Lord, from their great unto their small ones, saith the Lord. For I will pardon their iniquity and their sins will I remember no more.”⁴

There are also many passages of consolation and prophecy that require extensive explanation. Some are dependent upon the condition of repentance, as the resplendent prince—peace be unto him!—said, “And it shall come to pass that when all these things come upon thee, the blessing and the curse which I place before you, then thou shalt consider in thy heart;”⁵ “And the Lord thy God shall turn back thy captives and shall have mercy upon thee;”⁶ “And he shall again gather thee from all the nations among whom the Lord thy God thrust thee;”⁷ “And the Lord thy God shall bring thee to the land which thy fathers inherited, and thou shalt inherit it and dwell therein.”⁸

As to those which, although dependent upon the condition of repentance, must nevertheless come to pass as the direct decree of God Himself is “The minor shall be a thousand and the small one a mighty nation. I, the Eternal, will hasten it in its time.”⁹

The sages of blessed memory say, “The son of David will not come until Israel is completely righteous, for it is written, ‘And he saw that there was no man, and wondered that there was no

¹Joel II, 28 and 29. ²Ez. XXXIX, 29. ³Jer. XXXI, 32.

⁴Idem XXX, 33. ⁵Deut. XXX, 1. ⁶Idem XXX, 3.

⁷Idem XXX, 3. ⁸Idem XXX, 5. ⁹Is. XL, 22.

intercessor: therefore his arm wrought salvation for him; and his righteousness sustained him'." And they said further, "As soon as the Children of Israel repent they will be immediately redeemed and the son of David will come to them on that day, as it is written, 'If you will hearken to his voice', and if not, the Holy One, blessed be he, will establish over them a king whose decrees are as severe as those of Haman." If they repent they will be redeemed. If their repentance is spontaneous it will be specially praiseworthy and will hasten the advent of their happiness. But if we await force, trouble and affliction will pursue us, for it is written, "When thou wilt be troubled, and all these things shall have found thee in the end of days, thou shalt return unto the Lord thy God and shalt hearken unto His voice."¹ We hope that that time has drawn near, please God, because we have read it in the explanation of "moed" "moadim" and "the half,"² and they are "idan" "idanim" and "the half of idan,"³ given by one of the best commentators. A proof of it is the meaning "a conjunction, two conjunctions and a half of a conjunction". That applies to Saturn as the science of the stars demonstrates most clearly. It presides over our nation, and with its transition to the above mentioned conjunctions God will change the condition of the whole world as He promised, "For behold I create new heavens and a new earth. Ye shall not remember the first ones."⁴ And to it the prophet alluded when he said, "At that time shall Michael arise, the great prince who presides over the children of thy people."⁵

It is incumbent upon us to obey the Creator and stand in awe of Him. If we do that then will it be well with us; but if not, it will be otherwise. To prove that the merciful Creator will not forsake this weak people or withdraw His hand from them, we cite the passages, "And also this, when they were in the land of their enemies I did not reject or despise them;"⁶ "And I shall remember unto them the covenant of former times."⁷ Before this He says, "And I shall remember my covenant with Jacob, and my covenant with Isaac, and also my covenant with Abraham will I remember; and the land will I remember."⁸

¹ Deut. IV, 30. ² Dan. XII, 7. ³ Dan. VII, 25. ⁴ Is. LXV, 17.

⁵ Dan. XII, 1. ⁶ Lev. XXVI, 44. ⁷ Idem XXVI, 45. ⁸ Idem XXVI, 42.

He promises that he will not destroy, according to the passage, "For I, the Lord, do not change; and ye, O children of Israel, shall not come to an end."¹ And it is further said, "But thou, my servant Jacob, do not fear; and be not dismayed, O Israel. For behold I am thy Saviour from afar; and thy Arm from the land of captivity. And Jacob shall return and be quiet and tranquil, and none shall terrify, for I am with thee, saith the Lord, to save thee. Verily, I will make an end of all the nations amongst whom I have scattered you, but of thee I will not make an end. I will correct thee according to thy deserts and will not leave thee altogether unpunished,"² which means, "He will not destroy thee." And it is written, "Thus saith the Lord who giveth the sun for light by day and the ordinances of the moon and of the stars for a light by night, who divideth the sea when the waves thereof roar—the Lord of Hosts is His name! 'Only when these statutes shall depart from before me, saith the Lord, then shall thy seed cease to be a nation before me forever.'"³ "Thus, saith the Lord, If the heavens above can be measured and the foundations of the earth searched out beneath, then will I reject all the seed of Israel for all that they have done, saith the Lord;"⁴ "I give unto them one heart and one way to fear me all the days, for their good and the good of their children after them. And I will make an everlasting covenant with them, that I will not turn from after them but do good unto them, and plant them in this land, truly with all my heart and with all my soul;"⁵ "For thus saith the Lord, 'As I brought upon this people all this great evil so also do I bring upon them all the good which I speak concerning them,'"⁶ "Thus saith the Lord of Hosts, 'If the day and the night violate my covenant so that there be not day and night in their season, then shall my covenant with my servant David be broken that there be not unto him a son of a king upon thy throne and the Levites to minister unto me. As the hosts of the heavens cannot be counted and the sand of the sea cannot be measured, thus shall I multiply the seed of David my servant and the Levites my ministers;'⁷ "Thus saith the Lord, 'Had it not

¹ Malachi III, 6. ² Jer. XXX, 10 and 11. ³ Jer. XXXI, 34 and 35.

⁴ Idem XXXI, 36. ⁵ Idem XXII, 39 and 41. ⁶ Idem XXXII, 42.

⁷ Idem XXXIII, 20 and 22.

been for my covenant by day and by night, the statutes of heaven and earth I would not have made. Also the seed of Jacob and David my servant I shall not despise to take from his seed ruiers over the seed of Isaac and Jacob; for I shall turn back their captivity and shall have mercy upon them.'"¹ All that is a testimony that He neither forsakes nor destroys them.

Likewise, their Divine Law will not be nullified, abrogated, altered or pass away, according to the word by the tongues of the truthful prophets—peace be upon them! "'And as for me, this is my covenant with them', saith the Lord, 'my spirit which I have put upon thee and my words which I put in thy mouth shall not depart from the mouth of thy seed,' saith the Lord."² And it is further written, "Were it not for my covenant by day and by night, the statutes of heaven I would not have made."³ The covenant refers to the Torah. And in His perspicuous Book we are enjoined that "It shall not be forgotten from the mouth of his seed."⁴ This alone is proof sufficient that it will not be annulled or abrogated. Especially is this the case in the various passages wherein He commanded us and our children to observe it for all times, not to add thereto or diminish therefrom: "The thing which I command thee this day thou shalt observe to do: thou shalt not add thereto or diminish therefrom."⁵ Through it the penal laws are inflicted, the covenant is ratified, compacts are made through its observance, and conduct is regulated by it, so that He says in the last oath and covenant, "Cursed be the man who doth not uphold this Torah to do them."⁶ This covenant was confirmed unto us before our creation, our fathers having made it in our behalf: "Not with you alone did the Lord make this covenant and this oath but with the one who is standing with us this day before the Lord our God and with the one who is not with us this day."⁷ We shall not be exculpated before God if we forsake it and take upon ourselves another law merely because the nations deride our claim, saying, "For your good God has sent us a prophet who has abrogated your law."

Know then, my brother, that nothing prevents God from

¹ Jer. XXX, 25. ² Is. LIX, 21. ³ Jer. XXXIII, 25. ⁴ Deut. XXXI, 21.
⁵ Idem XIII, 1. ⁶ Idem XXVII, 26. ⁷ Idem XXIX, 13 and 14.

sending unto His world whomsoever He wishes whenever He wishes, since the world of holiness sends forth emanations unceasingly from the light world to the coarse world to liberate the souls from the sea of matter—the world of nature—and from destruction in the flames of hell. Even before the revelation of the Law He sent prophets to the nations, as our sages of blessed memory explain, “Seven prophets prophesied to the nations of the world before the giving of the Torah: Laban, Jethro, Balaam, Job, Eliphaz, Bildad, and Zophar.” And again after its revelation nothing prevented Him from sending to them whom He wished that the world might not remain without religion. The prophets declared that the other nations would serve Him from the rising of the sun to the setting thereof: “For from the rising of the sun to the setting thereof great is my name among the nations.”¹ And further, “For unto me shall every knee bend and every tongue swear fealty.”² Us He chose and exalted from among the nations, not because of our surpassing excellence but because of His regard for our fathers Abraham, Isaac, and Jacob: “Not because you were more numerous than all the other nations did the Lord desire you and choose you—for you are the least among the nations—but because of the Lord’s love for you and to keep the oath which He swore unto your fathers;”³ “I love you,’ saith the Lord. And they say, ‘In what respect hast thou loved us.’ ‘I loved Jacob.’ ”⁴ God chose us, revealed unto us His laws and ordinances, and imposed upon us a weighty task such as He did not impose upon anyone before or after us, in order thereby to make our reward great: “And the Lord commanded us to carry out these statutes for our good throughout all times, to keep us alive, even as we are this day;”⁵ “It shall be accounted righteousness unto us to do all these statutes;”⁶ “He declared His words to Jacob, His statutes and judgments to Israel. He hath not done so to any other nation;”⁷ “And ye shall be unto me a peculiar treasure from among all people;”⁸ “For which is the great nation unto whom God is near?”; “For which is the great nation which has righteous statutes and judgment?”⁹

¹ Malachi I, 11. ² Is. XL, XXIII. ³ Deut. VII, 7. ⁴ Malachi I, 2.

⁵ Deut. VI, 24. ⁶ Deut. VI, 24. ⁷ Ps. XCLVII, 19 and 20.

⁸ Ex. XIX, 5. ⁹ Deut. IV, 8.

And he swore by the tongues of the prophets—peace be upon them!—that if we forsook His law and the duty He has imposed upon us that He would rule over us with force “‘As I live’, saith the King, Lord of Hosts, ‘I shall rule over you with a strong hand and with an outstretched arm.’”¹

The Koran mentions that God favored us, that He made us superior to all other men: “O children of Israel, remember my favor wherewith I showed favor unto you; and that to you above all creatures have I been bounteous;”² and further, “I have made you excellent with a settled decree, it is not a rumor.” He speaks after this manner in many verses and also to the effect that the Torah has not been abrogated. This contradicts what they assert because of the power they exercise over us, because of our weakness in their eyes, and because our succor has been cut off. And concerning that he said, “As in my presence, and declares true what is in my presence from the Torah.”³ And he says, “How will they submit to thy decision since they have the Torah wherein is the judgment of God?”⁴ The judgment of God shall never be forgotten. And it is further said, “Thou shalt not find any change in the ordinance of God.”⁵ He means the Torah. How can we change His tradition and His religion which Moses brought down? Our pious forefathers witnessed no change in God's tradition and religion received from Moses His messenger. Following in their footsteps we have made choice of it, and emulating their laudable qualities we cling fast to the Torah and the performance of its duties and precepts, for its exchange or alteration is forbidden. It is further said, “God desireth to declare these things unto you and direct you according to the ordinances of those who have gone before you.”⁶ That indicates that Mohammed was a prophet to them but not to those who preceded them in the knowledge of God. And he said, “O People of the Book, He shall not accept a deed of you unless ye fulfill the Torah.”⁷ And again, “If there is any doubt concerning what I reveal unto thee, then ask those who received my Book before thou didst.” This indicates that He would not have command-

¹ Ez. XX, 33. ² Sura II, 58 and 116. ³ Idem III, 44; LXI, 6.
⁴ Idem V, 47. ⁵ Idem XXXV, 42. ⁶ Idem IV, 31. ⁷ Idem V, 72.

ed him to ask concerning the Book had He annulled it. And if they say, "Lo, our Book abrogates your Book, just as your Book abrogates the Book of Abraham," we reply, "That is not true. On the contrary, we uphold the religion of our fater Abraham, and especially circumcision which God made incumbent upon him, according to the passage, 'For I know him, that he will command his sons and his house after him,'"¹ etc. When God sent Moses al-Kalim with the Torah to the Children of Israel they were six hundred thousand. And God made incumbent upon them what He had made incumbent upon Abraham, but to those duties he added what the times required. But He did not annul the Law of Abraham. On the contrary, in a number of passages Moses al-Kalim calls upon God in His name and in the name of Isaac and Jacob. And all the women whom they were permitted to marry were of noble lineage, because the men were small in numbers, so that they did not need to marry purified daughters of Canaan. But when the people became numerous they went in unto them. That, however, does not constitute an abrogation.

Thus He obligated the Children of Noah to observe only seven laws. This was because the Noachides were few in number and because the pre-Abrahamic period could not bear more laws. When Abraham appeared God enjoined upon him the observance of various additional laws. He carried out the Law of Moses, taking it as a duty upon himself before it was binding.² Likewise, when God imposed duties upon the Children of Israel to be performed in the Land of Syria they assumed these duties before they entered the land as a mark of obedience to their Creator. Instance the unleavened bread, the shew bread, the pressed grain, the Feast of Weeks, and other commands which were to be carried out in the Land of Syria, but which they nevertheless observed forty years in the desert. They could have believed in them without doing them, but they did them that they might believe in them. Similarly, Adam, Noah and Abraham. In reference to Adam we read, "And he placed him in the garden of Eden to till and to guard it."³ In the case

¹ Gen. XVIII, ² Yoma 28b; Kiddushin 82a. ³ Gen. II, 15.

of Abraham we read, "Because Abraham has hearkened to my voice and observed my charge."¹ Similarly, God has made incumbent upon us in the days of the Messiah all that pertains to sacrifices and other things, though there never appears again that which was explained by the tongue of the prophet Ezekiel concerning the offerings and the building of the Temple. And similarly, the gathering of all the nations unto the Messiah, according to the passage, "All the nations shall be gathered unto it, the name of the Lord."² When they say unto us; "That was incumbent upon you in the time of Moses but not otherwise; when other times came ye abrogated your Law and entered into another", we reply, "Know that God commanded that all the people should serve according to the Law; and He permitted to every people something which he forbade to others, and He forbade to them something which He permitted to others, for He knoweth what is best for His creatures and what is adapted to them even as the skilled physician understands his patients, and even more since the physician prohibits food and nourishment to whomsoever he wishes, and permits them to whomsoever he wishes, and they dare not contradict him in anything, because they yielded themselves up to him in good faith, sincerity and justice, the more reason that the Creator, to whom nothing can be compared, who is above all comparison or thing compared above the intelligent and the intelligible, understands the well-being of all His creatures; their reckoning and their punishment are entirely in His hands. Whomsoever He wishes He punishes, whomsoever He wishes He rewards, and whomsoever He wishes He compassionates. No hand is above His, and neither interdict nor decree are necessary against the one whom He regards worthy of being punished and cut off from the Divine mercy. All are in His service. His mercy gives them ample sustenance in this world and in the world to come, as it is written, "Good is the Lord to all and His mercies are over all His creatures."³ It is obligatory upon us to observe what is in our hands, that which we have learnt concerning Him, that we disobey not one of the Divine Laws and become as Holy Writ hath it, "They made me the

¹ Idem XXVI, 5. ² Jer. III, 17. ³ Ps. CXLV, 9.

keeper of the vineyards but my own vineyard have I not kept.”¹ To the service that all His creatures owe Him as He wishes and how He wishes there is a very nice example: A king required the services of the people of his city to build a palace. Some of them were architects, some were carpenters, some decorators, some mortar mixers, and some smiths. Of these some zealously carried out the command of the king, some were lax, and some deserted the king’s service. The king had maintained all of them. The manner of their service was made known to the king and he waited until he sent for them and called them to account for the manner in which they had carried out his command. He rewarded all those who have done well in their trade more than they deserved, and punished all those who misbehaved in their trade and repentance was of no avail to the penitent if good works had not preceded him. Similarly, the Creator—magnified be His praise!—knows the ruin of this world and the abode of the future world. He therefore sends prophets in every age and period that they might urge the creatures to serve Him and do the good, and that they might be a road-guide to righteousness. The one who was saved was saved through his understanding; and the one who perished perished with full understanding. It is incumbent, then, upon every people to be led aright by what has been communicated to them through revelation and to emulate their prophets, their leaders and their regents. Not one people remained without a law, for all of them are from one Lord and unto Him they all return. All call unto Him, all turn their faces unto Him, and every pious soul is translated to Him, as it is written, “And the spirit returns unto God who gave it.”² We shall follow this subject with the mention of the world to come in the chapter after this—please God!—since after the Messiah there is nothing save that—truly God knows better and is wiser.

Similarly, when we argue with non-Jewish disputants in regard to the nullification of our Law, we give them a silencing reply: “What do you say about the Law received by Moses al-Kalim? What distinguishes it, ignorance or wisdom?” They must perforce answer not “ignorance” but “wisdom.” This an-

¹ Song of Songs I, 6. ² Eccl. XII, 7.

swer suffices, for wisdom is never altered, changed, abrogated or replaced by something else. God forbid that He should give a command at the hands of a prophet with signs, proofs, miracles and extraordinary manifestations in the heavens, and then should set about to abrogate and annul it. But it is His way to continually command whom He wishes and send whom He wishes to whomsoever He wishes, since all the worlds are His possession and in His grasp. A proof that He sends a prophet to every people according to their language is found in this passage of the Koran, "We sent a prophet only according to the language of His people." Consequently had He sent a prophet to us He would have surely been of our language, and again, had He been for us why did God say to him, "Lo thou art one of the apostles sent to warn a people whose fathers I have not warned."¹ He meant the people who served at-Lat and al-Uzzah. As for us, behold our fathers were not without warnings throughout an extended period, and likewise prophets did not fail them. But Mohammed's message was to a people whose fathers had not been warned and who had no Divine Law through which to be led aright, therefore he directed them to his law since they were in need of it. And as for other people they had something to lead them aright. It is not proper to contradict those who are of another religion since their irreligion and their punishment are not our concern but that of the Praised and Exalted One. But it is our duty to fear and reverence Him as He commanded us in the Law which He delivered to our prophets. Through it the covenant was assumed by them and by us, as we have pointed out in this treatise. Thus spoke one of the learned condemning the bigotry of the sects and their strife, "The teachings of bigotry shall not tyrannize forever, for knowledge has appeared in its stead and is spread broadcast. Take as proof the fact that the seekers of knowledge are going from strength to strength although the ignorant multitude are not cognizant of it." Since the Creator—blessed and exalted be He!—controls the record of all mankind according to which they receive their deserts, He brings to light their good and their evil deeds just as Holy Writ declares, "The

¹ Sura XIV, 4.

end of the matter makes the whole thing understand : fear God and keep His commandments for this is the whole duty of man. For every work God bringeth in judgment with every hidden thing, whether it be good or whether it be evil.”¹

Know my brother—may God help us and thee to His favor—that our servile condition among the nations and the contempt which is heaped upon us by the other religions were anticipated by the prescience of the Creator—praised be He!—in the beginning of the prosperity of our ancestors that misfortune would visit us, unhappiness be appropriated to us, the land consume us, and servitude destroy us; as the Scriptures attest, “Ye shall perish among the nations, and the land of your fathers shall consume you.”² The nations do revile us, treat us contemptuously and turn their hands against us, so that we stand among them in speechless terror as the sheep before the shearer, even as it is written, “As the ewe is dumb before its shearers.”³ Because of that the Hebrew poet cries,

“Oh how I hope unto my God!—
See Rachel’s children fleeced like sheep!—
When will this awful exile cease!”

We are like the sparrow in the hand of a child who plays with it until the bird is half dead—and the child has no compassion! There are several poems on that theme. A Hebrew poet compares us to

“A sparrow bound to hand of child
Who thrusts it here and thrusts it there,
And laughs with glee to hear the bird
Give forth its terror-laden screech.”

An Arabian poet likens us to

About the snares of death—
“A sparrow captive held
By child who lets it flutter
The child makes this his pleasure!”

In fine, they have no pity or compassion upon us, for no one

¹ Eccl. XII, 13 and 14. ² Lev. XXVI, 38. ³ Is. LIII, 7.

sympathized with us in our dire distress, or as the Scriptures express it, "For who hath compassion upon thee, O Jerusalem, who pities thee or turns aside to ask after thy well-being?"¹ Our people bewailed their lot in extended threnodies, one of which is the Book of Lamentations. All the prophets of blessed memory gave expression to that sentiment in their writings. Our prince David—peace be upon him!—prophesied in Mizmor l'Asaph the destruction of the Temple and the chastisement to be meted out to the people: "O God, nations enter into Thy inheritance!"² In every generation the sages of our people uttered elegies too numerous for tomes to contain or memory to retain.

Thus in these times Shelomo Hakkatan³ and Rabbi Jehudah Hallewi have written volumes of that kind. We shall quote two or three stanzas from their works because of their literary excellence and the surpassing beauty of the sentiment. The following is from Shelomo—may God have compassion upon him—

"Our years pass in poverty and contempt.
For light we hoped but our lot is shame and humiliation!
Serfs rule over us in exile!

Save, O Lord, for Thine is the power!
For Thy Name's sake, O Lord, show us a propitious sign!
O Lord, when will the wonders cease!

Sheshech ruled o'er me, laying me prostrate;
I was captive taken by Seir, Greece and Persia;
They scattered me through Elam, Meshech and Tyre;

Also Ishmael slew and devastated
For years five hundred and fifty-nine.⁴
O Lord, when will the wonders cease!"

Another poem of his—may God have mercy upon him!—has these lines:

¹ Jer. XV, 5. ² Ps. LXXIX, 1. ³ Ibn Gebirol.
⁴ Refer to Translator's Introduction to the Bustan.

"Wounded and crushed, beneath my load I sigh,
 Despised and abject, outcast, trampled low;
 How long, O Lord, shall of violence cry,
 My heart dissolve with woe?
 How many years without a gleam of light,
 Has thralldom been our lot, our portion pain!

With Ishmael as a lion in his might,
 And Persia as an owl of darksome night,
 Beset on either side, behold our plight
 Betwixt the twain.

Wherefore wilt Thou forget us, Lord, for aye?
 Mercy we crave!

O, Lord, we hope in Thee alway,
 Our King will save!"¹

Lines from Rabbi Jehuda Hellewi—may God have mercy upon him!

"My oaks² are wither'd!
 My strength doth fail!
 Calamity has o'er taken me!
 My way is hedg'd about!
 Friends have ceas'd;
 Shepherds disappear'd,
 And the wicked destroy
 The vine of Samadar.
 The wonderful secret
 No one reveals.
 Majesty goes into exile
 Amongst thorns and thistles.
 Mine enemies are lords,
 And many mine accusers!
 They are unto me as scorpions—
 Loving kindness has vanished!
 Woe unto me for I sojourn in Meshech,
 I dwell in the tents of Kedar!"³

¹ Translation by Nina Davis, "Songs of Exile by Hebrew Poets."

² According to Harkavy the "oaks" are probably the trees which were at the entrance to the Temple, mentioned in Ezek. XL and XLI.

³ Poems of Rabbi Jehudah Hallewi, edited by Harkavy; Vol. II, part 2, number 17.

The number of such effusions is very great. Were it not that we have firm confidence in the promises of God, were it not for our firm conviction that He does not contradict the testimony given by the great prophets in their authentic books handed down to us from father to son, we would have been lost, we would have perished, yea every single one of us! And especially have we confidence in this word of God, "And yet for all that, when they be in the land of their enemies I wil not cast them away neither will I abhor them to destroy them utterly."¹ Although we were beset by these terrible conditions and intense sufferings we held fast to His Divine Law and gave ear to His mandates, we had confidence in His covenants and therefore did not set any of them aside, as it is written, "All this is come upon us, yet have we not forgotten Thee, neither have we dealt falsely with Thy covenant."² And furthermore: "Have we forgotten the Name of our God or spread out our hands unto a strange god? Behold God may search into this."³ Had any of the other nations been visited with a tenth of a tenth, or even less of the misfortunes suffered by us from the remote past down to the very present, they would abandon whatever religious faith they possess, they woudl desert their sects at short notice. Far be it from the Almighty God—lauded be His name, and exalted His Praise!—to carry out His threat against us or leave His promise unfulfilled. The Truthful One does not blast thy hopes, as He Himself hath declared, "For I am the Lord—those that hope in Me shall not be put to shame."⁴ Verily such is the hope we cherish day by day. He makes this promise and fulfills it unto us in the time anticipated by His prescience, the time ordained by His power and unshakable decree. Had our sins interfered with the fulfillment of the promise God would have allowed for it as He is aware of our feebleness in exile and our inability to carry out the Divine Law. By my life, it is our duty to be more circumspect than the other people with regard to religious matters. Especially is it our duty to fulfill certain commands, as for instance those relating to the Sabbath, circumcision, Passover, the menses, and

¹ Lev. XXVI, 44. ² Ps. XLIV, 18. ³ Idem XLIV, 21. ⁴ Is. XLIX, 23.

others which we find it possible to observe, viz., "Ye shall not commit adultery,"¹ "Ye shall not steal,"² etc., so that, unlike all the other nations, we should have none of our people appearing in the streets as harlots, idolators or murderers. If we earnestly consider our shortcomings even partially as much as the nations notice them, and lay them bare in the manner the nations expose them for us, there would be nothing against us. Thou knowest the story how "the Lord said because the daughters of Zion are haughty,"³ how the prophets reproached them, and the terrible punishment that was thereafter visited upon them, hastening the ruin of the Temple and of the whole country. Truly He hath visited our nation with the full measure of calamities, as it is written, "For she hath taken double from the Lord for all her sins."⁴ How many of the other nations served Him only with innumerable transgressions, disobedience, robbery, guile, wrath and bloodshed! But we recognize full well that the Creator has imposed greater responsibilities upon us than upon others, and that He deals with us more severely than with them. Our punishment He determines, theirs not. In this manner God shows His love for us, by this means does He ennable us, as we have explained in the early part of this chapter. Our Law and their Law unite in testifying to that. In no wise can they escape this fact, especially when God had promised to our ancestors Abraham, Isaac and Jacob, as indicated in the passage, "All of you stand this day before the Lord your God . . . to enter into the covenant of the Lord . . . that He may raise thee this day to be unto Him a nation and that He may be unto thee a God, as He hath spoken unto thee and as He swore unto thy fathers Abraham, Isaac and Jacob."⁵ We shall explain that by means of an illustration. An expert physician visiting two patients observes that one of them is on the point of death, but the other has a firm hold on life and there is every reason to believe that he will recover. The physician says to their relatives: "Keep this one warm. Let him eat only a specific kind of food and drink, only a specific kind of liquid and carefully weighed. Let him not take

¹ Ex. XX, 14. ² Idem, 15. ³ Is. III, 16. ⁴ Idem, XL, 2.

⁵ Deut. XXIX, 9, 12.

too freely of food or drink." He here refers to the patient whom he expects to recover. Then he adds, "Let the other patient do just as he pleases: eat what he pleases and drink what he pleases, irregardless of weight, and withhold nothing from him." But this because his case is hopeless. Thus God—who to be sure is far exalted above any comparison—has forbidden us much in the way of food, drink, garments, marriage and other things, but did not in like manner restrict other nations, as it is written, "He stood and measured the earth; He saw and bound nations."¹ What He permits to one nation He did not impose upon others, as it is written, "He declares His words to Jacob, His statutes and judgments to Israel. He hath not done thus to any other nation."² Likewise, He gave righteous statutes and judgments: He does not grant respite to anyone who transgresses them wilfully. Concerning that it is said, "Thy testimonies are exceedingly true;"³ and again "The testimonies of the Lord are true."⁴ Since He regards us as pre-eminent, He holds us to strict account in this present fleeting life, as it is written, "Only you do I know from among all the nations of the earth. Therefore I visit upon you all your iniquities."⁵ The full meaning of "I know" is "I know your superiority," e. g., "I know thee by name."⁶ He hastens to chastise us that He may purify us from our sins just as the intelligent and affectionate father promptly administers bitter medicine to his son against the boy's will, in order to purge his body of deleterious waste. The father certainly knows better than the boy what is for his good. It is therefore incumbent upon us to accept His chastisement cheerfully that ours may be the reward. He imposes severe penalties upon us in order to make our portion beautiful, for it is written, "Whomsoever the Lord loveth he chastiseth."⁷ We therefore pray God to cause both of us to be of His pious ones, His beloved prophets, His regents and His favorites, that He may make us rejoice through His mercy, and through His might make our end happy. Finished is the sixth chapter, there follows it

¹ Habak. III, 6. ² Ps. CXLVII, 19, 20. ³ Idem, XCIII, 5.

⁴ Idem, XIX, 8. ⁵ Amos III, 2. ⁶ Ex. XXXIII, 17. ⁷ Prov. III, 12.

CHAPTER VII.

This chapter treats of the other world, the termination, to which belongs Paradise, the Abode of life and eternity.

Know, my brother,—may God help both of us through His spirit!—that the Creator,—may He be praised, He who is glorious and mighty!—gradually carries man from one state to another, each state being loftier, more exalted and nobler than the one preceding.¹ The proof thereof is the following. Originally a man exists not in actuality but only potentially in minerals and plants and later appears as semen in the loins of his parent. Then God carries him, as a drop of semen, from the loins of his father to the womb where a natural force, bestowed by the Universal Soul, unites with him. That force, called growth, causes him to develop in the blood of the courses until the drop of semen finally becomes a foetus. For after the semen is in the womb a quantity of coagulated blood is gradually formed with the aid of the All-Wise and Omnipotent One. This blood rolls together and becomes flesh and bone. Through the providence of God its inherent capacity for development increases until its form is finished and its structure complete. The unborn infant then quietly awaits the divinely appointed time when he is to be brought forth from his dark prison, by way of a very narrow path, into the air of this world. In that prison he did not see the sun, the moon or the stars, and was away from the breath of the world with its pleasant food, beautiful garments and numerous other pleasures. When going forth into the air of the world he weeps most grievously and breathes spasmodically at the loss of his former habitation, for he knows not that the Creator took him from a condition of imperfection to one of greatness, from low to noble degree. He is now endowed with another one of the natural forces which the Universal soul bestows so generously. This force is called the sensual: It makes him conscious of cold and heat,

¹ *Naturanschauung*, p. 162; *Logik und Psychologie*, p. 132.

fatigue and pain, and enables him to find pleasure in rest, sleep and nutriment. The blood which served as constructive material, is made palatable by God that the child may suck it from the breasts. It is not oversweet, loathsome, sour, salty or greasy. Not a single one of its ingredients is unpleasant: it is pure, mild, savory and not overcopious. When it flows the channel does not get clogged and the suction is not difficult. The child remains in this condition for some time. After he has been weaned and the four years¹ of his infancy completed he is endowed with another force by the Universal Soul,—the faculty of speech. He utters words, at first with difficulty, advancing step by step and according to the manner and method of the first two powers, growth and sensation. He walks upon his feet, eats and drinks, speaks, learns to write and to read, and commits to memory what he can until he attains puberty. Then comes the faculty of understanding, in every way superior to the first three powers. He distinguishes good from evil, and is duty bound to learn the laws religious and civil. He continues to develop along these lines until he becomes a man of thirty years. From that time on up to his fortieth year he gains in understanding and knowledge. Some time between his fiftieth and sixtieth years he is endowed with the force of spirituality, the richest and most complete of the emanatory forces.² Finally there occurs his translation at the moment pre-ordained by God. He brings him to the Dwelling of the other world, to happiness or to misery, which ever his conduct has earned for him in this world. All the pleasures of this world when compared with those of the Future World are not as much as a drop of water compared to the whole sea. In like manner, the foetus's pleasure in the womb of its mother is not as much as a kirat³ to the one hundred million pleasures of this world. Consequently what we have stated above is perfectly clear, that God takes man from one state to another, each loftier than the other, and that the last is a state loftier,

¹ *Naturanschauung*, p. 162.

² As regards the stages of man's physical, intellectual and spiritual development Nathanel differs somewhat from the *Ihwan as-Safa*, but is manifestly influenced by them. Cf. *Weltseele*, p. 22; *Naturanschauung*, p. 162. ³A kirat equals four grains.

a gradation higher, a degree nobler than this world in every respect, beyond definition and description. Since that is so, men are ignorant of the nature of the After-life and cannot conceive it, for they are accustomed to this world. They are like the foetus which is ignorant of the appearance of the world since it is accustomed to imprisonment in the womb. Suppose we could ask the foetus the appearance of the world—the foetus being accustomed to the womb in the abdomen of its mother: "Which dost thou prefer,—to remain where thou art, or to go forth to a very spacious place of ampler atmosphere, where blow the wild winds and the gentle zephyrs of the world? Therein are foods of divers savors, garments of every color, marriage, wine, covers and cushions, sun, moon, stars, minerals and animals, not to mention a host of other desirable things." The foetus, surprised at our speech, would answer, "Far be it from me! I prefer my present habitation, seeing that it provides more repose and better shelter than all you have mentioned. For I am where heat, cold, wind and rain cannot reach me." Were it possible, my brother, for us to talk thus with the foetus we could listen to its answer and accept its explanation out of consideration for its ignorance of this earthly dwelling and all that is therein, and because its intellect is too limited to conceive the world. The Creator, knowing far better than the foetus what is for its good, translates it from one condition to another according to the dictates of divine wisdom. And thus it is, my brother, with the children of this world. When the prophet said unto them, "Serve God as He should be served and be indifferent to the things the world prizes so highly, for He has a rich reward prepared for you in His Paradise wherein is that which delights the soul and pleases the eye," men were ignorant of the other life because of their inability to conceive it. They desired eternal happiness in this earthly dwelling, not knowing that its pleasures are torment and its health illness. That was due to their limited knowledge of the world. Eat only a morsel of what it gives and make light of what it values. Look upon its wealthy as insignificant and its powerful as contemptible. One of the pious, ridiculing this world, exclaimed: "Fie upon it!"

Its sweetest eatable—honey—comes from a bee. Its finest material for garments—silk—comes from a worm. Its most fragrant perfume—musk—comes from a beast.¹ Its most agreeable thing—sexual intercourse—is like discharging urine from the bladder.” In fine, my brother, if we wish to keep in good health we must retire regularly to an unoccupied spot and purge ourselves of this world.

Men’s ignorance of the Future World is indeed excusable, for in the search after knowledge we reach impassable limits. This is shown by the fact that God made men moderate in every respect. Note his body. It is not unwieldy like that of the elephant, the camel, the rhinoceros or other huge unwieldy animals. His prehensiles are not like theirs: his are not like a canine tooth, a claw, a talon, a hoof or a quadruped’s foot. Neither is he like the smaller animals and reptiles, but is a creature of the most perfect symmetry in moderation.

Likewise, God did not make his soul actually like that of the angels or like the souls of brutes, but the medium between these two extremes. Finally there is the moderation of his mechanism. As for the sense of sight, he can see and understand only what is near when its form and color are revealed by light: for when light vanishes color cannot be seen in the darkness. Likewise, the sense of hearing: he hears that which is near and gentle but with difficulty that which is distant or terrible, as for instance the motion of the celestial spheres, thunderbolts or any frightful sound. And likewise, he cannot hear the walking of the ant because of its lightness.² Similarly, the sense of touch: he is not able to touch fire because of its extreme heat or air because of its rareness. Similarly, the faculty of speech: he is not able to utter two or more words at the same time, not to mention that he cannot bray like an ass, and so on. Likewise, his foods are moderate. He cannot eat thorns, fruit stones, dry grasses or nauseating food or drink nauseating water, after the manner of brutes; neither can he eat wood as worms do. All his necessities are moderate in degree and manner.

¹The mall musk deer. ²*Anthropologic*, p. 112.

When all this is clear, we can show that he also cannot know or comprehend what is beyond his power.¹ The Scriptures refer to this matter in the words addressed by the Most Holy to Moses al-Kalim: "Thou canst not see my face, for man cannot behold Me and live."² One of the commentators explains the passage thus, "It is impossible for thee to gaze upon my essence, for mortal cannot see me and live."

Furthermore, the senses cannot attain a higher power to the measure of power than that which God has meted out to them. The faculty of speech does not trespass upon the function of the faculty of hearing, and hearing not upon smell, touch, or taste.³ This rule applies to all the faculties. The sources of taste are limited to nine: sweetness, bitterness, acidity, saltiness, greasiness, pungency, astringency, vileness and purity. There are also many secondary tastes which no one but God can enumerate. The characteristics of tangible things are limited to ten: they may be hot or cold, wet or dry, heavy or light, hard or soft, rough or smooth. Things visible can have six colors: white, black, red, green, yellow and blue. And likewise things with regard to odor are either sweet-smelling or ill-smelling. Sounds are practically limitless in number, inasmuch as the utterances of men vary according to the dialects of the Arabs, the Barbarian, the Hindoo, the Persian and others; according to the sounds emitted by the different species of animals, birds and reptiles; the sounds of thunder and of the blowing winds and the like; the sounds of trumpets, of cymbals, of the bare knees when knocked together, the sound caused by striking something earthy against something metallic, the roaring of the seas, the sounds of the floods and of the rains, and others which cannot be numbered except by the One who called them into existence—their Creator and their Interceptor,—may His Glory be magnified!⁴

Thus it is clear that those who attempt to describe the future world have no conception of its qualities or of the magnitude of its measure because their understanding is too feeble and their judgment inadequate for the purpose. To that world God translates the deserving, thus liberating them from this

¹ *Anthropologie*, pp. 111, 112. ² Ex. XXXIII, 20. ³ *Anthropologie*, p. 38.

⁴ *Idem*, p. 26.

world with its suffering, pain, hunger, thirst, cold, griefs, sorrows, afflictions, misfortunes, misery, the artifices of its inhabitants, and delivering them from ignorance and from the numberless unrighteous, corrupt, envious and wicked.

Know, O brother, that God did not create evil, for He Himself declares in His perspicuous Book, "God saw all that He had made and behold it was very good." Evil, then, not being in the scheme of creation was originated by the descendants of Adam who concocted and practiced it. We shall treat that subject in part.

Know, O brother,—may God strengthen both of us through His Spirit!—that evil originated with the creatures of the Creator, despite the assertion of the prophets, "He maketh peace and createth evil, I am the Lord who doeth all these things." We shall explain the matter,—in so far as we are familiar with it—with the aid of knowledge we have acquired from others by the favor of the Creator—Praise to Him!—and by His goodness to us. For if we subject God's creations to a thorough examination we find them all good, notwithstanding many of them are mutually opposed, as for instance, night and day, brightness and darkness, life and death, wealth and poverty, etc. His unity and His wisdom are demonstrated by the fact that He creates things and their contraries. That, however, is not creating evil, although every person not versed in philosophy thinks that death, poverty, darkness, etc., are evils. That is due to the very little exercise he has had in the subtle sciences. As for death, it is unmixed good and divine wisdom, as we have partially pointed out in the chapter entitled, "Confidence in God." Poverty¹ cannot be evil but good, although those of its advantages which are hidden from us are much more numerous than those which the Creator has revealed. He made His servants poor because He found this state more beneficial and more suitable for them, even if it shocks them. Among other advantages of poverty is that His followers are constantly in need of Him, humble themselves before Him, and His praise does not cease from their mouths

¹ Although the text has wisdom there can be no doubt that the right reading is "Poverty."

by day or by night, which is not the case with the rich who are powerful, arrogant, and neglectful of the mention of God. Their activity is limited to their affairs which are of no moment, even if they are most successful, for they will have to leave their wealth or their wealth will leave them.

Similarly the poor are secure from the sultan's oppression and his violent treatment of the wealthy; secure from the highwaymen; from pilfering by night; free from being overwhelmed with care in times of dread; from dissipating their intellectual energy in the effort to hold on to wealth; from anxiously watching the changes in the prices of goods, whether they have become cheap or dear; free from guarding the wares in the storehouses, and all other things on land and sea. Concerning that matter one of the learned remarks, "Let us take our flight to God from dissipating our lives." When he was asked to what he had reference, he answered, "Heaping up wealth." Also the sages of blessed memory say, "He that increaseth wealth increaseth anxiety."¹ An Arabian poet says likewise, "We increase our cares when we increase our wealth, for direr than all poverty is the amassing of wealth." In fine, my brother, are not the poor free of the characteristics of the envious,—insolence, wickedness and enviousness of the wealthy? The poor are above such things: they are serene in the thought of God and their Return, and are indifferent to the possessions of the rich. The reward for this is their tranquility. It therefore often happens that God forgives them great sins which they have committed. It thus comes to pass, also, that through God's favor they are punished in this world as such is preferable to punishment in the Future World. If they have committed no sin they are indeed fortunate. God visits them with trials to test them in this world and to discipline them in what is nobler, loftier and more exalted than all the wealth of the world. Only upon his beloved ones and his saints does He bring trials, as it is written, "For whomsoever the Lord loveth He correcteth;"² and again, "The Lord tryeth the righteous."³ Thus it is clear that poverty is not evil. This subject is confessedly far more esoteric than exoteric.

¹ Pirke Aboth II, 8. ² Prov. III, 12. ³ Ps. XI, 5.

The same can be said of night and darkness. But for them thou wouldest not know the length of years and of months and the conjunctions of the planets, and thou couldst not observe the stars that shine by night. He who recognizes the measure of their Creator's wisdom and grandeur is in possession of a clear and pure philosophy, and is exceptionally intelligent, especially in regard to those matters which we have partially treated in the chapter entitled, "Confidence in God." And likewise if time consisted wholly of day the bodies of living beings would undoubtedly break down under the strain of trouble, fatigue and labor which are connected with the prolongation of time, since under such circumstances there would be no repose or tranquility. Sleep is called repose, for the Bible says, "When I slept, I had repose."¹ Night thus becomes a good thing. Assuredly death is not the loss of life and its annihilation, for the soul merely abandons the use of the body.² Poverty is the absence of wealth. Night is the absence of the light of the sun; the latter sets beneath the earth, and the shadow of the earth darkens the atmosphere.³ All this refers to the aforementioned noble mysteries and wondrous facts comprehended only by God. Whomsoever He favors He endows with some knowledge of these matters. Such favored ones were the prophets and after them the heirs of their learning.

Thus it is clear that evil was not created by God, but was brought into this world by the sons of Adam. When God enabled them to enjoy all manner of blessings they used these blessings for improper purposes and placed them where they did not belong, thereby changing the blessing into an evil. For instance, God gave man the power to speak of His glory and of His positive and negative commands, read His Book which He wrote with His own Hand, discourse on that which can benefit him, and the like, or as a pious man expressed it, "God mercifully designed that speech should bring man profit and silence bring him peace." But if after receiving this blessing he utters deceitful words, falsehoods, calumnies, frivolities,

¹ Job III, 14. ² *Weltscele*, p. 102.

³ *Propaedeutik*, p. 57; *Anthropologie*, p. 179.

contumely, abuse and villification of men, his speech becomes wholly evil. Similarly, he does violence with his hands and also misuses his other senses. Especially is this the case with the ability to have sexual connection with which God endowed man for the perpetuation of the human form and the preservation of the human species. In His code He enjoins men to legalize this intercourse by uniting with a chaste woman, such as our religion permits, by means of a marriage contract, in the presence of witnesses and with the utmost publicity. When he cohabits under conditions other than these he commits fornication and his act becomes evil. This holds good even in the matter of eating and drinking. When a man indulges therein beyond his needs and not in proper time it brings upon him pain, aches, swellings and dropsy, and eventually becomes the cause of his death. That is wholly evil. And, likewise, all other things, even fire. When he does not use its light he is benefited with what is baked and cooked by means of it. But if he applies the flame too long to things he sets fire to them unnecessarily and without profit. That becomes evil. It is thus with all existing things. When he makes use of them for improper purposes and leaves them where they do not belong, they become evil.

This is the case even with knowledge. When a man bestows it upon one for whom it was not intended—one unworthy of it—it becomes evil; nay, it is the greatest, the hardest and deserves a severe punishment from God. Concerning that the sages of blessed memory say, "Whosoever raiseth up a disciple who is not fit is as culpable as if he had planted a grove for idolatry, for it is written, "Thou shalt not plant unto thee a grove of any kind of trees."¹ Through such a disciple evil and wickedness are brought into the world, for he explains what he does not understand, busies himself with what he does not know, blunders about in darkness and goes astray. On his account God brings calamities upon the people of this world, as thou hast learnt from the story of Jereboam, son of Nebat, concerning whom it is written, "For the sin of Jereboam

¹Deut. XVI. 21.

wherein he sinned and caused Israel to sin.”¹ The Talmud says, “Whosoever causes the multitude to sin, the sin of the multitude rests upon him.” And especially if he raises up a disciple who explains the law and gives decisions—then woe unto this disciple and still greater woe unto the one who raised him up! There is nothing in all this wide world worse than that deed, for the sages say, “The sword cometh upon the world because of the perversion of justice and because of the one who teaches a law of the Torah not according to the accepted decision.” If this disciple is leader of the congregation and does not know what should be sanctified, then woe unto him and greater woe unto the one who set him up as guide; for the sages say, “If a man officiates at the reading desk and makes a mistake, it is a bad sign for him. If he happens to be the precentor, it is a bad sign for the congregation: for the representative and the one he represents are regarded in the same light.”

The precentor should be God-fearing, scholarly, quick of comprehension, thorough and fully competent to fulfill all the duties connected with his office: to pray, ask forgiveness, exhort, praise and glorify God, proclaim His Unity, and sanctify His Name; and besides that explain the language—the meaning of words and metaphors, and accurate reading. His age should be twenty years or upwards and he should know how to argue in the Law, and be acquainted with its inner meaning, its commentaries and its subtleties. And it is further necessary that he should be pious and upright, and free from any bodily defect. But if a man without these qualities goes presumptuously before the ark, Scripture says concerning him, even though his voice be pleasant, “Mine inheritance has become like a lion in the wilderness. It giveth forth its voice against me: therefore do I hate it.”² The sages of blessed memory say this refers to the congregation that sends down before the ark a precentor who is unfit. This applies even when his voice is pleasant. For sometimes conceit gets the upper hand of such a precentor and he says things which are improper, and thus removes Israel afar from their Father in Heaven. If the precentor is a youth possessing all the qual-

¹ I Kings XVI, 21. ² Jer. XII, 8.

ities we have mentioned, or is an adult whose house is free from transgression and whose youth was becoming—no evil report concerning his early years having gone forth against him—and people do not speak ill of him, is loved by God and desired by men, his prayer is heard before the Throne of Glory and renders Israel acceptable to their Father in Heaven. He must be beloved if the Holy One—blessed be He! —is to lend a favorable ear to his entreaties.

And likewise the Jewish community that appoints a man as judge must see to it that he possesses all these good qualities, and in addition be competent to investigate and also know forty-nine reasons for the pure and the impure,¹ together with the other qualities that the sages note in scholars. And similarly the seven qualities which the sages mention in regard to disciples and the ways of peace and the ways of the scholar²—all of them mean in effect that he should fulfill the injunction, “Perfect shalt thou be with the Lord thy God.”³ The chief of all qualities, the first and the foremost, is the fear of Heaven, as it is written, “The beginning of wisdom is the fear of the Lord.”⁴

A more detailed explanation of the qualities every precentor should possess occurs in the rabbinical writings. We shall give a clear exposition of the subject with the help of God that he who considers it may benefit thereby, please God.

Said our veracious ancestors: “The rabbis have tradited, ‘If a man has a full beard he is fit to be a precentor. The decision is according to the view of Rabbi who says, one is fit from the time he is twenty years old.’”

We have found the following in the Responses: “If a city in Israel has no one experienced in descending before the ark except one man who is oftentimes busy with his own work, but there are some youths of eighteen or seventeen, whose beards are not yet full, what is to be done? They may be appointed precentors to discharge the duty of the people so that none of the prayers need be omitted. Hence we see that the statement of the sages to the effect that if a man has a full beard he can

¹ Pirke Aboth V, 10. ² Taanit, 17a. ³ Deut. XVIII, 13. ⁴ Ps. CXI, 10.

be a precentor, means that a beard is desirable, though not necessary; and especially if the person in question has been highly respectable from his childhood up. Rather than omit the 'Kadosh,' 'Baruch,' 'Yimloch,' and 'Y'he sh'me rabba,' we do not insist upon his being at least eighteen or seventeen years old: he may be only thirteen years and one day old, even though ordinarily he could not officiate as precentor. For when we say, 'It is a general rule that whosoever is not in duty bound to carry out an ordinance cannot discharge the duty of the masses. But it is quite proper to have a youth of thirteen years and one day or more officiate when it is impossible to secure someone older.'

We have found also the following in the Responses: "If the sexton of the congregation is to act as precentor, this fact is announced, perchance some one else can officiate instead of him. When this procedure is adopted and they put another in his place—one who will cause Israel to be favored by their Father in Heaven, it is imperative that this man be pious, upright, and without any bodily defect whatsoever. If he is not such, concerning him the Scriptures say, 'Mine inheritance has become unto me as a lion in the forest. It giveth forth its voice against me, therefore I hate it.' Mar Zutra bar Tobiah said in the name of Rab, 'This has reference to those that send down before the ark a precentor not qualified to officiate, especially on Yom Kippur and on the other fast days.' For it is necessary that the precentor should have the qualities specified above. Rabbi Judah says, 'A man with a large family without means and obliged to toil in the field, but whose house is free from transgression, who has reached his majority and whose youth has been proper, may humbly say the blessing and bring the people into favor.' What is meant by the expression 'whose youth has been proper?' Abayah says, 'It means that nothing disreputable is said about his character as a youth.' Since it is not necessary to announce who he is, so much the less is it necessary to replace him. A precentor's blindness does not disqualify him to officiate, and he should not be replaced so long as his actions are proper and good."

And still further we have found the following in the Re-

sponses: "If the congregation wishes to have as precentor before the ark a man who is not thoroughly conversant with the Law but who has a melodious voice, and there happens to be present also a scholar who is an adept in the Law but whose voice is not melodious, which takes precedence: the scholar versed in the Law or he with the melodious voice who is not an adept and who occasionally makes incorrect statements? Rabbi says, 'The scholar who is an adept in the Law takes precedence; but if he wishes another to take his place then he should select the one whose voice is melodious, provided that he knows that the latter will make no mistake in the service; otherwise the scholar must officiate.' From all this we learn that whenever the sexton is fit they send him down before the ark as the precentor who shall find favor for Israel in the eyes of their Heavenly Father. The congregation may replace him only with some one who possesses all his good qualities. We do not send down before the ark as precentors beardless youths under twenty years of age. And even in case of a man who has reached his majority but does not understand all connected with the office, the same rule holds good. This holds good all the more if there is at hand some one superior to him, an aged man more versed in the Law, for the former is not an adept. Especially does this proviso obtain in the case of one who is given to incorrect statements or who has a bad reputation: they do not send him down before the ark for all these reasons. Wherever there is a sexton fully qualified to fill the office no one else is preferred. But in case there is no one to descend before the ark and act as precentor, neither a sexton nor another qualified person, rather than omit the "Kadosh," "Baruch" and "Y'he sh'me rabba" we may permit any of the above-mentioned to officiate. This applies only in a case where it is impossible to get anyone else, the sole condition being that the precentor must be thirteen years or more. For thus we say, "This is the general rule, 'Whosoever is not duly bound to carry out an ordinance cannot discharge the duty of the masses.' "

Thus, my noble brother,—may God direct thee in the right path!—thou clearly understandest the substance of what the

fathers of blessed memory said about the qualities of the pre-
centor, viz., that he should be acute, penetrating, patient, gentle,
God-fearing, prudent, scholarly, quick-witted and fully ac-
quainted with those duties for the performance of which he is
sent into the presence of God. He should be a person twenty
years old or more and thoroughly conversant with the Law,
its reasons and subtleties. Whatever he learns is to intensify
his reverence for God. If it is clear that he has acquired all
of the above excellencies and his fruits show themselves de-
sirable and excellent—such as the Scripture speaks of, "the
fruit of the tree of life"¹—then he is worthy to be the leader.
There is every reason to expect that he will be successful—that
the necessities of the congregation will through him receive
favorable attention, according to the word of the sages, "We
gain merit through the meritorious," and conversely, "blame
through the blameworthy." If he fears God and stands in awe
of Him, the Holy One decides the affairs of the community at
his hands, bestows upon him whatever he desires, and carries
out his requests, even as the saint declared, "The pleasure of
those who fear Him He doeth."² It is highly desirable that
thou, my brother, belong to this class. May God enable thee
to attain righteousness, and in His mercy and beneficence keep
thee afar from iniquity.

The man who bestows knowledge upon one unworthy of it
is condemned by the learned in unmeasured terms.³ They
compare him to the fornicator who deposits the sperma homi-
nis where it should not abide. But the punishment of one who
squanders knowledge is greater. For the one who deposits the
semen where it should not abide brings forth a corporeal being
who becomes a worthless fellow known as a bastard. But he
who deposits knowledge in one unworthy of it brings forth a
spiritual form, wastes that knowledge and injures philosophy,
seeing that that spiritual form becomes satanic. For thus the
wise have said, "Do not bestow knowledge upon those un-
worthy of it, lest ye do violence to it; and withhold it not from
those worthy of it, lest ye do violence to them."⁴

¹ Gen. II, 9. ² Ps. CXLV, 19.

³ Cf. *Le Guide des Egarés*, p. 127, note. ⁴ *Mibhar Hapeninim*, p. 6.

The arguments advanced enable us, then, to clearly understand that it is not the Creator—blessed and exalted be He!—but man that is the cause of evil. God created all man's appetencies for good but he makes use of them for evil purposes and thus becomes wicked. From the passage, "He creates evil (ra)"¹ we are to infer that He creates evil man but not evil, for the expression "ra'" is used adjectively, as for instance you say, "An evil man," "An evil ruler," and the like. It must be beyond the Praised One to create evil, lies, deception, frivolity, falsehood and calumny, seeing that He has forbidden all such to us. Thus when God visits obstinate sinners with severe penalties, e. g., such as are mentioned in the passage, "Behold I bring evil upon the house of Jeroboam, and will cut off from Jeroboam him that pisseth against the wall and him that is shut up and left in Israel, and will take away the remnant of the house of Jeroboam as a man taketh away dung until it is all gone. Him that dieth of Jeroboam shall the dogs eat; and him that dieth in the field shall the fowls of the air eat: for the Lord hath spoken it"²—it is for the purpose of chastising. If from one point of view this is evil, from another it is good, since punishment is meted out to the wicked and the perverse for their good, to purge away their evil; and it is good for others who should be warned thereby and not do the like themselves. Thus God warned Israel, "All these abominations shall ye not do that the land may not vomit you forth."³ In fine, the object thereof is that those who are untouched should see to it that they are warned through those who are punished, as it is written, "And those who are left shall hear and fear, and shall no more act presumptuously."⁴

And if someone asks, "Why did He create serpents and rapacious beasts, which are evil?" we answer that in that act there is nothing detrimental; on the contrary, they benefit man in various ways; and besides, most of them are afraid of him. Of the manifest benefits we instance the consumption of beasts of prey to satisfy the demands of the stomach. Then there is death prevailing on the face of the earth: were it not that it

Is. XLV, 7. ²I Kings XIV, 10.

³Lev. XVIII, 26, 28. ⁴Deut. XIX, 20.

changes life and reduces places to ruin there would ensue plague and disease, and all the order would become destroyed. Similarly, God placed poison in the corners of the mouths of serpents to enable them to secure their food. It is also useful in compounding powerful treacle for expelling poisons from the bodies of human beings. The learned physicians speak of this in their works. Likewise, the beasts of prey. God placed them in the world as his troops to be let loose against those that rebel against him, just as He did in the case of Pharaoh and his people. He threatened to let them loose against our people who had rebelled against Him, as we read, "And I shall send against you the beasts of the field;"¹ and furthermore, "Thus saith the Lord, Verily have I sent my four severe penalties: sword, famine, pestilence and wild beasts."² They are his troops whom he brought into the world for a good purpose: that they may become righteous. Thus it is clear, my brother, that evil was not of God's making.

Neither did falsehood originate with God. Concerning that the sages say, "We find that God created everything in His world except the quality of falsehood for the sons of man devise it in the heart." The majority of evils and sins follow in the wake of the lie, from it issue sore calamities. It is the origin and source of most of them. Thou hast learnt how God blamed the liars for persisting in their lies to the extent of denying Him. He says, "They have belied the Lord, and have said, 'He is not: evil shall not come upon us.'"³ And again, "They have taught their tongues to speak lies and weary themselves to commit iniquity."⁴ The sword is released on its account, as we read, "Because of falsehood (shay) did I smite your children, reproof they did not accept."⁵ The prophets of falsehood are likewise rebuked in a number of passages. Falsehood also became one of the aggregate causes of the destruction of the Temple, as we read, "Go about the streets of Jerusalem and see . . . if ye can find a man . . . that seeketh the truth."⁶

¹ Lev. XXVI, 22. ² Ez. XIV, 21. ³ Jer. V, 12. ⁴ Idem IX, 4.

⁵ Idem II, 30. ⁶ Idem V, 1.

Should some one ask, "Why does God create the unrighteous, seeing that He knows in advance that they will prefer disobedience to His service, will oppress His servants and work havoc on His earth?" we answer that theology gives a number of reasons. One is that God created the wicked to be useful, but they disdained their usefulness and make choice of disobedience. Thus they injure themselves: the blame rests upon themselves not upon God, as we read, "From your own hands has this come upon you;"¹ "As for their way, upon their own head I have placed it, saith the Lord God,"² in order to make manifest His wisdom. He created the disobedient that one may understand the excellence of the virtuous, that the obedient may be distinguished from the disobedient, and that man may take warning from the condition of both of them—emulate the obedient and eschew the way of the disobedient. Another reason is that by means of the wicked He tests His pious servants in this mundane dwelling, as the sages of blessed memory say, "The wicked punisheth the wicked, and the Lord punisheth both of them." Finally there are various reasons why He is long suffering with them during their life time. One is that people may not say that had not God hastened to mete out punishment to a certain man but granted him a respite he surely would have repented and acted righteously. By granting him a respite God silences their apologies and reproaches. There is another reason. If a man hastens to wreak vengeance upon his enemy it is because he fears that the latter may die, become poor or that he will flee from him to another country; or he fears all this for himself, and therefore is prompted to act hastily and with dispatch and grants no respite. But it is otherwise with God, for He is free from such qualities. He does not fear death or poverty: and is not anxiously concerned about the flight and escape of the one who rebels against Him since that man is in His hand and power, as it is written, "If a man hide himself in secret places shall I not see him? saith the Lord."³ And His saint—peace be upon Him!—said, "Whither shall I go from Thy spirit? Whither

¹ Mal. I, 9. ² Ez. XI, 21. ³ Jer. XXIII, 24.

shall I flee from Thy presence? If I ascend into the heavens, Thou art there: if I make my bed in Sheol, behold Thou art there. Were I to take the wings of the dawn and alight in the uttermost parts of the sea, even there Thy hand would lead me and Thy right hand hold me. If I say, Surely darkness shall cover me, the night becomes light about me. Yea, the darkness hideth not from Thee, but the night shineth as the day: darkness and light are alike unto Thee.”¹ And it is further written, “If they hide themselves from my sight in the bottom of the sea, even there will I command the serpent to bite them.”²

Verily when man does right or wrong he benefits or injures not God, but himself, for it is written, “If thou be wise, thou art wise for thyself; but if thou scornest thou alone shalt bear it.”³ i. e., thou shalt bear thine own iniquity. And it is further written, “If thou sinnest what dost thou against Him; or if thy transgressions be multiplied, what dost thou unto Him? If thou be righteous what givest thou Him or what receiveth He of thy hand? Thy wickedness may hurt a man as thou art; and thy righteousness may profit the son of Man.”⁴

In this connection a pious man uttered a beautiful sentiment: “God created the wicked that He might manifest His generosity in pardoning them and in favoring them with forgiveness; for He takes pleasure in beneficence, grace, forgiveness and all manner of kindness. The wicked, however, are too foolish to appreciate this and are therefore delivered over to severe punishment. All this accords with what the saint declared when describing God, “He is merciful, forgiving iniquity, and does not wantonly destroy.”⁵ His prophets said, “Who is like unto Thee bearing with iniquity, forgiving the transgression of the remnant of His inheritance?”⁶ God Himself says, “For I the Lord am righteous, I will not keep anger forever.”⁷ We mention this because it is a beautiful utterance. Assuredly He did not form us that we should turn against Him but to have full confidence in Him. . . . (Lacuna) . . . seeing that He is able to act without anyone’s interference. A

¹Ps. CXXXIX, 7, 12. ²Amos IX, 3. ³Prov. IX, 12.

⁴Job. XXXV, 6, 8. ⁵Ps. LXXVIII, 38. ⁶Micah VII, 18.

⁷Jer. III, 12.

very saintly man said, "Were you not to sin verily God would create other people who would sin and whom he would forgive to exercise His clemency." Yes, my brother, even if we were wholly righteous it would not be proper to rely upon our righteousness but upon His mercy, as it is written, "Not because of our righteousness do we place our supplications before Thee, but in reliance upon Thy abundant mercies."¹

He who is translated from this world not lacking in knowledge and good works, agreeable qualities, pure morals, proper religious tenets, piety and chastity, has earned for himself the Dwelling of Reward and Life Eternal. One of the learned says, "In this world precedence is given to the generous; in the world to come, to the righteous." Such a one is like the newborn infant which appears in the breath of this world with limbs, organs and mechanism all complete. But one who leaves this world in a state of imperfection, ignorance and sinfulness is unworthy to share in the bliss of the Future and deserves severe punishment. He may be likened to a newborn infant that appears from its mother's womb with organs, limbs and senses that are defective.² And even if this were to the extent of only a single member it could not make that member perfect in this world. Similarly, it avails not the sinner to cry, "Let me return to the world that I may act righteously."³

Know, my brother,—may God help us both to attain His favor! —that the soul is the noblest entity and that God created for her this splendid temple and caused her to dwell therein. For her purposes He furnished it with all its organs and limbs, external and internal. He fashioned it for her like a populous city, she being like a monarch with absolute authority over all in the city—not a single person therein disregards what she commands or what she forbids.⁴ She is disciplined in the term of her residence in the body, which term her Creator has pre-ordained and at the expiration of which He sees fit to translate her to His glorious Dwelling. She is translated either happy or unhappy, according to her deserts. It is her duty to

¹ Dan. IX, 18. ² *Anthropologie*, p. 100.

³ Koheleth Rabbah, Parasha 1, sect. 15. ⁴ *Anthropologie*, p. 17.

conduct herself according to the divine commands, be thoroughly at home in philosophic discipline,¹ nourish herself with the theological sciences,² be purified through the spiritual sciences, be alert in the service of Heaven, imitate Divinity as far as lies in human power, then she will inhale holy forms, and be attached to the universal soul, so that light will shine upon her and she will become like a beautifully polished mirror in a dwelling amidst gardens, pleasant breezes and fragrant flowers, and the essence of the Merciful One for immortality and perfect happiness to all eternity. No power of the mind can image or conceive it—that which eye does not see, ear does not hear and which does not enter into the heart of mortal. Behold the prophets have said, “Eye hath not seen, O God, besides Thee what He hath prepared for him that waiteth for Him;”³ “How great is Thy goodness which Thou hast laid up for them that fear Thee; which Thou hast wrought for those that trust in Thee;”⁴ “Who shall ascend the mount of the Lord and who shall stand in His holy place?”⁵ “Lord who shall abide in Thy tabernacle, who shall dwell in Thy holy mount? He that walketh and worketh righteously and speaketh the truth in his heart. He that neither backbiteth with his tongue nor doeth evil to his neighbor;”⁶ “Thine eyes shall see the King in His beauty;”⁷ meaning the light and the essence of the King of Kings—blessed be He! “And they that be wise shall shine as the brightness of the firmament; and they that turn many to righteousness, as the stars forever and ever;”⁸ “Thus saith the Lord, if thou wilt go in my way . . . I will give thee companions of these who stand by.”⁹

The illustrious and authoritative prince, Moses our master, made frequent reference to future reward and punishment. Had there not been so few in his generation capable of grasping it he surely would have unveiled the matter. Besides, the people were unrighteous of heart; for as thou hast learnt, God did not suffer any of them to remain save Joshua and Caleb. Moses, however, made frequent allusion to the subject: “The Lord

¹ *Anthropologie*, p. 97. ² Idem, p. 102; *Weltseele*, pp. 89, 101.

³ Is. LXIV, 4. ⁴ Ps. XXXI, 20. ⁵ Idem XXIV, 3. ⁶ Idem XV.

⁷ Is. XXXIII, 17. ⁸ Dan. XII, 3. ⁹ Zech. III, 7.

commanded us to do all these statutes for our good throughout our days, to keep us alive even as this day.”¹ And in many places it is said, “In order that you may live and it may be well with you.”² Furthermore, “In order that it may be well with thee and that thou mayest prolong thy days;”³ “In order that thy days may be prolonged;”⁴ “In order that your days and the days of your children may be multiplied.”⁵ When he speaks of prolonged life he includes the eternal life of the Future World. It is also written, “And in the day of my visitation I shall visit their sins upon them;”⁶ “Is it not hidden with me, sealed up in my treasures?”⁷ That is equivalent to saying that all his days will be spent in uninterrupted bliss or in excruciating torment. Moses offered many such hints to our ancestors but they did not fully understand them. The Divine Law, the Torah, which Moses brought down, was adapted to all manner of intellects. In it are passages whose meaning is on the surface, but for the most part it consists of wondrous mysteries comprehensible only by the wise who are few in number, although even in the generation of Moses our master there were people of rationality and intellect, judgment and knowledge. To that the Book refers in the passage, “Darda⁸ represents the men of the generation of the wilderness who were men of science,”⁹ for in that generation were Bezalel, Ohaliab and men like them: but then they were few and moreover of various degrees according to their endowments.

The prophets also refer to the Future Life in passages which cannot be comprehended offhand. The like often occurs in the veracious traditions. We cite the following: “All of the prophets prophesied only with regard to the days of the messiah. As for the Future World eye hath not seen it. God alone will prepare it for the one who hopeth in Him;” “In the Future World there is neither eating nor drinking, but the pious sit with crowns upon their heads and derive pleasure from the radiance of the Shechinah, as it is written, ‘And they saw

¹ Deut. VI, 24. ² Idem V, 30. ³ Idem XXII, 7. ⁴ Idem XI, 21.

⁵ Deut. XI, 21. ⁶ Ex. XXXII, 34. ⁷ Deut. XXXII, 34.

⁸ A wise man, one of the sons of Zerah ben Jehudah: I Kings V, 11.

⁹ Vayikra Rabbah, Parashah 9, sect. 1.

God, and ate and drank.'” Thus, my brother, the condition of souls obedient to their Creator consists in heeding His command and keeping aloof from what He has prohibited.

Every soul that masters the whole of theory and practice, acquires the ways of the prophets and the pious, and treads in their paths, will surely achieve uninterrupted happiness unto all eternity. As for the wicked, the rebellious, those who turn against the Lord, His prophets, His saints, and His God-fearing men, who turn back from the path which leads to good works, abandon commendable habits and follow ruinous ones,—such as we have mentioned in the explanation of man in the second chapter of this book—and are under the sway of accumulated ignorance; the light of their soul gives way to darkness, and the beauty of their soul becomes obscured. She can not raise herself because of the weight of her burdens. She is like unto an uneven, dusty looking mirror which does not yield to the polisher. Culture in nowise benefits her. In this world such exist in blindness, and in darkness do they wander about, according to the word of the prophets, “The wicked are silent in darkness;”¹ “They feel about in darkness, there is no light;”² “In darkness he comes and in darkness he goes, and with darkness his name is covered.”³ In the other world they are in an exceedingly base condition, in an extremely vile dwelling, in a most deplorable state, as it is written, “And they shall go forth and see the carcasses of those who transgress against me, for their worm does not die;”⁴ “With the fire and the sword of the Lord shall all flesh be judged, and numerous shall be the slain of the Lord;”⁵ “For Tofteh has been prepared of old.”⁶ Such, then, is the fate of the lost, in so far as we are able to dwell upon it.

Had it not been for the fear that our book might fall into the hands of some one that can not understand it thoroughly,—one not versed in the divine ordinances, theology and philosophy—we would have given an explanation of the subject of reward and punishment more precise than that in this treatise, profounder than this exposition and more remarkable than

¹I Sam II, 9. ²Job. XII, 25. ³Ecl. VI, 4. ⁴Is. LXVI, 24.
⁵Idem, 16. ⁶Idem XXX, 33.

these hints, based on the knowledge vouchsafed unto us by God and that which we have acquired from others. For as previously indicated, we have not given expression in this book to a single word on our own authority and have not put forth a single opinion that is original, but have learnt it all from others through the favor and goodness of God. Of Him we ask in matters religious and worldly,—His mercy, pardon, favor and the gift of His wisdom, as it is written, “For the Lord giveth wisdom; from His mouth are knowledge and understanding.”¹

The book is finished, with the help of God, just as Rabbi Nathanel bar Rabbi Fayyumi wrote it.

¹Prov. II, 6.

T A B L E

Showing the corresponding paginations of the English translation and the Arabic text.

<i>English</i>	<i>Arabic</i>	<i>English</i>	<i>Arabic</i>
p.	p. 1.	35.....	.21, 4
1.....	1, 1	36.....	.21, 21
2.....	1, 16	37.....	.22, 10
3.....	2, 19	38.....	.22, 25
4.....	3, 5	39.....	.23, 16
5.....	3, 23	40.....	.24, 4
6.....	4, 14	41.....	.24, 18
7.....	4, 19	42.....	.25, 7
8.....	5, 2	43.....	.26, 1
9.....	5, 22	44.....	.26, 22
10.....	6, 15	45.....	.27, 12
11.....	7, 4	46.....	.28, 3
12.....	7, 20	47.....	.28, 19
13.....	8, 12	48.....	.29, 9
14.....	8, 23	49.....	.29, 27
15.....	9, 16	50.....	.30, 15
16.....	10, 3	51.....	.31, 7
17.....	10, 11	52.....	.31, 25
18.....	10, 25	53.....	.32, 17
19.....	11, 14	54.....	.33, 8
20.....	12, 6	55.....	.33, 26
21.....	12, 25	56.....	.34, 17
22.....	13, 16	57.....	.35, 9
23.....	14, 2	58.....	.35, 27
24.....	14, 21	59.....	.36, 16
25.....	15, 11	60.....	.37, 4
26.....	15, 25	61.....	.37, 22
27.....	16, 13	62.....	.38, 12
28.....	17, 4	63.....	.39, 3
29.....	17, 23	64.....	.39, 18
30.....	18, 13	65.....	.40, 9
31.....	18, 21	66.....	.41, 2
32.....	19, 8	67.....	.41, 19
33.....	19, 23	68.....	.42, 9
34.....	20, 9	69.....	.42, 22

TABLE

<i>English</i>	<i>Arabic</i>	<i>English</i>	<i>Arabic</i>
70.	.43, 12	105.	.66, 11
71.	.44, 2	106.	.67, 1
72.	.44, 17	107.	.67, 18
73.	.45, 8	108.	.68, 11
74.	.46, 1	109.	.69, 5
75.	.46, 23	110.	.69, 25
76.	.47, 16	111.	.70, 11
77.	.48, 4	112.	.71, 1
78.	.48, 23	113.	.71, 8
79.	.49, 12	114.	.72, 2
80.	.50, 5	115.	.72, 19
81.	.50, 22	116.	.73, 11
82.	.51, 11	117.	.74, 2
83.	.51, 26	118.	.74, 22
84.	.52, 10	119.	.75, 15
85.	.52, 24	120.	.76, 11
86.	.53, 14	121.	.77, 5
87.	.54, 6	122.	.77, 23
88.	.54, 29	123.	.78, 17
89.	.55, 17	124.	.79, 8
90.	.56, 10	125.	.79, 25
91.	.57, 5	126.	.80, 13
92.	.57, 26	127.	.81, 2
93.	.58, 21	128.	.81, 18
94.	.59, 3	129.	.82, 8
95.	.59, 19	130.	.82, 24
96.	.60, 13	131.	.83, 12
97.	.61, 10	132.	.84, 2
98.	.62, 2	133.	.84, 20
99.	.62, 15	134.	.85, 10
100.	.63, 4	135.	.86, 5
101.	.63, 19	136.	.86, 23
102.	.64, 10	137.	.87, 12
103.	.64, 26	138.	.88, 5
104.	.65, 17		

On account of the distance of the author from a centre of learning, many references could not be verified. Professor J. A. Joffa, of the Jewish Theological Seminary, has kindly supplied them.

P. 19, Yoma 86. Kel. 1, 2, 3, 4. Conf. Midrash R. Gen., parashah viii, sect. 11. Mid. Shir Hashirim, parashah i, sect. 6.
 P. 20, Lev. R. ch. xxxii, sect. 5. Conf. Yerushal. Pesachim, chap. x, sect. 1.
 P. 22, Shab. 118-120; Yeb. 93a. Vayikra Rabba, parashah xxix, sect. 11.
 P. 23, Rashi to Chullin 5a (last line but one).
 P. 24, see Talmud Shabbath 135a. See Talm. Chagigah 12b.
 P. 26, Lev. xxiii, 15. Ps. cxix, 164.
 P. 30, Tal. Berachoth, 28b.
 P. 31, Lev. xii, 3. Tal. Succah, 48a.
 P. 32, Ber. I, 1-2. Meg., 21b. R. H., 32a.
 P. 37, Prov. xii, 2. Tan. to Yethro; Yalkut to Prov. xxii, 20.
 Aboth I. 2.
 P. 38, Tal. Maccoth, 23a. Ps. civ, 24.
 P. 47, Pes., 54a.
 P. 48, I Sam. ii, 3. Talm. San., 92a.
 P. 49, see Tal. Kethuboth, 66b; Taanit, 9a; B. B., 10-11; Pesikta Ber. xiv, 22. Ber. 17a; Shab. 31b. Pes., 49b.
 P. 50, Cf. Tal. Gittin, 43a. Tal Horayoth, 13b.
 P. 51, Ber., 6a.
 P. 52, Kid., 40a. Ber., 40a-b. Idem, 31b. Cf. Yeb., 63b. Cf. Er., 13b.
 P. 53, Aboth de Rabbi Nathan, ch. 28.
 P. 57, Cf. Ber., 17a. Cf. Kethuboth, 67b; where both opinions are represented.
 P. 58, Cf. Baba Bathra, 10a. Cf. Berachoth, 6b; Erubin, 18b.
 P. 59, Gen. xviii, 19. Idem xxvi, 22. Hos. x, 12. Gen. xxxii, 11. Prov. xvi, 8. Deut. xxxiii, 21. Ps. xvii, 15.
 P. 60, Cf. Tal. Arakin, 15-16.
 P. 61, Ex. xxxii, 31. Gen. xxxix, 9. Idem iv, 3. Ps. xii, 4. Arakin, 15b. Tal. Niddah, 13a.; Shabbath, 41a. Nedarim, 31b.
 P. 62, Tal. Pesachim, 118b. Abodah Zarah, 36. Cf. Kethuboth, 67b.
 P. 64, Is. xlvi, 4.
 P. 66, Cf. Abodah Zarah, 5b.
 P. 67, Tal. Taanith, 11a; Berachoth, 61b; Baba Bathra, 15b.
 P. 70, Tal. Yoma, 38b.
 P. 71, I Sam. xi, 6. Cf. Shabbath, 32a.
 P. 72, see Is. xxviii, 9-19; Jonah ii, 7.
 P. 79, Tal. Pesachim, 2a.
 P. 81, Cf. Tal. Maccoth, 12a; Chullin, 92a.
 P. 83, Yalkut sect. 8,11 has 13, add to which "na," "ana" (see Ber. 9a). this would be fifteen.
 P. 84, Is. xl, 26. Berachoth, 18b.
 P. 85, Deut. xvii, 6; Berachoth, 18b; Ez. xxi, 30. Eccl. ix, 5. See Tal. Shabbath, 152b.
 P. 86, Tal. Shabbath, 152b.
 P. 87, Aboth v. 1: Tal. Yoma, 38b. Yoma, 87a; Sanh., 113b.
 P. 89, Tal. Succah, 52b.

P. 100, "complete" or "completely unrighteous." See Is. ix, 21; Idem lix, 8; Tal. Sanhed., 98a.
P. 101, Sanhed., 97b. Is. lix, 16.
P. 104, Baba Bathra, 15b (line 2).
P. 118, Cf. Tal. Erubin, 13b.
P. 119, Cf. Tal. Yoma, 20b.
P. 121, Gen. i, 31. Is. xlvi, 7. Tal. Shabbath, 77b.
P. 122, Cf. Tal. Chagigah, 9a.
P. 124, Tal. Chullin, 133a; Cf. Berachoth, 28a. In Sanhedrin 7b this passage refers to the appointment of an unfit judge.
P. 125, Pirke Aboth v, 21. Cf. Tal. Sotah, 22b. Pirke Aboth v, 11.
Cf. Berachoth, 34b. Cf. Taanith, 16a. Jer. xii, 8. Taanith, 16b.
P. 126, Erubin, 113b. Pirke Aboth vi, 8. Cf. Orach Chayim, sect. liii, 4, 5, 6, 7, 8; also Taanith, 16a.
P. 127, Rosh Hashanah, 29a. Orach Chayim liii, 4, 5, 6, 7, 8. Taanith, 16b.
P. 128, Rosh Hashanah, 29a.
P. 129, Yoma, 38b; Midrash Ruth; Succah, 56b.
P. 130, Shabbath, 77b.
P. 134, Tal. Nedarim, 32b.
P. 137, Ex. xxiv, 11.

את כל בשר ורבו חללי יי. וכאל כי עורך מאתמול תפחה ונ. פהזה חאלתי אלפאתיןحسب מא קדרנא אין נזכר לולא אלבזוף מן אין יקע בתאכנה פי יוד מן לא יערפה חוק מعرفתה ולא ארಥאן באישראיע אלנאמוסית ואלעלום אללאהייה ואלהכמת אלפלספייה לאוואצ'נה פי אלתואב ואלעקב מא זה אודק מן הרוי אלכלאים וגנץ מן הרוי אללמעני ואענגן מן הרה אללאשראת ממא אנעם אללה סבי עליינא בה ותעלמנאה מן סואנא עלי אנה קדרמנה אנה לם נתכלם פי הרה אלכתאב כלמתקמן אנטנסנא ולא אסתונבטענא פיה מעני מן קולנא בל אלכל תעלמנאה מן סואנא בחופיק אללה ולטפה בנא ואיאה נסאל אללמעונת פי אלדרין ואldrנייא ואלהרחת ואלמנפרת ואלצזואן ומוהבת אללהכמת בקי' כי יי. 10. יתן חכמה מפי דעת ותבונה.

במל אלכתאב בעז אללה כמא
עניא בחאליפה רב נתנאל
בירב פימי זיל.

אלסללים ולם יליך בטבקתיהם. ובאנט אלשידיעת אלתי נול בהא כומי ווי אלתורירית תגעצן לכל מן חית זו ופיהו כלאמ מפחום בטאהרה ולכתרתאה בואמן עזיבת לא יערפה אלא אלעללא והם אלקלילן וועלן בגין פי אלזוי אלזוי בגין פיה משה רבינו עלי השלום קומ דזוי עקל ופהם לב וمعدפתה, ובזאלק 5 אשאר אלכתחאב בקו דרעד אלו אנשי דור המדבר שהוו בעלי רעה¹ لأن בגין פיה באצלאל ואהליאב וסואם ולכון קליל ומע דאלק מתפאותין פי אלדרגת עלי חסב מא רוק כל אחד מנהם. ולאנביה פי דאלק מא לא 10 יחצא בסרעות נפי אלאבדאר אלעאדקה אצעאך דאלק מראר² פמן בעין אקייאלם כל הנכויות לא נתבאו אלא לימוט המשיח אבל העולם הבא אין בו לא אכילה ולא שתיה אבל הצדיקים ישבין ועתרותיהן בראשיהן וזה נטמינו השכינה שני' ויחוו את האל' ויאב' ווש'.

פחביייא אבי שרות³ אלנפום אלטאייעת לבלאלקה שכחנה אלתאבעה לאומורה אלמנתהיין ען נואהיה כו' קד חצל להא אלעלם ואלעמל נמיעה 15 וגונתחת לכבל אלאנביה ואליאלחון ופלכת פי מטהלכם פרי לא שך תנאל אלסעדאות אלאברדייה אבד אלאברין ודרה אלדרהרי, ואמא אלנפום אלשריפת⁴ ואלקום אליעזאתי ומון ענדר אללה סב' ואנבייה ואולאה ואתקיה והארת נפשה ען טרייך לבריאות ותרבת אלאלקאק אלראזי' ותחבעת אלאלקאק אלדרייה אלזוי רכינאה פי תשיריה אלאנסאן פי אלפצל אלתאיהו אלדאלאק אלגברא אלי' 20 אללהאלאת אלטראכמתה פאנלום צוחא ות cedar נזהרא ולם טיק אין הסתנהין בדאתהא מן תקל אווזראה פתציר באלטראיות אלדאלאק אלגברא אלי' לא יתק אלסיקל אין יוזק פיהא שייא ולא תנגע פיהא אלאדרaab פהלארי פי אלדנייא פי אלעמא יישון ופי אלזלאם יתלבטן כkol אלאנביה עיס' ורשעים בחשך ירדמו, וקאלא משישו חשך ולא אור. וקאלא בחשך בא ובחשך ילק ובחשך שמו יcosa 25 ופי אלאברdot פי אלסชาלא' ואסקט מנולא' ואקבע חאל בקו' ויזיאו וראו בפנרי האנשים הפוושים כי כו' חולעתם לא תמות ונ'. וקאלא באש יי' נשפט ובחרבו

ודሩ זה דור המדבר שבולו רעה¹ the usual reading is שרות³. רארא רביה פרשה יה⁴ read. ויקרא רבה פרשה יה².

אלazz'אהרָה ואלבאטָהןְ וצִיְרָה להא כאלמְדִינָה אלמעמָרָה והי כאלמלך תאַנָּר
וთנהא נמייע מן פי אלמדִינָה וליס אַחֲרָן אלמדִינָה ובאַלְפָא אמרהא ונוההא
פָּתְרוֹתָאָן פִּיה מְרוֹתָא מְקָאְמָה אַלְיָי קָרְדָּה להא באַרְיוֹהָא סְבָּי אַלְיָי אַן שא
אן יַנְכְּלָהָא אַלְיָי דָּאָרָכָה פָּתְהָנְקָלָם אַמָּא סְעִירָה וְאַמָּא שְׂקִיָּה בְּמָא
5 אַכְתְּסְבָּתָה. פָּאַלְאָגָב עַלְיהָא אַן תְּסָלָךְ פי אַלְאָאוּמָרָא אַלְשְׁרָעִיָּה וְתְּסָהָקָל
בְּאַלְאָרָב אַלְפְּלָסְפִּיָּה וְתְּחַנָּה אַבְּלָעָלוּמָם אַלְאַלְאַהִיָּה וְתוֹכוּ בְּאַלְמְעָרָף
אַלְרֹוחָאנִיָּה וְתְּחַכָּבָה בְּאַלְעַבָּדָה אַלְמְלֻכָּתִיָּה וְתְּחַשָּׁבָה בְּאַלְאַהִיָּה
בְּחַסְכָּב אַלְטָאָקָה אַלְאַנְסָאַנִּיָּה פְּתַחְסָתָנְשָׁק אַלְצָוָר אַלְקְדוֹסִיָּה וְחַולְחָקָבְאַלְלִיָּה וְשָׁרָק
עַלְיהָא נָר וְתְּצִידָר בְּאַלְמָרָהָא אַלְמָגְלִיָּה פִּי דָּאָר אַלְגָּנָןְ וְאַלְרָחָןְ וְמוֹאָר
10 אַלְחַמָּאָן בְּאַלְחִיאָה אַלְדָּאִימָה וְאַלְסָעָרָה אַלְתָּאָמָה אַבְּדָר אַלְבָּדִין וְדוֹהָר
אַלְדָּאָהָרִין מָא תְּעֵזָן אַלְפְּכָאָר עַן תְּצָוָהָה וְתוֹדָחָל אַלְאַוָּהָאָם עַן תְּוָהָמָה דָּאַלְךְ מָא
לָא עַזְרָת וְלָא אַזְנָן סְמָעָת וְלָא בְּטוּרָעֵילִי קָלְבָה בְּשָׂר אַדְקָלָת אַלְאַבָּיאָעַן לְאַרְתָּה
אַלְחִים וְוְלִיחִיךְ יַעֲשֶׂה לְמַחְבָּה לָוּ. וְקָאָל מָה רְבָּעָבָה צְפָנָת לְיִרְאָהָק פָּעָלָת
לְחוֹסִים בָּךְ נָגֵר בְּנֵי אָדָם. וְקָאָל פִּי מָתָּל דָּאַלְךְ מִי יַעַלְהָ בְּהָר יְוּמִי קָוּם בְּמָקוֹם
15 קָרְשָׁוָגָן. וְקָאָל יְיָ מִי נָגָר בְּאַהֲלֵיךְ מִי יַשְׁכַּן בְּהָר קְרִישִׁיךְ הַוְּלָךְ תְּחִミָּם וְפָעוּלָץָךְ
וְדוֹבָר אַמְתָּה בְּלִבְכּוּ לֹא רָגֵל עַל שְׁנָוּ לֹא עֲשָׂה לְרָעוּהוּ רָעוּהוּ וּגְנוּ. וְקָאָל מָלָךְ בִּיפְיוּ
תְּחִזְנָה עַיִּינָךְ גָּנוּר מָלָךְ מְלָכִים בְּיהָ וְזָנוֹדָה. וְקָאָל הוּמְשָׁכִילָם יְהִוָּרוּ
בְּזָהָר הַרְקִיעָם וְמַצְדִּיקָיִם רְבִים כְּכֹובְבִים לְעוּלָם. וְקָאָל כָּה אָמָר יְיָ אָם בְּדָרְכֵי תְּלָךְ
וְנַתְּחִתָּה לְךָ מְהֻלָּכִים בֵּין הַעוֹמְרוֹם הָאַלְהָה. וְאַלְסָיְדָר אַלְמָנִיר אַלְמָוִידָר מִשָּׁה וּבְנֵינוּ
20 עַיְהָ קָרְדָּוָה בְּכַתְּרֵי מָן אַלְתְּוָאָבָר פִּי אַלְאָדָרָה וְעַקְאַבָּהָא לְאָן לוּ לִם יְרָא אַלְקָוּם
אַלְדִּי פִּי עַזְרָה יְתַצְוָרָהן דָּאַלְךְ לְאַזְנָן כְּשָׁפָה לְהָם בְּלֹא כָּאָנוּ נְלִפְתָּחָב כְּמָא
עַלְמָת אֲנָה לִם יְבָקָא מְנָהָם אַלְאָ יְהֹוָשָׁע וְכָלְבָ פְּלוֹחָ עַיְסָ לְהָם תְּלִיחָאת תְּהִירָה
מְנָהָא וְיִצְוָנָי יְיָ לְעַשְׂתָה אַתְּ כָּל הַחֲקִים הָאַלְהָה לְטוֹב לְנוּ כָּל הַיּוֹם לְחִזְוִינָה כְּהִיּוֹם
הַוָּה. וְקָאָל פִּי מוֹאָצָע בְּתִירָה לְמַעַן תְּחִיָּן וְטוֹב לְכָם. וְקָאָל לְמַעַן יְמָבָךְ לְךָ וְהַאֲרָכָת
25 יְמִים. וְקָאָל לְמַעַן יְרָבוּ יְמִיכָם וְמַיִּיכָם וְהוּא עַיִּינָה בְּהָרָה אַלְאַעֲמָאָר אַלְמָוִילָה
אַלְמָהָרָה עַלְיָ בְּקָא אַלְאָדָרָה. וְקָאָל וְבָיִום פְּקָדִי וְפְקָרָתִי עַלְיָם חַטָּאתָם. וְקָאָל
הָלָא הוּא בְּמוֹס עַמְּדִי חַתּוֹם בְּאַצְרוֹתִי סְוָא דָאַלְךְ מִן אַיִּאמָה אַלְיָי אַלְנָעִים
אַלְמָקִים אוֹ אַלְיָי אַלְעָזָב אַלְלָלָם. וְכָאַלְךְ רְמוֹגְבָּהָר רְמוֹגְבָּהָר להא עַלְיהָ

צורתה¹ מה תפעל לו² ורבו פשיעך מה תעשה בו³ לאיש במוֹךְ⁴ רשות
ולבן אדם צדוקותך. וקאל בעץ אלצאלחין פי דאלאך בלאם מסתיחסן⁵ וואלאך
אן אללה תב' ותע' בליך אלצאלמין ליאזר ברמה באלאמנגרת להם ואלאתפצל עליהם
באלצפה לאנה סב' אהלא לילפצל ואלנוד ואלצפה ואלאחסאן ואן אלצאלמין אהוּג⁶
דאלאך לאנהם אהלא לילעקב אלשידור כקו וליה פי צפה תע' והוא רוחם יכפר
ען ולא ישחיתו נ. וקאל נבייה מי אל במוֹךְ נשא שן וועבר על פשע לשאותה
נחלתנו. וקאל תב' ותע' כי חסיד אני ווי לא אמר לועלם. פרברונא דאלאך לאנה
בלאם מליא⁷ עלי און לא ייגבלנא און געציה ונתבל עלי... ז. ועלי אנה סב' קאדר
און יפעעל... ליס עלי יהודה ייך. וקד קאל בעץ אלאלא אלצאלחין לו לם חבטו⁸
לבלך אללה סב' לקום סואכם... טו⁹ וונגר להם ליאזר ברמה בל יא אבוי ולו
בנה צאלחין לם נחבל עלי צלאחנא אלא עלי רחותה כקו לא על צדוקותינו
אנחנו מפיילים תחנוןינו לפניך כי על רחמייך הרובים. פון אנטקל מון דאר אלדנייא
באמלא באעלם ואלעמל ואלאלאק אלצוייך ואלאראב אלציחיך ואלמראhab
אלחסניך ואלאתקות ואלעפתקות באן מסתחקא לדאר אלחוּב ואלבקה¹⁰
אלדאיים. וקאל בעץ אלעלמא סדרת אלנאמס פיאלדנייא אלאסכיא ופי אללאברת
אלאתקייא ובאן מתלה באלאנן אלדי יזחאר אליו נסום אלדנייא והוא כאמל
אליעצ'א ואלאדראות ואלאורביב ובן ברגן מאלדנייא נאקדזא נאלה לא עצייא לם
יסתחק שייא מון דאלאך אלנעים ובאן מסתחהكا לילעראב אללאלים ובאן מתלה
באלאנן אלדי יזחאר מן במן אמה נאקדזא אלאתה ואענאייה וחואסה ולו בגין אלי¹¹
ען ואחד פלא יקרד יסתהemplה פי דאר אלדנייא בלאלאך אלענאי לא יקרד יכול¹²
איעידוני אליו אלדנייא חהי אעמל צלאחא.

וואעלם יא אלוי ופקנא אללה וαιיך אל רזאה באן אלנפס
אשרף אלמוֹנוראת ואן אללה תב' ותע' בליך להא חוי אלהיבל אלשדייף
ואסכנהה פיה והיה להא לנטיע אלאתה ואענאייה פיהא¹³ ומארחתה

לאיש במוֹךְ¹⁴ before read. לו¹⁵ בו read¹⁶. חטאת read¹⁷. אם read¹⁸. אם read¹⁹. אם read²⁰. פיהא, חבטו²¹.

הכיתוי ¹ מוסר לא לך. וזה נביאו השקר פי עדרה מואצע וצר אלכוב איזא סביבה מז נמלת ² אסכאב בראב אלקרים בקי שוטטו בחוץ ירושלים. פאן קל קайл מא אראד אללה בלך אלצאלמין וקר סבק פי עלמה אהם יבתאהרו מעצייהם וויתורהו על טاعتיה וילמן עברה יופסדן פי ארזה קל לה אן פי דאלך וזה מן אלהבמְתָא אללהותה. פמנאה אן אלבארי סב' בלקחט ⁵ לינגעיהם פברחו אלמנגעת ואתאהרו אלמעציית פכאנו הם אלדי אזרן בגיןפסהם פלומהם עלי אנפסהם לא עלי אללה סב' בקי מידכם היהת ואת לכם. وكאל דרכם בראשם נתהי נאם ⁶ אלהים לאזהאר חכמתה סב' פבלך אלעאיין לחת תחביין פצלא אלצאחין פינמאו אלטאייע מן אלעאיין ¹⁰ וויתברון אלנאמ באחואלהמא פילחו באלטאייע ויתרכו אלעאיין. ומנההו למתחן בהם עבאהה אלצאחין פי זאר אלדניאו יונדרם בהם בעזחים בקי אלתב' זיל ריש יפרע מריש ווי יפרע משניות וחתי אהה סב' טול לחם פי אלמרת להגוה מן אלהבמְתָא. פמנאה לאא יקול אלקלאיין לו למ יבادر אללה על פלאן באלאעקובת ואמהלה לבאן רבעה תאב וועל צאלחא פאמלה וקטע עדרהם ותרמהם. ומנהה אן אבן אדם יבדוד באלאנטקאמ מן בצעמה לאנה ולשא עליה אלומות או אלפקר או יהרב מנה אלי בלבד אבר או يولשא עלי נפשה מטל ⁸ פיחמלה דאלך עלי אלמבדראות ואלמעאנזלאות ותרך אלמהלה ואלבארי סב' פלייס בראך לאנה ברה מון הרה אלצפאת לא יבאף אלומות ולא אלפקר ולא يولשא עלי מון עצאה פות ולא הרוב ⁴ לאנה פי יירה וקבצתה בקי אם יסתה איש במשתרים ואני לא אראנו נאם ⁹. وكאל يولיה עס אנה אלך מרוחך ואנה מפניך אברחה אם אסק שםים שם אתה ווי איש כנפי שחר ווי נס שם תנחני ⁵ ווי שם ⁶ חישך לא יחשך מפרק ולילה ביום בחשכה ⁷ כארה. وكאל איזא ואומר אך חישך שופני ווי. وكאל אם בקרקע הים משם אצתה את חנחש ונשכט. ועלי אן אלאנסאן אן אחון או אסא פנעה וזרה לנפשה לים ללה תען דאלך שי בקי אם חכמת חכמתה ⁸ לך ולצת אהה ⁹ לבדך תיא אוי תשא עוניך וכי אם

¹ between read insert מוסר ² read. נמלת ³ read.

⁴ read ⁵ read. נס שם ירך תנחני ⁶ read. פותה ולא הרובא ⁷ read. כוים יאיר בחשכה ⁸ read. חכמת ⁹ delete.

ומה אשבה דאלך פתונה סב' ען כלק אלשר ואלבוב ואלמחול ואלבאטול ואלעור אללבתאן לאנה נהאנא ען דאלך ען מא ישבהה. ובDALCH אידי בעה אללה סב'
עליקום עצאות נקמתה שר בקי הני מבייא רעה ומוא אשבהה. פראאלך אלאנתקאמ
ואן תבין אנה שר فهو מן נהה אידי ביר לאן אלאנתקאמ מן אלסאלטמן ואלענאהה
ב'יראיהם לתחמיין סאייתיהם וליורא לסואם יעתרבדון בהם ולא יפעלה מטל
אולאיך בקהל אללה סב' לישראל כיאת כל התועבות נוי ולא תקי האрин נוי
ואלגמלטה¹ אן אלסאלטמן יגב אן יעתרבען באלמעאקבין קו' והנסארים ישמעו
ויראו ולא יזידון עור.

פאן קיל לם דלק אלחיאת ואלסבאע והי שר פנקול ליס פי דאלך צר כל
10 פיהא מנאפעו שתי וכתרהה לאיפת ען אלנאמ. פאמא בעץ אלדי צהר מן
מנאפעהם במטל אלסבאע ללוזע ואלמוות אלדי עלי ונזה אלארע פליילא
דאלך לתניורת אלהו ותעפנת אלמוואצע ותולד אלבאה ואלמרען מן דאלך ופ cedar
אלגנצהם. ובDALCH געל אלכארוי סב' אלסם אלדי בין אשדאק אלחיית אלדי
געלהא אללה לסואם לחתנוול בחאה אנדריתהה ופיקאה איזיא מנאפע לתרביב
15 אלתריאקת אלענימה לנפי אלסומומאת² מן אנטסאד אלבשר. וקד דברההא
עלמא אלאטבא פי בתבם. ובDALCH אלסבאע געללהא אללה סב' פי אלדריא
באלגנד יטלקהא עלי מן עצאה כמא אטלק דאלך עלי פרעון וקומה וקד תואעד
באטלאקהה עלי אלקום אליענאה בקהל והשלחו בכם את חית השורה וקאל
אייזיא כה אמר יי' אף כי ארבעת שפטיו הרעים חריב ורעב ורבר וחיה רעה נוי
20 פה' גנדה ואחרדרתיה להא פי אלעלאלם ביר לינצלהח מן ינצלח וייתבר מן יעתרב
וימתחן מן ימתחן. פקד צח יא אלי אין לים לאלשר אצל פי אללקלקה ולא ללבוב
וקד קאלת אלחכמי זיל פי דאלץינו שהכל ברא הקב"ה בעולם חזון ממדות
שוא שבני אדם בווים אוויה מלבים ואלבוב התנהוגמנה בחרה אלשרו
ואלמעazzi ותתפערע מנה אלחוואי והו אצל בחרתאה ומנשאהא. וקד עלמת מא
25 זבר אללה בה אלכארבן ממא תמאדא בהם בלבכם חתי נחרודה
וקאל בחשו בי' ויאמר לא הוא ולא חבאו לעיננו רעה נוי. וקאל למדנו
לשונם דבר שקר העוה נלאוohl אלסיטף בסבבה בקי לשוא
אלסומום read² ובאלגמלטה¹.

בתורה הוואיל זהה אינו מכנין כל כך למה¹ שפעמים אומר דברים שלא בשורה או מי שמרנן עליו בדבריהם רעים אין מוריין אותו מכל אלו בזמנם שיש חזן עדרף אין אחרים עדרפין אבל במקום שאין מי שירד לפני התיבה ולחיזות שליח צבור לא חזן ולא אחר במקומות מבוטל מן קלייש ובורק והוא שמייה רבע אל מוריין 5 הכא דלא אפשר ודוקא מבן שלוש עשרה ומעלה רקה אמרין זה הכלל כל שאיןו מחויב בדבר איןו מוציא את הרובים ירי חוכתגו.

פרק צח לך איה² אלאך אלכרים הריך אללה תען מון וברה מא קאללה אלאבא זיל מון אוצאנפ שליח צבור אין יך רכיא פטינה ערפה חלימא באיפא לללה עז וזל מתקיא עאלמא פהיכא ערפה למא יתקודם בה בגין ירי אללה תען 10 מן אבן עשרין סנאנ פצאעריא והוא שייער לישא וליתן בתורה ובטעמיה ובפלוליה ומما עלמה אין יך מתקיא לה תען. פראך צח לך דאלך פרק חאו אלפאל אל אזהרת לה הקמאר רצינית תיבתך קני פרוי עין חיים וכו'. פאדי בגין בזאלך פרק אסתחק אלדי אורי תקרם פרונא לה און ינzech פיה ואון תקאנז חוות אונגמיע עלי ירידה בכורו זיל מנגלן זכות על ירי זכאי ובזרה חובה על ירי חייב.ongan כאן מתקיא 15 לה באיפא לה פהו יקצי אלחויאג עלי ירידה ויעטיה נרזה וויסעה סואלה בקול אלולי רצון ירייאו יעשה.

אחריןיא אלוי און תבן מון אהיל הדר אלרטביה בלנק אללה אל. אלרשאד זונברך אלפסאדר ברוחמתה ואחסנה. וקר דמו אלעלמא נאייה אלדים מון יעט אלעלם ניר מסתחקה וטיהלה באלואני אלדי יגע אלנטפק פי ניר מסתקרהא 20 בל צייע אלעלם אעטס עקובה לאן זונעל אלנטפק פי ניר מסתקרהא יי' מנאה צורת גסמאנייה ויציר זנימה אענוי ממור וזונעל אלעלם פי ניר מסתחקה בגין יי' מהנא צורת רוחאניניה פזיעהה זיייע אלחכמתה פצארת צורת שיטאננייה. וקר קאלת אלחכמא ולא העטו אלחכמתה ניר אהלהא פתצלמוها ולא תמנעהא אהלהא פתצללמוهما. פרק צח לאן הוה אלדלאל אלדי זלבנאגהא און אלאנסאן 25 פאעל לא אלנאלק חב' ותוע' בל אנה נלק לה אלאת גמיעהא בירא פחادر בהא אל' אלשר פצאר שרירא פיתגה מון הדוי קולה ובורה רע באלק אלאנסאן אלשריר לא באלק אלשר לאן לפצת רע תפסר אלשריר בקהל קולד אדם רע שלטן רע

¹ read למי ² read אייר.

אבור וויציאו את הרבים ידי חובתן ואל יבטלו מן התפילהה ראיינו שזה שאמרו הכת' נתמלא וקנו ראווי להיות שליח צבור מצוה מן המובהר ובמה דאפשר ל מהו נברא מליא טפי עירף מן ינוקא אבל וראי במקום מבטל מן קורתש וברוך וימליך ויה שמיתת רבא לא מיביעא בן יה' שנה ואפלו, בן שלוש עשרה שנה ויום אחר 5 בدلא אפשר העשה שליח צבור דקא אמרין זה הכלל כל מי שאינו מוחיב בדבר אינו מוציא את הרבים ידי חובתן מעכו דלא הניע לבל המצאות שאינו מוציא את הרבים ידי חובתן אבל בגין שליש עשרה שנה ויום אחד ואילך כי בدلא אפשר שפיר דמי. ושוב מצינו בחשובות שאלות חזון הכנסת שהוא שליח צבור מרנן אחריו מהו להוציא ולהבנוי אחר החתיו וזה דבר צדיק שאליה וואיא הבנוי אחריו מה שמרצתה את ישראל לא באיזון שבשים הלא צריך להיות צדיק ושר ונקי בנופו מכל דופי ואם איןנו כן עלוי הכת' אמר היה לי נחלתי וכו' ואמר מר וטרא בר' טוביא משמעה דרכ' זה הכווריד לפני התיבה שליח שאינו הגן וכל שכן ביום הבפורים וביום התענית שצדריך שליח צבור שיהא כמו שעשינו ר' יהודה אוט' מטפל ואין לו ויש לו יונעה בשירה וביתו דיקן מן העבריות ז肯 ופרקנו נאה של ברכ' 10 ומרצה לעם מא פרקו נאה אבי אמר שלא ייא עלוי שם רע בילדותה השטה כל בר אין צרכיון מרנן עליו לא כל שכן שטלקון אותו אבל ¹ שליח צבור סומה כשר הוא ואין מסלקון אותו בזמנ שמעישו מתוקנן וטוביים. ושוב מצינו בתשובות שליח צבור היורד לפני התיבה מבן ² וכוקלו ערב אויה מהם קודם תלמיד חכם' שירע לשיא וליתן בתורה ואין קולו ערב אויה מהם קודם תלמיד חכם' היורע לשיא וליתן בתורה אם הוא קודם מפני שקהלו ערב ואם מבן ופעמים אמר דברים שלא בשורה אט' ר' תלמיד חכם' היורד לשיא וליתן בתורה קודם ואם רצה הוא שיעמיד אחר החתיו מי שקהלו ערב בזמי שהוא יודע שהוא שאינו לא טועה ואם לאו תלמיד חכם' קודם מכל אלו למדנו שבזמן שיש חזוןبشر מורי ר' אותו לפני התיבה ועשה אותו שליח צבור שמרצתה בין ישראל לאביהם שבשים 20 לא להבניט אחר החתיו אלא מי שהוא במותו ודאי שמעלה מועלתו ואין מוריון לפני התיבה שליח צבור נערים שאינן מלאי וכן שבחותם בגין עשרים שנה ואפלונגראול ואיינו מבן כל כך מוקם שיש עדיף ממנו איש וכן שעירף ממנו ¹ delete ² read אבל.

באה לעולם על עינוי הדין ועל המורה הילכה מן התורה שלא כהלה חתי מון יאם באלו מואעה והוא לא יערף מא יתקדס פאלול לה ולמן קדמה אכלה בקהל אלחמי ז"ל כל העובר לפני התيبة וטעה סימן רע לו ואם שליח צבור סימן רע לשולחו ששלוחו של אדם כמוותו, ומן אונזאף שליח צבור אין יך מתקוי לה סב' עלאמא 5 פהימה מתקנא עארפה למא יתקדם בה בין ידי אללה הע' מן מנאנא ואסתנפאר ימוועת' וחביה ותמניא ותחליל ותקritis גיר דאלקן תפיסור אלנה¹ ומעניאה ומגאאתהא ותחזרו אלקראות במא ינב ויר' עומרה אבן עשרין סנה פזאעדא יורע לישא וליתן בתורה ובטעמיה וביפורושים ובקורוקה וצריך שיהा צדיק יישר ונקי בונפו מכל רופי ואם לא היה כן עובר בנסות רוח לפני התיבה אפייל היה קולו ערבית' 10 עליו הכת' אומ' היה נחלה תאריה בעיר נתנה עלי בקולה על בן שנאתהה. ואמרו חכם ז'ל זה המוריד לפני התיבה שליח שאינו הנן ואפללו קול ערבית שפעמים שאינו הנן ואומר דברים שלא בשורה ותזהה דעתו עליו ונמצא מרחק את ישראל מאביהם שבשים ואם היה בחור יושב בו כל המדות שוכנו או זקן וביתו רין מון העבריה ופרקנו נאה שלא יצא עליו שם רע בילדותו ואין העם מרגעין אחרי 15 ברבריים רעים הרי זה האוב מלמעלה והונחמר מלמתה ותפלתו נשמעת לפני כסא הכבור ומרצה ישראל לאביהם שבשים וצריך שיהא אהוב² כדי שיתרצה הקב'ה ממנו. וכן המעביר דין ושותפטע על ישראל עץך שיהא בו כל המדות הטבות האלו 20 ויותר עליו שידע להפוך ולידע מיט' פנים טהור ומיט' פנים טמא עם שהוא המדות שמנו חכם' בתלמידים ובנן שבע מדות שמנו חכם' בתלמידים ודרכי השלום ודרך תלי חכם' בלהון כדי שיהא תמים לפני יי' אלהיך וראש כל המדות יראה שמים בראש שני' ראשית הכמה יראת יי'. וקדר דבר איזא מון אונזאף שליח צבור מא הוא אוסף מון דאלך שרחא וסנירה בתופיק אללה תע' לינתפע באלך מון וקוף עליה אין שא אללה.

קאל אלסלף אלגאדר תננו רבנן נתמלא זקנו ראיו להיות שליח צבור ר' 25 אומר עד שעיהם בן עשרים שנה והלבטה בותיה ומצעינו בחשובות שאלות עיר של ישראל שאין בה כי ערניל לירד לפני התיבה אלא אחד ופעמים שטוד במלאתו ויש בה נערים לשמונה עשר ולשבע עשר ולא נתמלא זקנו מהו שייעשו שלוחי

¹ read א. אללנשׂ ² read אהוב.

שריפתך ומעני נזילות לא יחית בהא אללה תע' ומן אונעם עליה ואתה ש' מון עלמה מא כן אלאנביה ומון תורה עלמהם כן בעדרהם. פקר צח און אלבאירי סכ' לם יאלק אלשר ואנמא אלשר חרחת פי דאר אלדניא מן בני אדם למוא מכנהם אלבאירי סבחנה מא גמייע אלליראת פאסתהעמלוהא עלי גיר זהאתה וגעלההה 5 פ' גיראה פצארת שרא. מתאל דאלק און אללה עוז גול מון אלאנסאן מון אלנטק לינטק בלבירה ובאונורה ונואהיה וליקרא בתה אה אלדי בתב ביריה וינטק במא ינאל בה בירא ומוא אשבה דאלק בקול בעץ אלצאלחין רחם אללה עבדא חבלם פגנס אונסבת פסלם פחכלם בעדר דאלק מתאל אליכלב ואלעור ואלבהתאן ואלבאטל ואלשתם וקדיפת אלנאמ וקדעהם פצאר בלאמה עריא מוחזא. וכאלק בטשה 10 ביריה ואסתהעמלוה באקי חואסה עלי הדיא אלטאל ובעלאצת קוות אלגמאע אלדי געללהא אלבאירי גול ועו פ' אלאנסאן לאקאמות אלעורות אללבשראית ולחפין זנס אלדרמי ואמרה פי שרייטה באן יגעל דאלק חלאלא בכתאב ושהוד שאהרא פ' אחרא באמראות מחצנת ממא יחללה לה אלשרע אללפרון פאודא נכח עלי גיר הרה אלשרוט פקר זנא וצادر דאלק שרא חתי אבל אלטעעם ושרב אלשראב 15 אלא תנאול מנה אלאנסאן פוק החזחה פי ניר וקתה אתחטמה ואלמה ואחרות עלהה אוועא ואוראם ואסתסאנו וכואן סבב הלאבה פראלק שרא מוחזא. וכאלק באקי אלישיא חתי אלנאר אלדי למ יסתזי בזואה וינטפע בעאלבון ואלטביב' בחא ומוא שאכל דאלק ועמד אן וחרק בהא אללשיא וושעלא לני האג' ולניון מנפעה צادر דאלק שרא. גמייע אלמוגוראת אולדא תנאוללה עלי זהאתה יטרקהה פי 20 ניר מואצעה צארת שרא חתי אלעלם אלדי אעטוי ניר אהלה ומסתקה צאר שרא והוא עצמה ואצבעה ואכתרה עקובות ענד אללה. וקד קאלו אלחכט' זיל פי דאלק כל המעריך תלמיד שניינו הנון באלו נטע אישרה שני לא חטעה לך אישרה כל עין וו' פיחרת' מנה שרור פי אלעלם ופסaddr פיטוי بما לא יערף' ויעמל بما לם יעלם וויבט פי אלעלמו פיטל פיגול אללה בסבבאה אלמצאייב עלי 25 אהל אלדניא بما עלמה מון קצוי ירבעם בן נבט אלדי קיל פיה על כל חטא ריבעם אישר חטא והחטייא את ישראל. וקאל וכל החותמייא את הרבים חטא הרבים חליה בו ולאצת און נצב תלמיר יפתוי ויחכם פאלוליה לה ולמן נצבה אכתר ומא עלי אלעלם באסירה אשר מון פעל דאלק בקול אלחכט' זיל חרב

אלסולטאן ומג'ארתה לאלה אלמאל ואמנון מן קטהע אלטרייך וכן סרכ' אללְיל
 וכן שנל אלג'טם באלהטום פי אוקאת אלג'ו ותקסם פברתהם פי חפּע אלטאל
 ותרקב אלדי תחול מה¹ אסער אלבּזאיין מן אלרטן ואלנלא וחפּע אלטאל
 מן אלטאלזון פי אלבר ואלבּחר בקול בען אלעלמא פי דאלך געוד באלה
 5 מן תפרק אלג'טם קיל לה ומוא דאלך קאל בחרת אלטאל. וקר קאָל איזא
 אלחכמיים זיל מרכח נביסים מרובה דאנה. וקאל שאער אלערב פי דאלך נזאדר
 המא בלםא אוזדרנא ננא ואלפּקר כל אלפּקר פי אלאַכְתָּאוֹר, ובאלגּטּוֹלִיּוֹ יאָבִי
 מא קר אלתפו אלפּקרא מן אמר אלחכדר ובנוייהם ישרם ונטחתם לדוי
 אלאַכְוֹאַל פָּהָם בעולען דאלך מותבלזין מסתריה אלפּקרת משנווילן ברכר אללה
 10 סב' ורכר מעדרהם זאהדען במא פי אירוי אלנאמ אלאננייא. פבּא בהדֵּה ראתה
 להם. וקר רבּמא ינפּר להם אלבּאַר סב' בראָלך דנוב² עליומּה תקדמתה להם
 פעראו קר עוקבו פי דאר אלדניא אַנְמֵל להם מן עקאָב אלאַהָרָה לְטָףּ אללה
 בהם ואן למ' תבען להם דנוב מתקדמתה פהניא להם פאן דאלך מוחנה מן אללה
 תע' ותְּרַבּוֹם³ בהא פי דאר אלדניא ליעוואָהם ענעה באָה במא הו אוישָׁך וואפּא
 15 ואעלאָ מן אלאַכְוֹאַל אלדיי פְּאַלְדְּנִיא ואללה עז' וזל לאָ ימוחן אלְלָא מוחניה
 ואוליאָה בקרו כי את אשר יאהב יי' יוכיה. וקאל יי' צידיק יבחן.

פרק צח אן לְסֵס הוּ שֵׁר ומוֹגְּפָא מן מעאניה אַבְּתָר מן מוֹא אַתָּה. וכראָלְך
 אללְיל ואלטְלָאַט לוֹלָאָה ערפת תואריך אלנסני ואלשהור ואלקראנאַת ולְאַה
 נזרת אלכּואכּב אלצְאַהָרָה באָלְלִיל וערף קדר חמּוֹת צאנעהאָ גְּלָאלְתָה וְחַמְתָה
 20 אלבּאַהָרָה אלטְאַהָרָה פְּאַפְּהָם בְּצָעָא עַלְיָה בְּצָא⁴ טרָפָא מן דאלך פְּצָל
 אלתוובל עלי אללה. ובראָלְך לוּ באָן אלטְמָאָן כלָה נהאראָ לתקטעה אַסְסָאַס
 אלחוֹיאָן מן אַתְּזָאַל אלתְּעָבָר ואַלְכָד ואַלְעַמְל אלטְמָאָצָל טול אלטְמָאָן וְלְמָאָן
 באָן הנאָלָך ראהָה ודעָת. וקר סמי אלְנָום ראהָה בקרו יישנָה או ינוח לי' פְּצָאָר
 בְּיוֹרָא ועלי אַלְמָוֹת לִסְס הַוְּפָקָד אלחֲיאָה וערמּוֹא ותרק אלג'טם אַסְתְּעַמְּאַל
 25 אַלְגָּסָם ואלפּקר ערָם אלטְמָאָל ואַלְלִיל ערָם אלנָוָר⁵ אלשְׁמָס ומוניבָהא תחת
 אלאַרְעַן פִּיצָּלָם צָל אלאַרְעַן עלי אלְהָוָא ועלי אַנְדָּר לְגַמְיָע מָא דְּכָרְנָה אַסְרָאָר

בְּיִנְאָה read⁴ יְתַגְּרָבוּ read³ רְגֻבָּא read² מַעַן read¹ גּוֹרָע.

⁵ read גּוֹרָע.

אלכחד ואצואת אלסיוֹל נאָלַאמְטוֹר נְפֹואַהָא מָאָ לְיִחְצָא רָאַלְקָ עַדְרָא אַלְאָ
מנשייה וּבָרִיהָ וּמְבוֹוְהָא נֶלְלָאַלה.

פקד צח אָן אלאצפן לאַ יְחִיטָו בְּצָפָה וּלְאַלְקָ קְרָדְרָה לְצָעֵף פְּהַמְּהָם
וּלְקָתָה תְּמִיּוֹהָם עַנְהָא וְאַנְהָ סְבָּיָןָה נְאַקְלָ מְסַתְּחִיקְיָהָא אַלְהָא מָן עַרְאָב
5 אַלְרְנָיאָ וְאַלְמָהָא וּנוּעהָה וּעֲטַשָּׂהָה וּחְרָהָה וּבְרָהָהָא וּמוֹמָהָא וּחוֹזָהָא
וּמְגַאְיבָּהָה וּזְאוֹלָהָה וּתְקַלְבָּהָה בְּאַהֲלָהָא וּלְאַלְלָאַזָּן מְן אַלְהָלָ וְאַהֲלָ אַלְבָנִי
וְאַלְפְּסָאַד וְאַלְחָסְדָר וְאַלְשָׁוֹרָא אַלְתָּי לְאַתְּחָצָא עַדְרָהָא. וְעַלְעַם יְאָכִי אָן אַלְשָׁרָלְסָמָךְ
בְּלִקְהָא אַלְלָהָתָעָ לְאַנְהָ סְבָּיָןָה קָאַלְפִּי מְחַכְּמָם כְּתָבָה וּירָא אַלְהָים אַתְּ כָּל אַשְּׁר
עַשְ׈ה וְהַנְּהָה טֻבָּמָאָדָר פָּאַלְשָׁרָלְסָמָךְ לְאַצְלָהָ פִּי אַלְלָקְהָא וְאַנְמָא בְּנֵי אַדְמָ אַלְיָי
10 בְּרָצָה וּסְבָבוֹה וּפְעָלוֹה וּסְנָכָרָמָן דְּאַלְקָ טְרָפָא. אַעַלְעַם יְאָכִי אַיְדָנָא אַלְלָהָ
וְאַיְאָךְ בְּרוּחָמָנה אָן אַלְשָׁרָלְסָמָךְ לְאַצְלָהָ פִּי בְּלִקְהָא אַלְבָנִיָּי סְבָּיָןָה וְעַלְיָי אָן קָרְדָּקָא
אַלְאַנְבָּיאָעָה שְׁלָוָם וּבְרוּדָא דָעָ אָנָי יְיָ עַשְׂה כָּל אַלְהָה. פְּנִיבָּנָי מָאָעָרְפָּנָא
מִן דְּאַלְקָמָאָעָה טְעַלְמָנָא מְן סְוָאָנָא בְּמִן אַלְבָנִיָּאָרָי סְבָּחָנָה עַלְיָנָא וּתְפִצְלָה לְדִינָא.
וְאַלְקָ 1 אָנָא תְּצִפְנָא גְּמִיעָ בְּלִאַיָּקָא אַלְלָהָ נֶלְעָ וְעוֹזָ פּוֹנְדָנָהָא בְּיַרְאָ כְּלָהָא וְעַלְיָהָ
15 אָן בְּהַרְחָהָא כְּמַתְּאַדְרָהָמָה לְאַלְלִיל וְאַלְהָאָרָא וְאַלְשָׁאָיָא וְאַלְלָאָלָם וְאַלְמָוֹתָה וְאַלְחָאָתָה
וְאַלְגָּנָא וְאַלְפְּקָרָה וְמָא אַשְׁבָּה וְדְאַלְקָ פְּעַלְפָעָה עַלְיָ וְחַדְאַנְתָּה וְעַלְיָ חַמְתָּה אָנָה
בְּלִקְאַלְשִׁי וְנָדָה וְמָא פְּעַלְפָעָה וְדְאַלְקָ שְׁרָ 2 וְעַלְיָ אָן מָן יְרָתָאָעָ בְּאַלְחַבְמָה
זְנוּים 3 אָן אַלְמָוֹתָה וְאַלְפְּקָרָה וְאַלְלָאָלָם שָׁרָהָיָה וְמָא יְשַׁבְּחָהָה וְדְאַלְקָ קְלָהָא אַרְתִּיאָאַזְהָם
פִּי אַלְלָעָלָם אַלְשְׁרִיפָהָה. פְּאַמָּא אַלְמָוֹתָה פְּהָוָה בְּיַרְמָחָן וְחַמְבָּהָא אַלְהָוַיָּה עַלְיָ מָא
20 בְּכָרְנָא מָן דְּאַלְקָ טְרָפָא פִּי פְּצָלָאַלְחַוּכָל עַלְיָ אַלְלָהָ סְבָּיָןָה. פְּאַלְחַכְמָה לְאַתְּכָן שְׁרָא
בְּלִבְרָא וְעַלְיָ אָן אַלְדִּי בְּפִי מְן פְּצָלָהָאַכְּתָּרָה מָן מָא חַכָּא אַלְבָנִיָּי סְבָּיָןָה וְצָנָעָה
בְּעַכְאָרָה מָמָא יְרָאָה אַופְּקָה בְּהָם וְאַלְקָ בְּהָא וְלֹו נְאָפָר בְּעַזְהָא. פְּמָן פְּצָלָהָה
אָן אַצְחָבָה מְחַתְּאָנָן אַלְיָ אַלְבָנִיָּי סְבָּיָןָה בְּאַשְׁעָןָה לְהַחְתִּי לְאַתְּ
25 מְנָ אַפְּוֹאָהָהָם לְלָאָ וְנְהָרָא בְּלָאָף מָא פִּיהָ אַלְאַנְגָּנִיאָמָן אַלְעַטְנָהָא וְאַלְבְּטָרָהָ
זְעַן אַלְגָּנְפָּהָעָן דְּכָר אַלְלָהָתָעָ וְאַלְשָׁנָלְבָנָהָמָה בְּמָה הַבְּ פִּיהָ אַלְדִּי לוֹ וְצָלָאָא אַקְצָא
גְּנִיתָהָם פְּהָמָעָלָי לְאַשְׁי אַדְמָהָמָה לְסָוֹאָהָם וְלֹאָ בְּדָמָן אָן פְּאַרְקָנוּ
גְּמִתָּהָם אָוֹ... תָּ 4 פְּאַרְקָהָם הָיָה וּבְרַאַלְקָהָאַלְפְּאַפְּקָהָאַתָּה אַמְנִין מָן נָוָר
1 read, 2 read, 3 read, 4 read, 5 read, 6 read, 7 read, 8 read, 9 read, 10 read, 11 read, 12 read, 13 read, 14 read, 15 read, 16 read, 17 read, 18 read, 19 read, 20 read, 21 read, 22 read, 23 read, 24 read, 25 read, 26 read, 27 read, 28 read, 29 read, 30 read, 31 read, 32 read, 33 read, 34 read, 35 read, 36 read, 37 read, 38 read, 39 read, 40 read, 41 read, 42 read, 43 read, 44 read, 45 read, 46 read, 47 read, 48 read, 49 read, 50 read, 51 read, 52 read, 53 read, 54 read, 55 read, 56 read, 57 read, 58 read, 59 read, 60 read, 61 read, 62 read, 63 read, 64 read, 65 read, 66 read, 67 read, 68 read, 69 read, 70 read, 71 read, 72 read, 73 read, 74 read, 75 read, 76 read, 77 read, 78 read, 79 read, 80 read, 81 read, 82 read, 83 read, 84 read, 85 read, 86 read, 87 read, 88 read, 89 read, 90 read, 91 read, 92 read, 93 read, 94 read, 95 read, 96 read, 97 read, 98 read, 99 read, 100 read, 101 read, 102 read, 103 read, 104 read, 105 read, 106 read, 107 read, 108 read, 109 read, 110 read, 111 read, 112 read, 113 read, 114 read, 115 read, 116 read, 117 read, 118 read, 119 read, 120 read, 121 read, 122 read, 123 read, 124 read, 125 read, 126 read, 127 read, 128 read, 129 read, 130 read, 131 read, 132 read, 133 read, 134 read, 135 read, 136 read, 137 read, 138 read, 139 read, 140 read, 141 read, 142 read, 143 read, 144 read, 145 read, 146 read, 147 read, 148 read, 149 read, 150 read, 151 read, 152 read, 153 read, 154 read, 155 read, 156 read, 157 read, 158 read, 159 read, 160 read, 161 read, 162 read, 163 read, 164 read, 165 read, 166 read, 167 read, 168 read, 169 read, 170 read, 171 read, 172 read, 173 read, 174 read, 175 read, 176 read, 177 read, 178 read, 179 read, 180 read, 181 read, 182 read, 183 read, 184 read, 185 read, 186 read, 187 read, 188 read, 189 read, 190 read, 191 read, 192 read, 193 read, 194 read, 195 read, 196 read, 197 read, 198 read, 199 read, 200 read, 201 read, 202 read, 203 read, 204 read, 205 read, 206 read, 207 read, 208 read, 209 read, 210 read, 211 read, 212 read, 213 read, 214 read, 215 read, 216 read, 217 read, 218 read, 219 read, 220 read, 221 read, 222 read, 223 read, 224 read, 225 read, 226 read, 227 read, 228 read, 229 read, 230 read, 231 read, 232 read, 233 read, 234 read, 235 read, 236 read, 237 read, 238 read, 239 read, 240 read, 241 read, 242 read, 243 read, 244 read, 245 read, 246 read, 247 read, 248 read, 249 read, 250 read, 251 read, 252 read, 253 read, 254 read, 255 read, 256 read, 257 read, 258 read, 259 read, 260 read, 261 read, 262 read, 263 read, 264 read, 265 read, 266 read, 267 read, 268 read, 269 read, 270 read, 271 read, 272 read, 273 read, 274 read, 275 read, 276 read, 277 read, 278 read, 279 read, 280 read, 281 read, 282 read, 283 read, 284 read, 285 read, 286 read, 287 read, 288 read, 289 read, 290 read, 291 read, 292 read, 293 read, 294 read, 295 read, 296 read, 297 read, 298 read, 299 read, 300 read, 301 read, 302 read, 303 read, 304 read, 305 read, 306 read, 307 read, 308 read, 309 read, 310 read, 311 read, 312 read, 313 read, 314 read, 315 read, 316 read, 317 read, 318 read, 319 read, 320 read, 321 read, 322 read, 323 read, 324 read, 325 read, 326 read, 327 read, 328 read, 329 read, 330 read, 331 read, 332 read, 333 read, 334 read, 335 read, 336 read, 337 read, 338 read, 339 read, 340 read, 341 read, 342 read, 343 read, 344 read, 345 read, 346 read, 347 read, 348 read, 349 read, 350 read, 351 read, 352 read, 353 read, 354 read, 355 read, 356 read, 357 read, 358 read, 359 read, 360 read, 361 read, 362 read, 363 read, 364 read, 365 read, 366 read, 367 read, 368 read, 369 read, 370 read, 371 read, 372 read, 373 read, 374 read, 375 read, 376 read, 377 read, 378 read, 379 read, 380 read, 381 read, 382 read, 383 read, 384 read, 385 read, 386 read, 387 read, 388 read, 389 read, 390 read, 391 read, 392 read, 393 read, 394 read, 395 read, 396 read, 397 read, 398 read, 399 read, 400 read, 401 read, 402 read, 403 read, 404 read, 405 read, 406 read, 407 read, 408 read, 409 read, 410 read, 411 read, 412 read, 413 read, 414 read, 415 read, 416 read, 417 read, 418 read, 419 read, 420 read, 421 read, 422 read, 423 read, 424 read, 425 read, 426 read, 427 read, 428 read, 429 read, 430 read, 431 read, 432 read, 433 read, 434 read, 435 read, 436 read, 437 read, 438 read, 439 read, 440 read, 441 read, 442 read, 443 read, 444 read, 445 read, 446 read, 447 read, 448 read, 449 read, 450 read, 451 read, 452 read, 453 read, 454 read, 455 read, 456 read, 457 read, 458 read, 459 read, 460 read, 461 read, 462 read, 463 read, 464 read, 465 read, 466 read, 467 read, 468 read, 469 read, 470 read, 471 read, 472 read, 473 read, 474 read, 475 read, 476 read, 477 read, 478 read, 479 read, 480 read, 481 read, 482 read, 483 read, 484 read, 485 read, 486 read, 487 read, 488 read, 489 read, 490 read, 491 read, 492 read, 493 read, 494 read, 495 read, 496 read, 497 read, 498 read, 499 read, 500 read, 501 read, 502 read, 503 read, 504 read, 505 read, 506 read, 507 read, 508 read, 509 read, 510 read, 511 read, 512 read, 513 read, 514 read, 515 read, 516 read, 517 read, 518 read, 519 read, 520 read, 521 read, 522 read, 523 read, 524 read, 525 read, 526 read, 527 read, 528 read, 529 read, 530 read, 531 read, 532 read, 533 read, 534 read, 535 read, 536 read, 537 read, 538 read, 539 read, 540 read, 541 read, 542 read, 543 read, 544 read, 545 read, 546 read, 547 read, 548 read, 549 read, 550 read, 551 read, 552 read, 553 read, 554 read, 555 read, 556 read, 557 read, 558 read, 559 read, 560 read, 561 read, 562 read, 563 read, 564 read, 565 read, 566 read, 567 read, 568 read, 569 read, 570 read, 571 read, 572 read, 573 read, 574 read, 575 read, 576 read, 577 read, 578 read, 579 read, 580 read, 581 read, 582 read, 583 read, 584 read, 585 read, 586 read, 587 read, 588 read, 589 read, 590 read, 591 read, 592 read, 593 read, 594 read, 595 read, 596 read, 597 read, 598 read, 599 read, 600 read, 601 read, 602 read, 603 read, 604 read, 605 read, 606 read, 607 read, 608 read, 609 read, 610 read, 611 read, 612 read, 613 read, 614 read, 615 read, 616 read, 617 read, 618 read, 619 read, 620 read, 621 read, 622 read, 623 read, 624 read, 625 read, 626 read, 627 read, 628 read, 629 read, 630 read, 631 read, 632 read, 633 read, 634 read, 635 read, 636 read, 637 read, 638 read, 639 read, 640 read, 641 read, 642 read, 643 read, 644 read, 645 read, 646 read, 647 read, 648 read, 649 read, 650 read, 651 read, 652 read, 653 read, 654 read, 655 read, 656 read, 657 read, 658 read, 659 read, 660 read, 661 read, 662 read, 663 read, 664 read, 665 read, 666 read, 667 read, 668 read, 669 read, 670 read, 671 read, 672 read, 673 read, 674 read, 675 read, 676 read, 677 read, 678 read, 679 read, 680 read, 681 read, 682 read, 683 read, 684 read, 685 read, 686 read, 687 read, 688 read, 689 read, 690 read, 691 read, 692 read, 693 read, 694 read, 695 read, 696 read, 697 read, 698 read, 699 read, 700 read, 701 read, 702 read, 703 read, 704 read, 705 read, 706 read, 707 read, 708 read, 709 read, 710 read, 711 read, 712 read, 713 read, 714 read, 715 read, 716 read, 717 read, 718 read, 719 read, 720 read, 721 read, 722 read, 723 read, 724 read, 725 read, 726 read, 727 read, 728 read, 729 read, 730 read, 731 read, 732 read, 733 read, 734 read, 735 read, 736 read, 737 read, 738 read, 739 read, 740 read, 741 read, 742 read, 743 read, 744 read, 745 read, 746 read, 747 read, 748 read, 749 read, 750 read, 751 read, 752 read, 753 read, 754 read, 755 read, 756 read, 757 read, 758 read, 759 read, 760 read, 761 read, 762 read, 763 read, 764 read, 765 read, 766 read, 767 read, 768 read, 769 read, 770 read, 771 read, 772 read, 773 read, 774 read, 775 read, 776 read, 777 read, 778 read, 779 read, 780 read, 781 read, 782 read, 783 read, 784 read, 785 read, 786 read, 787 read, 788 read, 789 read, 790 read, 791 read, 792 read, 793 read, 794 read, 795 read, 796 read, 797 read, 798 read, 799 read, 800 read, 801 read, 802 read, 803 read, 804 read, 805 read, 806 read, 807 read, 808 read, 809 read, 810 read, 811 read, 812 read, 813 read, 814 read, 815 read, 816 read, 817 read, 818 read, 819 read, 820 read, 821 read, 822 read, 823 read, 824 read, 825 read, 826 read, 827 read, 828 read, 829 read, 830 read, 831 read, 832 read, 833 read, 834 read, 835 read, 836 read, 837 read, 838 read, 839 read, 840 read, 841 read, 842 read, 843 read, 844 read, 845 read, 846 read, 847 read, 848 read, 849 read, 850 read, 851 read, 852 read, 853 read, 854 read, 855 read, 856 read, 857 read, 858 read, 859 read, 860 read, 861 read, 862 read, 863 read, 864 read, 865 read, 866 read, 867 read, 868 read, 869 read, 870 read, 871 read, 872 read, 873 read, 874 read, 875 read, 876 read, 877 read, 878 read, 879 read, 880 read, 881 read, 882 read, 883 read, 884 read, 885 read, 886 read, 887 read, 888 read, 889 read, 890 read, 891 read, 892 read, 893 read, 894 read, 895 read, 896 read, 897 read, 898 read, 899 read, 900 read, 901 read, 902 read, 903 read, 904 read, 905 read, 906 read, 907 read, 908 read, 909 read, 910 read, 911 read, 912 read, 913 read, 914 read, 915 read, 916 read, 917 read, 918 read, 919 read, 920 read, 921 read, 922 read, 923 read, 924 read, 925 read, 926 read, 927 read, 928 read, 929 read, 930 read, 931 read, 932 read, 933 read, 934 read, 935 read, 936 read, 937 read, 938 read, 939 read, 940 read, 941 read, 942 read, 943 read, 944 read, 945 read, 946 read, 947 read, 948 read, 949 read, 950 read, 951 read, 952 read, 953 read, 954 read, 955 read, 956 read, 957 read, 958 read, 959 read, 960 read, 961 read, 962 read, 963 read, 964 read, 965 read, 966 read, 967 read, 968 read, 969 read, 970 read, 971 read, 972 read, 973 read, 974 read, 975 read, 976 read, 977 read, 978 read, 979 read, 980 read, 981 read, 982 read, 983 read, 984 read, 985 read, 986 read, 987 read, 988 read, 989 read, 990 read, 991 read, 992 read, 993 read, 994 read, 995 read, 996 read, 997 read, 998 read, 999 read, 1000 read, 1001 read, 1002 read, 1003 read, 1004 read, 1005 read, 1006 read, 1007 read, 1008 read, 1009 read, 1010 read, 1011 read, 1012 read, 1013 read, 1014 read, 1015 read, 1016 read, 1017 read, 1018 read, 1019 read, 1020 read, 1021 read, 1022 read, 1023 read, 1024 read, 1025 read, 1026 read, 1027 read, 1028 read, 1029 read, 1030 read, 1031 read, 1032 read, 1033 read, 1034 read, 1035 read, 1036 read, 1037 read, 1038 read, 1039 read, 1040 read, 1041 read, 1042 read, 1043 read, 1044 read, 1045 read, 1046 read, 1047 read, 1048 read, 1049 read, 1050 read, 1051 read, 1052 read, 1053 read, 1054 read, 1055 read, 1056 read, 1057 read, 1058 read, 1059 read, 1060 read, 1061 read, 1062 read, 1063 read, 1064 read, 1065 read, 1066 read, 1067 read, 1068 read, 1069 read, 1070 read, 1071 read, 1072 read, 1073 read, 1074 read, 1075 read, 1076 read, 1077 read, 1078 read, 1079 read, 1080 read, 1081 read, 1082 read, 1083 read, 1084 read, 1085 read, 1086 read, 1087 read, 1088 read, 1089 read, 1090 read, 1091 read, 1092 read, 1093 read, 1094 read, 1095 read, 1096 read, 1097 read, 1098 read, 1099 read, 1100 read, 1101 read, 1102 read, 1103 read, 1104 read, 1105 read, 1106 read, 1107 read, 1108 read, 1109 read, 1110 read, 1111 read, 1112 read, 1113 read, 1114 read, 1115 read, 1116 read, 1117 read, 1118 read, 1119 read, 1120 read, 1121 read, 1122 read, 1123 read, 1124 read, 1125 read, 1126 read, 1127 read, 1128 read, 1129 read, 1130 read, 1131 read, 1132 read, 1133 read, 1134 read, 1135 read, 1136 read, 1137 read, 1138 read, 1139 read, 1140 read, 1141 read, 1142 read, 1143 read, 1144 read, 1145 read, 1146 read, 1147 read, 1148 read, 1149 read, 1150 read, 1151 read, 1152 read, 1153 read, 1154 read, 1155 read, 1156 read, 1157 read, 1158 read, 1159 read, 1160 read, 1161 read, 1162 read, 1163 read, 1164 read, 1165 read, 1166 read, 1167 read, 1168 read, 1169 read, 1170 read, 1171 read, 1172 read, 1173 read, 1174 read, 1175 read, 1176 read, 1177 read, 1178 read, 1179 read, 1180 read, 1181 read, 1182 read, 1183 read, 1184 read, 1185 read, 1186 read, 1187 read, 1188 read, 1189 read, 1190 read, 1191 read, 1192 read, 1193 read, 1194 read, 1195 read, 1196 read, 1197 read, 1198 read, 1199 read, 1200 read, 1201 read, 1202 read, 1203 read, 1204 read, 1205 read, 1206 read, 1207 read, 1208 read, 1209 read, 1210 read, 1211 read, 1212 read, 1213 read, 1214 read, 1215 read, 1216 read, 1217 read, 1218 read, 1219 read, 1220 read, 1221 read, 1222 read, 1223 read, 1224 read, 1225 read, 1226 read, 1227 read, 1228 read, 1229 read, 1230 read, 1231 read, 1232 read, 1233 read, 1234 read, 1235 read, 1236 read, 1237 read, 1238 read, 1239 read, 1240 read, 1241 read, 1242 read, 1243 read, 1244 read, 1245 read, 1246 read, 1247 read, 1248 read, 1249 read, 1250 read, 1251 read, 1252 read, 1253 read, 1254 read, 1255 read, 1256 read, 1257 read, 1258 read, 1259 read, 1260 read, 1261 read, 1262 read, 1263 read, 1264 read, 1265 read, 1266 read, 1267 read, 1268 read, 1269 read, 1270 read, 1271 read, 1272 read, 1273 read, 1274 read, 1275 read, 1276 read, 1277 read, 1278 read, 1279 read, 1280 read, 1281 read, 1282 read, 1283 read, 1284 read, 1285 read, 1286 read, 1287 read, 1288 read, 1289 read, 1290 read, 1291 read, 1292 read, 1293 read, 1294 read, 1295 read, 1296 read, 1297 read, 1298 read, 1299 read, 1300 read, 1301 read, 1302 read, 1303 read, 1304 read, 1305 read, 1306 read, 1307 read, 1308 read, 1309 read, 1310 read, 1311 read, 1312 read, 1313 read, 1314 read, 1315 read, 1316 read, 1317 read, 1318 read, 1319 read, 1320 read, 1321 read, 1322 read, 1323 read, 1324 read, 1325 read, 1326 read, 1327 read, 1328 read, 1329 read, 1330 read, 1331 read, 1332 read, 1333 read, 1334 read, 1335 read, 1336 read, 1337 read, 1338 read, 1339 read, 1340 read, 1341 read, 1342 read, 1343 read, 1344 read, 1345 read, 1346 read, 1347 read, 1348 read, 1349 read, 1350 read, 1351 read, 1352 read, 1353 read, 1354 read, 1355 read, 1356 read, 1357 read, 1358 read, 1359 read, 1360 read, 1361 read, 1362 read, 1363 read, 1364 read, 1365 read, 1366 read, 1367 read, 1368 read, 1369 read, 1370 read, 1371 read, 1372 read, 1373 read, 1374 read, 1375 read, 1376 read, 1377 read, 1378 read, 1379 read, 13

מתוסטת אלתרביג. בבחאה אלבצד לא יקרר יבצ'ר ויתכין אללא מא קרפ' ותכין לה מן אללא ישבאל ואללאן בחוטס אלנוו באדי' עדם אלנוו למ' יבצ'ר פ' אללאם שייאמן אללאלאן. וכואלך סמעה פאלאנס יסמע מא קרב' וסהל לה מא بعد וצעב מועל חרבת אלפלך או אציאת אלגוזאען ואלאציאות אלהאייה. וכואלך לא יקרר יסמע משיאןמנלא לנטך דאלך. וכואלך אללטס לא יקרר ילטס אלנאאר לאבראט הרארתאה. וכואלך אלחווי לנטך נרמלה. וכואלך קוות אלנן ק לא יקרר יטלק בלמתין מעא פוק לאאלך פצלא עלי אין¹ ינתק באלהמיר ונירם. וכואל נזואה מיחסוט לא יקרר יאבל אלאשואך ואלנוו ואלהשאייש ואלענים באלהאים ולא אלבשב כאדריאן פבל אמוריה מתוסטת² אלחאלך מעחדת אלתרביב.

בכל מאי צה ראלך דל אנה איזיא לא יקרד יעלם פוק מא פי טاكتה ולא
יחסט בפוק מא פי קוותה. וקרד נטק אלכטאב במיל דאלך אוד קאל אלעלע
אללעלא לבלימה מוסיעס לא תוכל לראות את פני כי לא יראייני האדם וחין
ופסר דאלך בעין אלמפעסריון לא חסתתיק און תנזר אלו דואתי פלייס יקרד יוראני
ארמי פיחיא. וכבראלך אלחוואס לא תקרד תצל אל' קדר טاكتהא אל' זי ריבבהא
פירוא נאלקהה סבי ווען לא סוא דאלך. פקוות אלבצרא לא תדריך ברהא קוות
אלסמע ווקוואר אלסמע לא תדריך בהא קוות אלשם ווקוואר אללכם לא תדריך בהא
קוות אללוך ואלבבל עלי היי אלסביב וחר אצל אללאשיא אלמלזוקת חטצע טעם והוי
אלחלאה ומאורה והמוותה ומלהותה ותרופה ועופצת ותפהה וולובת ולהא
פריע אכרי כתיריה לא חיzieא אלא אללה עז ונל. ובveralך אלמלמעסוו זי אנווע
חאר ובארד ורטב ויאבס ותקיל וטפיך וצלאנט ורבעאות וכשונת ולינונת. ובveralך
אלמנזרוואר זי אליאן והי אכין ואסדור ואחרמן ואבנ'ר ואצפר ואסמןאנזוני. וכבראלך
אלמשומטה טען טיב ונחתן. ואמא אלאכט או אלמסמעה פאלוי ניר חד אאל אצואת
אלגאנס מלתקפה עלי קרד לנאתהם מן עבר וענמי והגרי ופראטיז וסווי דאלך.
וכבראלך אצואת אלבאהים עלי זנסאה ואצואת אלטיוור עלי זנסאה ואצואת
אלחוואס עלי זנסרא ואצואת אלרווער והובו אלרייאח ומוא אישבה דאלך ואלאבואהק
ואלצנג' ואצטראך אלאנדרא אלארזיינ זי אלמעדרניינ זי בענזה בעבען. ופיר

¹ read אָנָּה. ² read מִתְוַסְתָּה.

הרי אללי אנת פיה או תברגנאלַיְיָ כוועץ אנפם מנה פי פסאך אלפֿזָא וחביב
 אלחווא ונסם אלדרניה ופייה אנדריה מלטפלט אלטטעום ומלאכם מבלטלה¹
 אללאוֹן ונכאה ושראב וונטא וטמא וטמאים וקמר ובואכט ומעארן וחיוואן וויר
 דאלך מן נעם אלדרניה לכאלה להם אלגען נורניר בנו² הרי אללי אנט פיה אהב
 אלַיְיָ וארוח עליַיְיָ ואפתדר לי מון מא דרכותם לאני פי מושע לא יצל אלַיְיָ לא חר ולא
 ברוד ולא ריאח ולא מטר פלו אמכן דאלך יא אבי לבאן זואב אלגען מסמווע
 עדרה מקאָל לעהלה בראָר אלדרניה ובהא³ פיהא ובקער פכהה ען צווור דאלך
 ואללאָלָק נול נלאָלה אַנְמָא הו אַעֲרָף מנה במצאלהה פחו ינקלה מון חאָלָאָלָחָל
 עליַיְיָ מא חונבנה חכמתה, וכבראלך יא אַבְּנָא אלדרניה למא קאלת להם
 אלאניעיא⁴ עליַיְיָ אַבְּרוֹ אַלְלָה חַק עַבָּרָתָה וְאוֹהֶדְוָה פִי אַצְׂוָלָל אלדרניה בקר
 עד לכם אלתואָב אלגַּזְוֵיל פִי דָאָרָר בְּרָאָמָתָה פִיהָא מָא יַלְדָּןְגָּזָס וַיְקַרְבָּ
 אליעין פְּנַזְּהָרָהָא לְקָלָטָה פְּהָמָתָם עַנְהָא וְתַמְנוּ אַלְבָּלָרָה פִי דָאָרָר אלדרניה ולָם יַעֲלָמוּ
 אָן גַּעַמָּהָא נְקָם וְצַחַתָּהָא סְקָם וְעַן קְלִילָהָם לְהָא לְקָם תָּאָכֵל מָא בָּאָנָתָה חַטְעָמָה
 וְהָהָוּ מָא בָּאָנָתָה תְּכָרְמָה תְּגַעַנְוּ⁵ בְּתִירָהָם קְלָלָו וְעוֹזָהָם דָּלִילָו וְקַרְדָּמָהָא בְּעֵינָן
 אלעאָלָחָן וְקָאָל אָפָּעָה לְאַלְדָּנָיָא אַלְדָּי אַלְדָּי אַלְלָעָלָל וְהָוּ מָן דָּבָאָבָהָה
 וְאָנָעָם מָא לְבָסָ פִיהָא אַלְחָרִידָה וְהָוּ מָן דָוָרָה וְאַרְכָּבָא מָא אַשְׁמָה פִידָא אַלְמָסָקָה וְהָוּ
 מָן דָאָבָהָה וְאַטְבִּיב מָא פִיהָא אַלְכָבָאָחָה וְהָוּ צְבָבָלָן מְבוּלָן וְנַהֲלָן
 יְכָפְּנִיאָ פִיהָא עַלְיָ חַאָלָלָצָהָדָבָלָ אַלְבָלָאָוְאַלְתָּנָצָעָ מְנָהָא דָאִימָא וְלָוּ נַהֲלָהָ
 אַלְנָאָס אַמְרָוּ אַלְאָבָהָה לְעַרְדוּ לְאָן חַר אַלְגָּנָסָאָן פִי אַלְלָעָלָם אַלְיָ מְקָרָאָרָה מָא לָא
 יְקַרְדָּיָה יְתֻעָדָה וְלָא יְבָלָגָ פּוֹקָה. מְתָאָל דָאָלָק אַן אַלְלָה סְבָּיָ בְּלָק אַלְגָּנָסָאָן מְתוּסָטָ
 אַלְחָאָלָדָ פִי נְמִיעָ אַמְרָה. פְּמָן דָאָלָק בְּיַינְתָּ⁶ נְסָמָה אַנְהָה לִיס בְּלָאָזָסָם⁷
 אַלְנָאָפִיָּה מְתָל נְסָם אַלְפִילָוְאַלְגָּמָלָוְאַלְכְּרָבָרָאָן וְמָא אַשְׁבָהָ דָאָלָק מָן אַלְאָזָסָאָם
 אַלְנָאָפִיָּה אַלְהָאָיָהָה וְלָא אַלְתָּהָ מְתָל אַלְחָהָם מָן נִיבָּרָאָפָרָ וְמְבָלָאָבָהָ וְחָאָטָרָ וְכָפָּ
 וְגַיְרָ דָאָלָק וְלָא נְעַל אַיְזָא מְתָל סְנָאָר⁸ אַלְחָיוָן וְלָא אַלְחוָאָם בְּלָאָלָקָהָ פִי
 אַחְסָן תְּקוּיָםָ פִי חַלְתָּהָ מְתוּסָטָה⁹. וּכְבָרָאָלָק נְפָסָהָ לָם יַגְעַלָּהָ אַלְלָהָ בְּאַלְמָלָאָיכָה
 בְּאַלְפָעָלָ וְלָא מְתָל אַנְפָם אַלְבָהָאָים בְּלָ מְתוּסָטָהָ מָן אַלְחָאָלָתָן. וּכְבָרָאָלָק בְּאַגְּמָעָהָ

¹ read אַלְנָבִיָּא. ² read בְּלָק. ³ read מְבָלָטָה. ⁴ read בְּנָמָא. ⁵ read בְּנָיִת. ⁶ read מְתוּסָטָה. ⁷ read בְּנָיִת. ⁸ read צְנָאָר. ⁹ read בְּנָיִת.

아버지 מין קוי אלטבייעת ממא אפאזה¹ אלהו אלנטס אלכליהה יקאל לה אאלחטייך פיחסב אלברד ואלהר ואלהעכ ואלאם וילתך באלהראחות ואלנום ואלנדו ויקלב אללה לה דאלך אלדים אלדי באנ פי אלרחם לבנא ערבא ימצעה מן אלתדרין לא מפרט פי אלחלאות פימלה ולא חאמץ ולא דסם ולא פיה מן סair 5 אלטועמאת אלמפרטאות שיא סוא אלעלובות אלמעתרלה אללייזה ולא הו נזיר פיסול ולא אלנקוב מנדרות פיצעב עליה אלמיין פיקים עלי הרה אלחלאות מדרה אלין יפטט יתמס לה סני אלתרכיהה והי ד' סנן פתחרת בה חינוך קוות אבורי מן קוי אלנטס אלכליהה והי אלקוות אלנאתקה פינט באבלמים אוול באול עלי אלחדרין ואלנגיאם. ועוד אלקוטון אלאולחין פיעלהמא אלנאמייה ואלחשטייה 10 וימשי עלי רגליה ויאבל וישראל ויתעלם מא אלקי אליה מן אלכתאבת ואלסואר ויחפץ מא קדר עלייה אליו אין יבלג אלחלם פתחרת בה חינוך קוות עקליהה אופא ועלי מן תלק אלקיי אלאולחין אלתלהות פימיין אלביר מן אלשר וחלומה אלפרוז אלשרעייה ואלהדור אלנאמושיה והוא פי דאלך אליו זיארת אלין אין יצדר בן ל' סנן. פיזחדר חלמא ועלמא אליו אין יכمل פי אלמי ואלט אלין 15 אין ינתחו עשרה אל' סתין. פתחרת בה חינוך קוות רוחאניות מנבעתך אקווא ואופא מן אולאיך אלקיי אליו אין תני נקלתה אלתי קדרהא אללה אלחכים אלעלם פינקלה אליו דאר אלאבראامي סער ואמא שקי² במא אבחשבה פי הרה אלדניא. פאלוי קדר נעים הרה אלדניא נמיעה אליו נעים אלאברה לם ייכון נמיעה בנטקה מואידי קייסט אלי מא אלבחן באסורה כמהן אין ראהה אלגנין אלדי 20 בגין פיהה פי בטען אמרה לא תני קוראט מן מאה אלך מון נעים אלדניא באסורה. שתבין بما דרבנא אין אללה סב' נקל אלאנסאן מן חלהה אליו חאהה ארבע מננה ואן אלאברה אופר חאהה ואעל דרגה ואשרף רתבה מן אלדניא בתואר בתירא אלי ניר חד צפה.

פלמא צח דאלך נחלו אלנסאס אמר אלאברה ולס יקרו אן יתצורההא 25 ועודרם פי אלדניא بما נחל אלגנין תצורה אלדניא ועדרה פי אלרחם מסנוון פלו אמרון אין יסאל אלגנין תצורה אלדניא יעדרה פי אלרחם פי בטען אמרה ויקאל לה או מא אהב אליך וקופך פי מזער

¹ read ² שקייא אמרה ואמא שקייא א. אפאזה

באלעאנלַת לשרפנָא ענדָה בְּקוּ דָק אַתְכֶם יְדֻעִי מִבְּל' מִשְׁפָחוֹת האַרְמָה עַל
בֵּן אֲפָקָר עַלְכֶם אַת כֵּל עֲנוֹתֵיכֶם. וְתִפְסִיר יְדֻעִי שְׁרַפְתֶּם מִתְּלַבְּדָה בְּשֵׁם
פִּיכְאַרְדָּנָא בְּדַאֲלַךְ לִימְחֹן עַנְנָא סָאַיאַתָּנָא בְּמָא יְבָאָה אַלְאָבָּא אַלְשְׁפִּיךְ וְלָהָ
בְּשַׁרְבָּא אַלְרוֹא אַלְמָרָא עַלְיָה בְּרָה כְּן אַלְצְבִּי לְאַסְתְּנוֹעָא אַלְלָלָט אַלְרוֹדי מַן נְסָמָה
וְלְמַעֲרָפָה אַלְאָבָּא בְּמִצְאָלָה אַכְּתָּר מִן מַעֲרָפָה אַלְצְבִּי בְּמִצְאָלָה נְפָתָה. פַּוְזָב עַלְנָא
אָז נְקַבֵּל זְרָה וְעַקְבָּה בְּמִיכְהָ נְפָס לְךָ אַלְתְּוָאָבָּן וְאַכְּתָּר לְחַסְנָן זְנוֹנָא בְּקוּ בִּי
אַת אֲשִׁיר יְאָהָב יְיָ יְכוֹתָה. וְנְסָלָל אַלְלָה אָז יְגַעַלְנָא וְאַיְאָךְ מִן אַתְקִיָּה וְמַהְבִּי
אַנְבִּיָּה וְאַוְצִיָּה וְאוֹלָהָה וְאַיְרָה עַלְנָא בְּרַחְמָתָה וְוְתָם לְנָא בְּלִיר בְּעוֹתָה. תִּסְמַח
אַלְפְּצָל אַלְסָאַדָּם יְתָלוֹה

10

אלפְּצָל אַלְסָאַבָּעָה

פִּי רַכְד אַלְאַבָּרָה אַלְתִּי הַיְאַלְמָנְתָהָא וְאַלְהָא אַלְמָאָוָא דָאָר אַלְחִיאָה
וְאַלְבָקָא. אַעֲלָם יְאָבָּי אַסְעָדָךְ אַלְלָה וְאַיְגָא בְּרוֹחָ מַנָּה אַנְלְבָאָרִי סְבָּי גָּל וּעְזָבָה.
אָז יְנַקְּלָא אַלְאַנְסָאָן מִן חָלָא אַלְלָא אַלְתְּרוֹגָן פְּאַלְחָאָל אַלְדִּי יְנַקְּלָה
אַלְהָא אַוְפָא וְאַעֲלָא וְאַשְׁרָף מִן אַלְחָאָל אַלְדִּי כָּאן פִּיהָא. בִּיאָן דָּאַלְךָ
בְּאָז מְעֻדָּם בְּאַלְגְּמָלָהָמָוֹדָר בְּאַלְקָוֹתָה פִּי אַלְמָעָדוֹן וְאַלְגְּבָאתָה חָתִי צָאָר מַנִּי פִּי
צָלָב וְאַלְרָהָ פְּנַקְּלָה אַלְלָה סְבָּי מַן צָלָב אַבְּיָה נְטָפָה מַנִּי אַלְרָהָם פְּאַתְּחָדָה בָּה
הַנְּאָלָךְ קוֹוָה אַלְטְּבִּיעָה מִמָּא אַפְּאַדְתָּהָא אַלְנָפָס אַלְכְּלִיָּהָ תְּסָמִי תְּלַךְ אַלְקָוֹתָה
אַלְגָּמִיָּה. פְּאַנְכָּתָה הַנְּאָלָךְ פִּי דָמָ אַלְמָכָה חָתִי צָאָרָת תְּלַךְ אַלְנְטָפָה מַנִּי מַזְנָה,
תְּסָמִי בְּעֵד דָּאַלְךָ צָאָרָה ² עַלְקָה פְּאַלְתְּרוֹגָן בְּעַנְיָהָא אַלְחָכִים אַלְגְּבָאָר אַלְקָדִיר חָתִי
אַבְּחָתָה וְצָאָרָת לְחָם וְעַזָּאָם ³ וְתְּלַךְ אַלְקָוֹתָה פִּיהָא תְּוַתְּאָדְבָתְקָדְרָה אַלְעוֹז אַלְבָבָאָר
אַלְיָ אָז תְּכָמֵל צְוָרָתָה וְתְּהָמָם בְּנִיְתָה וְיוֹאָן אַלְקָתָה אַלְדִּי קָדָר אַלְבָאָלָךְ סְבָּי אָז יְנַקְּלָה
פִּיהָמָן הַנְּאָלָךְ אַלְיָ נְסִים אַלְדָנִיא פְּיַבְרָנָה מִן הַנְּאָלָךְ מַן אַזְיִיךְ טְרִיקָן דָּאַלְךָ
אַלְחָכִים אַלְמַצְלָהָמָלְדִּי כָּאן פִּיהָלָא יְרָא שְׁמָה וְלֹא קָמָר וְלֹא נְזָם וְלֹא סְיאָרָא דָאַלְךָ
מַן נְסִים אַלְדָנִיא וְאַגְּנִיִּתָּהָא אַלְטִיבָה וְמַלְאָכָתָה אַלְחִסְנָה וְסְיאָרָנָה עַלְיָה
אַבְּתָלָאָף פְּנוּנָה, פָּעָנָד בְּרוֹגָה אַלְיָ נְסִים אַלְדָנִיא יְבִיכָּי וְיְכָתָר חֹזֶה וְתְּזִיק אַנְפָסָה
לְפָקָר מָוֹאָה אַלְדִּי בָּאָן פִּיהָ וְלֹס יְעָלָם אַנְלְבָאָלָךְ סְבָּי אַנְמָא נְקָלה מַן חָאָה
דְּנִיָּה אַלְיָחָלָה נְלִילָה וְמַן דְּתָבָה וְלִיעָה אַלְיָ רְחַבָּה וְפְּיִיעָה. פְּחִינִיְהָ תְּתַחְדָּתָה בָּה קוֹוָה

¹ read עַזָּאָמָה. ² read אַלְיָ. ³ read צָאָרָת.

אבהיר מן סאייד אלאםס אלזי פי אלאקלם. פמן דאלך אלחוואם מהוינה בעין
 אלמצוות מזל מצוות שבת ומילה ופסח ונדה וסයיד נוא בلغת מקורתנה עלייה
 מזל לא תנאף ולא תרצה וסואם חתי לא יתזהר מנא פי אלאסואק זונות ועי'
 עז' וישיפכת דמים כמו יתזהר סאייד אלאםס פי אסואם. ולזרך אמעננה פי
 5 אלטנאי מזלבעין מא אמענוותזהרנה בהא מזל מא תזהר ולמא בקי עליינה
 בקייט. זקר עלמות קצתה ויאמר יי' יי' עין כי גבוחו בעיטה צין ומא ובלהם אלבי ומא
 נאליהם בעדר דאלך מן אלעקאכ אלשידיר ואאל דאלך אל' בראב אלקרים ואלבילד
 באוכעה. זקר כפה אלאמה מא נאלחה מן אלמציאב בקי כי לחהה מיד יי' כפלים
 בכל הטעותה. פכהן מן הרם בעדרה מוא לא יוצאה מן אלעלירות ואלמענאי
 10 ואלסרוק ואלביאנת ואלגייב וספרק אלרמא ולכננה מחסןן אללן באלקנא זאהנה
 כלפנא מא לם יכלף סואנה ונאקשנה אכתר מן מנאקשתהם. וועל עקיבנה
 ולם יצעל עלי סואנה וראל למחבחה סבחאה לנא לחישרינא במא סבק אלשרח
 פ. אוול אלפלציג ושהרת בזאלך שרייתנא ושירועהם ולם יקררו ען דאלך בזונה
 זבצחת למוא סבק מן ועדה סב' לאכאייא אכרי ויצ' ויע' בקי למען היקם אויתך
 15 הום לו לעם. ונארב דאלך מזל באיז טביב מאחר דצל עלי מרץין פ-אא
 אחדחמא כודרך ¹ עלי אלמות ולאבד בקי פי בקייט ירנא בהא אלעפאפייט. פקאל
 אלטיב לאהלהמא אחמו הדוי לא יאכל אלא אלנדא אלפללאני ולא ישרב אלא
 אלשראב אלפללאני באלמייזן ולא ימוהל מן אלטעתאם ואלשראב והוא יענין אלMRI²
 אלדי' ירני' עאפייתה. וקאל להם אתרחו חורי אלMRI³ אלאבד בביורה יאכל מא
 20 שא וישראל מא שא בניר זה ולא המנעירה שייא לאנה קד איזס מעיפויה
 וכראלך אלבראי סב' מזל אלעלעל ואל עלי אן ימלל לה מזל חזר עליינה כהיד ²
 מן אלמאכל ואלמיישרב ואלמולאבס ואלמנאכח וסואהא מא לם ייחזרה עלי'
 סואנה כי סאייד אלאםס בקי עמוד יומורד ארין ראה יותר נוים אחל להם מא שא
 מילא לם ייחלה לסואם. וכראלך כלפנא סב' כלף ³ כהירה מנא לם יכלף סואנה
 25 מזלחה בקי מיגיד דבריו ליעקב חז'ו ומיטפטו לישראל לא עישה כן לכל גוי וכו'.
 וכראלך סמאהא חוקים ומישפטים צדיקים אינה לא ימיהל מן תערע עלייה באקתר,
 וקאל ענהא עדותיך נאמנו מادر. וקאל עדות יי' נאמ'. וצאר ינאקשנה עלייה

1 read כלאפ ⁴. 2 read מדנייא ². 3 read כהירא ⁸.

וחמשים שנה והמש מאות ¹ יי' עד מתי קז דפלאות אלה רחמה אללה מחייבים
לחוץם סובל' מעכם נזויים בזווים נתוניים למרום. עד אנחנו יי' יצעקו ² חמס ³
זה כמה שנים עוברים למס. וככבר חמס לבכם ימס ⁴. ישמעאל בארי ועשו ⁵
בଘטס. זה ייחנו זה קהנו. יי' מלכינו ³ לך קיינו ² ולר יהורה הלי רימה אללה
יבשו אליו יספי אליו ואד ⁸ בא אליו וארכיה גדרה. חרלי רעים ושהתו ⁹ רעים כרמים ¹⁰
סמרו. ולסוף ¹¹ מופלא אין איש גולת. והדר נלה בין קין ודרדר. סומני רבים
אווי רבים ¹² לי בעקרבים וחסר גדר אויה לי כי נרתי משך שבנתינו עס
אהלי קירר ובחר מחל לך אליך אליו בעיר נאיות ונהייה. פלא מא נחן ואתקון בה
ומעתקון לה מן מועайд אלכארו שע גל אלדי לא תבלך אלמשחוות עלי, אלסן
אלאנבי אלמידוונת פי בתביהם אלצעאודה אלמנוקלה אלינא מן אב וגדר לבננה
קד צענא והלבנה קאטבה ובעגתה וחוקנה בסבי סב' ואף נס זאת בהיותם בארץ
אויביהם לא מסחים ולא געלתיהם כלוחם.

וצרנא פי הלה אלחלאות אלצעב ¹³ ואלמקאסאת אלעלמיות ¹⁴ ונחן מתחמיסין
בשרהיעת מלזמין לאחכאמה ואתקון בעהודה ניר מבטלן לשין מא דאליך לך כל
 зат באחינו ולא שקרנו בכירתו. וכי אם שבחנו שם אלהינו ונפריש כפינו לאל
זר הלה אלהים יחקר זאת. פלו נאל בעש אלאם עשר אלעשרה או אלשי אליסיד
מן מא נאליא מן קadm אלימאן אליו אליאן לאלו ען מא הם פיה מן אלחדין
ולבלעו מזאהבתם פי אסרע טריע. פחasia אלבלך אלקאדר יתרבר שמו
ויתעלה שבחו אין יוצל אלינא ועדיה יובקאו ודרה אלצעאדק אלדי לא ילבב ראניד
בקו סב' כי אני יי' אשר לא יישו קו. ונחן ראנין לך אליך כל עזר וממן והוא מעם
ביה ומוצלה אלינא פי אליקת אלדי קד סבך עלמה וקדורה בתקידורה והתמה
בחמתה אלתיך ולך באנת דנובנה תזוב התאביר דאליך. וקד עלם סב' חאל צעפנא
פי אלכלות וקלת טاكتנא עלי פועל שרαιעה ולך לעמורי קד כאן פニア בעץ החתו

¹ read for the usual reading ² read the usual reading ³ between and חמס מאות ⁴ read בדורין חמס ימס ⁵ read insert ימס ⁶ read after קיינו ⁷ הנו פרים read ⁸ ה. יי' מלכינו הוא יושענו add קיינו ⁹ read insert רעים ושהתו ¹⁰ אספו רעים and רעים read ¹¹ גפן read ¹² אויבי רבים ושוטני רבים read

ואעטם יא אֲבִי ופקנא אללה ואיך אל רצאה אן אלשעבור אלדין נחן פיה
 בז אלאכם ואלאסתה פטאף אלדי חל בנה בין אלמלל קד באן סבק פי אלעלם ¹
 אלכארוי סב פ קאדט אלזמאן לאבאינא באנה סייל פנא לתנה אלמצאייב
 ואצעבתנה אן לנויאב פאכלתנה אלבלאדר ואפנתנה אלעבאדר בקר ואברתם בנו מ
 זocabלה אתכם בארכן אויביכם ותלאעתה בנה אלשעוב ומאלת אלסנתהם ואמתרת
 אידיהם עליינה חתי צרנא ביניהם לא נקדר ננטק כאלשאות בין יידי טן גויה
 בקי וברחל לפני גוזה נאלמה. وكאל אלשאער אלעבראני פי דאלך לאלי במה
 אישיל ובן. וחיל גוזים ברחל ועד אין חמישוק גלוות החיל או בעצפור פי יד טפל
 ליעב בה וקד בלוח נפש אלעכזبور אליו אלהלאך וכוא ענד אלטפל שעאר מזאלה.
 זוק קאל פי דאלך שעאר אלעבראני קשויה ביר צפור צפטע ביר חינוך יוחק
 וישחק והוא תאנווק אנוק. وكאל שעאר אלעבר פי הורי אלמעני בעצפורות פי כפ
 טפל יסומה ורוד חיין אלמות ואלטפל יליעב. ומע דאלך באסרך מא יortho לנא
 ולא ירחמנא ולא יתוועג לנו אחר מכוא נחן פיה בקי כי מי ייחמץ עליך ירושלים
 וכי ינוד לו' וכי יסור לשולם לך. וקד רחת אלאמות נפשחה דתתחה אלאמתה
 במראותי טויל ² פמן דאלך ספר איכה במא פיה ואלנביים ³ ול כלם שרחו
 מן דאלך פ אספארהם מא שרכו וסידנא עיס קדר תנבה בכרaab אלקרים ובמא
 נאל אלאמות מי אלטכאל פי מזמור לאסף אליהם באו נים בנחלתייך זי' ובתיר
 מטל דאלך פי כל זיל אללאזיאל לחכמא אלאמות מראתו לא תסעה אלאוראך
 ולא תחויה אללבואטר לכתרה. וכואלך פי הודה אלאומאן אלף שלמה הקטן
 זו' יהורה הלו' מנילדאת פי מלול דאלך. ולנזכר מן התאליפהמא פסקון או תלאלתא
 לטלט צנעחותם ועניב קוליהם. פמן דאלך שלמה ורומה אללה שנתוינו ספו בRELATIONS
 וקלות לאל נצפה ² והנה בו ושפלה מישלו עברים בנו בנלווה ³ הוישעה זי' כי בך
 אוילות ⁴ ולמען שטך זי' עשה לטובה אותן זי' עד מתי קן הפלאות. משלנו ⁵ שיק
 עד אשר קרט ⁶ הפיצני לעולם ⁷ ומישך ויתרים גם עד ישמעאל הרוג הרם ⁸ תשע

משלו בנו עברים ואנחנו בנלוות read ² זא/or נקוה read ¹. עעלם read ².
 insert הפיצני and קרט between read ⁶ מישך read ⁵ בי read ⁶. אוילות read ⁴
 זocabani שעיר זי' read ⁷. לכבדני שעיר זי' ווינס ווינס
 הרם וגראס.

אשר נחנהו. וסנתבע ר'אך ברכר אלאלדרה פי אכפצל אלדי بعد הרוי אין שא אללה תען לא יך' بعد אלמשיח שייא אלא ר'אלך ואללה עולם ואחכם. וכראך אידי לאגונגה אלמג'אדון מן ניר מלתננא בסרט שריעתנא קלנא להם נואב מסכתה ¹ מא תקולו פ' מא אותיה מה מוסי אלכלום ע"ס אזהל הו אם חכמתה 5 פלייט ימכניהם אין יקளין זהל ² בל חכמתה פחסכיהם הרוי אלגואוב אין אלחכמתה לא תחתול ולא תחבול ולא חנסך ולא תתנייר ולאלה סב' אנה יחוותשאבן ³ יאמר באמר עלי יידי נבי באית ובראדי ומיעזיאת וברק עויאיד פי אלסמא הם יברדא לה וינסך ר'אלך ויבטלה בל לה סב' אין זיד יאמיר מן שא ויבעת מן שא אליו אין שא איד אלעלאלם בלהא מלכה וקבצתה. ודילל עלי אנה סב' ארסל אלדי כל קומ רסול ⁴ בלבנתהם בקיי פי אלקראן ומא אرسلנה מן רסול אללא בלסאן קומה פלו בגין ארסל אליניא לבאן בלחננה. וכראך לו לבן אליניא למא קאל לה אנך מן אלמרסליין לחנור סום מא אנדר אבאים פחו יעני אלקום אלדי בנאו יעבדו אללהת ואליעזאת. ואמא נחן פאן אבאיינא למ זיל מינהם נדר אלמנדרין טול אלזומאן. וכראך למ חנקטע 15 ענהם אלرسل פכאננה רטסאלחה אל סום למ ינדר אבאים ולא מעהם שריעת יהתדרון בהא פחראיהם אלי שדרעתה או'ם מחתאנין אלליה ואמא נירדם פקר ענדיה שייא יהתרי בה פלא ייחן לאחד אין יענדן מן אהל סයיד אלמלל אל חמابהם ועקאבהם אלי סואנא סב' ותוע' בל יזב עליינא אין נבאפה ונתקיה במחל מא אכרנה פ' שדרעתה אלמשרוותה עלי אגביאנא אלמאכדר פיה אלעהוד עליהם 20 ועליינא כמו סבק אלכלום. ורק קאל בעין אלעלמא פ' דם אלטעצב פי אלמלואוב ואלמג'אדון עלייהא וראי אלטעצב לא חתוננה אברדא. פאלעלם פי נירה קד לאח ואשתהרא. בך' אלدلיל אלדי עוז מטאלבה ולס תבן נאהל תבר בה אללבשרא ואמא בגין אלבארי תברך ותוע' מתחי חסאב אלעלאלם באסורה מן ולך ארט עלי מא לפא מנהם ולחר פ' פעלהם לילדי ואלשר בגין נטקה אלבחב בר'אלך או' 25 קאלת סוף דבר הכל נשמע את האלהים ירא ואת מעוזתו שמר כי זה כל האדם כי את כל מעשה האלהים יביא במשפט על כל געלם אם טוב

ואם רע

رسולא ⁴ read ¹ read. יתחחש בגין ² read ג' ה'אל ³ read מסכתא.

עליהם שייא קד אחלה לאלכין לאנה עארך במצאלה בלקה ובמא יואפקם כמערפה אלטביב אלמאהד באלמורזא וללה תע' אמתל אלעלע פיהמי מנהם מון ישא ויביך למנ ישא אלאלכל ואלהתבליט וליס להם אין י'אברוה פי שי לאניהם קדר סלמו לה אלמאנה ואלצדוק ואלעדל פאהרי ואנדרא אלאלכל סב' ותע' אלדי' 5 ليس במלחה שי והוא אשך וועלי' מן כל מזל ומזהול וועקל ומעקל анаה ערף בצלח בלקה אומען וחסאבהם מפוזן אליה סב' פון שא עאקב ומן שא אהתאב'וּמן שא רחם וליס עלי' יודה יוד פלא יונב אלקטע ואלהתבליט עלי' אחד анаה יוסחך אלעקבב ואן יקנסן מן רוחמה אללה אליה פאלכל עבארה ורוחמה מסעם פי אלדנויא ופי אלאברה בקי' טוב יי' לבל וו.

10 פאללאגב עלינויא אין נתחפַן במא קדר צאר פי אידינה ומא ליטונא עליה ולא נעאנדר אחד 1 מן סייר אלשראייע פנזר בקי' 2 שמנוי נוטרה את הכרמים ברמי של' לא נטרות. ולחעבר אלכארוי סב' לבריתה באומאהעה בא שא כו' שא מזל מליח וואלך מלך אהתבליט אהל מדרינחה לבנא קדר פמניהם פי אלבנاء ומנהם פי אלנאנריה ומנהם פי אלתויק 15 ומנהם פי אלסיאנג' 3 ומנהם פי אלחרדרה. פמניהם מן בגין מזחדר 4 פי מא אמותה אלמלך ומנהם מן מסהלה ומנהם מן בגין חרכא לדמות אלמלך וועל' אלגטיע מנהם נפקת 5 אלמלך. ובאזורן עליהם יתצל באמלך פאמוחלהם אליו אין אחזרהם ליהאשבעם טלא מא עמלו ממוא אמרהם בה פכאפה אهل אלאחויסן מן אהל כל מהרת באז. אף 6 מא פעליה וכטא אהל אלאסאָה מן אהל כל מהרת במא 20 פעליה פלט יגע אָלְנָאָרְדִּם 7 נדמה חינוי' חות' למ' ייך קדם לזרא. כדאלך אלבאייר נל' חנאה קדר אוֹז בבדראָב אלדניא ועמראות אלאברה פבעת אלאנבייא פי כל עזר חמאן ליחתו אלבלאייך באלעבאדרה ופצאל אלבאייר ואלהדי' אליו אלשריאד פון נזא מנהם פקר נזא ען ביינה ומון הילך פקר הילך ען ביינה. פונב עלי' כל אמתה אין תחתרי במא צל אליה וורד לידה ותקתידי בנביאה ואמתה ואועיזהא וליס יבק 25 אחד בגין שרייעת פאלכל מן רב ואחר ואליה תרגען ואלכל דראיין אליה ומתגהיין לדיה וכל נפש צאלחן מנתקלט אלה בקי' ותרות תשוב אל האלים

מ'זחדרא ¹ read. אלציאנג' ² read. אָלְצִיאָנְגֶּה. אָלְנָאָרְדִּם ³ read.

⁴ read. נפקת ⁵ read. בָּאָלְנָאָרְדִּם ⁶ read. לְלָאָרְדִּם.

עליך פאנסאל אלדין אוחז אככתאב קוּנְכְּבָּלְ פֶּרֶל אֲנָה לִם יַאֲמֹרָה יִסְאֵל מִן כַּתָּאֵב
קְרָדְנְסָלָה. פָּאוּן קְאָלוּ אָן כַּתָּאֵבָנָא נְסָרְ כַּתָּאֵבָנָם בַּמָּא נְסָרְ כַּתָּאֵבָנָם כַּתָּאֵב
אֲבָרָאַהִים קְלָנָא לְחַם לִסְטָ רְאָלָךְ בְּצָחִיחָה בְּלָ נְחָן מְקִימָנָעַלְיָה אֲבָאַנָּא ¹
אֲבָרָאַהִים וּבְאַצָּתְּ פִּי אַלְבָתָהָנָה אַלְדִּי אַפְתָּרָזָהָא עַלְיהָ בְּקוּ כִּי יַדְעַתְּוּ לְמַעַן אַשְׁר
5 יַצְוָה אֶת בְּנֵי וְאֶת בַּיִתְוּ אַחֲרֵיו וּנוּ. פָּלְמָא בְּעַתְּ אַלְלָה סְבָּיְ מַסְיִ אַלְכָלִים בְּחוֹרָאת
בְּנֵי אַסְרֵי וּבְאָנוּ סַתְּ מַאיָּה אַלְפָ פְּאַפְתָּרְן אַלְלָה עַלְיהָם מָא אַפְתָּרְן עַלְיָה
וְאַרְעָלָי פְּרָאַיְן אֲבָרָאַהִים עַיְסָ מַא אַגְּבָ אַלְקָתָה רְאָלָךְ וּלְמָיְ בְּטָלְ שְׂרָעָה
אֲבָרָאַהִים בְּלָ כָּאן מַסְיִ אַלְכָלִים עַיְסָ יַחְטָל ² בְּהָ וּבְאַסְחָק וּעָיָ אַלְלָה תָּעָיְ פִּי
עַדְתָּ מַוְאָצָעְ וּבְאָנָתְּ אַלְאַבָּאָתְּ נְמָאָעָהָמָה חְלָלָמָן אַלְלָה שְׁרִיףְּ לְעַדְרָמָהָמָה חָתִי לָא
10 יַתְוֹנוּ אַלְמָתְקָדְסָן מִן בְּנָאתְכָנָעָן. פָּלְמָא תְּכָאָתָרָת אַלְאָמָתְחָצָרְוּ עַלְיָהָם וְלִסְטָ
רְאָלָךְ נְסָרְ. וּבְרְאָלָךְ שְׁרָעָלָי בְּנֵי נְחָסְכָבְעָ פְּרָאַיְן לְקָלְתָהָם וּלְמָיְ אַלְקָתָה יְחַטְמָלְ
נְוִיר רְאָלָךְ אַלְאָ ³ אָן נְאָבָרָא עַיְסָ וְאַרְעָלָלָה אַפְתָּרְן עַלְיהָ פְּרָאַיְן ⁴ שְׁתִי וְעַמְלָ
בְּשְׁרִיעָה מַסְיִ וְאַלְחוֹמָהָא كְּבָלְ בְּנֵהָא כְּמָא אַפְתָּרְן אַלְלָה עַלְיָהָיְ בְּנֵי אַסְרֵי פְּרָאַיְן ⁵
15 הַעֲמָל בְּאַרְעָן אַלְשָׁאָם וּלְמָיְ אַרְדְּבָלָהָא פְּאַלְחוֹמוֹהָא טָאָעָה לְבָרָאַיְהָמָה מְתָלָ
אַלְפָטִיר וְאַלְכָבָזְ אַלְמָוָהָא וְאַלְפָרִיךְ וְתָזְ אַלְאַסְכָּבָעְ וּסְוָהָא מִן אַלְפָרָאַיְן אַלְתִּי
הַעֲמָל פִּי בְּלָאָדָר אַלְשָׁאָם פְּאַקְאָמוּ מִי סְנָתָה פִּי אַלְבָרִיְהָ וּהָם מְוֻמָּנִין בְּהָאָנָר
עַמְלִיכְ בְּהָא בְּלָתְעַבְרָהָמָלְוּמָנוּ בְּהָא. וּבְרְאָלָךְ אָדָם נְחָה וְאַבָּרָהָם. וּקְדָקָל
סְבָּיְ פִּי אָדָם וַיְנִיחָהוּ בְּנֵעָן לְעַבְרָה וְלִשְׁמָרָה. וּבְרְאָלָךְ פִּי אָבָרָיְ פְּאַלְלָה
אֲשֶׁר שָׁמַעְ אֲבָרָהָם בְּקּוֹלִי וַיִּשְׁמַרְ מִשְׁמָרָתִי וְנוּ וּכְמָא אַפְתָּרְן עַלְנָא סְבָּיְ אַלְפָרָאַיְן
20 אַלְדִּי תְּכָנָן מִן קְרָאָבִין וּסְוָהָא פִּי יְמָותְמִישָׁוֹ וּלְמָעַד יְצָהָרְכָמָלְ מִאַשְׁרוֹה
עַלְיָהָלְסָאָן אַלְנָבִי יְחַזְקָאָל עַיְסָ פִּי אַלְאַלְמָוֹתָמָהָא מִן קְרָאָבִין וּבְנָא אַלְכָוֹתָה. וּבְרְאָלָךְ
אַלְחַיָּהָמָטָמָא אַלְמָשִׁיחָה עַיְסָ ⁶ לְקָרְיָהָנוּקָוּ אַלְיוֹ ⁷ בְּלָהָנוּמָסָ לְקָרָא
כְּלָם ⁸ וּנוּ.

פָּאָדִי קְאָלוּ לְנָא בָּאָן רְאָלָךְ יְלָוְמָכָם פִּי וְקָתָה מַסְיִ לָא נְוִיר פָּאָדִי נְאָבָד
25 נְסָכָתָם ⁹ שְׁרִיעָתָכָם וְדָלְתָמָם פִּי אַלְאַבָּרָא קְלָנָא לְחַם אַעֲלָמָוּ אָן אַלְלָה תָּעָיְ אַמְרָ
אָן יַעֲבָרְכָלְ קָוָם בְּשְׁרִיעָה וַיְחַל לְבָלְ קָוָם שָׁא אַחֲרָתָה עַלְיָהָרָן וְיַחַרָם

פְּרָאַיְן ¹ read פְּרָאַיְן ², פְּרָאַיְן ³ read אַלְיָי. יְחַזְקָאָל ⁴ read אַלְיָי. אַבָּנָא ⁵ read אַבָּנָא.
נְסָכָתָה ⁶ read לְשָׁם יְחַזְקָה. אַלְיָהָה ⁷ read אַלְיָהָה. עַיְסָ ⁸ read אַלְיָסָה. אַלְיָהָה ⁹ read delete.

מן בין אליהם לא לפזייה סבוקה לנו בלב מן אנעם אלה עלי אבאינו אבר' זי' ויע' בפי לא מרבעם מכל העם השק יי' בכם ויבחר בכם כי אתם המעת מכל העמים כי מהבתה יי' אתכם ומישמרו את השבוצה אשר נשבע לאכוהיכם נו'. וקא אל אהבתה אתכם אמר יי' ואמר במה אהבתנו ונ' אהבת את יעקב. 5 פאלאחרנה אלה ואנו אלנו אלנו תוראה וטראהעה וכלהנא כל' ¹ עזימת לם יכלפהא אחד מן קבלנו ולא מן בערנו לגוז בראל' תואכנא כקר' ויזענו יי' לעשות את החוקים האלה ² לטוב לנו כל הימים לחיותינו כהום הזה. וקא ולדקה היהה לנו כי נשמר לעשות את כל החוקים האלה מנייך דבריו לייעקב חוקיו ומשפטיו לישראל לא עשה כן כלל נו' וג'. וקא והיותם לי טנלה מכל העמים 10 ג'. וקא כי מי נוי נдол אשר לו אלהים קרובים אלו' וג'. וקא כי מי נוי נдол אשר לו חוקים ומשפטים צדיקים וג'. ואקסם עלי' لكن אגביה ע'ס אנה ولو תברינו מא שדרעתה וכלהה אנה מלכנא באלאחר בקי' ח' אני נאם המלך יי' צב' אם לא ביד חזקה ובווער נטויה אמלוך עלייכם. וקד נתקת שרייעת אלערב באלו' אונם עליינה ופצענן סבי' עלי אלעלמן באסורהם בקי' יא בני אסראל 15 ארכרו נעמחי אלהי אנעם עליכם ואני פצחים עלי' אלעלמן באסורהם. פקי' ואני פצחים חתמ מקראי' ליס הו בבר. וכודאלך נתקת פי' איתת כתיריה בטחל הזר ואבאן אלתוריה מא נסכת כמו יעזמו בזבוחותם עליינה ואסחצעפהם לנו ואנטטאו מנחתנה פמן ודאך קאל بما בין יידי' ומצדק למא בין יידי' מאן אלתוריה. וקא כיוף יחטונך וענרכם אלתוריה פיהא חכם אלה וכם אלה 20 לא ינסא אברא. וקא ול' הנד לסנת אלה תחווילו וזה יען אלתוריה. פכי' נחול סנתה ורינה אלדי' אתה בה מוסיע'ה פל' ירא אלמטיען מא אבאיונא תחוויל סנתה אלה ורינה אלמתבל' ען מוסיע'ה פנחן עלי' אחים רהם נקחפיה ונטח'ל באחו'יהם אלמחמור'ת ולזום אלתוריה' ואלעמל בפראיא'ה ואחכאמ'ה פלא' ינו' תבריל דאך ולא' תחוויל. וקא ליריד אלה ליבין لكم ויהודיכם סן אלין 25 מא קבלכם פרל אנה رسول אליהם לא אלדי' מאן קבליהם. וקא יא אהל אלכחאב לי' יקבל מכם עמלא חתי תקימו אלתוריה. וקא לאן כנה פי' שך מא מא אנו' ליראה את insert לטוב and האלה ² between. כלפהא ¹ -ה. אלהינו

ויעקב כי אישב את שבותם ורחמותיהם ובתיר מון דאלך משהור אנה לא יזהר פיהם ולא יפניהם. ובזאלך לא חבטל שריעתם ולא תנסך ולא תחול ולא תזול כקו על נסאן אלאנבייא אלצארקן ע"ס ואני זאת בריחי אוטם אמר יי' רוחי אישר עליך ורבורי אשר שמתי בפרק נג'. וקאל אם לא בריחי יומם וללה חוקות שם וא' ל ש 5 והוא עני באלבירית אליו אלתורה. וקאל פוי מוחכם כחאה כי לא תשכח מפי זרענו וכפה בזאחד מן הרה אללאליל באנהא לא חנסך ולא חבטל ואלצעת מא אונצאנא בחפהזאה סב' נהן ואולדאנא טול אלרהר פיו מאצע שתי ואן נויר עלייה וא' ננקע מנהה בכרי את הרבר אשר אنبي מציך היום אותו תשמרו 10 לעשות לא חוסף עליו ולא תגרע ממנה. וכמו אקאמ עליהא אלחוור ואכד עלייהא אלעהוד ואלמוואתיק בחפהזאה ואלעלם בהא חתוי קאל פוי אדר אלאימאן ואלעהוד ארור האיש אשר לא יקיים את דברי ה תורה הזאת לעשות אוהם. ואכר עליינה אלעהוד קבל אן נבלק ועהדו עננא אבאיינא בקי' ולא אתכם לברכם ² ברת יי' ³ את הבירות ואת האלה הזאת כי את אשר ישנו פה עמנו עמוד היום לפני יי' אלהינו ואת אשר איןנו פה עמנו היום. פמא עדרנא אלה חבי ותע' אדרא 15 תרננהה ואלזומנה בסואה אקדענא אלאמם בזאלך וקאל לנו קדר בעה אלה אילינה נבי ⁴ מן בערכם קדר ונסך שריעתכם.

פתעלם יא אבי אן אלה תב' ותע' למ' ימתחן אן יבעת אליו עאלמה מן שא מותי שא אדר פין' עאלם אלקדם דאים מתחוואר ניר מנקטעו ואלמאדרת אלשרפהן מן אלעהלם אללטיא אלי אלעהלם אלכתיף דאיימת לבלאץ אלגנופום מן בחר 20 אלהיולי ועהלם אלטביהעה ומון אלחלכת פיא אלסער ונאר אלזחים ana סב' קדר בעה אלי אלאמם אنبيיא מן נזול אלחווריה נמא קאלו אלחכ' זיל שבעה נביים נתנבו לאומות העולם קודם מותן תורה ואלו חז' לבן יתרו ובעלם איזוב ואלפיו ובילד וצפר פלים ימתנעו אן יבעת אליהם כן שא بعد נזולהא ולא יבקא אלעהלם בלא דין. וקד נתקת אלאנבייא באנה סב' יעדר מן משורך אלשכם אלי 25 מגربהא פי סאייר אלאמם בקי' כי ממורה שמש ועד מבאו נדול שמי בנויים וג', וקאל כי לי תברע כל ברך תשבע כל לשון לבנה סב' אלתארנה ושרפנא

יי' ⁵. לברכם Between ² Anbi ³ Insert ¹ read עלי'.

⁴ נבייא read.

קראן וקראנין ונצף קראן ולאך לוחל ואקאמן מון אוחכאם אלגנום אלבראהן אלקוויה אנה אלמסחול עלי מלתנא ועד אנטקאללה אל אלקראן אלדי דבירה יברל אללה תע אוחאל אללאלם באסורה במא ודע וקאלו כי הנני בקי בעת היהא חדרים וארץ חרישה לא תבורנה הרארשנות ענה אכנא אלגבי בקי בעת היהא 5 יעמד מיבאל השר הגROL העומר על בני עירך גו. פינב עליינה טאגה אלבארי סב' ותקואה פאן אדרכנא דאלך פהניא לאן ואלא פלא ערם. ואמא אלדיל אלבן אלבארי סב' ותע לא יבליה רוחת אלמאמה אלגעיפתן מן רחמתה ולא יתכלא ענהא בקי' ואפ' גם זאת בהיותם בארען אויביהם לא מאסתים ולא געלטים גו' וחורתיהם להם בריתם ראשונים. ואקל קבל דאלך זוברתוי את בריתוי יעקב ואפ' את 10 בריתוי יצחק ואפ' את בריתוי אברהם אוצר והארץ אובר גו' וקאלו אנה לא יפניהם בקי' כי אני יי' לא שניתי ואתם בני ישראל לא כלתים. ואקל ואתה אל תירא עבדי יעקב ואלחת ישראל כי הנני משיער מרווח ואת ורעך מארץ שבבים ושב יעקב ושקט יושאנן ואון מהיריך כי אתה אnek נאם כי להשיער כיAusaha כליה בכל הנוגoms אשר הפיצויך שם אnek אתה לאAusaha כליה ווסרטיך למשפט ונקה 15 לא אנקיך אי לא פניך¹. ואקל כה אמר יי' נוthon שטמש לאור יומם אם ימושו החקים האלה מלפני נאם כי נס זרע לא ישבעו מהיותנו לפני כל הימים גו'. וקאלו כה אמי' כי ימדרו שמים מלמעלה ויחקרו מוסדי ארץ מלמטה נס אני אמאס בכל זרע ישראל על כל אישר עשו נאם כי. וקאלו גונתינו להם לב אחד ודרך אחת ליראה אותו כל הימים לטוב להם ולבניהם אחריהם וכורתוי להם ברית עולם אשר 20 לא אשוכם מתחזריהם להיטיב אותם ונפעתים באリン הזאת באמת בכל לבי ובכל גפשי. וקאלו כי כה אמר יי' באשר הבאת אל העם הוות את כל הרעה הגROLה הזאת בן אנסי מביא עליהם את כל הטובה אשר אנסי דבר עליהם. וקאלו כה אמי' כי צב' אם תפזרו את בריתוי הימים ואת בריתוי הלילה לכלתו היוות יומם ולילה בעתם נס בריתוי תפזר את עבדי מהיות לו בן מלך על כסאי ואת הליים משרותי 25 אשר לא יספער צבא השמים ולא ימד חול הים בן ארבה את זרע רוד עבדי ואת הרים משרותי. וקאלו כה אמר יי' אם לא בריתוי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתה גם זרע יעקב ודדור עבדי לא אמאס מקחת מזורע משלים אל זרע יצחק

¹ אפניך read.

והבאים אל מקומם והתנהלים¹ בבית ישראל על ארמת יי' לעבדים ולשפות
והיו שובים לשבייהם ורדו בונשויהם.وفي אחיא אלמוני קאל בה אמר יי' הנני
פותח את קברותיכם והעלתי אתכם מכבורתיכם עמי והבאתי אתכם אל ארמת
ישראל.وفي חלול לנכוה ואלוהי על אלעלם קאל והיה אחריו כן אשפיך את רוח
5 כל בשור ונויבאו בניכם ובנותיכם זקניכם חלומות יהלומון בחורים חזונות
יראו ונם על העברים ועל השפות אשפיך את רוחם הימה נאם יי'. وكאל
ולא אסתור עוד פני מהם אשר שפכתי את רוחי על בית ישראל נאם יי' אלהים.
ובכוגנים ערפין להה תע' בנייר מוחתאנין אליו מעלם קאל כי זאת הכרית אשר
10 אכרת את בית ישראל ביום הימה נאם יי' נתהי את תורתך בקרבם ועל לכם
אכחותנה והייתי להם לאלהים והמה יהו לי לעם.وكאל לא ילמדו עוד איש את אהיו
ואיש את רעהו לאמר דעו את יי' כי כלם ידעו את יי' מנדרם ועד קטנם נאם יי' כי
אסלח לעונס ולחתאותם לא אוכוד עוד וכתרו מן אלחמות ואלעתורות טול שרחהא.
פמנהא מוא הו מעלה בשרט אלחוותה כמא קאל אלסידיר אלמנרי ע"ה והיה כי
יבאו עלך כל הדברים האלה הברכה והקללה והשבות אל לבביך ונו' ושב יי'
15 אלחיך את שבותך ורוחך ושב וקצתן מכל העמים אשר הדיח יי' אלחיך שמה
נו' והביאך יי' אלחיך אל האryn אשר ירשו אבותיך וירושה ושכבה בה. ואמא
אלדי הוא מעלה בשרט כל הוי חם מנה סב' ותעי' דאר קו הקטן יהיה לאף
הছער לנו' עצם אני יי' בעחה אחישנה. וקאל אלחיך זל אין בן דוד בא עד
20 יהיו ישראל צדוקים נמורם שני' וירא כי אין איש ושותומם כי אין מפניעות וחשע לו
זרועו וצדתו היא סמכתה. וקאל זל אם ישראאל עשן תשובה מיד הן ננאין
ובן דוד יבוא בו ביום שני' חום אם בפול' השמעו ואם לאו הקב"ה יעמיד
עליהם מלך שנירחותו קשות כהמן והוא עישין תשובה ונגאלן פלו כאן דאלך
באלחיאר כאן אפצל אסרך לקובל אלטערדה ואן כאן באצטראר מנא אדרכתנא
אלעוויך ואלצעובאת לקהל אלכתאב בער לך' ומצאוך כל הדברים האלה באחרית
25 הימים ושבת עד יי' אלחיך ושמעת בקהל.

ונרנו אין קד קרב דאלך אין שא אללה תע' لأن קד וקפננא עלי תפיסר מועד
מוסדים וחזיthon עינן ופלג עידן לבען אלפצלא וברהאן עלי דאלך

¹ read זהותם ותנהלים

אשורנו ולא קרוב דרך בובכ כייעקב ועם שבט מיש' וכוחין פאתי מואב וקרקר כל
 בני שת ותמאם ולאך אלכלאמ הנאלך. וקאל איזא לא יסוד שבט מיהורה
 ומוחוק מבין דגלו ו' והוא יומי אליו אלמשיח ע'ה¹. ואמא אלגבוי ישעה פברחת
 נבותה פי סבבה ואוצאנפה גלאלהה ובן אלטלאלמה בין נמייע אלמלולוין מן
 5 אנسان ובהאים באמרה והכמה באלאלהם מן אללאלה תע' בין אלבראי ובחר
 מן אוצאנפה להסנה ממא דברנא וממא לם נדבר. פמן דאלך קו' ע'ם ויצא חטר
 מנע יש' ונצר משרשיו יפהה ונחה עליו רוח יי' רוח הכמה ובינה והריחו ביראת
 יי' ונגר זאב עם כבש וכו'. ופי נמע אלאלמה פי וקתה קאל והיה ביום החוא יוסטוף יי'
 שניית ידו לקנות את שאר עמו ונישא נס' לנוים ואסף נדחי ישראל וג'. וקאל פי
 10 וצפה איזא עליו יקפאו מלכים פיהם אשר לא ספר להם ראו ואשר לא שמעו
 התבוננו ועל ביוון לפניו ובشورש מארין ציהה. ופי עקב דאלך קאל וחפץ יי' בידו
 צלה. וקאל מה נאו על ההרים דגלו מבשר כישמעו שלום מבשר טוב אומר
 לצין מלך אלהיך. פצחו רגנו² חרבות ירושלים חסף³ יי' את זרוע קדרשו לעיני
 כל העמים⁴ וראו כל אפסי ארין את ישועת אלהינו. וקאל אלה מרהוק יבואו
 15 ואלה מצפון וממערב ואלה מארין סינים. וקאל בה אמר יי' הנה האשה אל נום ידי
 ואל עטם ארדים נסי והביאו בניך מרחוק וכו'. וקאל והיו מלכים אומניך ושרותיהם
 מייניקותך אפסי ארין ישתחוו לך וכו'. וקאל אמר לצפון תני ולחימן אל תכלאי
 הביאי בניך מרחוק ובנותי מקעה הארץ ולתיר פן דאלך פי ספר ישעה באצח
 ולבקאי אלגבין פי דאלך כלאמ מא לא יצאה בתרתה לשורתה פי נבותהם.
 20 פמן דאלך קו' הנה ימים באים נאם יי' והקימות לדוד צמח צדיק וממלך מלך
 והשביל ועשה משפט וצדקה בארץ בימי תושע יהודה וישראל ישבן לבטה וכו'.
 והיה אדרירו ממננו ומשלו מקרבו יצא. וקאל איזא נלי מאדר בת צין הריעי בת
 ירושלים מלך יבוא לך צדיק ונישע הוא עני וזרובב על חמוץ ועל עיר
 בן אتونות. וקאל פי בלאיין אלאלמה בעת ההיא אביכם ובעת קבצי אתכם
 25 לשם ולהלהה וכו'. וקאל והיה כאשר היהם קלה בנים בית ישראל ובית יהודה
 בן אוישיע אתכם והייתם ברכה אל תוראו תחזקה ידיכם. וקאל ולקחותם⁵ עמיים

¹ read ³ insert חרבות and רגנו ² between ע'ה.

⁴ read ⁵ הגנים.

אוֹהָא אַלְלָה סְבָבָה אֶלְלִיָּהוּמָן אַקְאָמָהָה הָרֵי אַלְשָׁבָן אַלְשְׁרִיף וְאַגְּנָתָה הָהָה
אַלְאָמָהָאַלְזְּעִיפָה אַלְהִיטִּפָה אַלְהִיטִּפָה אַלְמָהָה בְּנֵי אַסְרָאִיל עַלְיִהְיָה אַלְדִּין הַם
מִסְחָהָרְדִּין בֵּין אַלְאָמָם מִסְחָהָבָה בֵּין סָאִיר אַלְמָלָל וּזְעַלְלָרָה עַלְיִהְיָה
פִּיכְלָצָהָא מִמָּא הַיְהָה מִן אַלְעָרָב וַיְנִזְחָא מִמָּא הַיְהָה מִן אַלְנָכָל וּזְאָלָךְ
מִן נְמָלה¹ מִעְנוֹןָתָה אַלְדִּי יְוִדָּה אַלְלָה תְּבָ וְתְּעַזְּבָה אַלְמָה אַלְזָהָה
וּפְרָגָן עַנְהָה בְּרַבְּהָה וּפְרָגָן אַלְלָה אַלְלָה וּקְדָדָה וּיְעַזְּבָה מִן מָא בָּאַנְתָּה
מִן אַלְנָחָס אַלְיִלְלָסָוד וּמִן אַלְשָׁקָא אַלְלָלָט אַלְיִלְלָסָוד אַלְנָעִים אַלְסָסִים אַלְמָקִים
וּמִן אַלְלָעָנָת אַלְיִלְלָעָנָת וּמִן עַשְׂתָּה אַלְלָתָרָא אַלְיִלְלָתָרָא אַלְתָּרָרָא וּתְרָדָךְ אַלְיִסְאָר
אַלְעָזִים וְאַלְגִּיר אַלְסָסִים חַתִּי יְצִירָה אַלְאָמָם אַלְדִּי בָּאָנוּ יְלֻעָנָה יְתָבָרָכוּ בְּהָא
10 אַלְדִּי בָּאָנוּ יְסָתְּבָלְמָנוֹנָה וְאַלְדִּי בָּאָנוּ יְעִירָנוֹנָה יְתָסְמָחוֹנָה מִאָ סְלָף
מִנְהָה.

וקר וער סב' גומיע דאַלך ובמא הו אופא מנה ואָבלגעלְיאַן מאַענירְה סב' בְּתִיר
מנאה מעילק בשורת אלתוביה ותוניג לְדָאַלך ושוי מון מואיענְה סב' חתם בעזרו
הוּי אלשְׁבָּן אלשריף ופֶרֶג אללאַמְתָּה עליַי יידה חתם ולְסֵם יותבו פֿזְמִיעַ מואיענְה
15 סב' מון אלבלוֹ ואָלטְשָׁקָה גומיע מאַתוּעהם בה לאַצְתָּה פִּי אַם בחקטו ופי ויה
בי תבואה חל בהם ואָפָּהָם וצָאָרוּ לענְתָּה פִּי אללְשָׁבָּעַ וקסט² יקסמו בהם
אללאַם וביבעו באַלעכיד ואָלמאַם וברדוֹ פִּי אַקְטָאָר אלְאָרְצָן ומָא בְּפָא אללאַם
בראַלך פִּיהם חתיַי עיִירונְה ויקולְן שְׂרִיעַתָּה קְדָנְסְבָּתָה ואַבְטָלָת. וסנְדָרְבָּר פִּי
דאַלך מָא אַמְקָן באַלְתּוֹרְיוֹתָה מָא נְסָבָת וּלְאַתְּנָסָךְ אַבְדָּא אַן שָׁא אלְלהָתָעַ לְאַ
20 תְּבָטְלָה וּלְאַתְּנָסָא מָן אַפְּוָאָה אלְלאַמְתָּה מָא דָרָמָת אלְסְמָנוֹתָה ואָלְאָרְצָן
וכראַלך אלְלאַמְתָּה לְאַתְּנָפְדָה וּלְאַתְּנָבְדִּיךְ וּלְאַתְּנָפְנָא. פְּלָאָחָי³ בְּדָלָיל גּוֹמִיעַ דָּאַלְך
אוֹלוֹ פְּאוֹולְיָה⁴ בענְיָן אלְלהָתָעַ וּלְוּ טְלְבָנָא נְדָבְרָגְמִיעַ מָא נְזָאת בָּה אלְאָנְבָּיא
עלְיהם אלְסְלָלָם פִּי דָאַלְך לְמָא וּסְעָתָה אלְאָרוֹאָק לְכָנָא נְאָתִי בָּמָא אַמְקָן אַד פִּיה
אלְכְּפָאָהָתָה לְמָן אַנְצָעַ וּבָרְקָבְלָה פְּחָאשָׁא אלְלהָתָעַ באַין יְרָאָה יְאָמָתָה
25 וּבְקָאָה וּדְרָה חֲלָלָה לְאַלְמָרְשִׁיעַן וְשִׁדיַּעַן. פְּאַמָּא אַלְדָלְלָה פִּי עֲזָהָר אַלְמָשִׁיחָה
עַמָּה⁵ וּבְלָאָזָן אלְלאַמְתָּה עליַי יְדָה וּבִעְצָרָה וּבִיְּדָאָלְךָ קָאָלְכָתָה אַרְאָנוֹ וּלְאַעֲתָה

¹ read אָוֹלֶא אָוּלֶא. ² read סְמַמָּא. ³ read פְּלִנְחָתִי וְקָמָה. ⁴ perhaps אֲוֹלֶא אָוּלֶא. ⁵ delete פְּנֵי.

אלכון ואלפסאדר פמּן קבל אלשריעת ר'אלך אלנבי ועמל בהא ואהתרא בהדריאיתהא פקר גזת נפשה מן צלמות אלטביעה ומא¹ תבלף ענהה וענדרה ועצא ר'אלך אלנבי וכובבה פקר צלם נפשה וכיס אלמציר בפאנא אללה ברחמותה.

⁵ פלמא בגין ר'אלך כר'אלך ותבלין מן נפוס אלבשדר פי ומואן אלאנבייא עליהם אלסללאם מן תבלין ובכא מון באקו וקד בגין סבק מן אונעם אלבארי סבחאהנה ונורה אנה קד ועד עלי אלסנתהם באקאמות אלשלבי אלשריק פי אבר אלמןן לבלאן באקי אלעלאם ונזהם כמו נגא מן נגא מן אלאומאן אלסאלפה ואלהוור אלמתחרםות פתחים היניר' נעmetaה ותשטול ברכתה סב' ותליך אלעלת במעללההא 10 כמו ידרך אלתלמייד באסתורה פתחנשך חיניר' אלחכמת אלדי בגין מסתוורה פי אוקאת אולאייך אלאנבייא אלמתחרםין והזהר אלעלום אלמכונגה וישטול פצל אלבארי סב' ואחסנה עלי גמייע אלבריהה מן בביר אלי סניד² ואנתוי ורבו. ובר'אלך חשמל אלסללאם בין אלמלוקין ולא יבקא בינהם חסר ולא נבטות ולא או'יהה חתי לא יחתאנן לחמל סלאח והוא יך איזיא לא יזרב אלעלאם באלטיפיק 15 בל ירע עלי אלעלם פבירוין ווחבם בין אלעלך באלאלהם מן אללה עו'ג' בניר שחו' בל באעלדר ואלאנצאף ואלהיאיר אלדי יאיידה באירוע סב' ותשטול ברכתה אלעלם באסורה חתי לא יבקא אחר כן אהל עצרה מהתאג' אליו תעלים מעופת³ אללה סב' ממא יפריחם אללה אלעלם באסורה ופיין עליהם אלברכתה אלבאמלה ואלנעם אלשלאמלה ואלהיראת אלמתהווארה אלהיראת אלראימות ופיין אללה 20 סב' אלחו' עלי או'ל עצרה גנירות וככירותם. פטווא וטובה למן אלחקה ועינהה עלי בגין קד ועד אללה סב' בגין חי'יה עלייה יודה אלמתה פיעאנינה וישאהרות פמן מנהם וקד הוא מומן קרת עינה ומון בגין מכוב בה סבנת עינה וימבנה אללה תען בעעל אללמעזזאת אלכבראר למ' יתאי מהלה נבי קבלת חתי ייאל אללאמרי בגין אלסללאם איזיא בגין אלחויאן אלמפרטס ונייר אלמפרטס יוכתلت אלבעץ 25 באלבען ולא יבקא פי וקתה שר בתה בגין אלחויאן ואלניאס ותבטל אלחרוק ואלשודד בקדותה אללה אליאוחד אלקאהה. וסנאתי בדלאיל עלי מא דבנה מאן אלטוריהה אלמקדרס⁴ ואקוֹן אלאנבייא גמייעם עליהם אשרף אלסללאם ממא

¹ read ² read ³ read ⁴ read.

ע"ס הבוטחים בי' כהר ציון לא יומת לעולם ישב. חם אלפצל אלה' בעונ אללה
סב יתולה

אלפצל אלסאדס

פי דבר פציאל אלמשיח מורה נילה ואלישעה עגל אללה בדאלך ושישא
ברוחמתה. עולם יא אדי ו开会nal אללה ואיך אליו רזאה אין חזא אלפצל שירוף
אלמגידאר ומערפה מהן אגאל אלעלום ולאלך נריד אין נדר טרפיא מן פזייה
אלמשיח ומוא קד ביצה אללה בה מן אלפציאל עלי' מן חקרמה מן אלאניביא
אלסאבקין. עולם באן קד נאלמניא פי אוול אלתהתב בדרכ גור אללה סב'
ואנענאמה עלי' אלעל אללוול באברדאעה איה באטלא החמא עלי' אופא נאית
10 ואכלגנן נהאיות פער זמכ אלאנאנס וענצר אלענائز פחו עקל ועאקיל ומוקול.
פאמא עקל למא אנעקלת פיה נמייע אלאשייא אלדי אפאהה תיאהא¹ מבדעה
וזלאללה ועאקיל למא עקל דאתה ונזה מבדעה ען נמייע אלעפאת אלדי ראהה פי'
וזאתה ומעוקל מן סואה וממן דונה פי אלרחבת והי אלנפס אלכליהו אלתי פאלת
מנה ואנבעת ענה. פלמא סלבא אלתשבה בה ואללחוק בה אפאזהה מן גודהא
15 אלדי אכתשבדה מהן פיא אבר פכאנ דאלך אלפיין אלדי אפאזהה הי נאקוין
ען דרזאתהא לבعد נסבתה מן אלאברדאע אלאול נסבთ אלתלהתך מן אללהה.
וכדאלך באקי אלרחב אלדי אין אנתהא אלשי אלי אלפלך ובעדה עאלם אלטביעה
ומה תכוון פי' בקרות אליעז אלחיכים מן מעוז וכbatchת וחיוואן אלי אין באן
אלאנסאן אבר אלעלם פאונובת חבמת² אלבאיי סב' בלאי' נפוס אלבשור מן צלים
20 עאלם אלבן ואלפסאד פכאנ מן מזב חכמתה תקדשת אסמאיה אין רחמותה עטפת
עליהם פסרא מן עאלם אלקרים אלדי הוא עאלם אלנפס אלכליהו ממא אכתשבדה
מן פיז' עלתהה אלמגידסת אלעלם אלכלו ממא אפאהה תיאהא מבדעה
וזלאללה שכין³ מן שבין אלבשר קר תצפת רוחה כן כדר עאלם אלטביעה
וארתאץ' באלעלום אלשריפת ואלעמאל אלובייה פסורת אליה תלך אלקווות
25 אלקדסיית' ואתחדרת בה פצארنبي⁴ נאתקא יצל אליה אלהוי וטרקה מן קבל
אלבאלך סב' פנבה באלאשייא קבל כונהה וימכנה מן פעול אלמענזאת וברק
אלעואיך וקבל אללאיעיאן כל דאלך סבבאו להראיות אלעבאדר ונאותהם מן עאלם

¹ read נבייא, ² read שפצעא, ³ read חכמת, ⁴ read נזב.

יא אֲבִי מְקוּבָּל עַנְד אֱלֹה אֶבְּהָר מַנִּי לֹא מַחְאָלָה פֵּאַסְתְּחָסֵן אֶלְעָבָר אֶלְתָּאַנִּי
מַנִּה דָּאֵל וְעַהְדָה לִיסְלָק פִּי טְרִיקְתָּה. וְקִיל וְלִמְאָתָה חֻזְּפִי אֶלְאַסְכְּנָדָר נָעַל נְסָמָה פִּי
תָּאָבוֹת וְחוֹדֵר עַנְדָהָא ^{ו'} מִן אֶלְחָכְמָה תְּבָלָם כָּל וְאֶחָד מִנְהָם בְּכָלְמָה פְּקָאַל אֶלְאָוֹל
אַיִיחָה אֶלְסָאָעָי אֶלְמַנְחָצָב נְמַעַת מַכְאָךְ עַנְד אֶלְחָכְתִּיאָגָן וְרוֹדָעָךְ עַנְד אֶלְאָחָתָגָן
5 פְּלָאַק דָּאַבָּה יְעַזְרָךְ וְלֹא חָוֵר יְנָקָדָךְ. וְקָאַל אֶלְתָּאַנִּי הָדוּי אֶלְאַסְכְּנָדָר קָד תְּוָחָת
זְהָרָת ^{ז'} בְּהָגָה כְּمָא תְּוָחָת שְׁעָעָעָא לְשָׁמָם וְהָרְאַלְבָּנָהָא. וְקָאַל אֶלְמָנָהָי הָדוּי אֶלְאַסְכְּנָדָר
דוּ אֶלְאָסְרָאָרִי אַצְבָּח אַלְיוֹם אַסְרָאָרִי. וְקָאַל אֶלְרָאָבָעָן גַּנְגָּרוֹ אַלְיָי אַלְחָלָם אַלְנָאִים
כִּיְּפָאַנְקָזָא וְאַלְיָי אַלְמָאָמָם כִּיְּפָאַנְגָּלָא. וְקָאַל אֶלְבָּאָמָטָם קָד כָּאן הָדוּי אֶלְשָׁבָעָן וְסָאַל
עַמָּא קְבָּלה וְלֹא יְסָאַל עַמָּא בְּعֵדָה. וְקָאַל אֶלְסָאָדָסָם וְרָד עַלְיָאָה הָדוּי אַלְגָּסָד נְאַטְקָא
10 וְצָדֵר עַנְנָא צָאָמָתָא. וְקָאַל אֶלְסָאָבָעָמָא כָּאן אַמְּנוּן הָדוּי אַלְגָּסָד לְמָא יִסְתְּקָנָה. וְקָאַל
אַלְחָ מָא אַרְבָּנָהָא פִּי מָא פְּאַרְקָתָה וְאַנְפָלָנָה עַמָּא עַיִינָה. וְקָאַל אַלְטָמָי מָא אַבְּעָד
שְׁבָה מַכְאָךְ אַלְיָי אַנְתָּה פְּרָהָא אַלְיוֹם מַכְאָךְ אַלְיָי בְּנָתָה פִּיהָ בְּאַלְאָמָמָה. וְקָאַל
אַלְעָשָׂר לֹא יְקָצֵי הָדוּי אַלְגָּסָד הַמְתָה מִן אַלְדָּנִיא חַתִּי קִצְתָּה אַלְדָּנִיא הַמְתָה מִנָּה,
וְקָאַל רָאוּי אֶבְּרָאַן וְחַכְמָא חַצְלָוָא אַיְצָא עַנְד תָּאָבוֹתָה פְּקָאַל אֶלְאָוֹל בְּרַזְנָא אַלְ
15 אַלְדָּנִיא נְזָהָלָן פְּאַקְמָנָה פִּיהָ נְאָפְלָי וְפְאַרְקָנָהָא כָּאַרְחָה. וְקָאַל אַלְבָּי הָדוּא
אֶלְאַסְכְּנָדָר טָוָא אַלְדָּנִיא אֶלְעָרִיזָה פְּטוֹא מְנָהָא פִּי דְּרָאָעָן. וְקָאַל אַלְנָי קָד בְּנָתָה
לְנָא וְעַזְעָזָא וְמָא וְעַזְתָּנָא בְּמִזְעָה אַתְעָן מִן וְפָאָתָה. וְקָאַל אַלְדָּי בְּנָתָה חַיָּה
לְלָה וְכָאנָתָה וְפָאָתָה לְנֶפֶשָּׁה. וְקָאַל אַלְחָ מָא יִסְאָפֵר אֶלְאַסְכְּנָדָר סְפָר ^{ב'} בְּלָא עַן וְלֹא
אַלְהָ סְוָא סְפָרָה הָדוּי. וְקָאַל אַלְיָי ^{ב'} הָדוּא אֶלְאַסְכְּנָדָר כָּאן יִתְחַסֵּם עַלְיָהָה פְּעָרָת
20 תְּחַסֵּם עַלְהָה. וְקָאַל אַלְיָי רְבָּה אַיְבָּה לְךָ כָּאן יִנְתְּאָבָּה מִן וְרָאָהָוָא אַלְיוֹם לֹא יְאָפֵךְ
בְּחַזְרָתָךְ. וְקָאַל אַלְחָ רְבָּה חַרְצָן עַלְיָי סְבָנָךְ אָן לֹא תְּסִבֵּן וְהָיָה אַלְיוֹם חַרְצָן עַל
בְּלָאָמָר אָדָל תְּחַכְּלָם. וְקָאַל אַלְטָמָי בְּמַמְאָת הָדוּי אַלְנָפָסָה הָתוּי לֹא יִמּוֹת וְקָרָב
מַאֲתָה. וְקָאַל אַלְעָשָׂר וְכָאן צָאָחָב בְּזָאָנָחָה בְּנָתָה אַמְּרָתָנִי אָן לֹא אַתְּבָאָעָד עַנְךָ
וְאַלְיוֹם לֹא אַקְדָּר עַלְיָי אַלְדָּנוּ מַנָּךְ. וְקִיל סָאַל בְּעַן אַלְעָלָמָא וְהָוָה בָּאָרֶז מִזְבָּעָן
25 אַלְמָרָן אֶלְכְּבָאָר פְּקָוֵל לָה בִּיְּפָאַרְתָּה אֶלְלָמְדָרָנָה אֶלְעַזְיָמָה פְּקָאַל רָאִית אַשְׁבָּהָה
חַאְלָהָה וְאַרְעָאָן זָאַילָהָה. פְּאַגְּנָזָר יְאָבִי מָא אַחֲסָנָן תְּקָוָה אֶלְלָה וְאַלְבָּלָעָז בִּין יִדְיָה
וְאַלְתּוֹכָל עַלְיהָ סְבָבָי אָנָי יְזָעָלָנוּ מִן אַלְמָסְתָּחָנָן אֶלְיהָ וְאַלְמָתָוּכָל עַלְיהָ בְּכָל וְלֹאָהָה

וְקָאַל אַלְיָי ^{ב'} הָדוּא, ^{ב'} read סְפָרָה, ^{ב'} read אַלְיָי.

פואדי פלנזהם בראאלך חאנזתני פי תכדיב אלאנבייא ואן אללה סב' מא אודהא אלי
 אלברש פאהחאנג עלייהא באלהזונג אליעקליעיך בכוון אללבוות חתמא מוקזיאו ואמרא
 צורויריא עלי מא סנדיך דאלך פיפצל דבר אלמשיח פי אלפצל אלתאלא ליהדי אלפצל
 אן שא אללה. פיסקט מא יודהה מן אלבאטול ואלטמיות ואלמחל עדן אסתמאעהא
 5 דאלך פתקאבלני חיניד פי חבטייל כוון אלתואוב ואלעקבב וודאר אלאלברת ותkol
 לי מא תם אללה הרוח אלדרניה חסב פמן מל פיהא ביר לעלה ילקא מנחא פיהא
 שייא ידרבר בה בער ופההה וכואאלך מן פעיל שרא פאהחתא ג עלייהא באלהזונג
 אליעקליעיך ואלשרעייך פי תצחיח דאר אלאלברת ותחקיק אלתואוב ואלעקבב פיהא
 בחונג לא ישובחא בדר ולא ידרבללה דבל כוונא סנדיך טרפפא נו דאלך פיפצל
 10 דבר אלאלברת אללי הוו אדר פאל פי הרא אלכתאב פחיניד תנקרד אללי וטיע
 אמרי כמא יינקרד אלטמל ואלכבר ¹ מע אלצבי אלסניר ² פתוונדי חיניד
 אשראף אהל דהרי ואפבר אבנה עצרי ואנג אבנה גנספי פאן צאדרתחה ואסתהשנה
 מקאלהה דבל עליי אלעכט באלבבר ואלסחו ואלבליא ואלא פקר גנות כוון אלחטמק
 ואסתהנטבתאלצדק ואסתהנטת באלאזר ואסתהנטת ³ באלאעטמו ואלצפר כמא
 15 יונני עזעמכאיידתחה ואסתהנטבתאלערוות אלויהק באקדורה אללה תב'ותע מולנא
 ונעם אלוכיל. וכואאלך אלצאלחין מנהם אזהארם בהם נבטה ואדרעא אלי אללה סב' אן
 יחרוני פי זמלהיהם ואלטאלחין אדווליהם אל ⁴ אללה אן ינפר להם ואן יהודיהם
 אני מא לקיית אהרא מנהם שי' באן אם צביה צאלחא באן אם טאלחא אלא
 20 ואעהקרת אנה עבר אללה באפצל מני קאל לה ובכיפ זאלך קאל אמא אלשיד' אלכבר
 פאפעל כוון לאנה צלה קבל אצל ועצם זוכה קבל אן אבלך ועשהר אלאלבר
 אלמתקדמן קבלי ואכתשב אלעקל באלהתנאריב קבל فهو לא שך אפעל מני. ומما
 אלצניר פלאן דנובי אכתר דנובה וסאייחי אכתר מון סאייחה פאלדא ערצת
 מעה פי אלחסאב יומ אלקיאמה באן מיזאנה ארנהן מזויאני فهو לא שך אפעל מני.
 ומما אלצאלח מנהם פלאלהה ולעל נייחה אלי אללה עצלה מון נייחה ואעהקרת
 25 אפעל מון אעהקרתי ואמא אלטאלח אלעazzi فهو האת מא אכין פזילתי עליה
 ומא אשחרהה לדי וכואאלך אנה יעצי אללה ען סחו ואנא עצעיה ען תעמר ווולם
 יעלם עזים מא יקרם עלייה מון אלסיאתאונא לא יועב עלי שייא מון דאלך פעדרה

¹ read ⁴ read ³ read ² read, אלצניר.

ואהב אלאליכיר ואדרעו להם ובנין אלאשראר ואדרעו עליהם. פהזה סירתי מע
אהל עזרי. פאַבְּרָאָנִי¹ בחהלך ובסורתך מע האל עצך. פקאל לה אלעלעבר
אלאבר אמא חאלתי וסמי פכחאלתך סוא באַסְטָוָא ואמי סירתי מע האל עזרי
פעלי גיר וצפת וראָלך אני אנטפָהן מון נפשי במוא אקרעד עליה ולא אסתגנץ
5 מנהם מטל מא אנטפָהן בל אַחְסָן אַלְיָן ח. מנֵי² ואעפו עמן צלמני. ומן קרעני
ובני אתחטלה לוהן אמא אין ייך קו באטלא פלא גנאח עליי ואמא אין ייך.
מוֹ קאַלה צאַדְקָא פלא גנאח עלייה ובערד דאַלְך בערד סלאמְתִי מנהם ומן בנייהם
וחסודות ושרחות אנטרף מן גהארהן אלאַסְגָּר³ אַלְיָן גַּהֲאָד גַּסְטִי אלחלשְׂתָּה
בטבעהא והוואֹהא ישאותהא ואראָתָהא ואראָהא אלפאַסְרָה ואערתאָזאתָה
10 באַלְתְּמִוְהָאָת ואלמְחָלָאת אלתי תירד אין תשטנְקָנִי בהא מטל דאַלְך אַגְּתִי
תתשָׁהָא עלי אַנוֹעָע אלמאכְּלָאת פאַזָּא טאוּתָהָם צרת להא כאַלְעֶבֶר אלמְמָלָך.
וצאָר בטני קבור לאַלְשָׁהָאָת ומופָן לְלִיחְיָאָנָה פָּאָזָר ווּרְתָּא גַּרְאָדָלְךָ אַלְיָן
קד אלפָתָה מון ווה חלאַל תנאלְתָה ואלְאַחְתָּלָה עלייה בסם מון חילְתָּן מון מות
אלחרום תוקענִי פי אַבְּוָאָב אלעקובָהָא ואלפְּזִיהָה והתקָעָא⁴ אלסְטָר ענְרָא אללה סְבָּא
15 ענְדָּלְנָאָס בערד אלזְאָנָה ואלסרְקָה ואלעַצְוּיָה ואלנְגָב ואלכְּדָעָה ואלמְבָר וגַּנְדִּיר
דאַלְך מְמָא יְנָאָה מִן אַעֲטָא שְׁהָאָתָה וּכְאָן כאַלְעֶבֶר להא. בְּאַלְך אַן טאוּתָהָא
פי אַבְּשָׁהָוָת⁵ אלְנָכָאָח נְלָחָמָה אַכְּתָּר מִן דְּאַלְך וְאַוְפָא מְמָא כְּתָבָה אלְבָאָרִי
סְבָּא. פי מְחַכְּמָמָן עַקְוָבָהָא אלְזְאָנָה עַלְאָ אַתְּחָלָאָא טַאַבְּקָאָתָהָם מְמָא יְטוּל שְׁרָהָתָה.
ואַלְא צָרְדָמָתָהָא באַלְחָנָג וְהַלְּהָרִידָהָא אלְשָׁרְעִיָּה ואַלְעַקְלִיָּה פי צְבָט דְּאַלְך
20 רַוְנְתָהָא פי אַלְמִיל אַלְיָן אַלְקָנָאָעָתָה ואַסְהָעָמָלְדָהָא וְזַרְתָהָא נְקָם מִן אַתְּבָעָ
שְׁהָוָתָה אַנְהָמָת חִנְיָזָבָן יְדִי וְאַקְבָּלָתָה עַלְיָהָאָנָגָנִי פי דָאָתָה אלְאַלְך תְּבָ
וְתְּעָיָ וְפִי אלְחָעַטְיל בָּה פָאַוְרָתָהָא אָמָור אַלְעָלָם באַסְרָה אַלְלָאָה
וְאַסְפָּלָה בָּנָה לִם יְבָלָק נְפָשָׁה וְאָנָנָה גַּרְהָה בְּלָקָה וְאַבְּרָעָה מִן אַלְלָדָם
אלְיָלָגָז וְקוֹהָר אַלְעָלָם באַלְמָוָת וְאַגְּנָא מִן שָׁא וְאַלְלָל מִן שָׁא פְּלוּ כָּאַנוּ אַלְעָלָם
25 בְּלָקָו נְפָסָהָם לְכָאָנוּ יְבָתָאָרוּ אַלְכָאָה וְאַלְגָּנָא וְיְפָעָלָו לְאַנְפָסָהָם לְכָן גַּרְהָם אַלְיָן
בְּלָקָהָם פְּאַחְיָהָם וְאַמְּתָהָם וְאַגְּנָהָם וְאַפְּקָרָהָם וְפָעָלָבָהָם שְׁא כִּיפָּשָׁא.

וְחוֹתָק¹ read. אַלְאַעֲנָר² read. בְּאַבְּרָאָנִי³ read. חַרְמָנִי⁴ read. זְאַבְּרָאָנִי⁵ read.

עליו ואחד מנהם וישקו נופה פאן ונרו פוה שייא כאנו יישקו אגואף אלבאקין ואלא
סיבבו אלבאקין פארוי אונומו לכם אברזתם אלקרעה עלייא פארוי שקו בטני למ
ינרו פיה שי¹ אטלקום פבעלו ראלך פשקו נוף אלסאייח ותבלעו אלבאקין.
פאנזר יא אלבי מרווח הדיא אלדרז וחפן בלקה וסמהותה בנופה להילוי אלדי למ
5 יכונו יסתאהלו ראלך מנה. וכלאלך חבי אן רוג' עابر² אלתקא בזידיק לה
עابر بعد מורה טוילך. פסלה כיף חאלך סיורת³ מע האל עצרך פקאל להאמא
חאלתי פכמא תרא מצאלחתי לארכעת⁴ אעדרא בין אצלאעי מותאדרה פאנחאגן
עלוי ואחד מנהם אהלבני פאנא דיאמא מלאטף להם בתഴיח אלמוואן ותולטף
אלנלא אלוי און אמן מן שרהם. פאריא צלח אלחאל צרת פי מצאדרמת⁵ אלנלא
10 און שבעת חלמתה און נועת אלמת. פארוי ערלת ראלך צרת פי מקאסאת רובל
אלנלא ואלנרוּג מנה ואלנסל ואלהנג'ה. ובעד ראלך מן מקאסאת פצול אלומאן
מן חר אטור ובער זמאן⁶ כתיר וחוארה אלדי טטרח⁷ פי אליל ואלהנאדר
ואמראזה ותקלה באלהה מן חאל אליו חאל ולא ירום עלי חאלת ואחרות מע מא
אקספי מן אהל אהלבני ואלהחסד ואלנמייה ואלכוב ואלשרור ופסאר אלדין אן
15 סמעו בירא בחמות⁸ ואסמעו שרא אודאעה און למ יסמעו כלבו וקד כל בני
אלומאן מבארתיהם ומדאבלתחים בעניר אהתיאר וצעאר מטה לי מעם כkol
אלשאער. ומן עגב אלדר עלי אלמר אן ירא ערו לה מן מא מצאדרקהה ברי
פאן אחסנת אליהם כאפוני באלשיך ואן למ ייחסנו מנו עלי באסלאמה וצורת
אותאפהם נאלבלק אלמורת אלדי ארא רקעת מזע⁹ תהרואה מנה מזע אבר.
20 וקד קאל אלשאער פי ראלך תכלפני אלאיים עשרה מן ארא עלאמאת אולאו
אלונא בלהי פיה יכאפיין עלי אללהחסן באלסו כלמא תלאייתה למ יני עני
תלהפייה הו אלבלק אלמורתות יומה פהאנא מרקע טול אלומאן וראפייה באברה
לטיפן כלמא צח נאנב מן אלנאנב אלב' תהרוא ננאפייה. בהודח חאלתי ואמא
סירותי מע אהל עצרי פआישריםם באליך ואלאנג'אף ואלערל אחסן אלוי מז אחסן
25 אל ואסוי אלוי מן אסי אלוי ואכאיי אהל אללור באלניר ואהה אלשר באלשיך.

¹ לארבעת² read. ³ סי. ⁴ סי. ⁵ read. ⁶ read. ⁷ read. ⁸ read. ⁹ read.

בחמות⁸. אלדי לא טטרח⁷. ברד read. ⁶ read. ⁵ מצאדרמת⁵. מזע. ⁹ read.

בל טבקת אל' טבקתה אַלְאָקֵת בָּה אֶפְכֵל וְאֶחָד מִן אַלְזִיפָּן קָרְד לְחַק בְּטַבְקָתָה
וְאַבְנָא גַּנְסָה פְּהַכְּבָא יָא אַלְיַ מַהְאָל אַהֲל אַלְדְּנָיָא אַרְיָ חַל אַלְמָוֹת בְּסַאַחַתָּה
וְאַנְתְּקָלוּ מַנְהָא לְחַק בָּל וְאֶחָד מַנְהָא בְּאַבְנָא גַּנְסָה וְאַהֲל טַבְקָתָה אַלְאָלְיאָר אַלְיָ
אַלְאָלְיאָר וְאַלְאָשְׁרָאָר אַלְיָ אַלְאָשְׁרָאָר וְקָרְד נְטַקָּת כְּלָאָלְךָ לְאַלְתָּבָה בְּקָרִי וְוִיתָה נְפָשָׁת
5 אַדְוִנִּי צְרוֹה בְּצְרוֹר הַחַיִם יֻנִּי אַלְאָחָיָא אַלְיָ הָם בְּנֹאָרָרָכָה וְלֹא יְמוֹתָה. וְקָאָל
וְאַתְּ נְפָשָׁת אַוְיְבָרָק יְקַלְעָה בְּחַרְקָה בָּפָקָדָה אַיְלָעָי מַעַלְתָּאָלְחָן אַלְזָן הָם פִּי אַלְחִיאָה
מַעַלְבָּן לֹא קִדְרָן אַלְצָעָר אַלְיָ אַלְאָלְךָ פִּיכְנוּ מִן זְמַלְתָּהָם וְלֹא יְטִיקָן אַלְעָדָה
אַלְיָ דָּאָר אַלְדְּנָיָא פִּיעַמְלָן צְלָחָה וְקָרְד אַמְרָה אַלְאָנְבָּיָא בְּבָעָלָהָם ¹ וְכָחָב אַלְאָלְךָ
פְּאָמָא בְּבָנָגָן בְּקָרִי הָלָא מַשְׁנָאָרָי יְיָ אַשְׁנָאָנָה וְקָאָל אַלְחָבָה הַוי מַתְחָמָם בְּגַדְגָּדָן אַוְנָן שְׁלָ
10 חַכְמָי וְהָיו וְהִיר מַנְהָלָתָן שְׁמָא תָּכוֹה שְׁנִישִׁיבָתָן נְשִׁיבָתָן נְחִשָּׁת לְחִשָּׁת שְׁרָפָ
יְעַקְעַצְתָּן עַקְעַצְתָּן עַקְעַצְתָּן עַקְעַצְתָּן עַקְעַצְתָּן עַקְעַצְתָּן עַקְעַצְתָּן עַקְעַצְתָּן
בָּאה לְעַלְמָם אַלְאָ בְּשַׁבְּיָן וְאַנְּ רָעה בָּאה אַלְאָ בְּשַׁבְּיָן פְּהַלְמָם בְּנָא יָא אַבְּיָ אַלְיָ
אַלְבָּרָי וְאַהֲלָה וְאַלְצָאָלְחָן וְאַחֲבָבָק אַלְלָה תְּעִי לְקַנְתָּהָם בְּסִירָתָהָם וְנַסְלָךְ
בְּטוֹרָקָתָהָם וְנַכְנָן מִן זְמַלְתָּהָם וְנַחַשְׁר פִּי זְמַרְתָּהָם בְּלַגְנָא אַלְלָה וְאַיְאָךְ אַפְּצָל
15 אַלְרָגָאת וְאַנְגָּלָנָא וְאַיְאָךְ אַוְפָר אַלְסָעָדָאת בְּמַנָּה וְכָרָמָה וְלַטְפָה.

וְקָרְד כָּאן תְּקָדָם לְנָא פִּי בָּאָבָב אַלְהָדָר בְּעַן חַכְאיָתָן טָן
אַלְאָלְאָק אַלְחָסָנָה וְאַנְחָאָב אַלְתָּאָזָע לְלָה סְבִי וְנוֹיְד נְלַכְרָ חַכְאיָתָן
לְבָעַן אַלְפָצָלָא פְּאַחֲדָהָמָא אַנְהָ דְּכָר אַן רַזְל סָאוּחָ ² עַלְיָ סָאָחָל אַלְבָּחָר
וְאַד בְּקוּם נְוַעַצְיָן קָרְד בָּרָנוּ בְּשִׁי מִן אַלְלָוָלוּ פְּסָאָלָהָם אַן יוֹסָהָה בְּשִׁי
20 מִן אַלְלָוָלוּ לְאַלְלָה תְּהַת יְרִיחָה פָּאָלָה עַלְרָהָם וּלֹא בְּשִׁיר פְּמָא פָּעָלָו בְּנָאָהָם פִּי
אַלְכָלָאָם וְאַד בְּקַטְאָע אַלְטְרָיךְ בָּרָנוּ עַלְיָהָם פָּעָנָר נַגְרָ אַלְנוֹאָצָיָן אַלְיָ אַלְקַטְאָע
מִן בָּעֵיד אַבְתָּלָעָז נְמִיעָמָא בָּאָן מַעַהָם מִן אַלְלָוָלוּ סְלָמָא וְאַבְוָהָם אַלְקַטְאָע
סָאָלָהָם תְּסָלָם אַלְלָוָלוּ אַנְחָדוּ אַן מָא מַעָהָם שִׁי פָעוּמוֹ עַלְיָ שְׁק בְּטוֹנָהָם
לְפַתְשָׂוָהָא וְיַאֲבָדוּמָא יְגַדְוָה פִּיהָא פְּלָמָא רָאָא דְּאָלְךָ אַלְרָזָל אַלְסָאוּחָ אַן אַלְיָ
25 אַשְׁקָת בְּטוֹן אַלְנוֹאָצָיָן וְלַקְיָ פִּיהָא אַלְלָוָלוּ אַן בְּטָהָשָׁק בְּעַדְהָם פְּקָאָל לְלַגְנָאָצָיָן פִּי
אַלְסָר מִן אַלְקַטְאָע הָלָם אַפְּרָדָכָם וְאַלְלָצָבָם בְּרוּחָי וְזָאָלְךָ אַנְכָם תְּחַקְדָּמָן
אַלְקַטְאָע וְתְחַגְּרָעָן אַלְיָהָם בָּאָן לֹא יְקַהְלָגָנָם דְּפָעָה וְאֶחָדָה בְּלֹא יְרָבוּ אַלְקַרְעָה

¹ read ² read ³ read. וְנוֹהָו בְּבָעָלָהָם בְּבָעָלָהָם בְּבָעָלָהָם.

י"י אם אחפוץ במות הרשות וכתי לא המתים יהללו יה אל לא הכת מדבר ברשעים
 שהט נקראים מותים בחירותם והם נשכחים כבהתה שן וודם ביקר בל יין גמשל
 כבהתה נדרמו. וקאל שאער אלערכ פי דאלך ופי אלגלה קבל אלמתות מותן לאלה
 פאותיהם כל אלקבור קבוע. ואן אמר לאichi באעלם מית פלים לה קבל
 5 אלנשור נשוון. ורק הצדיקים אפילו במיתתן נקראים חיים שני' והיתה נש אדרוני
 צדרה בצורך החיים עני דאר אלאברת אלתוי הי דאר אלחיאת אלדריכת קוין
 נתתי לך מהלכים בין העומרים אלה. וקאל הוילך בדרך תמים הוא ישרתני. קוין
 מי ינור באהלה. וקיי הוילך חמים ופועל צדק. וקאל מי יעלה בהר יי' ומוי קום
 במקומות קדשו. ומות אלצאלחה לה באעלעם ומון פזילת ¹ אלמתות יא אלי אינה מנלה
 10 מן מנואל אלאברת ואני סבב אלגלה מון דאר אלדראר אלי דאר אלאבריאד
 ומון דאר אלפנא אליו דאר אלקבא. פולואה מא כאן ללאביביא ואלאזיא ואלעבאד
 אלצאלחין טרקה אל אלגנה דאר אלחותאב ולא ללבאפרון ואלטאלחין טריקה
 אלי נהגס דאר אלעקבב ולולאה למא אחותsuma אלארן בסכאנה ואהלה
 לתראכמו אלנאמס עלי בעזהם בעז ומוא כאן יערף אהל אלאייאל אלמתתקדמתה
 15 מן אלצאלחין אלמאזיאן ולא יקודה בסיריהם ולאיזן כפרו אלנאמס באלקתם
 ואדרעו אלרבוביית פקד צח אין אלמתות חכמה אלאותהיית סאווא אלבלאלק סבי
 בין גמיע אלבלאייך צנירום ובכירום וציהום ובכפרום ומיטעם פאלא
 קיל מא אלסבב פי דאלך ואלאן פזילה אלעלאם עלי אלגאהל פי דאלך ואלפאנל
 עלי אלמפעול פלאלבכין ² פי דאלך טרפתק ונגרב פיה מתלה אחר ³ וועלן עאר
 20 לאל-אסראר שריפת ומענאי לטיפת טרייפת לא יחתמל אלכתהב איזאההה פיה
 ונקלן אלמתקל פי דאלך אן מלך ⁴ עמל ציאפה לkom מן אהל בעז אלאקלם פיהם
 עליי ודאני ורפייע וזייע פלמא צלו אלו מאינטה ⁵ דבל אלגמייע מנהם מן באב
 אלמרונגה פענד דבליהם מן באב ואחר מלך רסל אלמלך בכל ואחד מדן מהם אלי
 מנולה קד אהלהט מן אסתחק אן ייך מנהם בקרב אלמלך כאן בקרבה ומון אסתחק
 25 אן ייך בעידא מנה כאן באלאכעד ומון נאנס אלאמורא כאן מנהם עלי אבחלאף
 חזשיות אלמלך. וכלאך אלסקט מנהם באלמשאעלין וסאטס אלרוואב ואהלה

¹ read מלהא. טאהרא ² פלאולאייך. נביין ³ פזילת ⁴ read מלך. מדרינתה ⁵ read מלכיא.

ותורה צויה. ובזאת נמס חטא רחא אלג'הו אלדו פ' צדר בחן גדרול י'ב חזרא מ' י'ב
 לן מנוקש פיה אסמא י'ב סבט ואלטיאב אלדי ילבסהא אלדי אמר אללה
 בעמליה לה כקו ואלה הבנדים אשר יעשו חשן ואפוד וכועל ובתנת תשבע
 מצנפת ואבנט. ובזאת ערד אים אלמודדים י'ט והו שבת וראש השנה וכפור
 5 ישנות ימי החג ושבעת ימי הפסק ויום הכהנים ¹ ובזאת אברהם יצ' ויע' פ'
 אלתוֹת בעדרהא פ' פואטיק מעורפה. ובזאת פ' אלללאה י'ט אסמא תפלה
 2 תחנה רנה ארישה נישה דריש בקשה רחישה פניעה קריאה שיחה עמידה ²
 עצקה ועקה אמרה ³ כריעה חתחויה שעה יודוי פרישה פ'זאלך בעדרהא. וקר
 קל אלכתחאב יצ' נבולות עמים לטספר בני ישראל עניין י'ב שבת ורביע אמרות
 10 חולשה אבות. וקר רבד ען אסם חוה אלדי הי אם כל ח' ומנהא נמייע אלכשר
 מהתו פ' אלעד עלי י'ט ח' ר' ה' פ'זאלך י'ט. פאתקן אלכארו סב' נמייע
 אלlesia בעדרהא فهو אחק אין יעדן מון ומנהא א'רו סבהא ⁴ מלך אלכל וואהר
 אלכל וואלק אלכל וראוק אלכל ומדרב אלכל ואלכל לה שהדר בזאלך ממא
 נגזה בען אלצאלחין וקאלו הכל לך והכל מאתך והכל ברשותך והכל קינען והכל
 15 מעשה ידריך והכל עירך לא אלה אלה והוא עבדה ואישברה ואתוכל עליה ואפוזן
 אמרי אליה אינה זואדר וחומו. ונרכד מון פזייל'ה אלמות מא אמכן ליכן תרכארה
 לנו א'רו או אלבאב אל' דאר אלתואב.

עלם יא אל'ו איריך אלה ואיאנא ברוח מנה אן אלמות הו מפארקת ⁵
 אלנפם מן אלג'סיד ותרכחה אסתעמאל אלג'וארה ואלהוּם. עלם יא אל'
 20 אן אלמות מותאן מות טביעי נסמאני והוא אלטקיי עלי אלבשר נמייע מן צאה
 וטהלח ועמי ולazzi וنبي וזי בקו באשר לכל מקרה אחד לצדיק ולרשע לטוב
 ולטהhor ולטמא ולזבח ולשר אינו זבח בטוב בחוטא הנשבע כאשר שביע ורא
 ולא פזאייל'ה שני סנרכר מא אמכן. ואלמות אלב' מות נסמאני והוא אלג'הה באלה
 ובשרעטה ובאהלה נעי' באלה פהם אמות ⁷ באלה קיקת' ואן בגין אסאמה
 25 מהחרכיה הסאסיה פאנפסהם מצלמה בדרה מיתה באלה אללה אלמהראכמת.
 וקר נתק אלכתחאב בזאלך בקרו אלחבי הרשעים מותים בחיהם שנ' חי אני נאם

סבחנה ¹ read. עמידה ² read. א'ריך ³ read. הבכורים ⁴. אלימות ⁵ read. אלפזאל' ⁶ read. מפארקה ⁷.

חת' איזא אן טנאן אבאיינא פיאולדז'ור אלסאלפה עמלו צורה וחל ועבודה זיכאנו
 יחולו מעהם תמהאלת' רואלך למא עלמו אנה מוויל בתרבירותם אך לכל אמת
 מדבר וכלה אלכארוי סב' בהא כמא אכינה אלאנבייא ען רואלך פי קו' שר מלכחות
 יין שר מלכות פרס וקא'ל השר הנזר השמד על בני עמייך פכנת ענהא.
 5 פאלמלאיוכת' אלחי הי אדרואהם אלמחרכת' להא אלסאיירת' בהא חית' מא אמרה
 באלקהא סבחנה פכאנו ייחמלו מעהם תמהאליל רואלך כמא ובלהם אלבי
 וקא'ל ונשאתם את כיוון צלמייכם ואת כוכב אלהיכם ואסס אלוחל באילוֹנאננייה
 כיואן, פמא עזוב יא אלוי מסירהא אללי סיירהא אללאלק סב' מן אלמנרב אלי
 אלמשrik ופל' אלברוג קדרהא מן אלmeshrik אלי אלמנרב וביאן רואלך או'י כאניה
 10 אלשיטם או אלקמר פי אבר בר' אלחמל אלי אלחוור ואלחלמל הו אלמנרב מהי
 סיירהה באליעין ואלחטמן אלברוג אלניarb אלי אלברוג אלוי לם עאר ינרב פצח
 אין מסירהה מן אלמנרב אלי אלmeshrik ומסור אלכונאככ בערד רואלך מן אלmeshrik
 אלי אלמנרב פשבהוה בטחונת' תדור עלי אלימן ונמלה² פוקהא תדור עלי
 אלשלמא פתליך פי מסירהה תאבת'ות ותליך פי מסירהה תאבת'ות פסב' מדברה
 15 ומסירהה נאלאק אלשי וצדה לאדרלאלה עלי וחדראניהה ועלי און ליס לה נדולא
 עד' פצח אניהה תגלב לאחר מנפעה באבטיאורה ולא הרפע ענה ערדר אלא
 באון באלקהא ותקדריה וטועטהה לה ואנקיאדרה לאמרה ותקריסה
 לה ותסביהה לה מתוונחה באגמאעה אליה סאנדרה וראכעה
 באנגלאלה.

20 וקר שרכו בתורא מן מא פי אלעלם ז' ויב' באיזואה פמן רואלך פי
 אלאנטאן והוא עאלם סג'ר ז' חואס ויב' נקבא עלי מא בייננא פי אלפצל אלבי
 מן הוי אלכתאב ובראלך פי אלימאן ז' אייאם ויב' סआה פיאאלל ויב' שהרא
 לאלטנאה. וכראלך בעדרהא כליהא אלתפל'ה ייח ניר אללאול'ה פאן הי אלאטם.
 ובראלך אלחוור ז' כלמת אוליה ואלראה ייב' והם בראשית ובל' היד החזקה.
 25 וכראלך אבראזהא ואערודתאה הוי אלארון בקראות' פצלאן ז' ויב' והמא וייה בנסוע
 הארון ובנזהה יאמר שובה. וכראלך אוול אלשרה אללי אפתחה בהא אלטייר
 אלמניר מושי בלים אללה עס ז' ויב' האזינו יערף. ובראלך אוול וו'את הברכה
 צניר ז' read גומלה³. באנת' read 1.

ואלעקב אלדי נ halo אלעלם מערפתה מא בוצאנפה. פאמא אלתואב פלווחו בה וכאל וורחה לכט יראי ¹ שמש צרקה וטרפא בכנפה וכאלו והמשיכים יהיריו כזורה הרקיע ומצידי הכוכבים ² לעולם וער. ואמא אלעקב אליא בא ען שענטהא ואלסאום ואלהארת מנהה בא קרי כי הנה יומ בא פלווחו בזער בתנור והיו כל זוד וכל עשה רשות קש ולהט. וכאל מויע רעב ולחומי רשות ³ בווער בתנור והיו כל זוד וכל עשה רשות קש ולהט. וכאל מויע רעב ולחומי רשות נו. וכואלך באקי אלכואכט להא רוחאניאת ולמײיף תסרי פי אלעלם באזן נאלקה ומדברהא סב' חצלא מא אמרת אלי מון שא מן בלחה פי אוקאת מעולם ומויאליד מוקתת לא יקררהא סואה נל תנהה פהי באגטעה לא תקרר תבאף אמורה ולא נהיה ופי מא קדר קדרה לה ומכתנה מנהה וסלתהא עלייה. מותאל דאלך אן אלקמר לא יקרר עלי חרדרת ⁴ אלשםס וטבעהא ופעלהא וכואלך לא תקרר עלי ברודת אלקמר וטבעהא ופעלהא ובאקי אלכואכט כלאלך חתי אן אלבאלק סב' קדר לכל ואחד מנהה מסיר ⁵ ניר מסיר אלאדר מן וקט נאלקחט אלי אן ניקאי אלעלם. וואלך אנה סב' געל מסיר אלקמר והוא אקרבהא אליל אלארין יקטע אלפלך גמיעה פי شهر ואלחול והוא אעלאהא יקטע אלפלך פי ל' סנה ⁶ ואלשםס והוא אוסטהא תקמע אלפלך פי סנה ובאקי משי אלכואכט כבתקוף אלמקדאר למא קדרה אללה סב' ואראתה ולא ישארכה אחד סי עאלמה ולא יסאל ען מא יפעל סב' בקי' ומיאמר לו מה תעשה בל קדר שהר לנו על חבמתה ונאנפַּך קדרה ואתצלת לנו אלכירות אלכליהן אונחסהנה וערפנא מן רואלך אלמסיר אלשחור ואלסנין ואלקראנתה חייז מא בלג עלמנא ואנתחא אליה פהמןא ⁷ ואלדי נבי אצעעף דאלך אטוארה. פסב' מן הודה אלבלק ⁸ בלחתה והזה אלקדרה קדרתה ואלכל עאנז ען כנה מערפתה بما קאל בען אלעלמא סב' ⁹ אווי הם אלהם באלערוג אלי מעראג כבריאה ערבען צארך אלענג מן דונה וראיה ¹⁰ פאלכל מן דברה מסין ומן פין' נורה קאבסין; ובדאלאריא אליב' אנטרמן אללאם אלסאלפה באפעאל אלכואכט יתאתייראה פעדודא ובבשו להא ולם יעלמו אנהא לא תסאוודם עלי מראותם ולא חצלא אליהם אלא מא קדרה להם עלי אידיהם וקאד נהאנא אללה סב' ען גמייע דאלך טו מטוע בתרות נתרך שרחהא לשורתהא

¹ מצדיקי הרבים בכוכבים ² insert שמש ³ read יראי ⁴ read delete. סב' ⁵ מסירה. ⁶ read חרארת.

אלכן ואלפסאר פאחריו ואנדר הרה אלאפלאך אלעלאם ואלבואכב אלתי הי פי
 עלם אלפוקאני אלنبي אלטביף אלגראמי והוא עלאו ואשרף מן הרה אלעלאם
 פהמ סכאנ סמאוatha ישבחון לה דיאימא לא יفترק מן עברותה טרפה ען פמא
 אקל מן דאלך ולא יען אמרה ולא יתחרכן אלא פי טאהה ולא יתדרן מן רסמה
 ווהלהם לה בזורה פיהם וטבעיהם עליה באלנבר וכמما זל וו פי עאלם אלטביעה
 בלפא ואנבייא ואוציא ואולאי ואתקיא פאחריו ואנדר פי דאלך אלעלם. אדר הוי
 אקרב נסביה אל עאלם אלאבדאע ואסביך באלכון עלי הוי אלעלם. פקר צה
 אנהם גנור אללה סבי וסבאן אטבאק סמאוatha ולפאייה עאלמה ומוכליה עלי
 אתקיאיה בראיה טול אלזומאן פי אליל ואלנהאר לאלצאות וסלטהום וולאיהם
 באיצאל אלברוראת אליהם. וקר נטך אלכתחב בדאלך אדר קאל ויאמר אלהים יהי
 מאורות ברקייע השמים וקאלו והו לאוחות ולמוועדים ולמיים ושנים וקאלו את המשש
 למישלט ביום ואת הירח למישלטليل ¹ ואת הכוכבים וקאלו למישל ביום
 חתם קאמטו וקאלו פי עצלהיהם ללגלאת ואלפוקאה וממנדר תבאות שמש וממנדר
 גרש ירחים. ובויאלך ממא אפדרהם נאלקיהם סבי טמא ינבת מנהה פי אלעלם
 ולבצת אלשםם וחרוארתה אליי הי סבב חייאת ² אלעלם באסרה מן מעוזן אלי
 נבאת וחיוואן וכמנת מנהה אלנאאר פי אלחנור ואלשנור ואלתראב ואלמא ונצעת
 אלאתכמאר ואזהרת אלשנאר ותפנורת וסאלת אלאלמתאר וזרת אלאנחאар
 בתקייר אליעיז אלגנבר אלדי בורה פיויא ואפדרהא זונעהה פי וסט אלפלך
 כאלקלב פי אלגנסד אלדי יפירה אלחרכה ואלחייאת בדאלך הי תפיר מן פוקהא
 מן אלבואכב ומון דונגה ³ אלנוור אלבאהר ממא אפדרהא בלקרה ומנשייהא
 נל זלאלה. ובויאלך כל מא פי אלארץ קבל מן פציחה כל גנס בחסב מא פי קוותה
 מן אלמעוזן ואלנבאת ואלחייאן מהדי בען אפעאללהא אלצאההר לאלהם.
 ואמא אפעאללהא אלמודרכות באלקוות אלבצראה ⁴ פאכתר מן אן יסעהה אלכתחב
 עלי אנחה לא חערדא מא פותה אליהא באירועה סבי תע' ולא תקרר תעמי
 מן לא יקרר לה עטיהת מן קבלחה לאנזהה עבר מן עברדה ולפיה מן בלאייפה פי
 עאלמה. וממא נזאת בה אלאנבייא ע"ה פי אפעאה אנהם שכחו אלתאוב

את המאור הגדול למישלט היום ואת המאור הקמן למישלט ¹ read למישלט. ² read למישלט. ³ add. ⁴ read למישלט.

נלאלה תורתיב אלפלך ותרכיבה ומא פייה כן אלכוacob אלסיארת ואלתאבותה אלמנקלבתה ואלבאניה ואלסעוד ואלנחות ואלקטבין אלגנובי ואלשםאל' ואלעקרתין אלדרין המא אלדרס ואלדרב ומא פי דאך מן חכמה אלברראי סב' עזם. וקר אמרנה סב' באלנץ' אליה ואלהתפכר פי בלקתהא עזיב אתקאהה 5 לתחתאד עצמתה פי קלובנה והיתה פי נפנסנא כקו' שאו מרים עיניכם וראו וקאלאייא שאו אל השם עיניכם וקאלא השם מספרים בכור אל. יום ליום יבע אומר וקאלא לשמש שם אהל בהם והוא כחנן יונא מהופחו. פלנברד מן דאך טרפא ואחדרא לך' תושארה נלאלה צנעא אלגאנע אלהיכים נל נלאלה.

10 אעלם יא אבי אייריך אללה ואיאנא ברוחמנה אין עצל נמייע אלפלך ובנייתה ז' כואכב וכו' בריג' זחל ואלמשתרי ואלמריך ואלשםם אללהרת ועתארד ואלקטר החסב. ואל'ב אלברט אלחלטן ואלהטור ואלהוואר ואלסרטאן ואלאסיד ואלנסבלה ואלמייזאן ואלעקרוב ואלהיר ואדרלו ואלהות חסב. ואנהה באומעהה נזוד אללה סב' וסכאן סכמאותה ומלאויכת אלמרקברן אלאסטה בינה ובין גלקה ז' אלמוולין בבלאייה אנטמען אלטצעין אלברכאת ואלהיראת ואלסעדרת אל' מן קדר סב' מן אלבררייט. וכדאך יוזלן אלעדאב ואלבוס ואלשקא ואלנקמה אל' מן קדר אללה כב' דאך באלאסטחאקה. וקר נתקת אלאנבייא בדאך אד' קאלת אשר חלק יי' אלהיך אותם ובנוול אלברכאתמן אלסמא רוחאניהית ותאתייראתהה קאל ופתח יי' לך את אוצרו הטוב. וקאלא ויהי ביום ההוא נאם יי' ענה את 20 השםינו ובתיר מזל דאך יכנא בה ען ודור אללהיראת אל' אלבראייא מן אלסמא. ובדאך ודור אלמצאייב מן אלסמא עלי' מסתהקייה החתי מוחארכת² סיסרא סבחה³ אל' רוחאניהית אלכוacob לקי' מן שמיים נלחמו הובוכבים ממסילותם נלחמו עם סיסרא. וכדאך עבדתהא לבלקלקה ותגביהה לה דראימה פמן קו' הלו' את יי' מן השמיים וקאלאייא וצבא השמיים לך' משתחווים. וקאלא ברכו את 25 יי' כל צבאיו. וקר צח און אלבלאייק נמיעהה אין תמאר ונבאת וחיואן צאמת וננטק יסבחו בחמדת בקי' יודיך יי' כל מעשיך. וכדאך קרו פי מזמור הללו את יי' מן השמיים טן אוולה אל' אכורה. פאורי דאך פי עאלם אלטביעת עאל' נסבחה³ read מהארבחה read . ואל' אלכוacob אל'

¹ add ² read ³ מהארבחה read . ואל' אלכוacob אל'

אלבָהָאִים וּכְרֹאֵל מִאֶתְתָּה אַלְבָרִי מִן אַלְחַכְמָה וְאַלְהַנְּדִסָּה¹ פִי בְּנֵא אַלְקָצָר
 מִן אַלְצָר אַלְמַנְחוֹת וְאַלְלָבָן אַלְמַזְרוֹב וְאַלְנְקִישׁ בְּאַלְנְקוֹשׁ אַלְמַתְלִפְתָּה פִי אַלְחַיאָכָל
 בְּאַנוֹעָע אַלְאַדְרָהָאָן וְאַלְמַבְתְּלִפְתָּן אַלְאַלְוָאָן וְאַלְמַדְאָהָב וְתְשִׁבְלָה אַלְצָוָר וְאַלְאַשְׁבָּאָל
 וְגַרְסָם אַלְבְּכָתָהִין כְּנֵזְמֵיעַ אַלְאַנוֹעָע וְתוֹרְכִּיבָם נְוּעָן לְזָהָר מְגַהְמָא סְוָהָמָא
⁵ מִן אַלְנְכָאת וְאַלְחַיוֹן וְאַרְאָא אַלְמָא פִי אַלְקְנוֹוָת וְאַלְנוֹעָירָא אַלְשָׁאָר וְרָאָנָת
 וְאַלְרָאָלְבָב אַלְמַחְלִפְתָּה וְתוֹרְכִּיבָם אַלְטְוָאָהָן וְאַלְחַמְאָמָת וְסְוָהָהָה וּבְנָתָת²
 אַלְסְפָּן אַלְמַחְכָּמָת בְּאַלְלָאָת אַלְמַתְקָהָה עַלְיָ אַתְּקָן נְגָם וּקְטוּעָ בְּהָא לְנָגָן
 אַלְבָחָר לְצָלָבָה מְקַזְוָה בְּתוֹפִיקָם דְּאַלְקָה וּבְאַרְיָה וְהַאֲרִיָּה בְּאַלְבָוָב
 אַלְמַנְיָרָה וּמְסִירָה בְּאַלְרִיאָח אַלְמַעְתְּדָלָה וְצָלוֹחָ אַלְבָחָר עַן אַלְחִינָּאָן פִּוּצָלָלִי
¹⁰ כָּל בְּלָאָר כְּצָאָיָע וְתְחַפָּה³ לִיסְתְּפִיהָ וּכְרֹאֵל יְגַלְבָּ מְנָהָא אַלְיָ סְוָהָה⁴ וּגְנִינָּע
 בְּאַלְבָחָר לִיסְתְּבָרָגָן מְנָהָא אַלְדָרָה אַלְפָאָרָה וְאַלְמָרָאָן וּנְיָרָאָר וּרְכָבָב
 אַלְשָׁבָאָךְ וְאַלְמַצְאָיד לִיצְדֵּי אַלְסְמָאָךְ סְנָאָר וּכְבָאָר⁵ לִסְתְּהַנְּפָעָב בְּאַלְעָרָה וְתְהַנְּמָאָה מְנָה
 עַלְיָ אַכְתָּלָאָף פְּנָוָה וְאַנוֹעָה. וּכְרֹאֵל מָא יְנֻפָּהָ מִן אַסְתְּבָרָאָגָן אַלְוָבָק וְאַלְדָהָב
 אַלְפְּצָהָה וְאַלְחָחָס וְאַלְחָרִיד וְאַלְרָאָצָן מִן אַלְמַעְמָן וְאַלְוָאָקִית וְאַלְוָאָהָר עַלְיָ
¹⁵ אַבְּתָלָאָף אַנוֹעָהָה וּסְבָךְ אַלְגָּאָגָן מִן אַלְדָמָל זְכָנָה אַלְוָאָגָן וְזְעוֹדָא מַתְחַלְפָה
 וְנִצְבָּאָלְפָאָגָן לִיצְדֵּי אַלְסְבָּאָעָה וְאַלְחַיְוָאָנָת וְאַלְטָרוֹהָ מִן אַלְהָוָה וּצְדֵר אַלְאַשְׁנָאָגָן
 לְאַסְתְּבָרָאָגָן אַלְאַדְרָהָן וְסְוָהָה וּמָא רָוָהָה אַלְלָהָה עַז וְגַל מִן אַלְמַעְרָפָה לְאַסְתְּבָרָאָגָן
 אַלְכָּטוֹת וּקְרָאָת אַלְכָּתָבָה וּנוֹסָם אַלְאַשְׁעָאָרָה וְאַלְדָּרָב וְאַלְתָּפָאָסִיד וְאַנְשָׂא
 אַלְמַכְאָתָבָהָה וְאַלְבָלָאָנָת וְחַפְּעָ אַלְחַוָּאָרִיךְ לְאַלְסָנָהָבָה וְאַלְדוּוֹל
²⁰ אַלְקָרָאָנָת כְּמָא אַלְבָהָאִים עַן מְעוּלָה מִן הָהָא אַלְלָעָאָל אַלְשְׁרִיפָה בְּאַזְמָעָה נִידָּה
 מָא לָם נְדָרָה מִן פְּצָאָלָיָל אַלְאַנְסָאָן אַלְדִּי בְּצָעָת אַלְלָהָה עַז וְגַל בְּהָאָה עַלְיָ סְיָרָאָר אַלְמַבְלָאָקָה
 וּרְזָהָה לְלָכְלָה לִיכְתָּה בְּאַלְעָרָה וְלִינְפָּעָה דְּנָיָה וְאַבָּהָה.⁶ וּכְרֹאֵל פִי אַלְאַמְּהָאָתָה
 אַלְאַרְבָּע אַלְהָי הַיְיָ אַלְתָּרָאָב וְאַלְמָאָה וְאַלְהָוָה וְאַלְנָאָר וְמוֹא בְּזָרְסָבָה פִּיהָא בְּחַכְמָה
 אַלְכָאָהָרָה מִן אַלְחַרָאָה וְאַלְבָרוֹהָה וְאַלְרָטוֹבָה וְאַלְבָסָהָה וְאַסְתְּחָאָלָה אַטְרָאָף
²⁵ בְּעַלְהָא אַלְיָ בְּעַזְמָה תְּקִיָּה מְנָהָא מָא קְדָרָה סְבָבָה בְּחַכְמָה אַלְבָהָרָה אַלְלָאַהָיָה
 אַלְדָי יְעַגְּזָוּ אַלְבָלָק עַז וְצָפָהָה. וּמָעַדְרָאָן בְּנָהָהָה וּכְדָאָלָעָ אַדְיָ תְּפָכָה יָא אַבָּי פִי

בְּצָאָיָע תְּחַפָּא ¹ read אַלְחַכְמָה ² read אַלְהַנְּדִסָּה ³ read חַכְמָה אַלְהַנְּדִסָּה. ⁴ כְּנָנָאָה ⁵ read צְנָרָה וְאַלְאַדְרָה ⁶ read סְוָהָה

וטבאייהם ותרביתם ואלואנהם וארהם פִי משארכָת אַלְאָרֶץ ומגראבהא מא לא יחצא עדרה וכתרה ולא יחיט בזאלך נמייע אלא באלך אלבלאליך ובאריהה מנשייהה מרבירהה וראוקהה וכאנפהה סב' ותע' עלוא כבירא.

5 וכלאך ייא אלוי אדי תפברת גַּלְאָלָה קדר אלאנסאן ומֵא עטאה אללה תע' מן אלעל וחלכמתו ואלפנטנו ואלמערטה גונדר אלראי וסאייר אלפצעאל אלדי אבתזה אללה בהא עלי סאייר אלחויאן וועלה מאמורא מנהייא מותבא מעאכבה קאהרא לאלשחוות אלמרכבות פיה אלנאלבת ללבחים מא ייד דלאך פִי אלבראים צאר ותגמל באלרווע ויתגאלר באלעפָת וונזר פִי אלעלום אלדריניאת פִי בעדאות¹ 10 בארייה סב' חוק עבדתה ויוחדה חוק תוויה יונוהה חוק גזאתה ויסלך פִי אומרה ונואהיה כמו ינב ויקים אלחדור אלנאמושיות פיסתחק בזאלך אלתואב אלנסים ואלנעימים אלמקרים מא ל'ס כראך פִי אלבחאים ומֵא מנהה אללה מן אלעהלים לסאייר אלעלום וטואלע אלננים ואפאללה ואחכאמה וחודתהא קאדם אלחרחר חתי אינה קדר צורה אלפלך ומקדארה פִי מדורר צניר וסאנג לנפש מראהה קריבת פיהא אלברוג בהיאתה ואלננים עלי התזיאורהה מן אלג'אריהה ואלהתבאתה מקסומת עלי מג'אריהה פיערף בהא הקייק אלדרקאק ואלסענדאת ואלואומאן ואלטואלע² אלננים כאנהה פִי אלנפש מערפתה באלמודאלר ואסתהראנזהה ואלהכומאת ואלהיאדרת קבל כונהה ואלטסופאת חזאל אלד... ל.³ ואהטלוף אלמלך וחוזת אלחרוב ואלפטן ואלנוש ואלשבע וסאייר אחכאמ אלננים עלי אבותהלאך פִי ונזהא⁴ עלי מירור אלומאן ואלחרחר מֵא למ ייד כראך פִי אלבחאים. ובזאלך מא אתה אללה מן אלמערטה באטור אלטב ואצלאה אלאוויות ותרביבהא מן אלעקרקו אלמלתפלת אלמעדניית ואלנבאתהיה ואלהיאניית עלי אבותהלאך פנויהה ומאנפעהה לשפי בהא אלאנסאט ויזיל בהא אלאמדאיין וינפי בהא פצעול אלאכל ען אלאבדן אלנאנס ואלהיאן ומא יפעלה מן אלקטע ללאעזא ובטאל 25 אלג'אראהת ותרביב אלמראת אלמלתפלאת וקרח אלעיזון וכחהלה באלבקהל אלמלתפלת וינר דלאך מֵא יפעלה אלטבאיעין⁵ ואלג'אראהיזון מא למ ייד פִי.

¹ פִי בעדאות read read. ² אלדרול read. ³ וטואלע read. ⁴ אלדרול read. ⁵ אלאטבא read.

צארקתה לא מנהה. וקד קאל אלשאער פי דאלך אן בנה תועם אן אלג'נו צה'ר
ותהנפע מא תחתה פלא תעתרכ עלי' מן קאל אנק באלאה אשרכטהה. פג'מייע
יא אבִי מא תורה ממא אלעלם פיה מן חיה'ת ומות ופרק וננא זחוח'ת וסקם
פאנ' דאלך באגמ'עה תקידר אלבארי סב' פי ברייתה גראי' בערדל לא נור פיה.
5 וולדאלך לאסראר שריפה ומעני לא יעלמהא אללה והו נאנעם עליה בעלהמא
מן אונכיה ואולאה ומון תורת עלכ'ות ופקנא אללה ואיך אל' אלב'יראות וארפ'ע
אלדר'תא פי אלדר'ין גמייע בריחמותה פסבח'ן, מן¹ יוסד לעכברה אלטראק אל'
אלאברת' אלתי הי אשך' אלמנאול ואעלא אלרטוב ואלזוק אלב'אקי ואלעט'יה
אלדיימת' אלדי' לא חסתדר ולא תצמחל ולא תביד ולא תנתקל מן האלה' אל'
10 האלה' כאלדנייא אלתי קדר אללה להם פיה' ארוואק'ם ואליהם פלו באנט באקייה
דאימ'ת לדאמות ארוואק'ם ועת'אייהם פסב' דאלך אלכל' ואיזוק'ם ומימות'ם
ומוחיהם אתוכל' עליה ואפ'ו'ן אמרו' אלה' אנה נפור רחים. וכ'אלך יא אבִי
אלעתבר או'ר בזמייע מלוקאתה ואלטפ'ר פי רקיוחה וליליה' עציריה' וכבירדא
פאנ' חכמתה סב' זאהר' קבאל'ת' אלאל'זר'ין אלה' ניר' נאפיק'ה' מהם ולא
15 מנסת'ר'ת ענהם פה' מן אלמעאנ' ותובונ'ה נואה'ר מ'תחלפ'ת' מן' זיאק'ת' מלונ'ה' אל'
דר'ב' ופ'צ'ז' וחדר' ונחאס' ורצאי'ן מן אלז'יך' אל' אלס'רב' ומ' אלנט'ט אל' אלק'אר
אל' למלה' ואל' לבש' אל' מא סי' דאלך מא לא יחו'תו עלמה' ולא עדרה אל' הו סב'.
וכ'אלך חכמתה פי אלגב'את וא'תלה'א' פגונ'ה' וא'שכ'אל'ה' וא'רו'א'ק'ה'
וזאה'דר'ה וא'תמא'דר'ה וא'לוא'נה' וא'רא'חה' ומ'נאפעה אל' למלה'ל'ת' ומ'ז'ארה'
20 אל' אלס'ס' ואל' אלטראיק' מן אל'או' אלכ'כ'יר אל' אלח'ש' אל'מנ'יר'²
אל'מלוא'ק' לונה' אל'אר'ין מא לא יחצ'א מערפה' עדרה' וכ'תלה'א' תרכ'יב' עאנ'ז'אה' וב'נ'יה'ה
עו' נול' ו'כ'אלך' חכמתה נול' פי אל'חו'יא'נת' וא'תלה'א' תרכ'יב' עאנ'ז'אה' וב'נ'יה'ה
ו'אל'ה'א'יה' וא'לנ'א'ר'יה' עלי' אל'תלה'א' אשכ'אל'ה' וא'דו'יה'ה' ננס'ה' ננס'ה' ונו'ע'א
25 נוע'א' מא לא' יוח'יה'ה' וא' יוח'וט' בהא אל' אל' נאל'ק'ה' וא'מ'ש'יה'ה' קדר'ת' אס'מ'אה'.
וכ'אלך צ'הור' חכמתה אל'ב'א'ה'ה' פי' ב'ני א'רד'ם עלי' אל'תלה'א' אשכ'אל'ה'ם וב'נ'יה'ה'

¹ read אַלְוָנָהָא וְאַרְאָחָה אַלְמַתְּחַלְּפָה² וְמַנְפֵּעָה אַלְמַתְּחַלְּפָה³ פְּסַבְּחָא לִמְנָא. ² read אַלְגָּנִיר. ³ read אַלְגָּנִיר.

טاعتנה פאנה סב' יומלה ויתרכה לאנה סב' אַגְלָהּ ואַעֲלָהּ ואַשְׁרַףּ מִן אֵן יָהָגֶר
 אלעבר באבה ויהרב מנה וויתר מעצייתה עלי מאעתה פיזבורה עליה תע' אללה
 עלוא כבירא ואן אלאנסאן מזבור עלי דלקה ואלרוק ואַגְלָהּ פִּי דָּאָרּ אַלְדְּנִיא
 ומִאֵּן אַלְהָהּ אַלְהָהּ מִאֵּן קְדוֹרָהּ אַלְהָהּ סְבָּבָהּ וְקַרְבָּנְגָּהּ אַלְקְלָםָהּ בְּדָאָלָךְ בְּקוּ מִהָּ שְׂרִיה
 4 הוּא שְׂרִיהּ וְמָה שְׂנָעָהּ הוּא שְׂיעָהּ וְאֵין בְּלִיחְשָׁתְּ הַשְׁמָשָׁהּ . פְּכָלּ מָאִיבָּשָׁר
 בְּהַ אַלְמַנְגָּמִין וְחוֹדְרוּ עַנְהָהּ פָּאָנָהּ עַנְהָהּ קְדָרּ אַלְבָּאָרִיּ סְבָּבָהּ כְּאֵין לֹא יִקְדְּרוּ יַגְעַלְוּן בְּוֹנָה
 קְבָּלּ אַוְאָנָהּ בְּלַחְזָהּ וְלֹא יַוְרְהָהּ עַנְהָהּ אַלְקָותּ אַלְדִּיּ בְּאֵין פֵּיהּ בְּלַחְזָהּ בְּלַדְּאָלָךְ
 בְּחַכְמָהּ אַלְבָּאָרִיּ פִּי בְּרִיְתָהּ סָאָרִי בְּאַלְעָדָלָלְדִּיּ לֹא יַגְוַרְתָּ פֵּיהּ כְּקַיְהָ צְוֹרָתִים
 פָּעָלוּ כִּי בְּלִדְרְכֵיכְיוּ מִשְׁפָּטָהּ וְקָאָלּ כִּי אַלְהָיִםּ שְׁופֵטָהּ צְדָקָהּ וְהַשְׁפִּילָהּ וְהַיְמִיתָה
 10 וְחוּיִ וְיַמְרַץִּי וְיַשְׁפִּי וְיַגְנִי וְיַפְּקִרְבָּנָהּ שָׁאָהּ וּכְבִּיפְּשָׁאָהּ בְּקַיְהָ אַנְיִמְתָּהּ וְמַחְתִּיּ מַחְצִיתִי
 וְאַנְיִ אַרְפָּאָהּ וְקָאָלּ יְיִי מַמִּיתָהּ וְמַחְיָהּ וְקָאָלּ יְיִי מַוְרִישָׁהּ וְמַעֲשֵׂרָהּ מַקִּיםּ מַעֲפָרָהּ דָּלָהּ . וְקַרְבָּ
 יַמְרַץִּי אַלְמַרְיִץִי וְשַׁרְפָּעָלִי אַלְהָלָאָךְ וְיַוְיִסְוּ מִנָּהּ אַלְחָאָזְרִיןּ פִּיקְדָּרּ אַלְלָהּ אַלְמַעְשִׁישָׁ
 פִּיעִישָׁןּ וְיַמְוֹתוּ אַלְעוֹאָדָרּ . וְבְדָאָלָךְ קְדָרּ יַצְטָאָרּ אַלְצִיאָדָרּ וְיַצְידָרּ פִּי קְפַּצְנִי פִּיקְדָּרּ אַלְלָהּ
 15 אַלְנְגָּתָהּ וְיַמְתָּהּ אַלְצִיאָדָרּ . וְקָאָלּ שְׁאָרָעָרּ אַלְעָרָבָהּ אַלְעָלָלָלָןּ מִן בְּעָדָרָאָיָםּ וְעַנְאָרָהּ
 יַהְלָךְ אַלְעוֹאָדוּ וְיַצְטָאָרּ אַלְקְטָאָ פִּינְגּוּ סְלָמָאָהּ בְּעַדְאַלְהָלָאָךְ יַהְלָךְ אַלְצִיאָדוּ . וְקַרְבָּ
 יַבְּלָגּ אַלְאנְסָאָןּ אַלְיַחְיָןּ אַלְמָוֹתָהּ וְסָמָטָאָלָאָיָםּ פִּינְגּוּ בְּקְדָרָהּ אַלְלָהּ סְבָּבָהּ וְיַעֲלָנִי
 מַזְבָּרָהּ שָׁאוּןּ מַטִּיטָהּ הַיּוֹןּ וְיַקְסָםּ עַלְלָעָגָלָהּ וְכְתָוֵרָהּ מִן דָּאָלָךְ . וְקָאָלּ שְׁאָרָעָרּ אַלְעָרָבָהּ
 וְלַרְבָּמוֹאָ צָאָקּ אַלְפְּצָאָהּ בְּאַחֲלָהּ וְאַמְּכוֹןּ מִן בֵּין אַלְאָסְנָהּ מַרְגְּנָתָהּ וְקַרְבָּנְגָּהּ אַלְאָנְסָאָןּ
 20 שִׁי¹ פִּיצְיָרָהּ לְנִירָהּ בְּקַיְהָ יְכֻוּןּ וְצִדְקָהּ יְלַבְּשָׁהּ תְּחִיָּהּ אַנְזִיאָדָרּ צִדְקָהּ
 וְאַבְּדָהּ נִירָהּ בְּכָלְוָהּ שְׁאָרָעָרּ אַלְעָרָבָהּ לְטָפָאָהּ מִן אַלְלָהּ יְרָוקָהּ דָּא בְּחִילָתָהּ הַלָּאָ יְצִידָהּ וְהַדִּיּ
 יְאַכְלָלָאָלְסְמָכָהּ . וְכְדָאָלָךְ פִּי אַלְבְּלָקָהּ יְלָקָהּ הַלָּאָ אַעֲמָהּ וְהַדִּיּ מַוְהַהְוָהְיִי² צְחִיחָהּ² וְהַדִּיּ
 נִירָהּ צְחִיחָהּ וְאַלְעָמָרָהּ יְעִשָּׁהּ הַדִּיּ עַמְרָטָוְלָהּ וְהַדִּיּ עַמְרָקְצִירָהּ וְאַבְּרָמְקָנוֹתָהּ³ מַתְרָףָהּ
 מַגְעָםָהּ עַלְיהָהּ פִּי טִיבָּעִישָׁ וְאַהֲנָהָהּ חִיאָהּ וְאַחֲקָןּ מִאֵירָהּ מִן אַלְשְׁבִּיבָהּ יְתַתְּמָהּ אַלְמָוֹתָהּ
 פְּאַלְלָהּ יְאַבְּיָהּ אַבְּיָהּ בְּאַלְעָדָלָןּ מִן אַלְבָּאָרִיּ תְּבָ' וְתְּעָפָןּ זַעֲמָאָןּ⁴ אַלְמַנְגָּמִיןּ אֵן זַאָלָךְ
 25 מִן אַפְּעָאָלָהּ אַלְכּוֹאָכְבָּבָהּ וְאַלְאַפְּלָאָךְ פְּהִי יְאָאָיִי מַקְהָוָהָהּ מַגְבּוֹרָהּ תְּחִתָּהּ אַמְרָהּ בְּאַלְקָחָהּ
 תְּבָ' וְהַעָ לְאֵעַצְיָ אַמְרָהּ וְלֹא הַפְּעָלָלָהּ מִאֵן רַכְבָּהּ פֵּיהּ פְּאַפְּעָאָלָהּ מִנָּהּ סְבָּבָהּ

¹ read פְּנַעַן ² . והַדִּי מַוְהַנָּא וְהַדִּי צְחִיחָהּ read שִׁיאָה .
³ פְּמַן זַעֲם מִן read פְּמַן זַעֲם מִן

בקחל אלקאתליון וקטע אידי אללצין וארגלם או גולד אהל אלחדור אלשרעייה
ומא שאכל דאלך מן אבארא אלמפסדין בצעפם. ובDALC תפרק אלארואק
אלנבקאת פיחאייה אלמלך זונודה וריעיתה אין אלמלך יזל ען מבאשרה דאלך
ומה אישבהה בנפשה פיעעל דאלך עלי אידי אלמורא זאלרטבת ואלגדם וסאייר
אלסואיטס כלין¹ פי מא יליק בה וחסנה וקר והל אללה בל צנאעתה ל贊נאעתהם
פארוי כאן מלוך בני אדם ומילביהם מלך דנייאי מנתקטעל לא דואס לה וועל אניהם לו
באשרו מן יתובה או מן יעאכובה צההם דאלך שייא פצאננו אנגסחטס ותכבריו
ען מבאשרה אלעלאם פאהרי ואנזר מלך אלמלך נל גולדלה אלדי לה אלממל
אללאעל והו אג'ל ואעלא מן אין ימול בה מטל או זאתה תקדשת ותשורת ותבברת
ען אין תבאשר אחד מן אלבלאייך ברוק או בסואה מן סair אלאשיה פאונבת
חכמתה תען אין יגען דאלך עלי אידי וסאייט קד אסתהצחים וצעלהם סכא
אטבאק אלסמא ליסבחן בחמודה אבד אלאבון ויעבדונה חק בעדרתה
ויזולון מא אפדרהם מן אלעטאייא ואלארוואק ואלסעערדת אלי בלקה בניר
כיאנת ולא מבלאלפת לבאריהם סב. פאלשבר ואלעכדרת ואגב'לה הח עלי לא להם
אור הי דאלך אלטמייע וראקdem ומעיטהם אלגעם ואלביראות אלדי לא ייחסנו.
פארוי צח דאלך פנעמה אלכابر פי אלדרניה ושקה אלמוון למעני טריפת
ואסראר שרפתי לא יעולםאה אלא אללה גל ווע ומן אונעם עליה במערפהתאה
מן אונבאהה ואוליהה ואתקאהה ומונ רות' עלמהם מן אלעלמא אלמתקין אלראסבען
פי אלעלם ועלי אין גמייע אלונגזה אלדי לייבורא אלעלמא פי דאלך מסחחנסן וללא
20 אלבווע עלי סר אסתודענאה פי דאלך מן הוע אלעם מנא לכשפנא טרפה
מן דאלך אטלהה יא אלבי מן אהלה תעיבעה אין שא אללה וכDALC פי אללבר
ואלקדר פאן אלאנסאן מוגבור עלי בלקה ואלרוק ואלאג'ל פי דאר אלדרניה וקר גוף
אלקלם בDALC. פאמא אלטטעה ללבארי תבי ותעלא ואלמעזיות פאללאבלתיאר
מע חסן אלתופיק מן אללה גל ווע למון אבטחר פעל אללבר ופקה אללה וסבבה לה
25 ואעננה עליה בקהל אלכתאב ראה נתחי לפניך היום את החיים ואת הטוב וקאל
ובחרת חיים לאנה סב. חטא איז קרע אלעבד באבה פינקל פי ונחה ותגב
رحمתה ענה. ובDALC מן יבתחר פעל אלשר ואלמעazzi וווער מעזיות אללה עלי

¹ read בלהן.

חמסם ואל תקוין בתוכחו כי את אשר יאהב יי' יובייח ובאכ את בן ירצה וכקוו
אייזא ופרקתי בשבט פשעם ובננוים עונם. ומן אלעלמא מן קאל אין אללה געל
געמת¹ אלפאסק פידאר אלדנייא לימותן קלב אליאלה היל יבקא עלי' צלאחה ויעלים
אין אלוי פיר אללה לה אבקא ואופא ואורום מן דאלך ולא ייחסר אלזאלם עלי' מא
5 ריא פי יודה מן יסאר ופסחתה יד וירא נספה עלי' פיר דאלך פאווי בקי עלי' צלאחה
וקרתווכלה עלי' רבה ואותא כה יקינא במא ענדה נבטה אסתהק אלתואב
אלזוייל ואלנעיס אלזיל ואן אנטר במא יראה פי אידי אלצאלמיון מן נעם אלדנייא
וזהה אלחכמיה אעתאה אללה פי דאלך חסב אגורה והבטה דרזהה מן דרזהה
אלצאלחין. ומונחם מן קאל אין נעמת אלטאלח פיר ארדנייא מנתה לה מן אללה
10 סב' לעלה יתוב וופעל אלדייר יוברגן תקלך אלגעמתה חוקוק אללה סבחנה וחוקוק
אלצעפה וקר רבמא יפעל דאלך וגעל נעמתה אללה תע' עליה סבב² למעציתה
פישתען בעמתה אלמנעם עלי' מעציתה וחיתה פיר פסקה וטינאה פיציר אשר
לקראבה. וקר ובך אללה אלפאסקין עלי' מטל דאלך בקי וכקס הרכתי להם זוחב
עישו לבעל וקאלו ואשבע אותם יונאנפו פעהקביהם בער אלעקב באלשדר. ומונחם
15 מן קאל אין נעמת אללה עלי' אלפאסק רבמא אין תך לילד צאלח יונישה אללה מנה
 فهو יגמעהה וייהלה לא לדאלך אלצאלח ואסתהלו בקי וצדיק ילבש. ואן למ
יחצל לה אלול פلدבמא בגין דאלך למן יסתהק סואה או לצעפי כקי חונן דלים
יקבענו אי לעזם מציבת ינתקם אללה מנה בהא פי אלדנייא בקי' עישר שמור
לבعلיו לדעתו. ומן אלעלמא מן קאל אין נעם אהל אלדרהא באסורה אצלהא
20 מואלייד פלביהה ואחכאמ גנומיית ואמור סמאויית וחבמו באן מן ולד מן אלעלם
פי טואלע אלסעד סעד ומן ולד פי טואלע אלנענום נחם וסאייר אחכאמ אלנענום
פי אלМОאליד. ועלי' אן אלגענום לא תקרר תפעל אלא³ בדור פיהה לאלקהא סבי' איד
הי לא העזיה ולא תערא אמרה ונוהיה פאצל אפעאללה מנה סב' לא מנהה לאנה
אגראהא בחכמה ורבורהא באראהה וחכמהה בצענעהה פי כל פעל יצדר ענהא
25 פאלכל מנה צאדרואליה ואדר והי סמאייט בינה ובין בלקה כאלגדרים אלתקאת
בין אלמלך ובין אלריעיית פכל תועאב או עקאב יתצל באחד מן ריעיות אלמלך
פאן מא⁴ הו מן אלמלך לא מן אלגדרים לאן אלמלך יזל מן מכארהה דאלך בנספה

¹ פאנכא. ² סבבא. ³ add. ⁴ read.

עליה מן אללהב ואלפוץ פקאל לה אלחכים לו בגין לה מא קדר מא אשחרי בה מא אלס אלשיא פקאל לה אלמלך אטעמך אלטיאבאת פקאל אלחכים ומא פז' שבע אלמלך עלי מן הו דונה אנכוא הי גועה קראנסטה. פקאל לה אלמלך אויניך באפצל אלתיאב פאנאבה אלחכים אן זינת אלעלמא אלעלם ואלעלם ואלהר פי 5 מא פי אידי אלנאמ אלתקוי להה סרא ונהרא פבכא אלמלך ואנצרף ענה. וקאלו אלאנכיא ע"ס כה אמר יי' אלהים הנה עברדי יאלכל ואחות תרעבו. וקאלו אלחכמ' ציל כל הפוך ממנו על חורה נותניין עליו על מלבות ועל רדק אריין. פטיכא למץ עבר אללה חק בעבדותה ואלען אלנייה באלהותה אליה ואלניא למא פי ירידה סבי' בקי' אישרי כל חוסי לו.

10 וואלים יא אלוי ופקנא אללה וואייך אלוי רצאה. ¹ אלרכ רוקאן רוק אלדניא ורוק אלאברת. פרוק אלדניא מא כפה אלאנסאן מון קות וסדר גועה וסתור עיריה ² ואבג'ה חזא מא לא בר מנתה. וקד צמן אללבאלק סב' קות אלבשר מן בירד אל' סניר ³ בכוק' נותן לחם לבחתם ⁴ נותן לחם לכל בשור וקי' פותח את יידך ומשביעו לבל חי רצון והוא יתברך שמו זן את העולם מקרני רמיים וער ביצי בנים. ומא מא 15 אלאברת הי למסתחקיה באעלום אשליפת ואלעמאל אלצאלחה מע תופיק אללה סב' ורchromה ולטפה ותפילה עלי מא ישא מן בעבדות אלצאלחן. ומא עטאייא אלדניא ואדראקהא אללאסעה ונעים אהלהא ונעם אלכברין ואלטאנין מן בני ארם וזייק ירד אלצאלחן ואלעלמא ושקהם ותעבהם ונעבהם פיהה ואלמהם ואוג'איהם ומייע מא ינאלהם פיהה. פקר אלתחלפו פיה אלעלמא עלי וגזה שתי פמנחים מן קאל אין אלכארוי סב' ינעם עלי אלכאנפר פי אלדניא לחסננת קדר תקרמת לה פכאנפה ברואלך אלנעימים פי אלדניא חתי לא יבקא לה נציב פי נעים אלאברת ווילם אלצאלחן פי אלדניא במא אונגב פיהה וינקלה מנחא אל' דאר אלהיאת' וקד מוחזה פיהה ליט' יסתהך תואב אלאברת כאמלא ואסתדלן עלי נעים אלטאלחן בחדי אלגזה בקהל אלתחאב ומשלם לשנאו אל פניו להאכידו 25 וני' עלי אלם אלצאלחן אינה בשפקה מן אללה עוזל עליהם במא ישפק אלמד על אלרה ויורבה עלי כרהיית' מנה בקי' וידעת עם לבך כי כאשר ייסר איש את בנו יי' אלהיך מיסרך. פלא יגב' להם אן יצגרו מן ארכבת סב' מוסר יי' בני אל גותן לברמה לחטה ⁴ read צניר, ³ read אן, ² read אן, ¹ read אן.

אללמא חובל חכפה וקאל⁴ תזחן בוי אלאגל באלאמל ואלקור באלחוּדר אלארוק באלהרין. וקאל אלרוק רוקאן רוק יטלבך ורוק תלבה מא אחסן אלדי⁵ יטלבך פאן לם תאתיה אתאך פما אהנא אלדי יטלבך, וקאל אלדניא יומאן יומ
 לך יומס עלייך פמא כאן לך אטאך ומוא כאן עלייך פלא תודעה בקווון. וחבי⁶ 5 אן רגלא פאצלא עבר עלייך קום יבישו אגוזא לחם באלהלה אלוי וכות אמא⁷ פסאלה אן ייאבד נזואה ומחלה בקיימה אלוי תעלך אלמדת אלדי אמהלו סואה בפורה דאלך פאלנו עליה ורברו לה אנהם ימהלה באלקימת צעף מא ימהלו אלנסס פכירה וקאל להם קד שאורת נפשי קאלת הי תמחלן⁸ 2 מן אכל אללחם אכתר מן בם⁹ אצעענאנא⁴ וא . . . פ. 5. וקיל אלדי שית אן חסתקערץ אלמאן מנפכא 10 עלי שהוֹת אלנפס פי אלומאן אלעסר פאסאל נפסך אלאסתקראץ¹⁰ אין כיס צבראה עליה ואמהאל אלוי אלומאן אלסידר פאן פעלת כנה אלניינו ואן אבת פבל מעני בעזרה ואסע אלעלדר. וכראלך חבי איזיא אן צעיף סאליל⁶ עבר עלי רגל בבל והוא יאלכ טעמאו והו קצהה פסאלה אן יואסיה בשוי יאכליה וחוקק לה אן אלנווע קד בלה בה אלוי אלנאייה מנה פאבא אלבבל אן יטעם אלסאליל פמציא 15 פי טריקה פליקי פי בעץ אלמראבל שייא אין קשור אלמוני מרמי פאכל מנה וסדר גועחה בה. פבינהה יאלפאי באלהן אלבבל קד לחקה אלוי הנאך ורפע לה קרץ⁷ 2 מן אלטעאט פאבא אלגעיף אן יאבד מן דאלך אלבבל דאלך אלקרץ וקאל ולוי אראד אללה בר בירא לאעטיטני פי וכות סואלי לכן מעי נפש קד קנען מני במא תורה. וקאל בעץ אללמאן באנך אללה בזופ מנה אללה בלה בלה שי ומן למ 20 באנך אללה בזופ אללה מן כל שי. וקאל בעץ אללמאן אללה סב' קאל אלדניאן מן בדמוני בדרמותה ומן בדורם אסתתדרית. וקיל אן בעץ אלטולך נואו עלי רגל פאצל פלט יוקם פי ונהה פאסטכחורה עביר אלמלך פקאן ליס אקום פי ונהה עבר עברותי פאסטקאמ אלמלך וסאללה וקאל לה כי' צח לך אני עבר עבדתך פקאן לה אליעבד אמא עלמה אני רפצת אלדניא אלדי אנטה בדרמה אנת 52 ומן תרך שייא פקר אקתר עלייה פלמא תרכחה אנא אלתייארא ובדרמתה אנת אלתייארא יגב אן תבען להא עבדא פעלם אלמלך אנה חבים וסאללה צחבתה ויפיע

אצעענאנא⁴ read 4. מא מהלubits⁸ read 8. חמלהני² read 2. מא 5 read 5. קרצא⁷ 7. צעיפה סאיילא⁶ read 6. אאנצראך⁸.

ענדרה מון דאלך אלסראג' אללאול פי אללאול ובעהם יסרג' מון בעז' פנא מונא צן
 אללייל בעלה חתי אנארת נמייע מסאננהם ואשטעטלט פיהא אלניראן פקאל
 סבחאננה למוסי הבי' אrox בליך מון בעלהם בעז'. וקיל אן סלמאן אבן דוד
 ע'ס סאל אלבלאלק ב'ס' סוריתה פי אrox בליך והל' ינסא אחד מון אלrox פקאל
 5 לה לא אנסא אחדרא יא סלמאן פבינהה דאלך אליאום ישק הח'ארת לבית
 אלמקרים מון צברת עזימות במנאשיר אל פילאוד מלקמת באלאטס אוד וגדר פי
 אלצברת רורה נאמיות רטובה בצורה תנתרה מנהא פקאל לה אלבלאלק סב'
 אן... א' סלמאן חלנסית הרה והי פי ג'וז' אלסברה² פמא יפע בעך אללא מא
 יראה אליך בעך ואצוב לך ואגעפו ולוי ראית דאלך אללפעול בעך ינAPER
 10 ט. ערך³ ווינרכ⁴ ויז'יק צדרך פאלואנג בעליך אן תאנדרה בקבול פאן באלך סב'
 ערף במעאלחך מנך ומתקבל בעך ומעתני בעך מון אוול נשאתק נטפה אלי כמאל
 בליקער בע אלריהם ואצל אלי הנאך רוקך עלי אצ'יק טרייק הי'ת לא תצלה יד
 מבלוק. וכדאלך אברוך מון אצעב טרייק עלי איסר חאל וסבב לך אלrox פי תדי'
 אמק. וכדאלך פי נשאתק אוול פי אוול אלי אן אתאך אלחרם ואלשביב فهو לא
 15 יסיבך אברא אלי אן ניקך אלי דאר כראמתה. וקד נתקט אלאנביבא בדאלך אוד
 קאלת כי אתה נהוי מבטן מבטיחי על שדי אמי עליך השלבתי מורה מבטן אמי
 אל אתה. וקד אל כי אבי ואמי עובוני ווי' יאספנוי ועד זקנה ושיבבה⁵ אל תען.
 וקד אל אלהים פי אלמחקי להה ואלמהובל עליה בנערותו מה הוא אומר וקוי' ווי'
 20 חיליפו בה בוקנותו מה הוא אומר ועד זקנה אני הוא ועד שיבבה ווי. פלא תנדר יא
 אליבאן אללה סב' בלבך פי סניך⁶ ויטיביך' פי הרמק פל אונחמע אלעלם באשרה
 כיימו מנך שערת סודא קבל יקרך אללה סב' דאלך לו ימסוהא בכל מא פי
 אלדרניה מון אספארץ⁷ או צאנכמא אביזת חתי יאתיהא אלוקת אלדי קדרה אללה
 סב'. וכדאלך לו אונחמעו באונמעהן אן זירדו פי רוקך בדרלה א' פי עמרך סאעתי
 או לחצתה או יברזוק מון בטן אמק קבל אלוקת אלמקרד בלחצזה למא קדרו עלי שי
 25 מון נמייע דאלך בל אלכל פ' יד אלבלאלק סבחאננה בקי' אשר בידו נפש כל חי ורוח
 כלبشر איש. פמן תובל באלה כפהה ומן אסתען בה אענה. וקד קל בעז'

ויז'נדך read⁴. מבעך read³. אלצברת read². אן ג'ולד יא read¹.
 5 insert between אליהם read⁶. צנרכ⁷ read⁷.

אללארaar ועלי, אין קד נהגנו אלנבי ען מסאירתיהם ומשאורתיהם ומלאלסתהם
כקוי אשרי האיש אשר לא הlk בעצת רשעים. וכאל שלמה עליון ע"ה בני אל הlk
בדרך אתם ונו רגלים לרען וג' וכראלך ציאנתה דרוה ותווכיתה ען אלחראם אללי⁵
חדרם עליה ובצאתה פ' חוו אלעוזו אללהאנון והו אל... יות² אללו עזההא אללה
סב' מע אכינו אברהム ע"ה כקוי והואתו³ בבעורכם לברית עולם פואצל פ'
פזילתהא דכד אלכricht י"ג מרתק וכראלך נוארחה אלבאנטה יגב עליה אין יטמהא
מן אלמעציז פלא יתפכר פ' עמל מעזיהו ולא אריהו מן לא חגב אויתיה כקוי
פ' מן יתפכר פ' דאלך יחשב על משככו. פאדי יצח ללאנסאן נמייע דאלך אין
כתרתיה או בעזה ואמסך⁴ מע דאלך נארחאת אלטעהם פהלהא הו אלגוצ אלצחיה
אלדי' ורצא בה אללה סב' ותוצר נמייע עעלאיות מטיעת להה שacterה לה כקוי
כל עצמותיה אמרנה יי מי מכחה. פסב' מן אפתחן לעינה הרה אלפראיין אלג'להה
לינפונא פ' דאר בראמטה כקו וצינוי יי' לушות את כל החוקים האלה. כמל
אלפצל אלראבע יתלהו

אלפצל אלנאמס

פי אלתוחול עלי אללה פי אלהייה ואלמאות ואלזוק נמייע אללאמו. באב
אלתוחול עלי אללה סב' פי טלוב אלזוק וסואה מן סייר אללאמו אלדרנייה
ואלדרנייה. אעלם יא אבוי אין אלארואק עזיבת ואן אללה תב' ותע' מתכפל
באראואק בלקה מן צינר אל' כביר מקרוני רימים עד בייצ' כנים ואן אלזוק אשר
טלבה ללבך מן אגלה ואן בעץ אלצאלחין סאל וכאל לה אלסאל לו אני אנלקת
באבי היל בנין יאתני רוקי פקאל לה נעם קל אלסאל ומוא לדיל קל לה כמא
ולו אנד אנלקת באבך אתה אגלה וכאל אלגאלח לו אין אלעלם יתוחולן עלי⁵
אללה חסן תחוללה לזרקם כמא יroke אלטיר חסחה במאצז ותרגע בטאנא. וקייל
און מוסי אלבלים ע"ס סאל אלעלאי אלעלאי תב' ותע' פ' מנאנאתה לה וכאל יא
רב בוף תרוק קל אסכב ארוואקם מן בעלהם בעץ קאל ארני דאלך פאמורה
און לא ישעל אחדרא מן בני אסר' גנראא אל' הו פרפעעה אלנאר מן בין אידיהם
ערמתה ובקי' ענדיה עצבאה ואחד פערמו بعد דאלך בני אסר' יסרגו סרגהם מ'

¹ insert בבעורכם and והואתו³. אלכricht ² between read עליון. ⁴ read אמסך. בריתי.

אלֶא מעת ואין מעת אלֶא צדקה שני טוב מעת בצדקה. במשה ר' מה כת' צדקות יי' עשה ומישפטיו עם ישר'. בדור מה כת' אני בצדך אחותה פניך. וכשם שהאדם פותח ידו ונוחן צדקה כך הקב"ה פותח לו אווצרות מבו שני יפתח יי' לך את איזצדו הטעוב את השםם. וזריך ללמוד אדם גנווטו שככל יומן שהוא מסתפר 5 שערו הוא מחולף ובlesh kab"ה נתון לו נכסים ומעלים עיניו מן הצדקה גוטלון ממנה שיש מן נכסים נסיט מוה ונכנסים להה. וכולאך יא אבי פצ'ילת ¹ אללום אשרד ומנאפעה אכלדר פמן מאפעה אללאה הרת אנה סכבר ריאת ² אללנס לפעל אלכיד ואמתאת ³ אלשווות ותקטיע אלאללאמ ואמא מנאפעה אלבאטנה פהו תזים אלגוארה כליה עמו יסב. ⁴ ביאן דאך אין יקמע עיניה מן 10 אלנד אללא מא חרם אללה סב' עליה מן אלנסס וסואאה ומסך נדה ⁵ ען אבדר מא יחרם אללה עליה וען אלבטש באלאעפה ובמוא לא יגב אלבטש בתה. וכולאך יעם אורניה מן אסתמאן כא חרם אללה עליה סב'. ורק קאל אללבוי פי קו הולך עדות ודבר מישרים מואס בבעז מעשיותנו ער ידו מותמק בשחר אוטם אונו משטווע דמים חושך עיניו מראות ברעל ולו סמע מא יאריה אחתמל ואמקך לسانה ען פזול אלכלאים וען אלרפת ⁶ ואלקוריעה פי אלנסס פלאנה כבר עדו לה. ורק 15 אכתרת אלעלמא באלאמר בעבטה מא אסתמאן אלאנסן וגאיי ⁷ פי דם מן טלקהא בקי בעלהם ולה אלקדם ולא ולה אללנסן וקאלא אבדר בית שער אהפין לסאנך איה אלאנסани לא ילסען אנה אלתבעאני כם פי אלעלמא ע"ס פי דם לשון הרע 20 מא קדר עלמת חתי אמרהן אנדם קאסטה באיזא אללע אלביברות אלכבר אלתוי הי ע"ז ונלי עריות ושיפוכות דמים וכדרהנו עלי דאך וקאלא בעז כת' אנה חטא העם הזה חטאה גודלה ובגנו עריות כת' ואיך עעשה הרעה הנROLEה ובשפוכות רמי כת' גודל עוני מנישוא אבל לשון הרע כת' בירית ⁸ כל שפתי חלוקות לשון מרבורת נדלות. וחסבך מא נאיו בה אלאנביא פי עצפה אד' קאלו מות וחווים 25 ביד לשון פאמסאבהה ען אלכלאים אופא מן אמסאבהה מן אלטטעם. וכולאך ישבט אלאנסן דגליה ען משי אלי אלמורע אלדי לא יגבלה וען מסאייה

יסבָא ¹ read. ואכאתה ² read. ריאת ³ read. פצ'ילת ⁴ read. ג'דה. ⁵ read. ⁶ perhaps and the same in line 24.

אלדרניה ולם יברַר מנה חק אללה סב' וחק אללעפָא ולם יצטנע מנה מעروف
פמיהלה מטלן ענדיה זות והוא ימסי פִי צלאם ויזיר דאך אליטאדר עליה עיש בעה
עש יאכבל ויחאכט עלייה חסאב אלאנニア ולא בר מן אחד אלמלציבתון יהולחמא
אללה עלייה פִי דאר אלדרניה באלהתס ^ז אֱלֹהָה סְבִי אֲמֹא אָן יִמְרֵךְ מַאֲלָה אַלְיָה
גירה מן סלטאנ קאהר או סרכ או חריך או נרכ והוא יונגר בעינויו או יומר הו אשדר
ממדר ובקא אלמלאל לוארחה או לנדר וארטה. וקר כל בען אלעלמא פִי הָרָא
אלמעני בלבמֶה מליחַה בשר מאל אללבְּדִיל אַמְּאָה בחאדַת ואַל ^ט בווארת. וקאכל
אלשאער אלעבראני בחר מות ודעת מה ^ט ואל תשאל שאלה מן הנבלים. וקאלו
אלחַבְּ זַל יְמוֹת אָדָם וְאַל יְצַטְּרֵךְ לְבָרוּת לְאַלְקָךְ בְּרוּתָה. וקאלו שער אלערב פִי
10 רַאֲלָךְ בֵּית שָׁעַר אַלְאָמָרְךְ אַכְּפָא אַלְאַיְאָם כְּפַתְּךְ אַלְקָנָעָה שְׁבָעָה וּרְאֵיאָה
אַיְזָא מָא עַלְיָה אַלְאַיְאָרָא אַשְׁדָמָן אַלְאַזְטָרָאָר בְּחָאנָה אַלְיָה אַלְאַשָּׁרָאָר פְּאַלְמָוֹת
אַיְסָר מַן אַקְתָּחָם חָאנָה. וקאלו אַיְזָא סָאַדְתָּ אַלְנָאָס אַלְאַסְלָיָה פִי אלדרניה וּפִי
אלאַרְהָרָא אלארהיינִיא. וקד עלמת מָא בָּאָן מַן קָצָה אלסְיִיד דָוד עַיְהָ לְמָא אַלְחַת
אלצַרְוֹה בְּחָאנָה אַלְיָ נְבָל הַכְּרָמִיל וּמָא בָּאָן עַאֲקָבָה דָאָלָךְ. ווקל לְלַעַלְמָא לְאַל
15 תְּלִין תְּלֻבָּה חַוְיאַיְיכָם אַלְיָ אַבְוָאָבָא אַלְאַנְגָּנִיאָה וּהָם לְאַיְצָלָךְ אַלְיָ עַנְדָכָם אַלְיָ
אַכְוָאַכְבָּם קָאַלְיָ לְנְהָלָהָם בְּמָא עַנְדָנָא וְלְמַעַרְפָּתָנָא בְּמָא עַנְדָהָם. וקאלו בען
אלאַבְטָאָל אלמלות אהון ענדיה בֵּן אַלְקָנָה וְאַלְאָסָנָה מַן אַיְךְ לְאַלְנָדָל עַלְיָ מַנָּה
פְּלָל וּמְנָה. פְּעַלְיָ יָאַבְיָ בְּפִעְלָה הַלְּאָ פָרָס לְרַעַב לְחַמְקָר וּנוּ וְקָאַל בען
אללה סְוָאלָת ^ט כְּקוֹ הַלְּאָ פָרָס לְרַעַב לְחַמְקָר וּנוּ וְקָאַל בען ערְהָ אוּ תְּקָרָא וּוּ יְעַנָּה
20 חִישָׁוּ וְיֹאמֶר הַנְּנִי וּבְאַלְפָאַצְתָּה עַלְיָ אַלְקָרָאָבָהָה כְּקוֹ וּמְבָשָׂרָה לְאַתְּהָלָס וְקָאַל פִי
רַאֲלָךְ וְעוֹכָר שָׁאוּר אַכְזָרִי. וּמַן פְּצִילָת ^ט אַלְצָרָהָה אַן אַלְחַכְמָי זַל נְאֹו פִי וְצַפְהָא
פִי עַדְתָּ מְאוֹעָעָן וּבְעַלְיָה קְבִיל פִי שְׁכִינָה שְׁנִי אַנְיָ בְּעַדְךְ אַחֲזָה בְּנִין.
וְקָרְבָּתְּ הַרְאָשָׁוֹנִים וּכוּ לְעוֹלָם הַזָּה וְלְעוֹלָם הַבָּא בְּזָבוֹת צְדָקָה וּמְעִשִּׁים טוֹבִים
בְּאַבְרָהָם אָבִינוּ כת' כי יְדַעְתָּ לְמַעַן אֲשֶׁר יִצְחָק בָּאַרְצָן וְאֲתָה בַּיתְךָ אַחֲרָיו וְשָׁמְרוּ
25 וְרַצְחָק ^ט לְעַשְׁתָּ צְדָקָה וּמִשְׁפָּט. בִּזְצָעָם יוֹעֵץ חַק בָּאַרְצָן וְהָאָזְן וְעַזְלָא צְדָקָה
שְׁנִי יְרוּעָם לְכַדְמָה. בִּזְעַבְמָה בְּתִכְתָּבָה מִכְלָה הַחֲסִידִים וּמִכְלָה הַאֲמִתִּים וְקָטָנִית

מן חזר מָא עַדְךָ עַלִי רַבְךָ פֶּבְכָא וְאַנְשָׁד הוּא יְקֹל מָא אָנוּ עַנְד אֱלֹהָ חֲתֵי אַלִי מָת לָם יִגְפֶּר לִי דָנְבִי אַלְעָפוּ יְרָא מָן בְּנֵי אָרוֹם פְּכִיף לָא אַרְזֹה מָן רַבִּי.

פָּאוֹר קָרְבָּנְיא בַּעַן שִׁי מָן אַלְהָדָר וְאַל אַדָּאָב וְאַלְחוֹאָלָעָ פָּלְנְדָר אַלְאָן פְּצִילָה 5 אַלְצְדָקָה וְאַלְצָוּם. אַעֲלָם יָא אַבִי וּפְקָנָא אַלְהָה וְאַיְאָךְ אַלִי רַצָּאָה אַן אַלְעַלְמָא קָרְחָתָא 1 פָּעַל אַלְבִּידָר פִּי נְמַיעַ אַקְאָוִילָהָם וְאַלְעַקְולָ קָרְ אַזְגָּבָתָ פָּעַל אַלְמָעָרָוָה מָעָ אַהֲלָה וְמָעָ נִיר אַהֲלָה לְכָן דָּאַלְקָ לְאַלְנְפָוָס טְבָאָעָ. וּקְאַל בַּעַן אַלְאָוְלָא אַעֲנָע אַלְמָעָרָוָה מָעָ 10 פִּי נִיר מְוֹזָעָה פְּלָמָי צְיֻעַ נְמַיְּלָא אַיְן מָא וְצָעָא. וּקְאַל בַּעַן אַלְאָוְלָא אַעֲנָע אַלְמָעָרָוָה מָעָ אַהֲלָה פָּאוֹן לָם יְרִי מָן אַהֲלָה פְּלָמָי צְיֻעַ. וּקְאַלְתָּ אַלְכְּתָבָאָלְמָדָה שְׁלַח לְחַמְךָ עַל פְּנִيهָמִים כִּי בְּרוּב הַיָּמִים חַמְצָאָנוּ. פְּמָן אַלְעַלְמָא מָן פָּצָל אַלְצָוּם עַל אַלְצְדָקָה וְאַסְתָּדָל בְּקוּל אַלְחַכְמָי 2 וְלֹוּה בְּנוּפָוּה וּבְמְכוֹנוֹ וּבְבָרָהָא אַן אַלְנָפָס אַדִּי אַרְמָתָה אַלְנְדָא תְּנַחְדֵּי בָּה אַלְחַחְתָּ אַלִי אַלְשָׁאָם וְאַלְדָּם אַלְדִּי כָּאַנְתָּ קָר אַעֲדָמָתָה אָ. פָּאַחְרָתָהָמָא בְּנוֹרָהָא וְגַנְתָּ בָּה נְסָמָהָ פְּצָאָר בְּדָאַלְקָ אַלְצָוּם אַפְּצָל מָן אַלְצְדָקָה. וּמְנָהָמָמָן קָאַל אַן אַלְצְדָקָה אַפְּצָל מָן אַלְצָוּם לְאַן צָאַחְבָּהָא יְחִי נְפָס אַלְצָעָפָא 15 וְגַנְיָר 3 בְּהָא עַיְנָהָמָמָן אַלְדִּי קָר אַלְלָמָתָמָן אַלְפְּקָדָ. וּקְאַל אַכְּדָר אַן צָוָם אַלְנָגָנִי אַפְּצָל מָן צְדָקָתָה לְאַנְתָּ יְרָא אַנְתָּ יִתְצָרָק בְּצְדָקָה וְלֹא יִתְعַבֵּב נְפָהָ בְּצָוָם וְלֹא צְדָקָה אַלְצָעָפָא אַפְּצָל מָן צְוָמָה לְאַנְתָּ יִתְצָרָק מָן צְיִקְנָס וּבְלֹא אַלְקְוָלִין מְלִיחָן נְיִידָן. וּקְאַלְתָּ אַלְעַלְמָא עַדְתָּ אַקְאָוְלִי פִּי פְּצִילָה 5 אַלְצְדָקָה וְאַבְּאָנוּ דָּאַלְקָ בְּשְׂרוֹהָ טְוִילָהָ פִּי כְּתָבָהָם וְנַטְקָתָ אַלְכְּתָבָאַלְמָדָהָ בְּאַנְתָּ תְּנַזְּיָ מָן אַלְמָתָה בְּקוּי וְצְרוֹהָ 20 חַזְילָ מְמוֹתָה. וּקְאַלְוָ אַן אַלְצְדָקָה פִּי אַלְמָרָ אַפְּצָל מָן אַלְצְדָקָה פִּי אַלְעַלְלָאַנִּיָּה וּבְעַלְהָם מָן קָאַל אַן אַלְצְדָקָה פִּי אַלְעַלְלָאַנִּיָּה אַפְּצָל מָן אַלְצְדָקָה פִּי אַלְמָרָ אַלְעַלְלָאַנִּיָּה אַוְפָא לְחַחִי יִמְתָּחָל אַלְנָאָסָמָמָ בְּעַלְהָם בַּעַן וְיִסְתְּנַפֵּעַ אַלְצָעָפָא וּבְלֹא 25 אַלְקְוָלִין מְלִיחָן צְחִיזָן. פְּצָדָקָה אַלְסָר תְּחַסֵּן לְמָן לָם קְטִ יִתְחַשׁ וְנָהָה וְלֹא אַעֲתָאָד אַבְּדָהָא וְהוּ מְסֻתָּר אַלְעַרְעַן לֹא יַעֲלֵמָן אַלְנָאָסָבָהָ פְּצָדָקָה אַלְסָר עַלְיָהָ אַפְּצָל וְצְדָקָה אַלְעַלְלָאַנִּיָּה לְמָן כְּשָׁפָעָ וְנָהָה וְעַתָּאָד אַבְּדָהָא אַפְּצָל מָן אַעֲטָאָהָא בְּאַלְמָרָ עַלְיָ אַלְגְּמָלָהָא אַן אַלְבָל נִירָמָן פְּאַלְהָא אַלִי קָצָר בָּה וְהָאַלְלָהָ תָּעַ וְאַכְּתָר לְהַואָבָה אַדִּי לָם יִבְתְּחַנֵּי בָה שְׁבָר אַלְנָאָסָמָמָ פְּכָל מָן מְכָנָה אַלְלָה יִסְאָרָהָ פִּי הַאֲוָהָ

פְּצִילָה 5 read אַלְפְּקָדָ. 4 read יִגְפֶּר. 3 read יִגְיָר. 2 read וְצָעָא.

וות ¹ אללה פקאל אלכלטת אסאל תעטת פקאל לה אלאהר אנה אוחהש מז
רבו ביף אכון פי ביתה ואטלב גורה. וקא אל אבר אללה בה בירא אלהמה אלטאהעה
וירדה אליקון ואלקנאעה ובצרא פי אלדין וופקה ונטט מינה אלגטאל ושנלה
ברניאה וכלה עלי הווא פצאר יאלם אלעבאדר וברג מן אלדニア בניר זאד. וקאל
5 אבר אלנאמ יכתבען אונזר מא יסמען ליחפזן אונזר מא יכתבען יותכלמן אונזר
מא יסמען ווילמן; אונזר מא יעלטן. וקיל אן רגלא מוי אלפצלא כאן ימשי ולפה
ספריה ישחומה פלט ילחפת בה ולא אלחתפת אלה פקאל לה אלספיה אלהפת
פאיאך עוני קאל לה וענץ ערין וקיל אן ספיה שאהן רג פאצל ² וקאל לה
אכם אלדי פעלה בורי וכדי קאל אן כאן קולץ צדראך פאללה יסאמחהה ואן כאן
10 קולץ נארבא פאללה יסאמחהך. וקיל אן ساعיא אתי אלי בעץ אלצעאלחין בסעאייה
פקאל לה אלצעאלח אלסעאייה קיביה ולו בכנת צחיחת לאכנא נבחת ען מא וגלה
בה פאן ייך ציהחא מתקנאנך ואן ייך באטלא עאקבנאנך ואן תשתחוי אן נקליך
אקלנאנך פקאל לה אקלני פאקאללה. וקיל אן ساعיא טעה אלי בעץ אלמלוך פקאל
לה אלמלוך תשתחוי אן נסמען מוצמצך פיך מזל מא סמענא מנק פיה פקאל לא
15 בל אקלני פאקאללה. וקאל בעץ אלמלוך אני לאעטס חלאה לאלעפו ³ אשר מן
חלאות אלאנתקאמ. וקאל בעץ אלצעאלחין פי מנאנאתה לרבה; אללהם אן דنبي
עזים וחכסי חצין וקידוי ותוק לאנץ נרים שפיק. וקאל אבר אלה ⁴ אן לולא השמתי ני
מן דنبي למא לפת עקابر ולולא חסן צני ברחמתך למא רנות תאבך. וקאל אבר
אללהם אנגר דنبي ואסחר עיובי ובנגני פיאלדראין מחבובי. וקאל אבר אללהם
20 אנק עאלם בדנבי פאפרהא וועלם בעובי אסתורה תעאלם בחושאיי פאקייזא.
וקאל אבר אללהם ארחם עברך אלדי זורה אלאלם ופאתה אלעלם וטלה אלאלל.
וקאל אבר אללהם אנה נחט תאעתך וקד קדרנא ענהא, נבנץ ⁵ מעצייתך ואן
אורתככנאהא פארזקנא ענהא אללנכח ואן למ נכון מן אהלהא ובלצנא מן אלנאר
ואן כנא קדר אסתהובנאהא. וקאל אבר אללהם ארחם עברך אלראני לותאבר
25 אלראחוב לעקابر פבחק נביך וכתחבר אונענוי מן אחבאבר פלא חול ולא קוות
אלא בר. וקיל אן בעץ אלנאמ חרתה אלופאה ובאן מונגה פקאל לה בעץ

¹ אללהם read ³ אלעפו. ² רגלא פאצלא read ⁴ ביוות read ⁵ ובנגנץ נא.

מן אcolon פ' די דאר אוללה ענה ואבראה פנא חלאלה חסא וחראה עקאב
 מן אסתננה פיה פטן ומון פקר פיה חון מן סאונאה פאתה ומון קעד ואתחה
 ומון בער בהא בערתה ומון אבער אליהא אעmeta פורה ואבר קדרה פקאל לא
 תרומה באלהה פהי דאר צרך למן צדרקה דאר נגאך למן פהן ענה ואבר
 5 גנא למן תוווד מנהה מהרא וחילא מעלה מלאייתה ומסנ' אוניבאה ומונר
 אליהא פיה אלגנ'ה בהא אלחמתה. וקאל איזא לא תהטעו באדרניא לא תבקא
 לאחד ולא תרפז'וּהָ באן אלאַבָּרָה לא תנאל אלא. וקאל בעץ אלצאל'וּן וקיד
 ראי אלאנסאן ימי'יו וו' זיוו' בנפה פקאל פיה כיף זיוו' מן גזיעה אברא אלחדה
 עזעה והוא מנה ואביה ורזעה פאן אסתצעב עלה פהו לא שך ערעה זאן אנחל
 10 פקד אדרנאה למלות סריע'. וקאל איזא כיף זיוו' מן אוללה נטפה מזרה ואבראה
 גז'פְּה קדרה וו' בינהה אנה לאעלדרה. וקאל אבר אלגנסן אל' צאר נטפה פ'
 משיט'ה נמת ברם אלהשא שנמנאי וול הוי טרכ' בול גינאט ולו טלי מן טיב
 בכל טלאי ולאכ' סתרת גדראתה בו.¹ קמי'ן ואשטאל דרא' בפיכ' לש' הלה
 צפתה להו بعد ישחק לא יקס' באפאי'.² וקאל אבר יא עגנא למן גרא פ' מזרא
 15 אלבל נ דפעאת כיף זיוו' ובתריר מטל לאַלך לא נטול. וקאל בעץ והאד אלחבט'
 זל והוא ר' יהודה הלוי זל' וואיך ינבר אשר חבר במי' טפה ומי' נדה. אישר נחשב לנו'
 הווש וילך לו בלא חמודה וממעמו זג' מימי' במי' מודה. זאן רגע בל'י
 פנע ואי פנע בלא הרדה זאן תמים בל' דמי'. זאן איש משאול נפירה אבל נרצה
 זאן מצא איש חטא והתורה וקרם שיר וחושבות מקום ארון ומובחות. לי'
 20 אלהינו חרחים והסליחות. ומן אלטמאען בעץ אלעלמאן קאל' לה עצנא יא
 סיידנא פקאל עלייכם בתקוי אללה סב' ובתריך אלפֿזֶל מון אלטמעאמ' ואלפֿזֶל מון
 אלכלאם ואחתמל³ אלאַז'י'הן מון אלאַנְגָּן קאל' לה ומוא פאירה דאַלך קאל אלמא
 בתקוי אללה תנאלין אלסעדאות ובתריך אל פז'ל מון אלטמעאמ' תמות אלשהאות
 ובתריך פז'ול אלכלאם תסלמן מון אלאַפְּאָת' ובתריך אלפֿזֶל מון אלמגאנ'ת התפכון
 25 פ' בלק אלאראנ'ן ואלסמאוות ובאחתמל אלאַז'י'הן מון אלאַנְגָּן תבלען גמי'ע
 אלמרדא'ת פתיער אנטסכם נאלמלך' פ' אלכטשאן וכאלפרט פ'
 אלטיראן. וקאל בעץ אלבלפא לקי רז'ל זא'ר ואקף⁴ פ' בית מן

¹ read ² read ³ בכא"י read ⁴ בז'י read

חדר שהוא מטה כלפי חדר וקאוֹלָו אלְחַבֵּט¹ זֶלֶא אל ימְנֻעַ אָדָם
עצמו כן הרחמים ואפלו חרב מנוחת על צוארו פלא יונב ללבך
און יויסן רחמת אללה סבי ולא יקנט מנהה. וקאל בעין אלעלמא
אבותלאפ אלאצואת מע אחותאך אלנייאת פי הייאל אלעבאראת ינקין²
כיא אברמתה אלאפאלך. וכן שרות אלחוּבּוֹת ולוֹאַחֲרָה אַלְתוֹאצָע³
וְאַלְחוּרָה אַלְתָּאָרָב⁴ ואלצום ואלזרקה ואסתנְגָעָא אלְאַמְתִּין פְּלִינְכָּרְ מִן בְּלַבְּ אַבְּ
מן דָּאַלְּ טְרָפָהּ פְּקָלִיל אַלְאָרָבּ יְנַפְּעַ פִּי אַלְנְפָס אַלְשְׁרָפָהּ וּבְכָרָרְ לְאַיִדְ פִּי
אַלְאַהֲלָהּ בְּקַרְיָה תְּחַת נָעָרָה בְּמִבֵּן מְהֻכּוֹת בְּסִיל מָהָה. פָּאַמָּא חַסְנָן אַל זָהָד פְּכָמָא
קָאַל אַלְסִידְ יְעַקְבּ עַלְוֹו הַשׁ אָם וְהִיא אַלְהִים עַמְדִי וְנַתְנַת לִי לְחַם לְאַכְלָ וּבְנַדְרָ
לְלִבְשָׁ הַדִּי מָא לְאַבְדָּ מְנָה מַעַזְוָג אַמְרָאָה מְתַקְיָה⁵ לְדָבָהּ צַעְנָהּ לְפָרָהָא
10 מְטִיעָה לְבָאָרִיהָ. וּקְאַל בְּעַין אַלְעַלְמָא מִן כָּאן יְלַשְּׂא אַלְלָא וַיְתִקְהָ וּכָאן לְהַבָּית
יְאוּהָ וְנַיְעָהּ תְּכִבָּהּ וְאַמְרָאָה תְּוֹאָהּ פְּקָר תְּמַתְנָעָם אַלְלָהּ עַלְיהָ. וּקְאַל פִּי מַתְלָל
דָּאַלְּ בְּעַין שְׁעָרָא אַלְעָרָבּ אַלְוָהָדּ פִּי אַלְדְּנִיאָ אַדִּי נַלְתָּ אַלְמָנָא פְּהָנָאָרּ וּבְהָרָן מִן
אַמְוֹר אַלְדִּין פְּאַלְוָהָדּ פִּי אַלְדְּנִיאָ אַדִּי רְמַתָּהָ⁶ וְאַבְּיָהּ בְּאַעֲפָהּ אַלְעָלָן. וּקְיָל אַדִּי
הָרָב אַלְוָהָדּ מִן אַלְנָאָס פְּאַטְלָבָהּ וְאַדִּי טְלָבָהּ פְּהָרָבּ מְנָהּ. וּקְאַל אַבְדָּ אַוָּהָדּ
15 פִּי מְעַצְיָהּ⁷ אַלְלָהּ יְחַבְּרָ אַלְלָהּ וְאַוָּהָדּ בְּמָא פִּי אַדִּי אַלְנָאָס יְחַבְּרָ אַלְנָאָס. וּקְאַל
בְּעַין אַלְעַלְמָא מִן זָהָד פִּי אַלְדְּנִיאָ אַסְתְּרָאָהּ קְלָבָהּ וּקְלָבּ חַסְדָּהּ וּמַנְדָּבּ פִּי
אַלְדְּנִיאָ טָאַל חַזְנָהּ וּבְהָרָן דְּרוֹתָהּ. וּקְאַל אַבְדָּ מִן זָהָד פִּי אַלְדְּנִיאָ אַסְתְּרָאָהּ מִן
גְּנָאִיאָהָא וּמִן מְקַסָּתָהּ אַהֲלָהָא וּמִן בָּזָקְבָּהּ בְּעַד מְפָרָהָא. וּקְאַל אַבְדָּ מִן
טָלֵבּ אַלְדְּנִיאָ לִסְמָךְ יְהָדָהּ בְּדַמְתָּאָן⁸ יְחַסְדָּ מִן פּוֹהָהּ וְיִחְסְדָהּ מִן דּוֹנָהּ. וּקְאַל
20 אַבְדָּ מִן טָלֵבּ אַלְדְּנִיאָ אָן נָאַל מָא אַבְלָתְרָבָהּ לְנִירָהּ וְאָן לִסְמָךְ מִאתָ בְּנִצְתָּהּ.
וּקְאַל מָא אַקְרָבּ אַלְנְדָמָהּ לְמַן טָלֵבּ אַלְדְּנִיאָ וּמָא אַקְרָבּ אַלְסְלָלָמָהּ לְמַן תְּרָבָהָא.
וּקְאַל אַבְדָּרְ אַלְעַבְנָףְ עַלְיָהָרְבָהּ אַלְאַנְסָסָם בְּאַלְעַבְנָףְ עַלְיָהָרְבָהּ אַלְעַזְנָסָם.
וּקְאַל אַבְדָּרְ בִּיפְעָמָה אַזְהָרָהָתּ אַלְאַנְסָסָם עַמְרָאָנוּ אַזְהָרָהָתּ אַלְעַקְולְ בְּרָאָבָהָא. וּקְאַל
אַבְדָּרְ מָא אַגְּהָלְ מִן יְטָמָאָן אַלְיָהָא וְהִוָּא תְּצִרְפָּהָא בְּמַן תְּקָרְמָהּ. וּקְאַל
25 אַבְדָּרְ אַלְעַאְקָלְ מִן אַעֲתָבָרְ בְּגִוְרָהּ קְבָלְ יְצִירָהּ עַבְרָהָהּ . . . לְמָא סָאַל עַן אַלְדְּנִיאָ קָאַל

בְּלָאָתִין¹ . מְאַצְיָהּ² read רְמַתָּהָא וְאַלְוָהָדּ אַלְאָרָבּ .
read אַלְהָדּ³ read אַלְלָהּ זֶלֶא .
lacuna of about half a line.

מגנוט נאות ונתחו אליה ¹ ויקף לדוחא באלאקות מן אלחדר ואלנבלן אין אלשנער
ואלבשר מן אלחויאן ואלטלאיביכ ² מן אלגץ והוא סב' אלמנוחה מן אלאלשבאתה
ואלאנדאר ואלאשבאל ואלאעדאר אלמקרטה ³ ען אלאחתאטה באלאפכאר והוא אונס
אלאסראר פאלק פי הדוי אלעלם תחת פלק אלקמר אלטערן ואלנבתה ואלהיויאן
חסב ². פועל סב' מן אלמעערן אלגאמדר ⁴ גנס שרייף ⁵ והוא אללאקות חסב ומן
אלמעערן אלסיאלה ⁶ גנס שרייף והוא אלליהב חסב והוא אקרוב נסבת אלי אלנבתה
לאנה ינכת מטליה וגעל מן אלנבתה גנס שרייף והוא אלגבל לאנה אקרוב נסבת אלי
אלהייאן לאנה ילקח אלאנתא מן אלידייר ואלאם יתמר ואדי קטע ראם אלגבללה
מאחת מהל אלהיויאן. פועל סב' מטל דאלק פי אלהיויאן בלק ⁴ גאנס בלק אלאנטאן
וזה אלקרד ופי אלפרט חס ליס הוא פי סואה מן אלהיויאן ופי אלפלי איזאן מן קובל
אלתעלים מוא ליס פי סואהמן אלהיויאן והזה בלהא דזון רותבה לאלאנטאן. פלאא באן
דאך בדאך זגב אן זך ⁷ פי גנס אלאנטאן מאי ישאה אלטלאיביכ והם אלאנביא
ומן ורותם מן אלאמה ⁸ ואלאוציא ואלעילמא ואלהכמא פר ת |ין דאלק אן אלעלמא
ורותת אלאנביא אשרכ אלמלוקון מין אלנאמ פהム פי אלדרניה מלאיביכ באלאקווה
פאלי נקלהם אללה אליו רdar בראותה צאו מלאייביכ באלאפעל. פאנזר יא אפי
מא אחסן הדוי אלתרטיב אלדי אבד כל רותבה מותצל באווול אלהרתקה אלכ'
פסבחאן בלתקה ומנסייה ומדברה ובאריה במוא שא וכוף שא והוא אעלם
אלעלמיין.

נעור אלי מא בנא פיה מן אמרו אלתוובן ונקלן אין אלעלמא קדר חרדו חדוד
אלחוובת ומעאניה ואסכאה ואגעלו להא ד' חדוד עלי מאי ביניינה ⁹ כי בתהם
ווארך ترك אלרנבר ואלנדים עליה ואלאסתנפער ענה ואלצמאן אן לא זיר אלעבר
יעאורה. פקר פננו דאלק ובאלנו פיה במא נסתני ען דברה לילא יטול אלשירה.
וקיל אן ברום אללה סב' אן אלעבר אוּ אנוּ אלחוובת אוּ יעמל חסנתה ופאנה
אלמות קבל אן ייחוב אוּ יעמל חלק אלחסנתה בתבה אללה פי דיויאן אלתי אכין
ובדאך אוּ אנוּ אלעבר פעל סאיות ופאנה אלמות קבל אן יעמלחה באן מן
לטף אלכארו סב' אן לא יכחבה עלה. פסב' אללטיק בעבארה ארך אפים ורב

¹ read שרפָא. ² read so in the two following lines. ³ read אליה. ⁴ read אליאמתה. ⁵ read בלק. ⁶ read ביניינה.

ונע בוגהא ובער בוגהא ומושך אלעלם יא אלי באנא אשורך מן אלמאן וואלך
 אן אלטמאן ואדי אנחצוב מאלך לם יקור ניחצוב עלמן וכוראלך אללציזן ואלטוארא
 אדי אבדו מאל אלאנסאן לם יקורו אן יאבדו עלמה. וכוראלך אדי נרכת ספינה
 ומלאה פי אלכבר פעלמה באקי ואלמאן אדי והבת מנה נקן ואלעלם מא ינקן.
 5 ואלמאן אדי פרקתה נמייה אפטקרת ואלעלם אליי פרקתה לם חתפרק בל
 תחתדר. וכוראלך נזאין אלאמואל פנת ונזאין אלעלם בקט. وكיל אלעלם ואן באנא
 אלאנסאם מפקודת פעלמה מוגודה ולו דהבענא אליו וצע בעץ פזאל אלעלם
 למוא וסעה אלאוראק ולאכן יא אלי לה קריין אדר החתחא אלה והוא אלעלם בה
 ותמרתה ואלך פלא ינפער וציר נזאל ובאלא עלי מון לא יעמל בה בפאנא אלה
 10 ואיאך דאלך ברוחמתה. וקד אלעלם ד' אישיא והוא אסמאעה וחפצה ואלעלם
 בה ונשרה. وكיל בעץ אלעלמא אלישער פי דאלך אפק לא תנאל אלעלם אלא
 בסתת אשיא סניבור ען תאיליה בממעני ר'בא וחוץ ואנטברא¹ ובלהת ותעלים
 אסתאר וטול זמאני.² وكיל אלעלם ואלך ואלעלם מוליך وكיל אלעלם שנרת ואלעלם
 חמורה وكיל ולו צור אלעלם לאזא אלליכל ולו צור אלגחל לאצלמת אלשיטם. وكיל
 15 אלעלמא נרבא לפכתרת³ אלגחל وكיל אלעלם אוולה מר מזאקהה ולאכן אדרה
 אחלא מון אלעלסלי.⁴ وكיל יא טאלב אלעלם בדזה מז מעאנדרה. פאעלם אין רצתה
 אלעלם קד אשקת באלהורי וקיל אלעלם יחתף באלהעלם אין אגאה ואלא אורתחל
 וקאלו אלחכמים הלמד על מנת ללמד⁵ מספיקין בידו ללמד וללמד ולעישות.
 ואמא פי אלטורות פאוועאנא אלה תע באלהעלם פי כתרהא מותל וعيشית אורה
 20 ויזינו יי לעשות וכתריך מון דאלך פי אלטורות ואלכבראים ואלנביים. ופי מהבת⁶
 אלעלם קאל אלישער אלפאנע שלמה הקטן איך אוועוב הכמה וווח אל ברחה
 ברית ביני ובינה או תעובי אוטוי והי כאמ לי וואי יילד זקוניה. وكאל שער אדר
 מן אלעלמא תעולם פלים יבלק עאלמא וליס אבא עאלם כל מון בגין גאנא
 אן בכיר אלקום לא עלם ענדיה צינר אליו אלחפת עליה אלמחאפל ולא תעין
 25 מן אלעלם ברון⁷ בל יך נזיבך פי עלו קדרתא אלאואיל ולנדבר שראף אלעלמא מא
 אמכן. עעלם יא אלי איידך אללה ואיאנא ברוחמתה אן אלגחל תע געל לכל

¹ read אלעלסלי. ² read לפכתרת. ³ read זמאן. ⁴ read ואנטברא. ⁵ read ברין. ⁶ read ליעשות. ⁷ read כותבת.

ישתרבו בה א נלצ'ם ויסתרז'ו בָה מִן אֶלמְעַצֵּי יִסְמָא אֶלחוֹבָה ופתח לְהַט
אֶבְאָכָא. פְּכָאָן דָּאָלָךְ פִּי סָאָבָק בְּלָקָה פִּי עַלְלָם אֶלְאָכְרָדָאָעָ לְאֵילָ אַלְיָ מַעֲרָפָה
כְּנָה דָּאָלָךְ ותְּחִקָּיקָה אַלְיָ אֶלְרָאָסְבָּוּן פִּי אֶלְלָעָלָם וְלָכָאָן אֶלְכָתָבָה יִתְחַמֵּל כְּשֻׁפָּ
דָּאָלָךְ לְבִיְנָא מָא עַרְפָּו מָהָה בְּפֶגְלָל אֶלְלָה סְבָּי עַלְנָאָן וְלְטָפָּה תָּלָי אָן אֶלְכָתָב
5 אֶלְמְקוֹדָסָה בְּכָנָן דָּאָלָךְ פִּי אָוָל אֶלְבָלְקָה בְּכָמָא דְּרָבָנָא פִּי קָול אֶלְחָכְטִים זְלָי פִּי
שְׁבָעָה דְּבָרִים שְׁנָבָרָא קוֹדָם שְׁנָבָרָא הָעוֹלָם וְכָנָתָא אֶלְתוֹבָה אֶחָדָהָם. אֶלְדָּלִיל
עַלְיָ דָּאָלָךְ בְּטָרָם הָרִים יוֹלְדוּנוּ וְאַיְזָא תְּשָׁבָ אֶלְנָשָׁדָרָנוּ וְאַיְזָא
פִּי אָוָל אֶלְכָתָבָה וְלְהָרוּי אֶלְמָעָנִי סְדָר עַזְּיָּים וְלָא יִצְלָעַלְהָא אֶלְעָלָמָא וְרָאָתָה
אֶלְנָבָיָא אוֹ מָן תְּעַלְמָה מִנָּהָם וּפְקָה אֶלְלָה וְרָאָינָא אָן נְלָכָתָחִי נְדָבָר שְׂיָא
10 מָן פְּצָאַיְלָהָם אֶלְיָזָרְזָהָם אֶלְלָה סְבָּי וְשִׁיא¹ מִן פְּצָיְלָהָ אֶלְלָעָלָם אָדָּי דָּאָלָךְ מַנְפָעָה
עַזְּיָמָה לְנָא וְלְאַוְלָדָנָא וְלְאַוְלָדָנָא וּפְקָה אֶלְגָּמִיעָא אַלְיָ טָאָעָתָה וְנָעוּד בְּעַד דָּאָלָךְ
אַלְיָ שְׁרָחָ מָא נְקָדָר עַלְהָה מָן פְּנָנוּ אֶלְתוֹבָה וְשְׁרוֹתָהָא וְפְנָנוֹהָא וְלְאַחֲרָהָא אָן שְׂאָ
אֶלְלָה תָּעָ. .

אֶלְלָם יָא אַבָּי אָן אֶלְלָעָלָם אֶפְגָּל מִן בְּלָק אֶלְלָה תָּעָ לְאָן בָּה עַרְפָּא אֶלְלָה
15 סְבָּי וְחוֹדָר וְאַטָּאָע וְאַנְחָה אַקְרָם מִן אֶלְעָלָק לְאָן אֶלְלָה סְבָּי תָּנָף בָּה וְלָמָּ יָצָף
בְּאֶלְעָלָק לְאָנָה יִקְאָל אֶלְלָה עַלְלָם וְלִים יִקְאָל אֶלְלָה עַקְלָה. וְאַיְזָא אָן בְּלָעָלָם
עַקְלָה וְלִים בְּלָ עַקְלָעָלָם. וְקָדָר צָפָה אֶלְלָה סְבָּי בְּאֶלְלָעָלָם פִּי עַדְהָ טָוָאָצָע פִּי
אַלְתוֹרָה בִּי יוֹדָע אֶלְהָיָם כִּי בְּיוֹם אַכְלָבָם וּנוּ וּקְאָל פִּי אֶלְכָתָבָים יוֹדָע יְמִי
חַמִּים וּקְאָל פִּי אֶלְנָבָיָים וּאוֹמֵר יְמִי אֶלְהָיָם אַתָּה יִדְעַת וּכְתָרָ מִתְּלָהָה
20 וְאַשְׁבָּאָהָה. פְּאֶלְלָעָלָם אַשְׁרָה אֶלְאָשָׁיא בְּאַגְּמָנָה חַתָּא לִים עַנְד אַהֲלָ אַלְדָּנִיא אַשְׁרָה
מִן אֶלְחָבָה וְאַלְנוֹאָהָה. פְּצָעָ אֶלְלָעָלָם אָנָה אַשְׁרָה מִנָּה בְּקַיְוָה הִיא מִפְנִינִים וּבְלָ
חַפְצִיךְ לֹא יִשְׁוֹו בָּה. וּקְאָל אַקְוִידָר אַגְּנָשָׁ מִפּוֹ אַדְמָתָמָ אַפְּוִיר יְעַנִּי אַהֲלָ אֶלְלָעָלָם
בְּדָאָלָךְ וּמָא עַנְד אַהֲלָ אַלְדָּנִיא אַהֲלָא מִן אֶלְשָׁהָדָה פְּצָעָ אֶלְלָעָלָם אָנָה אַשְׁרָה וְאַהֲלָא
25 מִנָּה בְּקָי וּמִתְּוֹקִים מִרְבָּשָׁ וּנוֹפָת צּוֹפִים. וּהוּ אַטְמָוּן מִן אֶלְבָחָר וְאַעֲרָן מִן אֶלְאָרָן²
לְקָרֵי אַרְוָחָה מָאָרָן מְדָה וּוֹרְחָבָה מִנִּי יִם וּקוּי פִּי גְּנָאִית וְצָפָה אֶלְלָעָלָם אַבְתָּרוּי אֶלְאָשָׁיא
לֹא מִנִּי אַנְמָא תְּפָרָדָה אַלְיָ אֶלְבָאָלָךְ סְבָּי וְתָבָי. בְּקָרֵי לֹא יַדְע אַנְשָׁה עַרְבָּה וְלֹא
תִּפְצָא בָּאָרֶץ הַחַיִּים אֶלְהָיָם הַבָּן דְּרָבָה. סְבָחָן אֶלְעָלָם בְּאֶלְאָשָׁיא קָבֵל בְּנוֹהָה
אַטְמָוּן מִן אֶלְאָרָן וְאַעֲרָן מִן אֶלְבָחָר read², שִׁיא¹.

וקר הי באמלְתָה מרצוייה צארת מלכָא באלפעול וצארת תנזר בכליה ותסמע בכליה וחנטק בכליה מן ניר אלְלה חסתעה מליה. וקר וצעַף אלכחדב אלטלאיבת טהיל דאלך אוֹך קאל וובותם מלאות עינים סביב לארבעתם וחינוי תצה מנהא אלעベארהה אלחקיקיות ואלהחסביה ואלהקדרים ואלההיל מע אלמקרכן אבר אברון 5 וורהר אלרהורן ווֹאלך אסחכחטה אלנפּס פִי רָאֵר אלרנייא באלעלם ואלעלם ואלהתואם מא נאת בה אלאנבייא טאראחבאטמא ¹ בגין שך ולא ריא ולא חב סמעה ולא גנא בל מחייב פִי אלְלה סְבִי לְרָאֵת אָרְך מִיחְבָּב אֲזֶן ² ילשא ויתקא עלי און אלעベארהה לאלנגבת פִי אלנעימים אלמקרים ואלההיל מע אלעראב אלאלים קר תסמא עבעארהה איזיא ולא ייבב וללעבדין בהא רגא لكن הרה אלְלי חビינה 10 אפּאל ואופּא. וקר קאלת אלעלמא זַל פִי דָאֵל חהיי בעברים המשמשין את הרב על מנת לקבל פרס אלא היו בעברים המשמשין את הרב על מנת ³ שלא לקבל פרס יהיו מורה שמי עליים. וקאל בעין אלעלמא פִי דָאֵל אביהת אללה מא מנאי מניך דארן מן אליאקוט יסכenhא אלנואר ולא נאתה עדין ראנוי ולא שערן ייונחא אלתמאר ולאכן. נזהק ⁴ אלמאטול סואלי פְזֵר בה פִי דָאֵל 15 אללאחטלאר. וקאל אבר וחקר לא נזרת אליו סואכא בעין מחייב חתי ארכא בלבנה ואיכם לעלה אלדרנאות פִי אלדין ואלדנייא ואלהברת ואלהאלא אנה סאמע אלדרדא במנת ולבנטה אסתנפר אללה ואחותה אליה ואסתען בה והותכל עליה ואפּוּר אמרי אליה כמו נאזהה וליה ע"ס וקאל יי לי לא אירה מה יעשה לי אדם וקאל יי רעי לא אחשבר בנאות דשא ירביעני. חם אלפּצֵל אלְני בעין אללה 20 ואמרה סְבִי פִי אללהתואם אלטמאעה לללה ובעארהה יתולה

אלפּצֵל אלְר

פי אללהתובת אליו אלְלה תעַי ואלהנתבאה אליה ופְזֵילת ⁵ אלעלמא ואלהוואצע ⁶ לללה סְבִי ואלהוד פִי אלרנייא אעלם יא אלְי ופקנה אלְלה ואיאך אלְא אלסראר והדאנא אלי אלרשאד אין אללה תעַי ותעַי למא סבק פִי עלמה אין כהיד מן אלנים יותרין מעצייתה עלי טאהה פִיסחכחין אלעראב אלאלים ואלהקאב אלשידיד בדאלך פְכָאן טַן לְטַפְתָּה תעַי ותעַי בהם ורחתה להם נעל להם שייא

וזהק ¹ read, שלא על מנת ² read. מיכן ³ read. בְּאַהֲרָא וּבְאַטְנָא. ופְזֵיל ⁵ read.

אחרת ועתה והי לא יסער עלי אן קדר אסתREL מון קאל בהזה אלמקאלאט אלתי
הו מן אלאקראר ואלענו ען אלתויהר והוא אלתויהר ואן אלצמוות ען אלענו אופא מון
אלוקוף ענד אלחוירת ולא ארחתבאכ אלאחואל פאסתרל בקהל אללויע עהיך זומיה
תלהה ופסר זומיה צמוות מון ורום אהרן והו לעמך וזה מליח. קדר נאצט אלעלמא
5 בזוא עזימא פמניהם מון קאל אליסת באערף מון אלאנביא אלדי סמו אללה
באלאסמא אלדי קדר סכמה בהא ונגוזה בהא ולם יעלמו אן אלאנביא להם
אשרת לא יערפהא אלא הם או מון יORTHו עלמהם והם לעמץ עארף ואעלם
במא קאלו וסטרו פלם עארד נצל אליל דרZHתיהם ואלי מונולחיהם פינוח לאן אן נסמי¹
אלבלקל כת' ותע' במא ספומה. ומון אלעלמא מון קאל אן להזה אלאסמא תאוולאת
10 ומעניין יצחו מוא קאלו ולא אותו אליה בבראהן צחיח אללה צמואה² ומנאטלמא.
וمنיהם מון קאל אן אלבאייר סב' באטב אלנאמס מוי חית בלהג עלמהם ותוסמא להם
באסמא מגויזת עלי קדר אפעאללה כת' ותע' ענד אללה³. אליל .. מהה⁴ רוחם
וענד אלחאנז אליל חנזה חנן ואלי דזקה ראוק ואלי עקובתה מעאבק. קאלו
אלחכמי זיל דברה תורה כלשון בני אדם והויא איזא עזר ואצח למן לא יקודר
15 יבחת ויפתח. ומניהם מון קאל אן להזה אלשריעת נאת בהא אלסלע ען אללה עז
זיל והוא אלדי סמא ראתה תקדמת אסמאיה בתליך אלאסמא ועפהא בתליך
אלצפת אלמוחבמג פ' מוחכם בחאה פלא כלאמ לנו אלא אלרزا ואלהסלים
פאן נאניינה סב' וצפנה באלאסמא ואלצפת אלתי וצפ בהא ראתה עלי⁵
אידי אנביה פלא גנאח עליינה והויע עדר וקבל מנהם אוד לים פ'

20 וסעה פואת.

פאמא עלמא אלפללאספה אלמרתאען באעלעלום אלאליהיך פקאלו
בכלאם מלבפת וונגנא מבכת אן אלנטס מורתבטה⁶ באלאספה כאלסיד באלמשימה או
באלפרץ באלייזט פלייס תקדור תעבר באריהה סב' רק עבדתיה אללא תנזהה תק
נוואהתיה ועורה עלי הוה אלחלאלת מורתבטה עלי עאלם אלטבייעת עאלם אלכון
25 אלפסאד פרי לא תקדר תנתק אללא בלאסן ולא תבצרא לא בעין ולא חסמע אללא
באזן לאנהם⁷ כמחבום מותלע מון אלבאו. פצארת אלעבאדת אלבאתנטה
ואלתויהר אלחקיקי ואלתנויה ואלחלזל מוגוזין פיהא באלקווות פארקט אלסיד

לأنיהא⁸ read. תמיינהא⁹ read. אלחאנז¹⁰ read.

סכ' ען יונצָע בעלה או במעולַל לְאַלְעַלְתָּא וְאַלְבָאַרִי סְבָ' מנוֹה עַנְצָפָת¹ אַלְעַקֵּל וְאַלְעַלְתָּא אַדְךָ מוּבָדָע דְּאַלְךָ וּמְעַטְּה אַלְחַיָּה וְאַלְכָמָל אַלְאָלָו וְאַלְבָקָא וְאַלְדוֹאָם וְאַלְסָעָדָה וְנִיר דְּאַלְךָ דְּפָעָה וְאַחֲרָה בְּלָא וּמְאוֹן וְלָא מְבָאָן וּמְאָחָרָם הַנָּאָךְ אַלְלָחָם לְמִבְּלָקָ מַעְאָבָרָא אַלְעַקֵּל פְּיעָלָם כִּיְּבָנָה דְּאַלְךָ 5 בְּלָאַלְכָל מְגַנְוָעָן מַן בְּעָרָד וּכְאָן אַלְעַקֵּל לְמָא אַבְּרָעָה אַלְבָאַרִי תְּבָ' וְתְּעָ' פִּי אַלְפָעָל שִׁיבְעָרָשִׁי. בֵּין דְּאַלְךָ אַנְאָן אַלְעַקֵּל לְמָא אַבְּרָעָה אַלְבָאַרִי חַתִּי יְזָהָר אַלְיָי נְגִיאָה אַלְכָמָל וְאַלְחַיָּה וְאַלְדָיִמָּה אַלְדָיִמָּה וְאַלְסָעָדָה אַלְבָרִידִיָּה נְגַדָּר אַלְיָי דְּאַתָּה בְּרוֹאָתָה כְּמָא רְכַרְנָא פִּי אַוּלָא אַלְכָחָבָב פְּאַגְבָּעָתָה מְנָה אַלְנָפָס אַלְכָלִיָּה חַיָּה קָאִימָה בְּאַלְפָעָל פִּי נְגִיאָה אַלְלָתָמָם וְאַלְכָמָל פְּטָלְבָתָה אַלְתָּשָׁבָה בְּעַלְתָּה אָה 10 אַלְיָי הוּא אַלְעַקֵּל בְּאַגְבָּעָתָה מְנָהָא פִּי אַכְּדָר² אַלְיָי אַנְתָּהָא אַלְיָי אַלְפָלְךָ נְאָסָרָה פְּבָאנָתָה אַלְנָפָס דְּאָתָה טְרֵפָן טְרֵפָן תְּקַבֵּל בָּה אַלְיָי אַלְעַקֵּל תְּמַד מְנָה אַלְבָרִידָתָה וְאַלְבָרָכָתָה וְטוֹרָף תְּמַד בָּה מָא בָּאָן דְּוָנָהָא פִּי אַלְרָבָהָמָן אַלְנוֹרָוָה וְאַלְבָקָא וְאַלְרָחָבָה וְאַלְדוֹאָם וְאַלְסָעָדָה מְתֻלָּל אַלְקָמָר אַלְיָי תְּמַרָּה אַלְשָׁמָס מְנָזָהָוָה בְּלָיְלָה³ שִׁי⁴ מַן אַוּלָא נְשָׂאָתָה הַלָּאָלָא אַלְיָי אַכְּמָל פִּי לְיָלָהָמָן אַלְמָלִיָּה וְיְחָאַיָּה פִּי 15 אַלְיָוָו וְיַרְעָעָו יְתָנָקָעָ מְתֻלָּל מָא בָּאָן יְתָאָדָר אַלְיָי מָא יְסָתוּפִי חַסָּאָבָה בְּתָחְדִּיר אַלְעַיוֹו סְבָ'. פָּקָד צָה אַלְבָאַרִי סְבָ' אַבְּרָעָה עַלְתָּא אַלְעַלְלָל בְּמָא שָׁא וּכְבוֹשָׁשָׁא וְמוֹנוֹה עַנְצָפָת⁵ 20 וְאַלְתָּבִילָל פָּאָן בְּלָמָא תְּפִכְרָתָה⁶ פִּי דְּאַלְךָ אַלְלָאַלְקָה תְּעַפְּעָלָם וְתוֹקִינה זָלָלָה צָרָתָלָה אַלְפָכְרָהָה וְאַלְתָּבִילָל לְאָנָה אַלְיָי בְּלָקָחָמָא וּבְוֹרָחָמָא פִּי קוֹהָן אַלְאָנָסָאָן פְּלִיָּה יְשָׁבָחָהָם וְאַנְטָקָתָה⁷ סְבָ' בְּסָאָר אַלְאָסָמָא אַלְיָי סְמָתָה אַלְנָבָאָה⁸ פִּי בְּתָחְבָּהָם אַלְשָׁרְעִיָּהָהָה פְּאַעַלָּם אַנְאָלְזָרָוָהָהָה תְּוֹנָב אַלְיָי דְּאַלְךָ 25 וְלָאָכָן בְּלָאָסָם לָאַיְקָעָ אַלְלָא עַלְיָי מְסָמָא וּבְלָאָסָם מְפָעָולָעָלָי רַאי אַהֲלָאַלְמָנָטָקָה תְּעַלְלָה עַנְדָּאַלְךָ עַלְהָוָא כְּבָירָא פְּצָחָתָה יְאַלְיָי אַנְטָקָתָה נְסָמָתָה וְצָמָתָה

¹ read שִׁיאָ. ² read בְּאַגְבָּעָאָה מְנָהָא פִּיאָא אַלְבָרָא צְפָהָה. ³ read סְמִיתָה. ⁴ read אַלְמָנָטָקָה. ⁵ read נְפָסָא.

לבסר כלאמה רחמה אללה לבן לנוכד אלאמר פי אלתויחיד פי אלעלבראה א"ז
 להא בלבנהו ומן אוללה אאנשינה וליסתנפעו בזאלך אולדרנא א"ז זאלך ואנג
 עלינה חתמ. אעלם יא א"ז ופקד אללה ואיאנה אלי אלסידאר והדרנה ואיאך אלי
 אלרשادر און הרוי אלבאב סר מון אסידאר אלבאייר תבריך וועז וועלם ניל
 5 אלמקרדר ולא ימסה אללא אלמתרון ולא יגב בשפה אלי כל ואחר אללא אלי מון
 יוֹתָק בְּהֵ אֲנֵה יִצְוָנָה וַיַּחֲפֹצָה נָאִית אֶלְצִיאָנָה. וּקְרָבָל בְּעַזְּ אַלְעַלְמָא אַלְשָׁעָרָה פִּ
 צִיאָנָה אַלְעַלְםָה וַחֲפֹצָה אַבְּיאַת שֻׁעְרָה בְּפִי אַלְרָחָמָן יֵא מִן נָאֵל עַלְמִי וְלֹא תְּבִרָה
 וְאַלְלָה אַלְשָׁהִידָו וְלֹא תְּגַחֵד בְּהֵ אַלְרָחָמָן פִּי מָא אַתָּאָךְ פָּאוֹל אַלְכָבָר אַלְגַּחְוֹזָה
 פְּמֵן נָאֵל אַלְיָזָר פִּסְרָת אַצְחָא וְאַלְעַלְמָן לְהֵוּ עֲבִירָה. אַעֲלָם בָּאָן אַלְעַלְמָא
 10 אַלְאָסְבָּוֹן פִּי אַלְעַלְםָה קָרְבָּהָנָא נָאִית אַלְבָחָתָה עַן אַלְלָהָה וְאַלְמַעַלְלָה פָּאַנְהָהָא
 בְּלָאַמָּהָמָה אַלְיָזָר עַמְּעַנִּי צְחוֹתָה מָא אַבְּתָלְפָוּ פִּיהָא וְרוֹאֵלָךְ אַנְהָמָה עַלְלָה אַלְמַוְנָדָה מִן
 טָעָרָן וּנוּבָת וּחְיוֹאָן אַלְיָזָר אַלְמָהָהָת אַלְחָי הֵי אַלְחָרָאָב וְאַלְמָא וְאַלְהָוִי
 וְאַלְנָאָר וּבְאַמְּתָזָאַנְתָּהָא וּבְאַסְתָּחָלָהָה בְּעַזְּ אַטְרָפָהָא אַלְיָזָר בְּעַזְּ. מְתָאֵל זָאֵלָךְ
 אַן אַלְנָאָר אַלְלָהָא וַיְתָהָא עַנְצָר אַלְהָוִי אַלְמָתוֹסָט בֵּין אַלְמָא וְאַלְנָאָר
 15 פְּטִיבָעָתָה חָרָאָתָה רַטְבָּהָ פְּכָאנָה אַלְחָרָאָתָה אַלְתִּיָּהָ פִּיהָ מִן מְגַוְוָתָה טְרָפָה
 אַלְאָבָר לְלָמָא. וּכְזָאֵלָךְ אַלְמָא טְבִיעָתָה בָּאָרֶד רַטְבָּה פְּאַלְרָטוֹבָה אַלְחָי פִּיהָ מִן
 מְגַוְוָתָה טְרָפָה אַלְאָחָדָה לְלָהָוִי וְאַלְבָרוֹדָה אַלְיָזָר פִּיהָ מִן מְגַוְוָתָה טְרָפָה אַלְאָבָר
 לְאַלְחָרָאָב. פְּכָאנָת אַלְנָאָר אַלְלָהָא וַיְחָרָאָתָה וְאַבְּסָתָהָמָה לְהָרְכָה
 אַלְפָלָךְ וּקְרָבָהָמָה מִנָּהָ. וְאַלְאָרָץ בָּאָרְדָה יְאַבְּסָתָהָלְבָעָרָהָמָה מִן אַלְמָיעָ וּנְהָאִוָּתָהָא.
 20 פְּכָאנָת אַלְרָד אַלְמָהָהָת אַלְמָרְכָּהָרָה מְעַלְלָהָבָאַלְפָלָךְ וְאַלְכָרָאוֹהָן עַלְיָהָצָתָה זָאֵלָךְ
 יְטוֹל שְׁרוֹחָהָא. וּקְרָבָהָא אַלְעַלְמָא פִּי בְּתְּכָהָם פִּי עַדְתָּ מְוֹאָעָזָעָ. וּכְזָאֵלָךְ אַלְפָלָךְ
 מְעַלְלָה בָּאַלְחָוֹלָא וְאַלְזָוֹרָהָא נְגַבָּתָה מִן אַלְנָפָס אַלְכָלִיָּה וְאַלְאָלָךְ מִן אַלְמָרְדָּה
 אַלְיָזָר דְּכָרָנָא פִּי אַוְלָה אַלְמַתָּאָבָה אַוְלָה אַלְעַקְוֹל נְקַשָּׁת וּצְוֹרָת פִּי אַלְאָפָלָךְ מִמָּא
 הוּ פִּיהָמָה כָּן אַלְנוֹר וְסַעַדָּתָה וְחָרְכָה וּבְקָא. וּכְזָאֵלָךְ אַלְאָפָלָךְ נְקַשָּׁת מִמָּא
 25 אַכְתְּסָבָהָה מִן אַלְעַקְוֹל אַלְמָגָרָהָה פִּי עַלְלָם אַלְטְּבִיעָהָהָ פְּצָאָרָה אַלְנָפָס אַלְכָלִיָּה
 מְעַלְלָהָבָאַלְפָלָךְ אַלְיָזָר עַלְלָהָאַלְעַלְלָהָאַלְיָזָר אַבְּדָעָה אַלְכָאָרָי סְבָחָנָה בְּמִשְׁיָהָה
 וְאַרְאָדָתָה וְאַמְרָה לֹא לְשִׁי וְלֹא פִּי שִׁי עַלְיָ מָא דְּכָרָנָא פִּי אַוְלָה אַלְכָתָבָה. פְּתָנָהָ

¹ פְּצָאָרָה. ² צְחָהָ. ³ read. ⁴ read.

ואלנעמה אלבאתנה אלנפם אלשריפת אלדי אנים בהא עלייה והוא גוזהה בסיטט
סמאויית רוחאניות עלאות באלאקוו דראכט חפסאטה במא וצף דאלך בעין
אלצאלחין פי מנאגאטה לרבה פקאן بعد צפה למייע אלבלאייך אלדי בלקהא
אללה תען זאת יצרת ארד לבבורייך. ובראת אנטיש קורא בשימוך ונפתחת
5 באפו נישמה יירוה וברוה זחה ומכתמת ומיטבלת תולקת ¹ מוסר חכמה ולומרת
דעת ומימה מנדת כי אתה יצרצה ומיידת כי אתה בראתה בה ישביל כל חכם
לב ובירך וממנה יתבונן אנטיש תבונה וימצאך כי אתה שמתה לאות ולמופת
לאנגשי לבב בחוקם ונתחה לעדר מהחר למבוני מושע בנפשותם כי אם יכוב בך
מכוב או יכחיש בך מכחיש באבן מקריר תצעק ניטחתו וככפיו מען תענה רוחו לך
10 בלבותם ישובילך כל מבקיטיך ובאקי אלקלול מן דאלך עלי אלאנסאן بعد אלשבדר
למןעם סבי טאהען אחדהכא פאהרה ואלאהרה באטנה פאלצאהרה אלעלמל
באלשטייעת אלמווחא בהא אלאביבי ² עליהם השלים מחל אלטההארה ואלזום
ואלוובאה והז זחהדר ומא שאבל דאלך מן עמל ציצית ותפילון וסוכה וללב ומזה
15 וסair אלמעזות ממא הו משרווח פי בתב אליטראיע אלדי יטם גמליך דאלך
טו תרג' שריעה بما שחרה ר' טעריה נאן זיל' ופערעה פי עשת הרבותה תרג'ן
חרף פודרטה מנהא רמלה בעדר אובירים באלאנסאן והי אמר ומנהא שטה והי
נחי בעדר ערוק אלאנסאן ואלטאהע אלבאתנה עבאדת באטנה כאלאפנרטה
אלבלאנטה ואלקלב אלסילם ואלבלאנץ אלדי לא ישבה כדר ולא יראבללה בלל וועל
20 אין סב' קד אפרהן דאלך ורברה פי עדת מואצע מחל קו ואהבת את יי אללה.
ובכל לבך והשבות אל לבך.

וקר אלף רב בחוי בן יוסף בן בקדורה רחמה אללה תען בתאב אלהרהייה
ואמן פייה דבר אלפראיין אלקלול בדאלילאה מן אלמבחן ואלמניקול ואלמעוקל
במא קדר עליה וגעל אלעלאלת ³ אלקנוי פי אלחויר אלדי עלה אלעלל珂 ואל أنه
אלבלאלק תב' ותען עלי מא דבר פי בתאב האלטמע מנה ואקצא כלאמה פי
25 אלעבאדת אלבאתנה אל אלבלאיין אלקלוב ואלזמר ואלנייה לגזה אללה סבי ותען
בבחתנה פי תחויר אלפלאשפתק פוגדנא להם תחויר אובר מן דאלך איזא וקל פי
אלעבאדת אלבאתנה תחויר אוכדר מן דאלך. ונרא אין גוץ מן דאלך מא מכון לא

¹ read ³ read. ² read. ³ read. ⁴ read.

אליהא מִן סָair אֶלשְׁרַע וּפִי אֶלעֲלָם ¹ אֶלְאָנֵסָאָן. וכֹּאֲלָךְ אֱלֹהָה אֶלְשְׁרִיעָה חַמְשָׁה
חַוְמִשִּׁי תּוֹרָה מִעַם מֵאַנְצָאָפֶן אֶלְיהָא וַיְזַאַנְסָהָה מִן אֶלְמַכְסָסָתָה פִי אֶלְשְׁרַע
וְאֶלְעַלְםָן וְאֶלְאָנֵסָאָן. וכֹּאֲלָךְ אַלְוָה עַלְם אֶלְתְּלִקְזָן אַצְלָה וְסָדְרִי מִשְׁנָה וְשַׁשָּׁה
סָדְרִי מִסְפְּתָה מִעַם מֵאַנְצָאָפֶן אַלְוָה וַיְזַאַנְסָה מִן אֶלְמַסְדָּסָתָה פִי אֶלְשְׁרַע
וְאֶלְעַלְםָן וְאֶלְאָנֵסָאָן. וכֹּאֲלָךְ אַלְוָה פָּאַנְהָא אֶכְתָּר שְׁרָחָ פִי אֶלְדִּין וְדֹאֲלָךְ לְפִזְילָתָה ²
יּוֹם אֶלְסְבָתָה אַלְוָה פִזְילָה אֶלְלה סְבָחָהָה עַלְיָה סָair אֶלְלָאָם וְאֶפְתָּרָן חַפְזָה
וְאֶכְרָאָמָה וְתְבִלָּהָה עַלְיָה בְּנֵי אֶסְרָאֵל כִּמְאָשְׁרָהָנָא פִי הָרוֹי אֶלְפְּצָל בְּמֵאָן נִסְתְּגָנִי
עַן אֶעָדָתָה הַנְּאָלָא יְטוּל אֶלְשְׁרַתָּה. וכֹּאֲלָךְ אַלְוָה חַמְילָה לְחָה וְחַחָגָן כִּי מֵאָן
יַנְצָאָפֶן אַלְוָה וַיְזַאַנְסָה מִן אֶמְוּרָה אֶלְשְׁרַע וְאֶלְעַלְםָן וְאֶלְאָנֵסָאָן. וכֹּאֲלָךְ אַלְטִי
קָרְדְּבָרָנָא מְנַהָּא מֵאָמְכָן. וכֹּאֲלָךְ אַלְוָה אֶצְל אֶלְשְׁרַע עִשְׂרָתָה הַדְּבָרָותָה וְהַתְּגָשָׁע
צִיְתָה ³ אֶלְמַעֲרוֹפָה אֶלְמַפְּרוֹתָה פִי גַּמְלָתָה אֶלְדִּין וְדֹרֶל דֹאֲלָךְ פִי טִיְהָא חַתִּי אָן עַדְר
חַרְופָהָא תָּרַגְגָה חַרְפָהָא מִעַם יַנְצָאָפֶן מִן אֶלְמַעֲשָׂרָתָה פִי אֶלְשְׁרַע וְאֶלְעַלְםָן
וְאֶלְאָנֵסָאָן.

פָּקָר צָה יָא אַלְוָה בְּלָק אֶלְאַשְׁיָה כְּלָהָא עַלְיָה נִגְמָןָם וְאֶחָד מִתְקָנָה
מִחְכָמָה לְאַיְדֵלָה בְּלָלָה וְלָא יְשֻׁבָהָה כָּדָר בְּמֵאָן נִטְקָתָה אֶלְמַקְרָסָתָה בְּקוֹי
מוֹרְבָו מְעַשְׂרֵךְ יַי ⁴ כָּוֹלֵם בְּחַכְמָה עֲשָׂוֹת וְקָאָל יַי ⁵ בְּחַכְמָה יִסְרָאָרֵין כּוֹ שָׁמֵי בָּתָה.
פְּסָבָחָהָה נְאֲלָךְ אֶלְבָל מְנַשְּׁיָה וְמוֹרְבָהָה אַחֲמָרוֹתָה וְאַשְׁכָרָה וְאַתְוּבָל עַלְהָה וְאַפְוּזָה
אַמְרוֹי אַלְהָה בְּקֹול דּוֹר עַיְהָ יַי רְעוּיָה לְאַחֲסָר בְּגָנוֹתָה דְשָׁא יְדִיבְצָנִי עַלְיָה מִנוֹחוֹת
יְנַהֲלָנִי. בְּמַל אֶלְפְּצָל אַלְבִּי פְּצָל אֶלְאָנֵסָאָן עַלְמָן סְנִיר ⁴ יְתָלוֹה
אֶלְפְּצָל אַלְגָּן ²⁰

פִי אֶלְתּוֹזָם אֶלְטָאָעָה לְלָה סְבִּי קָאָל אַנְהָה לְמָא צָה בְּמַוְאָכְרָתָנָא אָן אֶלְאָנֵסָאָן
אֶפְצָל אֶלְמַוְנָדָאת תְּחַת פְּלָנָה אֶלְקָמוֹד וְאַנְהָה בְּלִיפָתָה אֶלְלָה סְבִּי פִי עַלְמָה וְאַנְהָה
סְלָטָה עַלְיָה נִגְמָע אֶלְמַוְנָדָאת מִן אֶלְמַעֲרָךְ וְאֶלְנָבָאת וְאֶלְחִיזָיָן וְאַנְהָה סְבִּי
צָנָע נָעַם גַּלְילָה מְנַהָּא אַיְדָה אַיְדָה בְּעַדְמָה וּמִן אַבְצָהָה וְאַוְפָהָה נָעַמְתָּן
טָאַילָחָן אֶלְאַחֲרָהָה צָאַהָרָה וְאֶלְאַבָּרִי בְּאַתְנָה פָאַלְאַהָרָה חַרְכִּיב גַּסְמָה כְּאַמְלָל
בְּגַמְיָע אַלְהָה אֶלְאַהָרָה מִן לְחָם וּרְעָם וְעַצְבָּם וְעַלְלָתָה וְצָפָר וּמְרָגָנִיר
דֹאֲלָךְ כְּאַמְל אֶלְאַדְרָאתָה מִן אִידִי וְאֶרְגָל וְאֶלְאָתָה אֶלְחָוָאָס אֶלְפְּאַהָרָה וְנוֹיר דֹאֲלָךְ.
צָנָגֵר ⁴ read. צִיְתָה ³ read. לְפִזְילָתָה ² read. אֶלְעַלְםָן read ?

אליקן וכן מֵא פעליהם דָאַלְקָ לְגֹזֶה וְלֹא לְרִנְבָּה וְלֹא לְרִחְבָּה פְּנֵי אֲתָם בַּמָּא שָׁא
ובקי להם אלאנר אלואפר הואב אלכאמל לזראת אלבקא ובדאַלְקָ אבראים
אלבליל עס' למא רמאה אלצאלם אלינאָר עני נמרוד אלדי רמא בה אל
אלינאָר באַלְמַנְגָּלִיק פְּקָאַל אַלְעַלְלִי תְּקָרְבָּת אַסְמָאִיה לְגַבְּרִיאַל אַסְמָאַל
5 אַבְּרָאִים פִּי אַלְחוֹא הַל הַל חָאנְגָּתְּ קְחַיְּהָ לְה פְּסָאַלְהָ פִּי אַלְחוֹא הַל לְךָ חָאנְגָּה
אַקְצִיְּהָאַלְקָאַל הַה אַלְחוֹגָּתְּ אַלְיָ נְוָרָקָאַל אַלְיָ פְּתַגְּלָאַסְבָּיְבָאַלְעָזָה וְקָאַל יָאַ
נָאַר בּוֹדָר וּסְלָאַם ¹ עַלְיָ אַבְּרִי פְּלוֹ קָאַל בְּרָדָא וּמַסְקָאַל אַהֲלָכָה אַלְבָרְדָּפְסָבָיְ
מְנָגִי אַלְיָאַה וְאַתְּקִיְּהָאַלְמַסְתְּבָנִין אַלְיָה לְאַיְתָן לְעוֹלָם מָוֹט לְצָדִיק וְקָאַל לְאַיְשָׁאַ
אוֹיְבָבָוּן עַוְלָה לֹא יְעַנְנוּ אַחֲמָרָה וְאַשְׁבָּרָה וְאַפְּוּוֹן אַמְּרִי אַלְיָה בְּקָוָל וְלִיָּה בְּרוֹזָ
10 הנָּגָר אַשְׁר יְבַטְּחַ בַּיִּהְוָה יְיָ מְבַטְּחָו.

וּבְדָאַלְקָ וְהַאֲבָדָה דִּינָה אַלְבָהָר וְהַאֲבָהָר אַלְזָהָר עַל מִתְּלַעַלְמָה.
פְּמָן דָאַלְקָ אַן אַלְרִיְיָ וְאַחֲרָוּ וְאַלְשָׁרָעָ וְאַחֲרָדָ לְקָלָה תְּעָ תְּוֻרָה אַחֲתָ וְמוֹשְׁפָט אַחֲרָ
יְהִיָּה לְכָם. וּבְדָאַלְקָ צָאַר מְכַתּוֹב וּמְנוּקָל בְּאַיזָּא אַלְבָיְ לְקָרָא אַלְחַכְמָיְ זַל שְׁתִּי
תְּוֻרָות נְתָנוּ לְיִשְׂרָאֵל אַחֲת בְּכַתְבָה וְאַחֲת שְׁלָא בְּכַתְבָה וְשְׁרָעָ דָאַלְקָ עַל יְדֵי אַתְּנִין
15 מְשָׁה וְאַהֲרָן וְאַנְוָלָת אַלְבָרוֹת בְּשַׁנִּי לְחוֹתָה הַבְּרִית וּבְדָאַלְקָ בְּאַיְאָאַלְמָן תְּוֻרָה
נְבִיאָם וּבְתוּבָים וּקְלָי אַלְחַכְמָיְ זַל וְמָה תְּלַהְלַא בְּתַבְתָּחִתְיָ לְקָרָא שְׁלִישִׁים הָאוּ נְבָרָה
נְבִיאָם וּבְתוּבָים נְמָסְרוּ לְשִׁלְשָׁה מְשָׁה וְאַהֲרָן וּמְרִים וְיִשְׁאָמָרְן בְּלֹן נְמָסְרוּ לְמְשָׁה
שְׁשָׁמָוּ שְׁלַש אַוְתִּיות בְּגַנְדר הַשֵּׁם. וּקְוּל אַנְיָזָא נְמָלָה אַלְשָׁרָעָ מְעֻקָּל וּמְבַתּוֹב
וּמְנוּקָל. וּבְדָאַלְקָ אַלְמָאַה ² נְמָרָאַתְבָּהָנִים לְיוּם וּיְשָׂרָאֵלָם. וּבְדָאַלְקָ נְקָדוֹתָה
20 וּבְרָכָתָהָנִים נְיִפְסּוּקָם. וּבְדָאַלְקָ אַלְתְּרוֹתָהָנִהָה בְּסְפָר וּסְפָר וּסְיִפְרָה. וּבְדָאַלְקָ
עַל שְׁלִשָּׁה דְבָרִים הַעוֹלָם קִיְם עַל הַדִּין וְעַל הַאַמְתָּה ² וְעַל הַשְּׁלֹום. וּבְדָאַלְקָ אַלְעַלְמָם
יְהִבְתָּה בְּנֵי אַלְעַלְמָם וְאַלְעַמְלָם וְאַלְקָרָא אַלְבָיר וְאַלְיָה וְהוּ קָרָעַ
הַעוֹלָם עָומֵד עַל הַתְּוֻרָה וְעַל הַעֲבָרָה וְעַל נְמִילָות חֲסִידִים. וּמַן שָׁאַר מְצֹוֹת קָאַלְ
צִדְקָ אַדְמָן לְמֹד בְּתוֹךְ בַּיּוֹתָה עַרְבָּ שְׁבָתָה עַמְשִׁיבָה עַשְׁרָתָם עַרְבָּתָם הַדְּלִיקָוּ אַתָּ
25 הַנְּרָן. וּקְדָרְבָּנָא פִּי בַּאֲבָ אַלְיָן מְן אַלְפְּצָל הַדִּי מֵאַמְכָּן. וּבְדָאַלְקָ פִּי בַּאֲבָ אַלְדָיְ
אַפְתָּרְעַז אַלְלָה עַלְיָ בְּנֵי אַסְרָאַן יִמְסְכוּ בְּאִידָּהָם פִּי יִדְרָ אַלְמַצְאָלָר אַנוֹעָ
טַן אַלְיָנָר קְדַתְקָדָם דְּכָרָה פִּי אַלְבָבָ אַלְרָן מְן הַדִּי אַלְפְּצָל מֵעַמְאַנְגָּאַפְּ

¹ read reed. ² read read.

לא יסתהקים אלא באלמלח וועלן אן געמיי דאלך אסראר ודקקֿה אלמעאנַי אַנטְרָפּ
 מן הלי אלכלאָס ואענגּב ואחסן לא יעלמההא אלא אלה ואלהאָסְטָן פִּי אלעלום
 ואלדי נבי מנא מון תשריח זסם אלאנסְטָן אַכְּתָר מִן מֵאַזְהָר לְנָא פֶּצְלָה¹ עַן
 מערפת² באקי אלעלום. פְּלִיעָדְנָא קָרְיָה הָלִיכְתָּאָבּ עַלְיָהּ אַנְסְתָּנְבָּנָא
 5 פִּיהּ כָּלְמָהּ מִן עַנְדָּנוּ וְלֹא מַעֲנִי נִסְמָהּ מִן גִּינְגָּנוּ בְּלִי תְּלִמְנָהּ וְכִתְבָּנוּ דָּאַלְךּ
 עַלְיָהּ סְבִּיל אַלְתְּכִידּ לְאַוְלָדָנָא וְלִמְן וְקָעּ פִּי יְרָה מִן אַבְּוָאָנוּ. וְאַלְלהּ נִסְאָלהּ
 אַלְמַנְפְּרָתּ מִן בְּלִי זְלָהּ וְבְטִיְּהָ וְאַלְאָלהָם נָחוּ אַלְזָוָבּ וְאַלְמַעְנָהּ וְאַלְחֻופִּיקּ...³
 10 הַכְּמַתָּה וְכַרְמָהּ וְגַוְרָהּ וְסְלָמָהּ עַלְיָהּ גָּמִיעּ אַלְאָשִׂיאָ כְּמַיִּהְתָּרָם אַלְכָלָאָם פִּי מָא
 אַסְטְּדָלְלָנָא בָּה בְּקוּי חַמְשִׁילָהוּ בְּמַעְשָׂהּ יְרָךּ בְּלִי שְׁתָה תְּחַתּ רְגִילָּי. וְגַעַל נְפָחָה
 רְדוֹחָאַנְיָהּ⁴ שְׁרִיפָּהּ לְטִיפָּהּ גַּוְהָרִיָּה בְּסִיטָּהּ חִיָּהּ עַלְמָהּ דְּרָאָהּ פָּאָרָאָרּ סְבּוּ
 אַן יְטַלְעָהּ עַלְיָ דְּבָאֵיר עַלְמָהּ וְיְשַׁהְדָּהָא עַלְיָ נָאָפּוּ קָרוֹתָהּ וְעַלְיָ הַכְּמַתָּה לְתַעֲבָהָה
 15 חַק עַבְּאָדָתָה וְתַלְתָּהָם לְהָ גָּמִיעּ מָא יְרָךּ אַן יְלָמָהּ אַלְלהּ לְהָ עַבְּאָדָה מִן אַלְמָלָךּ
 וְאַלְרָקּ וְאַלְעַבְּרוֹדִיָּהּ וְאַלְכְּדָמָהּ וְאַלְטָאָעָהּ וְאַלְדָּזָא וְאַלְתָּסְלִים וְאַלְאָנְקִיאָד אַלְיָ רָזָאָהּ
 בְּרוֹצָאָ קָלָבּ וְחָסֵן צָן בְּמַא יְפָעָהּ בְּהָאָ צָאָהָרָהּ וְבְאָטָנָהָא וְלוּ כָּאן יְנָאָפּרְטָבָהָא
 פִּינְבּ תְּקִבָּה בְּרוֹצָאָ מְנָהָא וְחָסֵן צָן בְּבָאָרִיהָא לְךָ אַתָּבוּ לְהָאָ וְלִירָהָא. וְקָרְנְקָתָה
 20 בְּאַלְרָלָהּ עַלְיָ גָּמִיעּ דָּאַלְךּ אַלְכְּתָבּ אַלְמַקְרָבָהּ. פָּאָמָא בְּלָקָהּ אַלְאָנְסְטָן לְאַרְאָדָתָה
 וְאַזְהָאָרּ כְּרָמָהּ סְבּוּ כְּקוּי כָּלְגָנְרָא בְּשִׁמְיָהּ לְכָבְדִּי בְּרָאָתוּ יְצָרָתוּ אָפּ עִשְׁתִּיו
 וְאַמְּאָ לְשִׁהְדָהָם עַלְיָ חַמְתָּה וְנוֹאָפּוּ קָרוֹתָהּ כְּקוּי אַתָּהּ עַדְנָאָמָהּ יְיָ וּעֲבָדִי
 אַשְׁר בְּחָרָתִי לְמַעַן תְּדֻעָה וְתְבִינוּ כִּי אַנְיָ הוּא לְפִנֵּי נְצָרָאָל וְאַחֲרָי לְאָהָרָהָא
 25 אַמְּמָא לִילְחָמוּ לְהָ אַלְחָקָוק אַלְאַזְבָּהּ בְּמַא יְלָזָמוּ אַלְעַבְּרָוּ לְמַלְאָהָם כְּקוּי כְּעַנְיִי
 עֲבָדִים אַלְיָ אַדְרָנוּהָמּ וְכְעַנְיִי שְׁפָחָה אַלְיָ נְבָרָתָהּ כָּן עַנְיִי אַלְיָ עַד שְׁוּשָׁהּ.
 וְאַמְּמָא אַלְאַסְתָּלָאָס לְאַמְרָהּ וְקָלָאָהּ וְחָסֵן אַלְצָן בְּהָ וְלוּ פָעָל בְּנָא בְּמַא יְנָאָפּרְטָהָ
 טְבָעָנָא בְּמַא קָאָל אַיּוֹב עַסְׁ חַזְקָלָנִי לוּ אַיְחָל וְכָמָא בְּעַלְוָוּ אַלְסָאָדָהּ אַלְגָּלָחָיּוּ
 דְּנִיאָל חַנְנָהּ מִישָׁאָל וְעַזְוָרָהּ אַלְיָ טְרָחוּ נְפָוָתָהּ פִּי אַלְנָאָרָהּ כָּמָא עַלְמָתּ פְּלָאָלָךּ
 20 מְחַבְּתָהּ לְהָ סְבּוּ פִּי קְזָאִיהּ לְאָ רְנָבָהּ מְנָהָם לְתַבְלָצָו בְּלִי וְהַבּוֹ נְפָוָתָהּ לְהָ סְבּוּ מְחַבְּתָהּ
 פִּיהּ וְאַסְתָּלָאָס לְקָצָאִיהּ בְּנְפָוָתּ מִיְּבָהּ וְנִיאָהּ בְּאַלְעָתָהּ פְּלָמָא עַלְםָסּ סְבּוּ מְנָהָם חַטָּן

¹ read פֶּצְלָה ² read מַעֲרָפָה ³ lacuna of about tow lines.

⁴ read רְדוֹחָאַנְיָהּ.

אלך היו היה עד די ברסן רמי עתק יומין יתרב לבושה בתלה
חוּר ואלה ולבש צרקה בשירון ואלה ואלה ולבש בנדוי נקם תלבותה ואלה
ואלה מרוע אדם ללבושך ואלה מי זה בא מארום כי וה הדרו בלבושו וכובאך
י' גלוות נלו ישראל ר' בימי סנהירוב ור' בימי נבורנץ ור' בימי טיטומ
5 ואספסינוס ועוד לעתיר לבוא ביב' אסמא אלדי הי בלה בלה בלה וראך...¹
מלכון בלה קול ששוו קול חתן קול כליה...² ו' וממשח
חתן על בלה בלה בחתן יכהן פאר וכבלה וו'.

פרק זה אין אלאנסאן א...³ אלמוֹנָדָאת תחת פֶּלְךָ אַלְקָמָר וְאֵנָה אַעֲלָם
סנור⁴ ואז פיה באיזא מא פי אלעלם אלכבר פֶּמֶן פֶּנְדִּיה אלדי אספל מנאסב
10 לענזר אלחרaab. ואלאמלהך אלדי פי עצמה מנאסבת לאלמעאן אלדי פי
באטן אלארץ. ובטנה מנאסב לענזר אלמא במא פיה מן אלסמרק אלמְתַהְאַלְפָה
ואלאמוֹאָג אלמְצָרְבָה כְּדָאֵלָךְ אַלְקָרְקָה אלתי פי אַמְּעָה ואַלְרִידָן אַלְמְתַהְלְפָה.
מצדרה מנאסב לענזר אלהוּ ברפְּרָפְּתָה⁵ רוּתָה דְּאִימָה תְּסִתְנַשְּׁק אַלְהָוָה
וּרְפָּרָף בְּאַגְּנַחְתָּה עַלְיָה אַלְקָלְבָה לְתַעַדְלָה חְרָרָתָה וַיַּעַשְׂא אַלְאָנָסָן. וּרְאֵשָׁה
15 מנאסב לענזר אלנאר אלעלאליה. וכדאלך פיה שער לא יחצא עדדה כמו פי
אלעלם נבאת לא יחצא. וכדאלך וזהה עמר באיזא אלעמְרָה אלדי פי אלדניא
וקפהה לְרָאָב באיזא אלקפאָר אלדי פי אלאלארץ. וכדאלך אלארתאָשׁ ואלערק
אלדי יצחר מנא באיזא אלערוד ואלאמתאָר אלדי פי אלעלם וכפקאן אלרִידָה
באייזא כפקאן אלטיוֹר אלדי פי אלעלם ומונכבה ומרafka ורוכבתה ואלייתה
20 ואלמוֹאָצָע אלנתיאָה אלדי פיה באיזא אלנְכָבָל ואלהתאָל אלדי פי אלעלם.
וכדאלך פיה אמייא מלתלפָה אלטלוטום מאלהה פִּי עִנִּיה וְהַלְוָה⁶ פִּי פְּמָה וְמַנְהָה
פי סביל אלבול ומרה פִּי אלאָדָנִין וְרָאָל באיזא אמייא אלעלם ועלל כוּן דָּאֵלָך
כדאלך מלתלפָה ארארת⁷ אלצאנע אלחיכים קדרסת אסמאיה לאנהא חכמָה
25 מתקנה וקיל אָן מְלֻחָת⁸ מָא אלבחר לעיש אלהוֹן חוואָה לנוּ כָּאֵן חַלּוּ
למרצת אלהוֹן אָן אלבוֹא לאָן מְלֻחָתָה תְּרָדָר אלבוֹא וכדאלך מְלֻחָת
אלעינן לאנהמא שחמתין פְּלָוָלָא אלמלוחָה⁹ פִּיהָמָא לעמְיָא אָן אללְחָם

¹ lacuna of a line and a half. ² lacuna of half a line. ³ read אַפְּוֹק. ⁴ read צְנַיר. ⁵ read בְּרָפְּרָפְּתָה. ⁶ read אַרְאָרָךְ. ⁷ read כָּאֵן חַלּוּ. ⁸ read מְלֻחָה. ⁹ read פִּיהָמָא.

אללהמה כנה¹ תלחן בה לחן פ' בית המקדש והי על השמינית ושמונה אבות
 הטהורים באיזא אלח' אלקוי ובכדאלך אן אלכיאים ח' ואחסן אלכלך אנד אדא
 اعتברת אלמתבקי بعد אלטופאן תנדר דאלך ח' פהמ נח הוותה ונו' בניה ונו'
 נסוח בניה. ומון אלט' אן נסם אלאננסן בני בה מון הטעה גואחר וו' אלשעד
 5 ואלצפר ואלזילד ואללחם ואלדם ואלמן ואלעטס ואלעצב. וכדאלך
 אלאלפלאך מנהא אלח' אלמערופת ופלך אלברוג ופלך אללצלם. וכדאלך חרש
 הילך ט'. ופי אלט' אלאלעדאר ענאייב אלבר דרכחתה אלעלמא פמן דאלך אן
 אלחרוף אלקדימות אלהנדיות אלדי יסתברג בהא עלם אלחטאוב נמיעה דקיקה
 9 גולילה בתריה וקלילה אלי מא לא נהאייה לה ט' חרוף והי הדה 9 8 7 6 5 4 3 2 1
 10 מהדה צורהה מטל דאלך ותר' התזרור הדה אלצדור והי 5 4 3 2 1 5 פראאלך ר'
 9 8 7 6 5 4 3 2
 נ' אלף וו' מאיה וו' אחד ושערין ובכדאלך יך אלכל באלי² 2
 5 4 3 2 1
 מא בלג' מון אלאלעדאר בער אלאלף ובכדאלך אלי מא לא נהאייה
 ואלאלוף בער אלמיין ואעשאר אלאלף בער אלאלף ובכדאלך אלי מא לא נהאייה
 לה כל מא זדר אלעדר צורה זדר אלעדר רתבה ואסתברג מנהה ונוה אברא
 15 ודואלך אנהא אדא אמלחהה גא מנהה ה' ומי כל'י חרוף ט'יו והוא חצי השם ט'ז
 ביאן דאלך דרונ' טהא בז' פראאלך כל'י מנהה ט'ז וקד סמי אלאלך בדאלך לkol
 אלכתאב כי עוי וומרת יה' וקאל כי עוי וומרת יה' וקאל כי ביה' י' צור עולם
 וקאלו אהל אתלמור בהי יציר העולם הזה והעולם הבא שנ' אלה חולדות השמים
 והארץ בהבדאים אל תקרא בהבראים אלא בהי בראמס וקאל בעץ אלעלמא מן דא
 20 בצר בט' חרוף נאל אלטמא וסادر אהל ומאה ומו' אלי עשר הדברים וערשה
 מאמרות עשרה נסימ נעשו לאבותינו במצרים וערשה על הים עשר מכות הביא
 הקב"ה על המצריים ווימן בעשרה וקורותה בעשרה אין קוריון בתורה
 בפחות מעשרה פיסוקין ו' מלויות ו' זברנות ו' שופרות וט' שירות ואלי' עארהא
 לעתיד לבוא שני' ביום ההוא ישר השיד הזה וט' מפירות נמנ' ישראאל ואלי'
 25 לעתיד לבוא שני' עוד תעברנה הצאן על יידי מונה אמר' י' וערשה מלכים שמלוכו
 מסוף תעו ודר סופו ובכדאלך ערשה לבושים ילכשה אלקדרה אללאחרוי אלהי
 גודלת מאר חוד והדר לבשת ואלב' י' מלך גאות לבש ואלב' לבש י' עה התהמוד

¹ read באנת.

ערופה ואלָא מענאה והוא אין הוא קאל להם מן קאל לא אלאה אלה אללה וציטו אללה אסמה כנה רסל ועתקרו בגין קר פאו בהזה אלאלפהן ואן הם ירבלו אלגנטה ולו בגין קזרה וואלך לזראלך למא טאכקה אחר עלייה מן דוי אלעלוקל אלא אין יך אלאנסן בעד אלאקראר באלה סבי עמל מא יצלח אן יעמיל מא 5 אמר אללה בה אליו ירבל נביא אליו קומה פאן בגין ואחר ימץ' יסוק ווקטל יזני יעמיל מא לא ירזי אללה ויקול אלאלפהן ב ירבל בהא אלגנטה פלים הדוי יקבלה עאלקל גמלת ולא יסתחטן לאבן להא מענייני ענהה פי בטחם ובתאביהם ישיר בראלך אליו מעדפת ² אללבעה ואלי'ב אלתי' הי אצול אלמצונעתה ואסאט אלמנוגראת פארדי צח לאלאנסן ראלך וערפה והדר גנווה אסתתק אן ירבל 10 אלגנט וציר אלגנעים אלדראים. פאמא יתחע בהזה אלאלפהן פאן עד דחרוף לא אללה אללה יב וערדר איזיאיה פי בטחא ז פראלך יט וואלך אן לא נזא ואלה נזון פאר ראלך ז עלי אן אצול ראלך ענדנא. ונחן נשחד במותל ראלך קבליהם מותל קול דור עליו השלים כי מי אלה מבערדי יי' ומיצ' צור וולתי אלהינה ומותל מא יכברו אלאסט איזא קו נרול יי' ומהולל מאר ונדרול 15 אדוינוו וניר ראלך. ולימ נרגנאנ אן נרכר אלא מא יואפק אלו ואלי'ב ענדנא שענודיהם לולא ראלך למא דרבנהה עלי' אנה מלבור שענודיהם איזא לולא פצאיל ואצול בכו ליהם פי אבדר סורות ענהם פי סקר אן עליהם יט ובעהם יוקל ראלך הו רמו אלי אלמתה ויקול אלז באיזיא אלז אלנטקא ואלי'ב באיזיא יב חזה ויקול אן יומ אלסבת אלז' הי אלז' וקד דבד בתירד מן אלעלמא פשיילה אלז' ואלי'ב 20 ורבבו פי עד ראלפקראת אלתי' פי אללהדר וקד אמרענאנ הצע איזא פי דרבוזא ונסרכר מנהא מא אמכן מנאלמתבקי פי מזעה מן אלפעל אלגנאמס אן שא אללה תע' ובאללה אלחופיק.

ואמה אלת' פאן תם מן מא יואיזה ח' ימי מילה וח' ימי החן ותפזיל השמוני אלז' געל בפני עצמו רגל בפני עצמו זמן בפני עצמו וכבראלך שמונה 25 נסיכים אלז' הם מזאנן אלי' שבעה רועים פיך טיז' ואלטיז' הו חז' השם ובה פלק אללה אלעלם בכו כי ביה יי' צור עולמים וקרו בהבראים אל תקרא בתבראים אל בכרי בראם שני' בדבר יי' שעימים נעשה. ולאלח' איזא פצילת' והוא אן

¹ מערפה ² read אלפאן

דעתין קיבל אן תקרה אל י"ט והוא שמע והיה אם שמע וויאמר פפייה נמייעת
 י"ט פצלא بعد אסකאט אחר אלפצלין אלמרודין והוא כתבתם ומכל מא
 אסתברות אלתורה ותחמת עלי מא סנוכר דאלך פי אלפצל אללבאמס מן הו
 אלכתאב פאנא קד לרנה דאלך הנאר ונירה איזא מן אלוי ואלי"ב ואלדי לם
 נרכחה הי אלפסוק אלוי פי אלבר אלתורה והי אלבר מא אלף אלסייד אלמניד
 משה ע"ה והוא אשיך ישראל נוי ובזה אבברו אלהכ אן דיל אלחרוף מן הי
 ב' כי הוא אן אלתורה אסתברת בחף בית ותחמת בחרפ' נאף והוא בראשית
 אלאול ותרוך אלבר פאן פיה י"ט כלמה ומיע הוז אלאטור אנטא הי מע
 בסטהא לאלאלם באלאלפאן ואלמעאני אלזאהר פאן פיהה הזא אלאסראר
 10 ואלשאראת אלוי ואלי"ב פאנחן יא אלוי אפק ותפרק פי הלה לאלאסראר
 אללטיפת ואבתר מן מעאניה ומא תחתהא מן מעארף לתפו ותנא לאלנעums
 אלדים ותברן מן דיריה אלהאללה ופק אללה באצואב ואיאנא
 ברחמותה.

וקר זכרנו אשיא כהירט מטא תואפק אלוי ואלי"ב לטולחה מזל אלשיורה
 15 אלאוללה אלבי עדו פואסיקה מון וושעالي י"ט ומלויך י"ט ומזל אלפואסיק אלוי
 בארך בהא אלסייד יעקב אלאורה מן ראובן אלוי יוסף בפואסיק גמלתהא י"ט
 ותרך ליסוף ובנימין, וכאנן מון רתבתהא פי דאלך אלמכאן אג'ל פואסיק אברוי
 ומזל אלפואסיק אלדין בארך בהא אלסייד אלמניד משה ר' ע"ה. פאנן טן
 גמלתהא אלוי פסוק אשיך י"ט וכתיר מן אלפואסיק אלהי אתה בהא אלانبיא
 20 באשארת גמל ¹ אלאספאר פאן אווי חשבת תרי עסר וחודה יבקא נ' פי
 אלנביים אלאורה ור' פי אלאוללה פואלך י"ט. ואוי נעלחה ר' אוולה ור' אברה
 אצתת אלוי דאלך י"א ספר כתובים פואלך י"ט. ולו ארדנא אלתטול בידר
 פואסיק פיינבאים כתובים מוכא יאפק י"ט לאתינא בה לכננא קדרנא לאנתגואר
 אלחנבהו לדוי אלעוקל. פקד ביינא לך יא אלוי אן אלמכאן מבני עלי ז' ואלמכאן
 25 איזא עלי ז' ויב ז' ויב ניריה ואעלמתק רכב עליה וחתי צחוב אלערב מא
 אהאהם אליא מן חיותם וקיידיהם בדרכ' ר' אלפאן ותחווי פרועהא עלי ז' ויב
 בנט אלערב פלא יפיק אלוי דאלך אלא אלעלמא מנהה ואמא אלגאהל פלא

¹ read נמל.

ואסנין אלעבראען¹ ו סנין ויטלקוניהם פי אלוי אחרארה ואמרהם אין יעדו מן
אלסנין² אסאבייע תבען מיט סנטה ויטלקו אלמלך מון אלארען ויעדונחא
אליל אהלהא אלאולין פי סנטה במשין ואמרהם אין יתרהו ריאזיהם
וירעהה ו סנין ויסבואה³ פי אלסננה אלוי ופרען עליהם פי צלהה אלסכתה
5 ז' ברכות וענאה יכול וליה שבע ביום הללתייך ופי אלערס ז' ברבות ז' ימי חופה
ופי אלתענינה⁴ ז' ברכות וממא אכני בה ען שבעה בעזצאן בין רב אלעדד
ולו בגין תפיסירה כתיר מטל קו שבעה העבות בלבו וכ' ובשבע לא יגע בר רע
כ' שביע יפול צרייך וקם וקאל ושבע לילן בל יפקד רע כי שבעתים יקס קין ואלסייד
אלטניר אוותאар שבעים וקנים לסייע אלמאה כתיר מטל וואליך פי זכר
10 אלוי ופצעילהה. וסנרכר פי עאלם⁵ אלדין מא אמכן ונרדף פי מא צלח אלעדד
ופי מא נסתאנף⁴ אין שא אללה סבחנה ונעד אנתהאנא אליל זכר אלאעתבאדר
באלטלקון נזכר פי באכ אלכוacob אלוי ואלייב אלברג ממא תיסרמן דאליך
אין שא אללה עלי קדר קדר מערפתנא ופוק כל ד' עלים עליים ואללה עז וזל
נסאלה חסן אלתופיק פי אלדין ואלדניא נמייע ברוחמתה. ונזכר מן דאליך החנה
15 טרפה לחעלם אן אלסכעתה ואלייב אלברג הי אסאס אלקוי ואליהא אישאר כל
נכיה וצאתב שריעת. פאמא אין אקסס הוי אלעלם בכמא תורה אין אלוי
אלכוacob אלוי ילען כל כובב מנהה פלק ואלייב אלברג אלדי יעצהא פלק ואחד
פיציר אלכל יט אסאס אלומאן ואלמאנע עלי ז' איאס לא יוד ולא ינקע וכבל
אלבלאיוק פי אללנאח ואלמראח ואלארא אלא פ' הרה אללאיאס פאנחם לא
20 יקדרו יודו ולא ינקעו וכדאליך אלוי בא לשחר והי תנמיוי אבד אלברגן בלא בלע
ולו יוד פיה או נקע שי לפסר אלגענאמ ואגענעם ולס יחתת לאן אליז אצח
אלעדאד וכדאליך אלוי וכדאליך רסכתה לנו אלצלאת אלוי בהא נקרב אל מלך
אלמלך וננהת בין ידיה חוותגנא ונסאלה אונראאננא ונקר בדנובנא ונטלב
מינה צלאחנא ותופיקנא פגען דאליך ייח ברכה ואלאוליך אלתי הי אלאט בהא
25 ופא יט פראיך מואוי לי וויב וכותיר מן אלוי ואלייב מכוא הו ענדנא
אסאס והוא מגנטא ען אלמזהור ואלעואם וזהר ללבאנין ואחל אלמערפה מטל
אלג אלפצול אלתי מן אלחוורא אלתי עילנא לאזמת קראתה פי כל يوم
אסטהאנף⁴ read עלים⁵. ויסבואה³ read אלייבראניין¹.

בפְּצַלָּה, וּכְרֹאֵלִין, נָעַל אֶלְאָפְּלָאָךְ וּאֲקָסָם וְאֶלְאָקָאָלִים וּמִן פְּצַיְלָהּ אָלָו עַנְדָּ
אַלְלָה סְבָּע אַעֲתָבְּרָנָא אַחֲוָאָל אַלְעַבְּרוֹ אַלְדִּי בְּנֵי אַסְרָאָרָל לְסִנְנָהָם וְעַיְאָרָהָם
וְצִיאָמָאתָהָם אַלְמְשֻׁרוּעָה עַלְהָם פִּי אַלְתוֹרָהָ וְמַא נָּكָל אַלְהָיָם בְּאַלְבָּרָ אַלְצָאָרָק עַן
אַלְאָנְבָּיָהָ עַיְסָ בְּשָׁרֶט לֹא בְּהָדָה פְּסָחָ לֹא הָזָה עַזְרָתָ וְלֹא אָדוֹ רָאֵשׁ הַשָּׁנָה וְלֹא אָנוֹ
5 בְּיִפְּרוּם וְלֹא זְבָּד פּוֹרִים בְּעַד אַלְדְּחִוּתָ מְרָסְמוֹתָ מִן הַאֲכָמָהָם אַלְקָרְמָא וְאַרְוָהָ
אַלְחַקָּתָ וְלֹ. פָּגְדָּנָא אַצְּלָקָ וְקָאנְגָּה וְחַרְרוּהָ עַלְיָ וְזָיו סְנָן בְּשָׁטוּתָ
חָמְעוּבָּרוֹת וְלֹאָלָקָ סָוֶר הַעֲבָרָ וְאַצְּלָהָ וְמְרָבְּלָהָ גְּמַיעָה פִּילְתָּמָה אַלְמְלָתָםָ
פִּי אַבְּרָהָמָה אַלְכָתָבָבָ לְיַאָלָקָ נָרוֹל עַזְבָּ צְרוּףָ אַלְגְּנָעָהָ פִּילְתָּמָה אַלְמְלָתָםָ
אַנְשָׁא אַלְלָהָ סְבָּעָ פְּסָיָה וְלֹאָלָקָ אַנְרָ עַטְמִים לְאַלְגְּמִיעָה וְתָמָם אַלְדִּין וְאַלְלָהָ וְלֹ
10 אַלְחוּפִּיקָ בְּרַחְמָהָ סְבָּעָ. וּכְרֹאֵלִיךְ וְעַרְ אַלְלָהָ סְבָּעָ בְּאֲקָאמָהָ וְרוּעָם עַל עַמוֹּ
יִשְׁרָאֵלָחָנָו וְלֹאָדָם וּכְאָנָסָיְדָר אַלְמְגָנָרָ מִשְׁהָ בְּנֵי עַמְרָםָ עַיְהָ מִן אַבְרָהָםָ
וְלֹאָלָקָ אַבְּרָהָמָ יִצְׁיָהָ וְיַעֲזָבָ קְהָתָ עַמְרָםָ מִשְׁהָ שְׁבִיעִיָּ וּכְרֹאֵלִיךְ אַזְגָּםָ חִשְׁיָהָ דָוָרָ
שְׁבִיעִיָּ וְקָאָלָקָ אַיְזָאָ פִּי אַבְּבָאָרָ אַלְתָּלְמָדָוָן אַלְאָסְבָּאָטָעָסָ וְלֹדְכָלָ וְאַחֲרָמָנָהָ
לְיִי אַשְׁחָרָ וּכְרֹאֵלִיךְ אַלְמְדָבוֹרָהָ וְהָם מְדָבָרָ סִינִיָּ וְמוֹדָבָרָ צִיןָ וְמוֹדָבָרָ קְרָמוֹתָ וְמוֹדָבָרָ
20 קְדָשָׁ וְמוֹדָבָרָ שָׂוֶר וְמוֹדָבָרָ פָּאָרָןָ וְמוֹדָבָרָ סִינִיָּ הוּא אַפְּלָהָםָ לְאָנָן אַלְגְּוֹרָהָ נְזָלָתָ פִּיהָ.
וּכְרֹאֵלִיךְ אַלְבָחָאָרָ וְהָם בְּחָרָ סְרוּתָ וְטוּבָרָהָ וְסְכָבְלִיָּ אַסְפָּמִיאָ וְחוֹלְתָאָ וּכְנָרָתָ וִיסָּ
הַגְּדוֹלָ. וּכְרֹאֵלִיךְ אַלְסְמָאוֹתָהָ וְהָם רְקִיעָהָ וְאַיְלָהָ וְחוּלָהָ וְמַעַןָּ שְׁחָקִיםָ וְעַרְבָּותָ.
וּכְרֹאֵלִיךְ אַלְאָרָאָצְיָןָ וְהָם אַרְקָהָ וְאַרְצָהָ וְלֹדְגָלָדָהָ נְשִׁيهָ צִיָּהָ אַרְמָהָ תְּבָלָהָ וְפְרַעַןָ עַלְלָהָ
25 יְמִי נְדָהָ וְשַׁבְּעַתָּ יְמִי נְקִיםָ וְשַׁבְּעַתָּ יְמִי שְׁמָחָהָ לְחוֹפָהָ וְזָהָרָבָהָ וְכָרְבָּותָ וּכְאָנָסָרָהָ
זָהָרָהָ וְשַׁבְּעַתָּ תְּקָהָ לְךָ זָהָרָהָ וְיְמִי מְלָאִיםָ וְזָהָרָהָ וְעַלְלָהָ וְעַלְלָהָ
אַבְּוֹתָ שְׁבָכוּ בְּכָבְדָהָ הָעוֹלָםָ וְלֹא שְׁלָמָהָ בְּהָםָ רְמָהָ וּכְרֹאֵלִיךְ סְבָבָ אַלְלָהָ
סְבָּעָ נְלָאָןָ אַלְסְיִידָ וְיְסָקָ וְלֹלָ בְּאַלְמָנָאָמָהָ אַלְדִּיָּ רָאָהָ פְּרָעָהָ זָהָרָהָ
חַסְאָןָ וְסְנַכְלָאָתָ צְמָמָתָ וְאַדְאָרָהָןָ פְּכָאָןָ נְלָאָצָהָ לְתְּפִסְרָ זָהָרָהָ זָהָרָהָ
עַלְמָהָ וְבְלָעָםָ עַדָּקָ וְמַבְּחָוחָתָ וְלְמִגְנָהָהָ וְנְרוּתָהָ וְסְלִיחָהָ וְמַחְילָהָ בְּתְּשִׁירָיָ
25 שְׁהָוָהָ וְלְנִיסְןָ וְנִיסְןָ בּוּ נְאֹלָהָ שְׁהָוָהָ וְלְחַשְׁרִיָּ וְפִי אַכְּהָדָ אַלְקָרָאָבָןָ זָבְשָׁיםָ
בְּנֵי שָׁנָהָ וּכְרֹאֵלִיךְ זָדְרָיָםָ בְּנָוְלָםָ וְזָחְכָמָהָ וְבְחַכְמָהָ וְזָנוֹתָהָ וְמִינִיָּ פּוּרְעָנִיָּהָ בָּאִיםָ עַלְיָ וְנוֹפִי
עַבְּרוּתָהָ וּכְרֹאֵלִיךְ אַפְּתָרָןָ אַלְלָהָ סְבָּעָ עַלְיָ בְּנֵי אַסְרָאָרָןָ אַיְלָהָ וְאַסְאָבָעָ וְיַחְנוּ עַנְדָּ
בְּטָאָלָהָםָ אַלְיָ בֵּיתָ אַלְמָקְדָּםָ חֹגָ אַלְאָסְבָּעָ וְאַמְרָהָמָ אַיְלָהָמָ יְסַתְּלָרָמוֹ עַבְּרוּתָהָ

ומנתהאה ווקף עדרהא ענדה פכל הפע אלסכת כמא אמר אללה סב, וערפה
 הק מערפתה אקארה כמא אמרת אלשריעת מע חוקי אללה סב' פקר מל דינה
 לה וכו תבלע ען דאלך פקר פאתה אלדין באסורה פמן ממוליה באלאנסאן
 לאלנפש ז קו רוחאנית. וללנטס ז קו נסמנית. פאלנסמנית אלגאנדקה
 5 ואלמאסכה ואלהאצמלה ואלדאפעה ואלנאמייה ואלטמיזווארה ואלדי¹
 ללנפש ז קו רוחאנית והי אלסאמעה ואלבאצרה ואלשאמות ואלראיקה
 ואללאמסה ואלנאטקה ו הם באיזא אל' אלכובכ אלמתחיריה
 פלאלה אלמתחיריה י' ביזה מן אלברג' ואלניירין ביזה אלואחר כמא ילי אלקמר
 וחמא אלאסד לאלשםס ואלסרטאן לאלקמר ולאלטמסה אלמתחיריה י' ביזה
 10 פלאול אלגני ואלדרו ואלמשתרי אלקום ואלהות ולטירע ואלערכ
 ואלהדרה אלתור ואלמייאן ולעתארד אלגנואה ואלסנבלת וכראלך פ' נסם
 אלאנסאן י'ב נקב והי אונינה ומונדרה ומפהה וסורתה ותידיה סביבליה פלאלך
 י'ב נקב מהנא י' קוי י'ב לקויתן באיזא אלכובכ פאלניירין אלפם לאלשםס
 ואלסרת ללקמר ואלאנין ביתו עטארד ואלעינין ביתו אלמשתרי ואלמנדרי
 15 ביתו אלטירע ואלסבילין ביתו זהול וכראלץ עינה ז טבקאות בין כל טבקתין רטביה
 וקוותן אלבצזר ליסת כי אין אלאברתין וכראלך געל אללה סבחאהן מגרא אלקוות
 אלסאמעה פ' אלאנין ומגרא אלקוות אלבצזר פ' אלעינין ומגרא אלקוות
 אלשאמות פ' אלמנדרין ומגרא אלקוות אללאמסה פ' אלדין ומגרא אלקוות
 אלראיקה אלשהאנית פ' אלפס ואלפרט ומגרא אלקווות אלנאטקה פ' אללאנסאן
 20 והי באיזא אלסכדר ומגרא אלקווות אלעלקלת פ' אלדרמן והי באיזא אלשםס חמוד
 אלנאטקה חנטק ואלמעאני אלדי תעתרב בהא ען אלכלאנס כ'ח חרפה כמא
 חמוד אלשםס אלנוור אלקמר ישי בה פ' ח' וכ' מנולת מן אוול נשאותה אלא
 כמאליה ואסתהחקאה בקדחת מושיהם ובאריהם תקרסת אסמאיה. ובראלך
 פ' אלארץ ז אקלים והי כי בעה וכראלך מון פזילת ז אלסבע ענד אללה
 25 סב' געל אלטפל אלמולדר לסבעה אשדר夷יש ואבן אלה' ימות. ועי' أنه
 זייד شهر וראלך לאסראר לא יעלמה אלא אללה סב' או אגבאה אלדי²
 עללהם איהם ואלהאסבן פ' אלעלום אלדי תוארותה ענהם וופקוהא אליה

¹ פלוי. read.
²

ואבני אלגבייש אש ונפרית וארבעת שפטים רעים חרב ורכר ורעב והיה רעה ארבע מרכבות וארבע חישים. וכוראלך אלכואכט עלי ארבעה צ'רוב מנהא מא ז'האר באלהאר והי אלשם ומנהא באלהיל לא באלהאר והי אלכואכט אלשטיילית¹. ומנהא מא לא יזהר לא באלהיל ולא באלהאר והי אלכואכט אלגנובייה אלדי חולאי אלקטב. וכוראלך אלכואכט איזא עלי ד' צ'רוב נ' ברוג נאריות ווי הואהוות ווי מאיות ווי תראביהו. ואלמא עלי ד' צ'רוב מא יצער מן אלארץ אלי אלהוא והוא אצל אלטמר ומוא יגולמן מא אלהוא אלי אלארץ והוא פרע אלטמר ומוא פיאלאעל' והוא אלמא אלמג'מר ומוא תאבת פיאאלספל דיאמא והוא מא אלבחר מלזון בקר בונס בנד מי הימ. ואלכאתה עלי ד' צ'רוב 10 מנהא נרא ורוא באלהנטה ואלשייד ומוא ישאלחמא. ומנהא מא הו נרא לא דוא באנסר ואלדרהאן ומוא שאכליהם ומנהא מא הו דוא לא נרא באלהיליג וביאר ושןבר וסאייר אלקאקיר אלדי פיאלחשאייש ולא דוא ולא נרא באלאשאך ומוא ישבההא. וכוראלך אלה אלכואכט אלמתהייר. ובאיוא חמשה חומשי תורה ובאיוא חמשה קניינים שקנה הקב"ה בעולמו. ובאיוא אלה אלצלחת אללעלוות ואלעמלות אן צ'רחת אלה פיאלאעדרא לא תנתקל ולא תחניר עמא 15 הי עליה מול פי הי וכי פמא זאור בלג מא בלג וכוראלך אלסתה באיזא אלסת גהאת אלעאלם ובאיוא אלו אללוואן אלדי בלחהא אללה סב' פיאלאעלם והי אלביבאץ' ואלסואר ואלהמראת ואלהצ'רחת ואלהצ'פרת ואלהסמאנגוני. ובאיוא 20 ששה סדרי משנה וששה סדרי תוספה. ובאיוא ו' ברוג טאלעה אברדא פוק אלארץ וסתה נאיוב אברדא תחת אלארץ וסתה גנובייה וסתה שמאלית' ופי נאות אלשטייל קום אללעאלם ו' אשהר ולא י' באלהטה צ'יא ופי אלגנוב קום איזא אלצ'יא ו' אשהר ולא י' באלהטה צ'לאלם ושיתח ימי המשעה וסת גהאת אלעאלם² ו' שיש בנים לאחר וכוראלך אלה פאהנה אכחד ואעלם שrhoת ובאלנאצ'ה לשרכ' יומ אלנאנג בערד אלה תע' ותשירפה לה ותקירסה איה לאנה סבע אלאייט ואברדא

ומנהא כה יזהר באלהיל insert and מנהה אַלְשְׁמָאַלִיָּה and סות גהאת אלעאלם² delete. ובאלנהאר והוא אלקמר.

עבادرתה בגין לא ימות וכראך גנום אלעלם ד' אלאול אלריאאנזיאת
ואלהעלמיינית ואלב' אלטבייעינית ואלגנסנאניינית ואלב' אלגנסאנזיאת
אלעקליזיאת. ואלהאב בע אלגאנזיאת אללההיינית.

ובראך כלך סב' פי אלטעלם ד' אשיא בסיטות תרבצת מנהה
ד' אשיא. פאלכסייט אלנאר ואלהוי ואלמא ואלהראב. ואלמרכבהת אלמעדרן
וelanבאת ואלהחויאן ואלנאס. ובראך צארת אמראיין אלאנסאט החרת מ' טו
אמואג' באבלתאלף אחד אלדר אלטבאו עלי' פיה והי אלדים ואלבלנס
ואלמרחין אלממאוג' להם אלהראת' ואלטרות' ואלברודת' ואלבוסט'. פאלפת
להראך אלעלמא בתב' פ' אלאסטעמאל עקאקיר יטול שרחאה ויתסע
עליהם אליו נירחר. פאקבלחה באיזא ד' אצול לעל אלגנסץ' יחרת' מנהה
אמראיין צבעת' נדרא לא תכאר אין תברא מנהה וברוחה עצוב מן ברו אלאנסאט
אל' בעד גאייה אללא באסתעמאל אלעקאקיר אלארויה אלתי אלפתחה אלאנזיא
צלא אללה עליהם אלתי הם אטבא אלאנס' ושרוחה פ' בתביהם אלמווחה בהא
אליהם מן אללה סב'. ואמא אללאצ' אלתי לעל אלמראיין אלגנסוט' פה'
אלגאנחלאת אלטראכט' ואלאבלאך אלסאייה ואלהארה אלפאסדר' ואלאעמאל
אלקובייח'. פאר'י חדת' עלי' אלגנסוט' יעדא נזהרה ויזלט' צווותה ותקס'פ'
בצידת'ה ותתקל' אזהארה ולא חטיק אין חסתקל בזאתה כפאנא אללה רדאך
ויאיך ברוחמתה. ולוי דהגבנא אל' וגף מא צנפו אלחכט' זיל' מן אלדר לבתר
דאלך וטאל מא וגפה מטל קו יש נוחלין' ומוחלין' מוחלין' ולא נוחלין' נוחלין'
ולא מוחלין' לא מוחלין' ולא נוחלין'. ומטל קו ארבע מדות' בגווני' צדקה. ארבע
מדות' בחולבי' לבית המדרש. ארבעה צריבין להורות ואומתאל דאלך בטורי'א
לבנא תרבננא דאלך לשחרת'ה ומטל ד' גנוולות שננאלו' ישראאל ממצרים ומטל ד'
מלכיות אלדי' באיזאה ואמל' ד' חווון רברבן סלקון מ' מא אלדי' ראה אנסיד'
דניאל ע'יה ואלדי' אורא אללה אברהום אבינו באיזא אמה' חשבה נורלה' נופלעת.
25 גזעלו' אלחכט' זיל' מטל איזיא צרבת' ובחרת' ושפחת' ושות' ארבעה נהרות' ניחון
ופישון ותרכל' ופרט'. ומטלחה' בנמלים' שפנאים ארבה' סמיט'. וכראך ארבע
פועניות' באות' על הרשעים שני' ימטר' זי' על רשי'ם פחים אש' וגפרית' ורוח
ולעופות' ופי' לעתיר לבוא' יפרע מהם' בארכע' פועניות' והם' נשם' שומך'

בְּרָאֵל בַּעֲשָׂרָא אֶלְעָרֶב דִּי אַלְנָאָס מִזְתָּה וְאַחֲוָהָם בֵּינָה צָאָהָרָת
 פּוֹאָחָד דְּנִיאָה קְדוּמָה וְלִים לְהָאָבָרָתָה וְאָחָד לִים בְּרוּנִיאָה וּמַן בְּלֶפֶת אָבָרָתָה וְאָפָרָתָה
 וְאָבָרָתָה צָאָהָרָתָה סְעִירָה פִּי אַלְדְּנוּנִיאָה וְפִי אָלְאָבָרָתָה וְאָבָרָתָה יְבִיכָּה עַלְיָה כְּלָאָהָמָא
 לֹא דְּנִיאָה וְלֹא אָבָרָתָה. וּבְרָאֵל דִּי פְּצָלָץ צִיפָּה וּבְרִיאָה וּרְכִיעָה שְׁתָאָה. וְאַיְזָא דִּי תְּקוּפָה
 5 וְהִי פִּי חָלָל אֶלְחָמָל וְאֶלְסְדָמָטָן וְאֶלְמִיוֹאָן וְאֶלְגָּרִיעָלִי מְרוֹרָא אַלְמָוָאָן. וְאַלְמוֹאָן דִּי
 יּוֹם וְאַסְבּוֹעָ וְשָׁהָר וְסָנָהָה. וְאַלְהָוִוִּיתָה דִּי אַלְדְּבוֹרָה וְאֶלְעָצָבָה וְאֶלְשָׁמָאָל וְאֶלְגָּנוּבָה.
 וְאַלְאָעָרָד דִּי אַחָדָר וְאַעֲשָׂאָר וְמוֹיָן וְאַלְוָותָה. וּבְרָאֵל אַלְנָאָס עַלְיָה דִּי נְרוּבָה מִנָּהָם מִן
 בְּלָגָן אַלְלָעוּלָם אַלְצָאָהָרָתָה וְלִם יְבָלָגָן אַלְלָעוּלָם אַלְכָבָתָנָה וְמִנָּהָם מִן וּקְפָעָה עַלְיָה
 אַלְכָבָתָנָה וְלִם יְקָפָעָה עַלְיָה אַלְצָאָהָרָתָה וְמִנָּהָם מִן בְּלָגָן אַלְלָעוּלָם
 10 אַלְיָהָכָא. פָּהָם בְּאַיְזָא אַלְיָהָלְאָנוּאָעָלְנְבָאָתִיָּה אַלְיָהָאָפְּתָרָעָלְלָה עַלְיָה
 בְּנֵי אִסְרָאֵל יְמִסְכָּהָא פִּי צְלָאתָה עַד אַלְמָצָאָל וְמִנָּהָהָמָן לְהָ טָעָם וְלִם לְהָ
 רְאוּתָהָה פְּהָלוּי אַלְנָבָל וְמִנָּהָהָמָן לְהָ רְאוּתָהָה וְלִם לְהָ טָעָם בְּאַלְאָסָם וְמִנָּהָהָמָן לְהָ
 רְאוּתָהָה וְטָעָם כְּאַלְאָתָרָנָה וְמִנָּהָהָמָן לִים לְהָ לְאַרְיָהָה וְלֹא טָעָם כְּאַלְצָפָאָה.
 וּבְרָאֵל אַיְזָא אַלְנָאָס עַלְיָה דִּי טְבָקָתָה מִנָּהָם צָאָהָלְזָאָלְחָא קָאָל פִּיהָ תְּחָתָה
 15 אַכְּבָוֹתָקָה יְהִוָּה בְּנֵיךְ וְצָאָלְחָזָה יְוָלְדָךְ טָאָלְחָזָה 1 קָאָל פִּיהָ תְּחָתָה חִתָּה יְזָאָה חֹות וְטָאָלָחָזָה
 יְוָלְדָךְ 2 קָאָל פִּיהָ תְּחָתָה הַגְּעֻצָּוֹן יְעַלְהָ בְּרוֹשָׁה וְטָמָאָלָחָזָה קָאָל פִּיהָ
 מְרַעַעַיָּים יְזָאָה רְשָׁעָה. וּבְרָאֵל צְרוּבָה אַלְפְּרָאָנָה דִּי וְהִי אַרְכָּבָה חָלָוקָה כְּפָרָה
 אַלְמָעָרוֹפָה וְצְרוּבָה אַלְטָאָעָה דִּי וְצְרוּבָה אַלְמָעָצָיָה דִּי אַלְחָרָמָאָנָה דִּי בְּצָאָלָחָזָה
 יְחִזָּאָה כְּמַהְלָ נְגָס וּמְנָגָס לֹא נְגָס וּמְנָגָס לֹא מְנָגָס וּלֹא נְגָס וּלֹא נְגָס. וּבְרָאֵל
 20 פִּי יְבוּם חַלְיָנָה. וּבְרָאֵל שְׁמָן תְּנוּנָה 3 וּלְבָנוֹה וּנְסָךְ וּבְכָדָר לְחַלָּה וּלְכָהָן. וּבְרָאֵל
 אַלְנְיוֹאָן דִּי נְאָר תְּאָכֵל וְתְשַׁרְבֵּה וְהִי אַלְחָרָאָרָה אַלְנְיוֹיָה אַלְיָהָיִתָּה אַלְיָהָיִתָּה
 לֹא תְּאָכֵל וְלֹא תְשַׁרְבֵּה וְהִי אַלְנָאָר אַלְשָׁמָלָה בֵּין אַלְנָאָס וּנְאָר תְּשַׁרְבֵּה וְלֹא תְּאָכֵל
 וְהִי אַלְחָרָאָרָה אַלְיָהָיִתָּה בְּאָטָן אַלְאָרָן וּנְאָר תְּאָכֵל וְלֹא תְשַׁרְבֵּה וְהִי אַלְנָאָר
 אַלְאָתָיר אַלְמָחִיטָה. וּבְרָאֵל גַּעַל אַלְלָהָיִתָּה פִּי אַלְאָנָסָאָן דִּי אַשְׁיָּאָה מִן טְבָע אַלְמָעָדוֹן
 25 אַלְנְבָאָתָה אַלְחָיוֹאָן וְאַלְמָלְאִיכָּתָה פְּמָן אַלְמָעָדוֹן אַלְכָנָן וְאַלְפָסָאָד מַהְל אַלְמָעָדוֹן
 וּמַן אַלְכָבָתָה אַלְגָּדָא אַלְנָמוֹתָה לְאַלְכָבָתָה וּמַן אַלְחָיוֹאָן אַלְחָיוֹאָן וְאַלְחָרָכָתָה מַהְל
 אַלְחָיוֹאָן וּמַן אַלְמָלָאִיכָּתָה אַלְעָבָדָה וְאַלְחָיוֹאָה אַלְדָאִיםָה אַלְיָהָיִתָּה עַבְדָּר אַלְלָהָיִתָּה

¹ read טָאָלָחָזָה. ² read טָאָלָחָזָה. ³ read מְנָחָה.

ואלהרכמתו ואלקסאודה ואלפרה ואלצ'ק ואלבכוא ואלצ'ריך ואלהכט'יב
 ואלהק'ה ואלהלט'ם ואלט'ר ואלתואצ'ע ואלתוכבר ואלהמאנה ואלה'יאנ'ה
 ואלעפ'ה ואלק'ה ואלהחסיד ואלעבאד'ה ואלצ'ל'ה ואלה'יא ואלק'נאעה ואלשר'ה
 ואלק'וות ואלענו ואלפ'ציאחה ואלאנטטאג ואלנווע ואלשבע ואלעטש ואלהרא
 5 אלמניב ואלהצ'ור אלער'י ואלאס'ת'אר אלד'ם ואלשר'ר אליע ואלה'בא אלנ'גב
 ואלה'ז'א אלבלאה'ה ואלפטאנ'ה אלע'ג ואלה'נאה אלנ'ראה ואלה'יא אלשב'ק
 ואלעפ'ה אלרט'ס ואלצ'יאנ'ה אלת'ז'יע ואלה'חפ'ן אלמעצ'יה ואלט'ע'ה אלט'פ'א
 ואלה'חוור אלת'האון ואלה'חום אלב'ט'א ואלה'נו'ב אלער'או'ה ואלה'ד'ק'ה אלאלימ'אן
 ואלה'כ'פ'ר אלחל'ם ואלבט'ש אלש'ך ואלה'ק'ין אלמער'וף ואלמ'נ'כ'ר אללה'ך'ר ואלה'מ'אן
 10 אלצ'ל'ה ואלק'ט'יע'ה אלרט'ש ואלה'נו'א אללה'ג' ואלה'יא אללה'חט'מ'אל ואלה'ה'ה אלע'פו
 ואלה'נ'ת'ק'אמ' אלתק'וי ואלה'מ'ק אלנ'צ'יה'ה ואלה'ש אללב' ואלה'ע'ב אללה'ה'ה ואלס'פ'ה
 ואלה'נ'צ'א'ף ואלה'נ'דר אלרג'ב'ה ואלה'ה'ב'ה אלע'ב'ס ואלה'מ'מ'א'ה'ה אללה'ב'ה'ה ואלה'ה'ה
 אלל'ט'ך' ואלה'פ'צ'א'ה'ה אלפ'עו ואלה'ט'מ'נ'א'ן אלבר' ואלה'ע'ק' א'לה'ה'ה ואלה'ש'ש' א'לה'פ'ה
 ואלה'ה'ש' ואלה'ב'ל'ט'ה'ה אלא'ק'ר'א'ר ואלה'ה'ח'א'ר אלב'ש'ר ואלה'ג'נ'ר אלל'ן ואלק'ס'א'ה'ה
 15 ואלה'ג'נ'ל'ה'ה ס'ו אלבל'ק' ווח'ן אלבל'ק' פ'לא'ל' ק'ט' ב'ל'ק' ל'א'נ'כ'א'ן י'ק'ר' י'ס'ח'ע'ט' ב'ל'ק'
 אלכל' פ'י מוז'עה.

וכרא'ך באיזא אלן' ח' נאתק' מ'ית' ופה' נ' שרכ'א אלנ'א'ל'ק ס'ב' וואלה'ה.
 ובאי'זא אללה'ה'ה נ' מא'ז' ויח'ל' ומס'ת'כ'ל' ואלה'מו'ן ואלה'מ'ב'א'ן ואלה'ק'ות'. ובאי'זא
 נ' א'ב'ות' א'ב'ר'ה'ם' י'צ'ק' ו'ע'ק' ובאי'זא נ' ע'ול'מו'ת' יש'א'ר'ם' ר'ו'ה' א'ח'ר' ב'מ'ע' א'ס'ו
 20 ו'א'ח'ר' ה'עו'ל'ם' ה'ז'ה' ו'א'ח'ר' ה'עו'ל'ם' ה'ב'א'. ובאי'זא נ' ס'פ'ר'ים' ש'נ'פ'ת'ה'ים' ב'מ'רו'ם' ל'פ'נ'י
 ה'ק'ב'ה' א'ח'ר' של' צ'ד'יק'ים' ו'א'ח'ר' של' ב'ינ'ו'נ'ים' ו'א'ח'ר' של' ר'ש'ע'ו'נ' של' צ'ד'יק'ים' נ'כ'ת'ב'ים'
 ו'נ'כ'ת'מ'י'ם' ל'ג'ן' ע'ר'ן' ו'ש'ל' ר'ש'ע'ו'נ' נ'כ'ת'ב'ן' ו'נ'כ'ת'מ'י'ן' נ'ג'ה'נ'ם' ו'ש'ל' ב'ינ'ו'נ'ים' ת'ו'ל'ן' ל'ג'ן' ע'ר'
 ר'א'ש' ה'ש'נ'ה' ה'ב'א'ה' א'ם' ז'ו'ב'נ' מ'ז'ו'ב'נ' א'ו'ק'ו'ן' ו'א'ם' נ'ת'ה'י'ב'ו' מ'ז'ו'ב'נ' א'ו'ק'ו'ן'. ובאי'זא ב'ת'נ'ים'
 ל'ו'י'ם' ו'י'ש'ר'א'ל'ים'. ובאי'זא ת'ו'ר'ה' נ'ב'א'י'ם' ו'כ'ת'בו'י'ם'. ובאי'זא ר'ו'ס'א' א'ל'ע'א'ל'ם' ו'מו'ר'ה'.
 25 ובאי'זא נ'ב'א'ה' ו'ח'כ'ם' ו'מ'ל'ך'. ובאי'זא נ' ק'דו'ש'ו'. ובאי'זא א'ל'ע'ל'ו'ם' אלן' ע'ל'ם' א'ל'א'ד'יא'ן'
 ו'ע'ל'ם' א'ל'א'ב'ד'יא'ן' ו'ע'ל'ם' א'ל'א'ז'ו'מ'א'ן' ו'א'ל'ו'מ'א'ן' מ'א'ז'י' ו'קו'א'ז'י' ו'מו'ס'ת'כ'ל'. וכרא'ך אל'ך' א'ל'ך'
 אל'נ'א'ס' ע'ל'י' ד' ז'ר'וב' פ'מ'ה'מ' מ'ן' ל'ה' ע'ל'ם' ו'ל'יס' ל'ה' ע'ל'ם' ו'מ'נ'ה'מ' מ'ן' ל'ה' ע'ל'ם' ו'ל'יס' ל'ה'
 ע'ל'ם' ו'מ'נ'ה'מ' מ'ן' ל'ה' א'ל'ע'ל'ם' ו'א'ל'ע'ל'ם' ו'מ'נ'ה'מ' מ'ן' ל'א' ל'ה' ע'ל'ם' ו'ל'א' ע'ל'ם' ו'ק'ד' ק'א'ל'

אלוי' והם ימי' ושמי' וקראמ' ולפ' ופוק' ותחת. וכוראלך פיה ז' בדור בראטה באיזיא אלסבּוֹת' והם אָרְנִיה ועיניה ומגנְדִּיה ופמה וכוראלך פיה ח' באיזיא אלח' והם אלגְּאַרְבָּה' ואלמְאַסְכָּה' ואלהאַסְמָת' ואלראָפְּעָה' ואלנאָמִיָּה' ואלנְאַרְבָּה' ואלמוֹרְדָּה' ואלמְרַבְּיָה' ופיה ט' נואחר באיזיא אלט' והם אלשְׁפָר' ואלנְלָד' ואלשְׁעָר' ואללהָם' ואלדְּרָם' 5 ואלעָזֶם ואלמְרָך' ואלעוֹרָק' ואלעָצֶב' ופיה י' עַזָּא' נ' אל'י' והוא אלקלְבָּה' ואלדרְמָן' ואלנבּּרָד' . ואלריָה' ואלמְרָאָרָה' ואלטְחָאָל' ואלבּּלִיתִין' ואלמְעָרָה' ואלאָמָעָה' ואלאָנְתִּין'. וכוראלך קיד צְנַעַךְ בעי' אַלְלָמָא תְּשִׁירָה' 2 אַלְרָפִי אַלְאַנְסָנוֹ פְּגֻלָה באיזיא כמא קיד סְבָקָ אלכלְלָם. וגעל אלגְּנִפס' ואלגְּסִם' באיזיא אלסְמָא' ואלארָן' ובאי' משָׁה' ואחרן 10 עליהם' 3 אלסְלָם' לאן מְתַהְמָא מְתַל אלסְמָא' ואלארָן' ומָא' ורד מַן אלסְמָא' אלתקחה אלארָן' כוראלך אין אלסִיד' אהרן' יתלקא מא' ורד בה משה כקו' ראה נחתיך אלהים לפרעה ואתחה תרכב' ובאי' שני הלוחות לאן אצלהָם מַן אלארָן' . ואלכְתָּהָבָה' פִּיהָם מַן אלסְמָא' ובאי' תורה' ומשנה' ובאי' אלדְּנָיא' ואלאָבָרָה' . ובוראלך געַל אללה' סְבִי' כל ש' זוֹזֵן' וגעַל פִי אלדְּנָיא' אֲשִׁיא' כהִירָה' מותצָאָרָה' 15 מַן בָּלָק' אָתָנִין'. וכל דְּאַלְך' דְּלִיל' עַל' אַנְה' ואחר באַלְקִיקָה' סְבִי' לא' כאַלְאָחָר' בעפְּת' וזה נְאַלְך' אלחוֹרָה' פיה מְגַאְיוֹיָה' לא' חֲקִיקָה'. סְבִי' אַעֲלָא' ואנְגָּפָא' מַן אַן יַצֵּף' פָּאָמָן' אלנטק' אַנְטָק' אַלְמָהָרָה' ואלאָחָר' פָּמָא' אַמְּקָן' גַּינְטָק' אַנְטָק' 20 מַן דְּאַלְך' .

פאמא מא געַל סְבִי' מַן אלָאָתָנִין' ואלמְתָחָאָדָדִין' פְּמַתֵּל אלחָאָה' ואלמְוֹת' ואלנְגָּא' ואל פְּקָר' ואלנוֹר' ואלָלָלָם' ואוֹל' ואָבָר' וצָאָהָר' ובאמָן' ונְהָאָר' ולִיל' וחָר' 20 וברָד' וחוֹרָת' ונוֹבֵר' ובלְמָא' וגהָאָל' וטִיב' ונוֹתָן' ותָּקָל' ולְפָתָה' ולְשָׁוֹנָה' ולִין' וצָלָבָה' ורְבָאָה' ועַלְוָה' וסְפָל' ונוֹפָע' וצָרָבָה' וחל' ואָמָנוֹן' ובלְפָעָה' וסְלָאָמָה' וחוֹרָב' ועַסְר' ויסְר' ושְׁדָה' ופְּרָגָה' וצָעָק' וסְעָתָה' וגוֹאָהָר' ואוֹרָאָיָן' וסְקָם' וצָהָה' וסְמָאָנָה' וחוֹסָן' ובחָר' ובר' וסְהָל' ווַיַּעַנְחָס' וטְעָאָרָה' ופְּרָקָה' ואָתְחָמָאָע' וסְמ' ותְּרִיאָק' וצָבָרָם' ומוֹרָיוֹם' ונוֹר' דְּאַלְך' 25 מַמָּא' לֹא' יְחִיט' בָּה אלָא' הו' סְבִי' . וכוראלך געַל פִי אלָאַנְסָאָן' גַּמְלָה' אַבְּלָק' מותצָאָרָה' נְגָדָא' וקד' אַחֲצִינָה' מַנָּהָא' קְיָם' נְלָקָא' פְּלִגְוָרָה' וְהִי אַלְעָלָם' ואַלְגָּאָהָל' ואַלְחָפָץ' ואַלְנְסָאָן' ואַלְנְשָׁט' ואַלְכָסָל' ואַלְבָרָם' ואַלְבָלָל' ואַלְשָׁגָעָה' ואַלְגָּבָנָן' ואַלְקִיצָה' ואַלְנוּס' ואַלְחָרָכָה' ואַלְסָכָן' ואַלְדָּבוֹל' ואַלְבָרוֹג' ואַלְקִיעָם' ואַלְקָעָוד' ואַלְכָלָם' ואַלְעָצָמוֹת' 30

¹ add ² read ³ תְּשִׁירָה, באיזיא.

אלפצל אלב'

אן אל אננסאן עלם סניר¹ והוא אשף אלטונוראת תחת פלך אלקמו. קל ולמוא כאן אלאננסאן אבר אלמנונועת ענדיה וקפת אלצגעה במוגב אלחכמת אללהיה וצאר אשף אלטונוראת פי עלם אלכון 5 ואלפסאדר פגעלה אלבארי חב' ותע' עלם סניר² מנאסב לאלהת אלעוואלים אלדי' דרונה ומוחאוי להא ופצעה עלי' נמייע אלבלאייך וסלתה עלי' נמייע אלטונוראת מן נמאדר נבאת וחיוואן וקר נתקת בזאלך אלכתח אלמקרוסת בקרו. ותחרחו מעט מאלהים המשילו במשעה יריד' ווי' צנה ואלפים בולם. ואעתברנה אלאננסאן ואחו אלה ואכורה בזמייע מא' זעמו אלעלמא 10 עעלם סניר³ פיגב עלייאן נתפרק ונבעזר באלהקה נמיעה אלקסמאנייה ואלנטפאנגייה אללהיה מנהה ואלבאמנתן לנערף נלאלה צאנעה ומণשייה תע' לתוכה עד מהה פיגב קלבנא ולנעדרה חק עברודה. וקר נתקת אלכתח אלמקרוסת בקול איזוב ובמשרי אחזוה אלה. פלמא בחתנה ען זאלך גדרנה אלאננסאן ואחר⁴ באיזוא אללאחר וגדרנה מרכיב⁵ מן אללהרין רוח 15 למיף ונסם כתייפ באיזוא אללהני. וסמה טויל ערין עמייק באיזוא אלני ובזאלך אלנטפ נ' קווא פואחרדא קוות אלחט ואלשהות אלתי מסכנהה אלכבר והי יאנס ארואה אלבחאים. ואלב', אלקוות אלנטפבייה אלה מסכנהה אלקלב והי תנאנס ארואה אלן. ואלני אלקוות אלנטפקת אלעלאללה אלתי מסכנהה אלדמאנ והי תנאנס ארואה אלמלאייב. ובזאלך באיזוא 20 אלדי' פיגב אלעוואלים פיה ד' אללאט והי אלדים ואלבנים ואלפרא ואלסודא. פטביעת אלדים חאר רטב באיזוא טביעת אללהו. וטביעת אלבלנים בארד רטב באיזוא טביעת אלמא. וטביעת אלעפרא חארה יאבסת באיזוא טביעת אלנאר וטביעת אלסודא בארדז' יאבסה באיזוא טביעת אלחרaab. וכזאלך פיה ה' חואס באיזוא אלה' והי חואסט אלסמע והסת אלבצד' 25 וחאסת אלשם וחאסת אלדוק וחאסת אללמס. ובזאלך לה' נחאת באיזוא

¹ read עאלמא צנירא. ² read עאלמא צנירא. ³ read גניר. ⁴ read ואחדדא. ⁵ read מדכנא.

סעהה. فهو סב אָגָל וְאַעֲלִי וְאַשְׁרָף וְאַופָּא מִן כֵּל צְפָה וּמוֹצָוָף וְאַעֲלָם אֶלְעָלָמִין וְאַצְדָּקִין וְאַקְדָּרִין וְאַחֲכָם אֶלְחָכָם מִן כֵּל עַלְהָן אֶלְמֻוּגָּרָת וְבַאֲלָק אֶלְמַבְּלָקָאת וְפַאיָּץ אֶלְגָּוד וּמוֹעָטִי אֶלְגָּוד וּמוֹעָדִן אֶלְצָאָיל וְאֶלְבִּידָאת חָאָפָּע אֶלְנָצָאָם וּמְבָקִי אֶלְדוֹאָם וְמוֹדָבָר אֶלְבָּל וְעַלְמָם 5 אֶלְנִיב אַוּול לְכָל אַבְתָּרוֹדָה וְאַבָּר לְכָל אַנְתָּהָא צָהָרָה סְבָחָהָנוּ מִן עַלְמָה וְהוּ אַלְסְמִיעָ אֶלְעָלִים אֶלְלָטִיף אֶלְכְּבִיד אֶלְאָזָף אֶלְחָרְחִים. פְּסָבָחָהָנוּ מִן הַרְחָה אֶלְקְדָּרָה תְּוָרָה וְתוֹרָה אֶלְמִשְׁיָה מִשְׁיָתָה. פְּקָד כָּלֵת אֶלְלָסָן עַן מַאֲתָצָפָה וְעַגְוָתָה אֶלְנָפָס עַמָּא תִּמְרָחָה כִּמִּי נָגָאָה בְּעַן אֶלְצָאָלָחָן אֶלְלָהָם יָא מַן יָגָל יָא מַן פְּהָמָה בְּאֶלְמְדָעָן מִשְׁבָּהָא וּמִתְהָנָעָן לְאַיְקָל 10 יָא מַן פִּיךְ חָעְטִילָה וּמַהָּא בְּאֶלְפְּכָר מַנְךָ עַלְמִצְרָף וְאַלְהָם בֵּין אֶלְחָכָה וְאַלְסָכוֹן מַוקָּף וְאֶלְטָרִיק מֵאַבְּנִי אֶלְנָפִי וְאֶלְאָתְבָּאָתָה מַכְוֹת. סְבָּ אַונְגָּד אֶלְמֻוּגָּרָת מַנְקָסָמָה אַלְיָ אֶלְעָקוֹל² שְׂרִיפָה וְאַנְפָס לְטִיפָּה וְאַגְּרָאָס לְפִיפָּה וְאַגְּסָם כְּתָפָה וְאֶלְאָסָמָה וְאֶלְמִסְמָאָה וְאֶלְעָפָאָה וְאֶלְמַזְוּפָאָה פְּחָעָ אֶלְלהָ עַן אַינְאָל³ כְּנָה מַעֲרָפָה שִׁי מַן הַרְחָה אֶלְאָקָסָם אוֹ אַن תְּדָרְכָה אֶלְאָוָהָם 15 אַו תְּחַתָּ בָּה אֶלְאָפָהָם וּבִרְאָה יְפָהָם אֶלְמְבָדָע בְּמַבְּרָעָה וְאֶלְמַבְּחָרָע בְּמַבְּרָעָה מַנְגָּרָמָה מַנְאָסְבָּה תְּסָוקָה אַלְיהָ אוֹ מַנְאָסְבָּה תְּגָאנָסָה בָּהָא עַלְיהָ פָּלָא יְחִוָּה וְקַתָּ וְלָא יְחִיטָה בָּה נָעַת כְּנָה הַחִידָה אַנְלָא יְתָהָם וְקַעָה וְאַנְלָא יְתָהָם גַּל עַן וְצַעַף אֶלְאָצָפָן וְעוֹן נָעַת אֶלְנָאעָתִין פְּחָמָדָא חָמָדָא עַלְהָא מַא אַפָּאָץ בָּה וְשָׁכְרָה שָׁכְרָא עַלְיָ אַגְּעָם בָּה אַשְׁכָּרָה וְאַתְוּכָּל עַלְהָא 20 וְאַפְוּרָן אַמְרִי אַלְיהָ כְּקָול וְלִיְהָ עַם. וְהַבּוֹתָח הַסְּדֵד יְסָבָבָנָה⁴ וְקָאָל לְחוּזָה בַּיִי מַבְטָחוֹ הַוּדָעִי הַיּוֹם נִסְתָּהָר.

תִּםְלָפְצָל אֶלְאָוָל וְיִתְלָה

¹ הַבּוֹתָח בָּה הַסְּדֵד יְסָבָבָנָה. יְתַנְאָל read ³ יְתַנְאָל. עַפְלוֹל read ² עַפְלוֹל. סְבָבָנָה.

אלמנטך לא יזכיר לפה בתחוד אכל מן ואחד ולא אחר. ומן אלליל אן אללה היה אלמךס ¹ זאת ואתדרה מן סבב תנאקע אלארודת פי אלבי או כל ואחד מנהמא יריד מא לא יירה אלאלר פאן כאנט אראדרתחמא מסתיו ² פלאות בלא שך ואחרות ואן כאנט מבלט פמן 5 אלמחאל אן אלאתניון או אכתר בליך אלעלם לאטחלף ארארדתם לאן אליעלים מהקן אלגנעה מחכם אלבנויות ופה אשיה בהירת מתזאדרה ומבלטת ואלביל מהקן באלהבמת אללהויות אלגנעה אלרבאניות בעאיו הדראניות בלקה ומונשיה ומדברה ובאריה ואן צאנעה תקדשת אסמאיה ואחר לדאות לא נאלאהר חכמים לזראות לא נאלחהבמא זי מוגור אויל באקי 10 דאים אלגדור מן ניר אורזיות אפאזה מן סואה ולא חיאת אסתהדרהמן נורה ולא חכמה אכתסה ¹ מן חכמים אלר או מוגור אוגרה בל הוא מעטי אלאל ואלבקה ואלהיות ואלהבמת ואלדרואם ארד מעין אלבל לזראות ואנה אלהי אלגדור אלמנזה מן אונזא אלמלתערעת ואלמנבעת ואלמללקת ואוללה ואלהה ונורה וערזה וכיתפהה וליטפהה לא ישבתהא 15 ולא תשבהה וכי ישבה אלמלוק בבלקה ואל מברע במבעה תע' אלה עז וזל ען דאלך עלוא בכירא.

ו سنדר פי כל פצל מן כתאבנא بماם אמכן ולאק פי אלמוצע אלדי סנדיך מן אלתויזיד עלי מא יהתלה אלמוצע מן אלכלם אן שא אללה ארד בדאלך אמרנא ובסבב ² אונזיא ולמערפתה אנשינא. וקר ערפנא 20 בDALך אלכטהוב פי עדת מואצע פמן דאלך קרי וירעת היום והשבתומי וקהל שמע ישראל. וקר ראו עתה כי אני אני הוא אני אמיתי ואחתה. וקר למן ידע טמורה עד מערבה כי אפס בלעדי אני כי וכחיך מן דאלך אלכטהוב אלבנויות אלמנת השחר באניה סב' ואחד אלדאת ברוי ען אלצפה לא ישבה שי בקי ואל מי תדרמיוני ואשה יאמר קדרש. וקי ואל מי תדרמיון אל ומה דמותה תערכו לנו. וקי אל מי תדרמיוני ואשה ותמשיכוני ואדמתה וכחיך מן דאלך. וקר צנבו אלעלמא פי דאלך עדת כתב צגה ר' סעדית בן יוסף ונירה עלי מא קדרו עליה וועל אליה ולט' יכלך אללה נפשא אלא

¹ read אכתסה. ² read נכסבה.

וקהרהא באַלְכָּרְחָדְלָה לא תעריך מה ולא תזול ען אמרה ותקידורה ואנהא מא
בלקח נפשהא לאן מון אלמחאל אין אלשי יבלק נפשה ויכוון ר'אתה פלו כאנט
אלאשיה בלקח נפשהא לכאנט מאַלְכָּה נפשהא מליראָה פִי פַעֲלָה תְּפֻלָּה מא
חשא ענד מא השא. מטל ד'אלך אַנְשָׁם לֹו כאנט בלקח נפשהא וכונת ר'אתהא
ו למ יכ' להא בלק סואה ולא מאַלְך יקדרהא לכאנט רבכוא תְּבַחר תְּאַרְתָּה מִן
אלמישך ותאַרְתָּה מִן אלמנרב ותרטב כל מא כאנט תנשפָא ותְּגַפֵּף מא כאנט
תרטבה ותְּמַכְּה פִי אי אלברוג אַחֲבָת ותְּמַצֵּי מִן הנָאָךְ וְקַתְּאַחֲבָת וְתְּמַלְעָה
מִתְּאַחֲבָת וְלִבְכָּא אַלְתָּחָרָת אָן לא תְּנַרְבָּא אַבְרָא וְכֶ'אלְךָ סַאַרְאַלְכָּוָאַבָּב
אלעלויית וְאַלְמָהָאת אַלְסְפָּלִיָּה פָּאַלְמָתָל מַדְאָלָךְ¹ בְּלָה וְאַחַד. פָּלְמָא כאנט
אלאשיה עלי מא עניינהא לִם תְּהַרְקָסָה מִסְוָרָה² ולא תְּחַווּל עַן טְבָעָה וְלֹא
תחניר ען מא הי עליה מון קידים אלומאן עלמאן ותְּקַנְנָא אַנְהָא מַבְלָקָה
מַחְדָּתָה מַמְלָכָה מַקְהָרָה וְאַן נִירָא אַלְיָה אַחֲרָהא וְקַדְרָהא
באַלְכָּרְחָדְלָה וְטַבָּע פִּיהָא מִן אַלְטָבָאַיעָ אַלְמַתְּלָפָה בְּלִחוּרָהָה פִי אַנְשָׁם
וְאלְבָרוּתָה פִי אַלְקָמָר וּמָא יִשְׁבָּה ד'אלך מִן טְבָאַיעָ אַלְכָּוָאַבָּב וְטְבָאַיעָ אַלְמָהָאת
וְמַסְוִיד אַלְכָּהָאַבָּב אַלְמַתְּלָפָה אַלְחָרָכָת עלי מא סַנְדָר טְרָפָה מִן ד'אלך פִי פָצָל
הוּי אַלְכָּהָאַב אַן שא אַלְלָה תְּע.

פלמא צח אָן לְלָעָלָם לְאַלְךָ סּוֹאָה וְצָאָנָעָ נִירָה בְּחַתְּנָא עַן אַלְלָאַנְעָ
הַלְּ הוּ וְאַכְּהָר פָּגָדָנָא אַלְאַשְ׀יָה עלי בְּתַרְהָא אוּ עַלְאַתָּהָא אַקְלָ
מְנָהָא עַדְרָא אַלְיָה אַן תְּנַתְּהִי אַלְיָה אַלְעָלָה אַלְאַחֲרָהָה בְּאַלְעָדָר אַלְיָה יְעוֹדָר אַלְיָה
וְאַחַד אַלְיָה מְנָהָמָה וְמְבָרָהָא וְכֶ'אלְךָ אַלְאַשְ׀יָה כְּלָהָא אַלְעָלָיָה
וְאַלְסְפָּלִין יְעוֹדוּ אַלְיָה עַלְהָה אַלְעָלָלָה וּוּ אַוּלָה אַבְדָּעָ אַלְבָּאָרִי
גַּלְלָהָא וְמִשְׁיָּוָתָה וְאַרְאָדָתָה לֹא פִי זְמָאָן וְלֹא פִי מְכָאָן וְלֹא לְשִׁי וְלֹא
בְּשִׁי עלי מא חַקְרָם אַלְכָלָאָם פִי אַוּלָה אַלְכָתָאָבָה. פְּכָאָן אַלְמַבְדָּעָ סְבִ' מַעַל
עַלְהָה אַלְעָלָל בְּאַלְךָ אַלְאַחֲרָה וְאַלְחָרָהָה פְּתַנְזָה עַן יְזַעַף בְּעַלְהָה אוּ בְּמַעְלָל אוּ יְנַעַת
בְּנַעַת אַבְדָּעָ אוּ אַנְבָּעָהָה. פָּלְמָא אַלְיָה³ אַלְבָרוּתָה אַלְכָלִיָּה אַלְיָה אַלְאַקְרָאָר
בְּאַלְעָאַנְעָ גַּל גַּלְלָהָמָן חַיָּה אַמְתָנָעָ אַלְאַשְ׀יָה לִם תְּצַעַן הַיְיָ נְפָשָׁהָא צָח לְנָא
בְּאַלְבָרוּתָה אַלְאַזָּח אָן לְלָעָלָם צָאָנָעָ וְאַנְהָה וְאַחַד אַלְזָאָת לֹא אַכְּהָר לְאָנוֹ

¹ read אַלְכָּהָאַב. ² read אַלְכָּרְחָדְלָה. ³ read אַלְאַיָּה.

אלכתוב אלמقدس בקי מות רבו מעשייך יי' וכיה וקאל יי' בחכמיה יסד ארץ כנו
שמות בתבונה. ובאן אלאנסאן אבר אלמצנועאת והוא עאלם סניר ואבר כויפיון
רוילך פי אלפצל אלחאיל לחדוי אלתעדיר אן שא אללה תע. וקר סמיןא הרא
אלכתאב בסתאן אלעוקול וקד געלנא בתאבנה הרוי סבעה פזול אלפצל אלאול
5 מנהה פי תוחיד אללה סבי אלדי לא אלה אלה אלה. ואלפצל אלב' פי אין אלאנסאן
עאלם סניר יואן אלני אלעהלם אלדי תקורתה באלבון והוא אללטיף ואלכטיף
אלכטיף. ואלפצל אלני פי אלתואם אלטאעטה להה תב' ותע' פי אלסר ואללאניאת
איינאכ בעבדתה צאהר ובאטן. ואלפצל אלר' פי דכר אלתובות אלי אללה עז זיג
ואלאנטבאה אליה ואלכטוע בין יודה וניר דאלך מן אלהר ואלהתואצע ופזילא
10 אהל אלעלם ואלעמל פי אלדניא ואלאברת. ואלפצל אלה' פי אלתוובל עלי אללה
עז זיג פ' נמייע אלאטור אלדניאת ואלדניאת ואלעתכבר בזמייע מלקלקתה
אלדי' פי אלעהלם אלאעל ואלעהלם אלאספל זההirc הכתה פ' נמייע אלבלטיך
דקיקהה זגילהה וארווק אלבלטיך נמייע ואמר פזילות אלמותה וניר דאלך.
ואלפצל אלר' פי דכר פצאל אלמשיח יבא במחורה ודכר אלישועה לשראאל
15 ענזהה אלה עז זיג פ' אבטאלנסך אלתוריון באלאיל אלעקליה ואלשרעיה
ואלסמעיה ואל עבראניה ואל עברנית במא פיה כפהא. ואלפצל אלז' פ' דכר
העולם הבא אלדי' הו דאר אלאברת אלתי הי אלאנטה ואלהה אלמאו והו
אלחיאת ואלבקא ופי תנזיה אלבלאלק סב' ען בלקה אלשדור באסראה.

פאלפצל אלאול פי תוחיד אלה' תב' ותע' ana סב' לא אלה אלה' ho פי
20 אלאולין ואלאדרין ואלאעלין ואלאספלין בקי אלכתאב כי מי אל אלה מלבדע
יי' ומיזור זולתי אלהינו פוקול אלחכים يا מנ' תפמא בכל אסם והוא עלי חאה
מקים זהרת פיעעלם אלבראייא ואנה מולאיהם אלקידרים. עעלם يا אב' איידך אלה
ואיאנא ברוח מנהן הוי אלבאב הו אצל אלעלום ואלאדריאן ואלמוראוב
ואלעתקראות ומפארחהא קונגנהא וכטבהא ובה ינמאו אלאיימן מן אלשדר
25 יוכמל אלדין זיתבת אליקון ותכ' אלעברדרת' צחיתת לא ישובהה כדר ולאיידאללה
בלל. ואעלם בגין אלעוקול אלשריפה ואלארא אללטיטוף קדר חכמת פאן אלעהלם
נמיעהה עעלאה ואספלאה דקיקהה זגילהה באנת מעורמת קבל זיגורה
פאוגרהה נירהה וכוננה סואה ורחבאה עלי' מא הי עליה אלאן ומלכהה

הרים יולדו ושב אנטש עד דכא ותאמד שבו בני אדם שמו של מלך המשיח שנ' 5
 יהי שמו לעולם לפני שימוש יונן שמו מקום המקודש מנין שני בסא בדור מורים
 מראשון מקום מקודשינו. וכן אלעלמא מן אצאנף אליו ראלק' חורף אלאותיותanca
 אברעת קבל עולם לאברדאע אולד בהא נטך כלנאטך וסבה כל מסבח וועל דלאלה
 עלי ראלק' בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ אי אלהרף אלכמלה¹ כן
 אלף אליו תאו ואלנוו אלאול אלדי קבל אלנייראת אלדי קל פיה ויאמר אלהים
 יהי אור פאלקלון מתקרבין ואן באנת דלאיל אלאיך אלדי הי בעשרה מאמותות
 ancaה הי תואן תלך אלרטב אלעדית פ' הדיא אלעלאם לאן אלעשרה מאמותות
 ancaה הי פ' דפעאת וכל-אחרד מנהיעצמן שי' בלכה אלבאי סב' פמנהא בלא
 זומאן ולא מכאנ והו אוולחא ויאמר אלהים יהי אור ובאקייה פ' זומאן ומכוון בק'
 ויאמר אלהים יהי רקייע. ויאמר אלהים יקו חיים. ויאמר אלהים תרשא הארץ.
 ויאמר אלהים יהי מאורות. ויאמר אלהים ישרצו חיים. ויאמר אלהים תועא
 הארץ. ויאמר אלהים נעשה אדם. ויאמר אלהים הנה נתתי ויאמר אלהים לא טוב
 להיות האرم לבה. וכיל אנה ויאמר אלהים פרו ורבו. פההה תואן הדיא פ' הדיא
 15 אלאנסאן אלדי עולם סניד' ענגא תואן ראלק' סנדיך ראלק' بعد אנטההינא
 אלהי בען אללה סב'.

פכאנ אלמביע אלאול פ' רתבת אלאחר ואלנפס אלכליה
 פ' רתבת אלבי' ובאקי אלרטב כראלך פ' אלחוות אכנו בהא אלחכט'
 ען אלחכט' אללאה הייה והי אלאבדאע אלאול וווען אכנייא² בהא ען אלנפס
 20 אלכליה אלחאליה לאלעקל הי מחל אלמתאכון אלדי הם אלאנפס אלגוייה
 אלדי אנטהה מנהה פ' עולם אלטביעת' וכלאך באקי אלרטב אליו אנטהה
 אלי עולם אלאפלאך ואלנגום והוא עולם ליפיף פאנתקשת פיה גמייע אלזווור
 ראלק' אלעלאם אללטיפ' ותסלהת מנה אלי אלעלאם אלכטיף בקדרת אלחכט'
 אלקדר וואלך לאלהאלין עלי חכמה ונפאר' קדרהה פתקאבלת ותואונת אלן
 25 אלעוואלים מן כתփחה ובטפחה ולטיפחה חתי תנאבסת אלגמייע מנהה וועל עלי
 חכמה צאנעהה אנה צנעעה בתכמת' מתקנת' ומוא צנעעה נפחה. וקד' נטקת

¹reed.

²אכנו

כבריא כמו סבחה ע"ש וקאל ויברכו שם כבודך ומרומם על כל ברכה ותהלה.
 אמא בער פאן אוול מא אבדעה אלכاري תבי ותע פאלעקל אלכלוי אלדי
 هو מען אלחיהה ומגע אלליראה ואצל אלסעהדרת ומיידן אלמנבעתאת
 ואלאפליך ואלאמהאת ואלאנפם אלישיפאת ואלאגסיד¹ אלמרכבהת ואלצווור
 5 אלמלתפהת פי אלארצין ואלסמאאות. אבדעה אלכاري אללה סב' באמרה
 ומשייתה לא מון שי ולא פי שי ולא לש' ולא מע' שי ולא בש' בל שא' סב' אן
 יכ' פכאן עקלא באמלא ולראתה עקלא ובאָוֹתְרָאָעָתָה כאנפלא ולכל מפעול
 פאעלא ולכל מחמול חאמלא פצעארסאננא מון חיות אסתוא באָלְכָמָאָלְ וְאַלְתָּמָאָם
 ומחריך שכרא למא וצל אליה מון מברעה מון אלאנעם בר'אלך נתקת אלכתב
 10 אלמקדסה בקרוי קני ראיית דרכו קדם מפעלו מאו מעולם מראש
 וגו' בין תחותmot חולליי בהכינו שמים שם אני. פלמא ראא אלוי ראתה נהה
 מכבעה סב' ען גומייע אלצפת אלדיי ונדרה פי זאתה ואמתלא פרחא סרויא
 גודלא וחבורא بما ראי פי זאתה מן אלליראת אלכליהה ואלבקה אלסטרדי²
 ואלהיאג אלדריאמתה וועל רותבתה ענד מברעה תקרמת אסמאיה. וקד
 15 נתקת בלאלך אלכתב אלמקדסה בקרוי ואהייה אצלו אמן ואהייה שעשוים יום
 יום משחיקת לפניו בכל עת. פפאץ' מון דאלך אלסרוואו אלחוור ואנבעתת מנה
 אלנפם אלכליהה. ומון אללעמא מון ועם אינה אונבעת מנה פי אללעלאם עקל מגדרא
 ותרבתה תפע מראתב באיזא אלט' אלעדאד אלדיי אנטהא אלאהאר וכמלת
 באלאבדראע אלאול עשרה' והו אלתי צדר מנהו ונתנונג גמייע אללעלאם עלאה
 20 ואספהה גועלו דיליהם עלי דאלך בעשרה ממאותה נברא העולם ועל עשר
 הדברים יערוך העולם. ואמי אלחכ' פקאלו ען אלכבר אלצאדק שבעה דברים
 נבראו קודם שנברא העו ואלי הון תורה ונן ערן וניהנים וכסא הכבוד ותשובה
 ושםו של מלך המשיח ומקום המקדש וגאבו עלי דאלך דלאיל מון אלכתב
 אלמקדסה כמו שרחו זאלך פי תלמודוי וקאלו תורה מנין יי' קני ראיית
 25 דרכו קדם מפעלו מאו נן ערן שני' ויטע יי' אלהים נבען מקרם נהינט שי'
 כי עורך מאטמול לתפהה בסא הכבור שי' נכוון כסאך מאו תשובה שי' בטרם

¹ per-^a וְגַעֲוָה עַלִי דָאַלֵך בְּדָאַלֵיל read ² וְאַלְאַסָּאַד read perhaps תלמורין.

וסוד יי

בשם המלמד אDEM דעה

ליראיו

בשם אללה אלרחמאן אלרחים אבותרי ובכלמאתה אהתדי ובחדרה
אקתרי אללהם עונך ורצאנך. תבראך אללה אלאה אסראייל אלאול קבל כל
אול מעל עלה אלעל אלקרים אלדי לא זיאל אלאחד לא באלעד אלמושד
אלפרד אלצמד אלדי לא יلد ולא יולד ואלאחד באליךיקת אלפרד באלאזיה
5 בעת אלארוחה ומנסי אלашבאח מנון. אלאנדרם ומגוז אלאנסאמ דו
אלמנן אלנסאמ ואלאלאל ואלאענאמ ואלמנוה מן אלתחריד אלפראעל
למא יריד. לה אלחכם ואלתקדר ואלקנא ואלהדר ואלהננה ואלהדור
ואלעטא ואלמלך ואלבקא ואלעטמא ואלבכרייה ואלבדרא ואלמלכotta
ואלהדר ואלבברות. והוא אלהי לא ימות אלאoli באזלייתה אלדים
10 בדימומייתה ואלבاري ברובויתה ואלקדר עלי מ"א שא אלהי ליס כמתלה
שי. אנשא אלהי מן לא שי לם לה חד ולא צף ולא חית ולא כי' לא אלערש
לה מן קבל אלמכאן ולא אלכרכי מן קבל אללוס. מן לא יופק בקיים ולא
בקעור ולא בחרכות ולא בוגמוד ולא בואלד ולא במוליך ולא מזוף ולא מחודו.
מן דל לה כל מעבוד ובעצעת נמייע אלבלאייק באלסגור ולא לה דבלול ולא ברגן
15 ולא גזול ולא ערוג תזאות חד אליעקוול ואלאפההס ואלבגואטד ואלאוהם ניד
מנועות. אלהות ולא מזרק באלבאתה תע' סב' ען טא יכול אליעאלטן עליאו

1 read 2 מבוון מנעות.

THE COLUMBIA UNIVERSITY PRESS

Columbia University Oriental Studies

Edited by RICHARD J. H. GOTTHEIL

**VOL. I. THE IMPROVEMENT OF THE MORAL
QUALITIES.** An Ethical Treatise of the Eleventh
Century by SOLOMON IBN GABIROL. Printed from an
unique Arabic manuscript, together with a translation
and an essay on the place of Gabirol in the history of
the development of Jewish Ethics. By STEPHEN S.
WISE, PH.D. 8vo, cloth, pp. ix + 117. Price, \$1.25
net.

VOL. II. PARODY IN JEWISH LITERATURE. By
ISRAEL DAVIDSON, PH.D. 8vo, cloth. Price, \$2.75 *net.*

VOL. III. OLD BABYLONIAN TEMPLE RECORDS.
By ROBERT JULIUS LAU, PH.D. 8vo, cloth, pp. xi +
89 + 41. Plates. Price, \$2.50 *net.*

VOL. IV. SIDON. A Study in Oriental History. By
FREDERICK CARL EISELEN, PH.D. 8vo, cloth, pp. vii
+ 172. Price, \$1.50 *net.*

VOL. V. A HISTORY OF THE CITY OF GAZA,
from the Earliest Times to the Present Day. By MARTIN
A. MEYER, PH.D. 8vo, cloth, pp. xiii + 182.
Price, \$1.50 *net.*

**VOL. VI. BUSTAN AL-UKUL, OR THE GARDEN
OF WISDOM.** By DAVID LEVINE, PH.D. 8vo, cloth.
Price, \$2.50 *net.*

THE MACMILLAN COMPANY

Agents

66 FIFTH AVENUE, NEW YORK CITY

